

SZENTIRÁS.

KIADJA

AZ IZR. MAGYAR IRODALMI TÁRSULAT.

MÁSODIK KÖTET.

AZ ELSŐ PRÓFÉTÁK.

JÓZSUA, BIRÁK, SÁMUEL, KIRÁLYOK.

BUDAPEST.

LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)

CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉS BIZOMÁNYA.

1900.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

TÁJÉKOZÁSUL.

Midőn ezennel a Szentírás második kötetét adjuk át a közönségnek, csak röviden utalunk arra, hogy munkánkban ugyanazon elvekhez ragaszkodtunk, melyek az első rész átültetésében vezéreltek.

E kötet anyagát Fischer Gyula, azelőtt győri, most prágai rabbi szolgáltatta; az ő fordítását Schill Salamon rabbiképzői tanár nézte át. Ezután vette kézhez a szerkesztő-bizottság, melynek tagjai a régiek: Bacher Vilmos, Bánóczi József és Krausz Sámuel. E bizottság munkája valamint az első kötetnél, azonképen most sem szorítkozott a fordítás átnézésére. Az anyagot teljesen átdolgoztuk. Ezt nem azért emeljük ki e helyütt ily nyomósan, hogy a fordító érdemét kisebbsítsük, hanem hogy közönségünket munkánk mivolta felől tájékozzuk s különösen, hogy e munkáért a nyilvánosság előtt a teljes felelősséget osztatlanul magunkra vegyük.

Budapest, 1899 december hóban.

Az Izr. Magyar Irodalmi Társulat
SZENTIRÁS-SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA.

★

JÓZSUA.

¹ Volt Mózesnek, az Örökkévaló szolgájának halála 1. után, szólt az Örökkévaló Józsuához, Nún fiához, Mózes szolgájához, mondván : ² Mózes szolgám meghalt; most hát kelj föl, vonúlj át e Jordánon, te és ez az egész nép, azon országba, melyet adok nekik, Izraél fiainak. ³ Minden hely, melyre majd lép lábatok talpa — nektek adom azt, a mint szóltam Mózesnek : ⁴ a pusztától és ama Libá-nontól egészen a nagy folyamig, az Eufrátes folyamig, a chittiták egész országa a nagy tengerig napnyugat felé, lesz a határatok. ⁵ Nem fog megállani előtted senki életed minden napjaiban ; a mint voltam Mózessel, leszek te veled : nem engedlek ellankadni és nem hagylak el. ⁶ Légy erős és bátor, mert te adod birtokba e népnek az országot, melyről megesküdtem őseiknek, hogy nekik adom. ⁷ Csak erős és bátor légy nagyon, vigyázva arra, hogy cselekedjél az egész tan szerint, melyet neked parancsolt Mózes szolgám ; ne térj el attól sem jobbra, sem balra, azért hogy boldogulj, bármerre jársz. ⁸ Ne mozduljon el szádból a tannak e könyve, s elmélkedjél róla nappal s éjjel, azért, hogy vigyázz arra, hogy cselekedjél mind a szerint, a mi írva van benne, mert akkor szerencsés léssz utjaidon és akkor boldogulni fogsz. ⁹ Nemde megparancsoltam neked : légy erős és bátor, ne ijedj meg és ne rettegj ; mert veled van az Örökkévaló a te Istened, bármerre jársz. ¹⁰ És

megparancsolta Józsua a nép felügyelőinek, mondván:

¹¹ Járjátok be a tábort és parancsoljátok a népnek, mondván: készítsetek magatoknak eleséget, mert három nap múlva átkeltek e Jordánon, hogy bemenjeteK elfoglalni az országot, melyet az Örökkévaló, a ti Istentek nektek ad, hogy elfoglaljátok. ¹² A Reúbénihez pedig, a

Gádihoz és Menasse fél törzséhez szólt Józsua, mond-

ván: ¹³ Emlékezzetek meg a dologról, melyet parancsolt nektek Mózes, az Örökkévaló szolgája, mondván: az Örökkévaló, a ti Istentek nyugalmat szerez nektek és nektek adja ezt az országot. ¹⁴ Feleségeitek, gyermekeitek és jószágotok maradjanak az országban, melyet adott nektek Mózes a Jordánon innen, ti pedig vonuljatok fegyveresen testvéreitek előtt, mind a derék vitézek, hogy őket segítsétek; ¹⁵ mígnem nyugalmat szerez az Örökkévaló testvéreiteknek, mint nektek, és elfoglalják ők is az orszá-

got, melyet az Örökkévaló, a ti Istentek ad nekik. Akkor visszatérhettek birtokotok országába és elfoglalhatjátok azt, a melyet adott nektek Mózes, az Örökkévaló szolgája, a Jordánon innen napkelet felé. ¹⁶ Feleltek Józsuának, mondván: Mindent, a mit nekünk parancsoltál, megteszünk és bárhova küldesz, megyünk. ¹⁷ Egészen úgy, a mint hallgattunk Mózesre, akképen hallgatunk majd reád; csak legyen az Örökkévaló, a te Istened veled, a mint volt Mózessel. ¹⁸ Minden ember, a ki engedetlen lesz parancsod iránt és nem hallgat szavaidra bármiben, a mit neki parancsolsz, ölessék meg. Csak légy erős és bátor.

2. ¹ És küldött Józsua, Nún fia, Sittimből titkon két embert kémekül, mondván: MenjeteK, nézzéteK meg az országot és Jerichót. Elmentek hát és érteK egy parázna asszony házába — neve Rácháb — s megháltak ott. ² Jelentették pedig Jerichó királyának, mondván: Ime,

emberek jöttek ide az éjjel Izraél fiai közül, hogy kipuhatólják az országot. ³ Ekkor küldött Jerichó királya Ráchához, mondván: Add ki a hozzád jött férfiakat, a kik házádba jöttek, mert kipuhatólni jöttek az egész országot. ⁴ De vette az asszony a két embert és elrejtette. S mondta: Igenis, jöttek hozzám az emberek, de nem tudtam, honnan valók. ⁵ Épen a kaput bezárni kellett, a sötétben, elmentek az emberek, nem tudom, hová mentek az emberek; üldözzétek őket sietve, mert utólérítek. ⁶ Ő azonban a tetőre vitte őket és eldugta a lenszár közé, mely rendberakva volt nála a tetőn. ⁷ Az emberek üldözték őket a Jordán felé az átkelőkhöz; a kaput pedig bezárták, azután hogy kimentek azok, kik őket üldözték. ⁸ Mielőtt pedig amazok lefeküdtek volna, fölment hozzájuk a tetőre; ⁹ s szólt az emberekhez: Tudom, hogy nektek adta az Örökkévaló az országot, és hogy ránk szállott a töletek való ijedelem és hogy elcsüggedtek mind az ország lakói előttetek. ¹⁰ Mert hallottuk azt, hogy kiszáraztotta előttetek az Örökkévaló a nádas tengert, mikor kivonultatok Egyiptomból, és a mit tettetek a Jordánon túli emórinak két királyával, Szíchónnal és Óggal, hogy elpusztítottátok. ¹¹ Hallottuk és elolvadt szivünk és nem maradt meg többé lélek senkiben sem előttetek, mert az Örökkévaló, a ti Istentek, ő Isten az égben fent és a földön alant. ¹² Most pedig esküdjete, kérlek, nekem az Örökkévalóra, mivel szeretetet cselekedtem veletek: hogy majd ti is cselekedtek szeretetet atyám házával — adjatok nekem erre igaz jelt — ¹³ hogy életben hagyjátok atyámat, anyámat, fivéreimet és nővéreimet és mindent, mi az övék, és hogy megmentitek életünket a haláltól. ¹⁴ Mondták neki a férfiak: Lelkünket adjuk helyettetek halálra, ha el nem mondjátok ezt a mi dolgunkat. És

lészen, midőn az Örökkévaló nekünk adja az országot, majd cselekszünk veled szeretetet és hűséget. ¹⁵ Erre lebocsátotta őket kötélén az ablakon át, mert háza a városfal oldalában volt és a városfalban lakott. ¹⁶ És mondta nekik: A hegység felé menjetek, ne hogy reátok akadjanak az üldözők; rejtőzzetek ott el három napig, míg vissza nem tértek az üldözők s azután mehettek útatokra. ¹⁷ Mondták neki az emberek: Mentek vagyunk ez alól a te esküd alól, melylyel megeskettél bennünket. ¹⁸ Ime, mi bejövünk az országba — e piros zsinórszalagot rákötöd arra az ablakra, melyen lebocsátottál minket, atyádat pedig és anyádat és testvéreidet, meg atyád egész házát beveszed magadhoz a házba. ¹⁹ És lészen, bárki megy ki házad ajtóiból az utczára, vére a fejére száll, mi pedig mentek vagyunk; bárki azonban nálad lesz a házban, vére a fejünkre száll, ha kéz nyúl hozzá. ²⁰ Ha pedig elmondod ezt a mi dolgunkat, akkor mentek leszünk esküd alól, melylyel megeskettél bennünket. ²¹ És mondta: Szavaitok szerint úgy legyen! Erre elbocsátotta őket, s elmentek; és rákötötte a piros szalagot az ablakra. ²² Elmentek és eljutottak a hegységbe és ott maradtak három napig, a míg visszatértek az üldözők. Keresték az üldözők az egész úton, de nem találták. ²³ Visszafordult a két ember, leszálltak a hegyről, átkeltek és elértek Józsuához, Nún fiához, és elbeszéltek neki mindazt, mi őket érte. ²⁴ Szóltak Józsuához: Bizony, kezünkbe adta az Örökkévaló az egész országot, s el is csüggedtek előttünk mind az ország lakói.

3. ¹ Fölkelt Józsua kora reggel, elindultak Sittímből és eljutottak a Jordánig, ő meg mind az Izraél fiai; s megháltak ott, mielőtt átkeltek. ² Volt pedig három nap mulva, bejárták a felügyelők a tábort ³ s megparancsolták a népnek, mondván: A mint meglátjátok az

Örökkévaló, a ti Istentek szövetségének ládáját és a levita papok viszik azt, ti is induljatok el helyetekből és menjetek utána — ⁴ csakhogy távolság legyen köztetek és közte, mintegy kétezer könyök a mérték szerint; ne közeledjete hozzá, azért hogy megtudjátok az utat, melyen járjatok, mert nem vonultatok ez uton sem tegnap, sem tegnapelőtt.

⁵ És szólt Józsua a néphez: Szenteljétek meg magatokat, mert holnap művelni fog köztetek az Örökkévaló csodálatos dolgokat. ⁶ És szólt Józsua a papokhoz, mondván: Vegyétek föl a szövetség ládáját és vonuljatok a nép előtt. S fölvtették a szövetség ládáját és mentek a nép előtt.

⁷ És szólt az Örökkévaló Józsuaához: Ezen a napon nagygyá kezdlek tenni egész Izraél szemei előtt, hogy megtudják, hogy a mint voltam Mózeszel, úgy leszek te veled. ⁸ Te pedig parancsold meg a papoknak, a szövetség ládája vivőinek, mondván: a mint juttok a Jordán vizeinek széléig, a Jordánban álljatok meg. ⁹ És szólt Józsua Izraél fiaihoz: Lépjetek ide és halljátok az Örökkévaló, a ti Istentek szavait. ¹⁰ Mondta Józsua: Ebből fogjátok megtudni, hogy élő Isten van köztetek, és üzve elüzi előletek a kanaánit, a chittit, a chivvit, a perizzit, a girgásit, meg az emórit s a jebúszit: ¹¹ ime, a szövetség ládája, az egész föld Uráé, átvonul előttetek a Jordánba — ¹² s most vegyete magatoknak tizenkét férfit, Izraél törzsei közül, egy-egy férfit törzsenként — ¹³ s lészen, a mint nyugosznak a papoknak lába talpai, a kik viszik az Örökkévaló, az egész föld Urának ládáját, a Jordán vizeiben, a Jordán vizei megszakadnak, a felülről aláfollyó vizek, és megállanak egyetlen fal gyanánt. ¹⁴ És történt, mikor elindult sátraiból a nép, hogy átkeljen a Jordánon, a papok pedig, a szövetség ládájának vivői a nép előtt — ¹⁵ a mint aztán eljutottak a láda vivői a

Jordánig és a papoknak, a láda vivőinek lábai a vizek szélébe bemerültek, a Jordán pedig telve volt mind a partjain túl az aratás egész idejében — ¹⁶ akkor megálltak a felülről aláfolynak a síkság tengere, a sós tenger felé, teljesen megszakadtak. És a nép átkelt Jerichóval szemben. ¹⁷ S míg szilárdan ott álltak a papok, az Örökkévaló szövetsége ládájának vivői, szárazon a Jordán közepén, addig egész Izraél átkelt szárazon, míg teljesen át nem kelt az egész nép a Jordánon. ¹ Volt pedig, midőn teljesen átkelt a Jordánon az egész nép, akkor szólt az Örökkévaló Józsuához, mondván: ² Vegyetek magatoknak a nép közül tizenkét férfit, egy-egy férfit törzsenként; ³ és parancsoljátok meg nekik, mondván: vigyetek magatoknak innen, a Jordán közepéről, onnan, a hol szilárdan állnak a papok lábai, tizenkét követ, vigyétek azokat át magatokkal és tegyétek le a szálláson, a hol az éjjel meg fogtok hálni. ⁴ És hívta Józsuá a tizenkét férfit, a kiket kirendelt Izraél fiai közül, egy-egy férfit törzsenként; ⁵ és mondta nekik Józsuá: Vonuljatok az Örökkévaló, a ti Istentek ládája elé a Jordán közepére és emeljétek ki magatoknak, kiki egy követ a vállára, Izraél fiai törzseinek száma szerint. ⁶ Azért hogy ez jelül legyen köztetek, midőn majd holnap kérdezik gyermekeitek, mondván, mik nektek e kövek — ⁷ akkor mondjátok nekik: mivel megszakadtak a Jordán vizei az Örökkévaló szövetségének ládája előtt, a mikor átvonult a Jordánon, megszakadtak a Jordán vizei; legyenek tehát e kövek emlékül Izraél fiai számára örökre. ⁸ És cselekedtek akképen Izraél fiai, a mint megparancsolta Józsuá: vittek tizenkét követ a Jordán közepéről, a mint szólt az Örökkévaló Józsuához,

Izraél fiai törzseinek száma szerint ; átvitték magukkal a szállásra és letették ott. ⁹ Tizenkét követ pedig fölállított Józsua a Jordán közepén, ott, a hol álltak a papoknak, a szövetség ládája vivőinek lábai ; és ott maradtak mind e mai napig. ¹⁰ S a papok, a láda vivői, állva maradtak a Jordán közepén, míg bevégződött az egész dolog, a mit parancsolt az Örökkévaló Józsuának, hogy mondja el a népnek, mindaszerint, a mint parancsolta Mózes Józsuának ; a nép pedig sietve átkelt. ¹¹ És volt, midőn teljesen átkelt az egész nép, akkor vonult az Örökkévaló ládája, meg a papok a nép elé. ¹² És vonultak Reúbén fiai, Gád fiai és Menasse féltörzse fegyveresen Izraél fiai előtt, a mint mondta nekik Mózes ; ¹³ mintegy negyvenezeren, hadra fölfegyverkezve, vonultak az Örökkévaló előtt háborúra Jeríchó síkságai felé. ¹⁴ Ama napon nagygyá tette az Örökkévaló Józsuát egész Izraél szemei előtt ; félték őt, a mint félték Mózeszt élete minden napjaiban. ¹⁵ És szólt az Örökkévaló Józsuához, mondván : ¹⁶ Parancsold meg a papoknak, a bizonyság ládája vivőinek, hogy menjenek föl a Jordánból. ¹⁷ S megparancsolta Józsua a papoknak, mondván : Jőjjetek föl a Jordánból. ¹⁸ Volt pedig, a mikor fölmentek a papok, az Örökkévaló szövetsége ládájának vivői, a Jordánból, alig kerültek a papok lába talpai a szárazra, akkor visszatértek a Jordán vizei helyükre és folytak mint tegnap tegnapelőtt mind a partjain túl. ¹⁹ A nép pedig fölment a Jordánból az első hónap tizedikén, és táboroztak Gilgálban, Jeríchó keleti szélén. ²⁰ Ama tizenkét követ pedig, melyeket vettek a Jordánból, fölállította Józsua Gilgálban. ²¹ És szólt Izraél fiaihoz, mondván : Hogyha majd holnap kérdezik gyermekeitek atyáikat, mondván, mik e kövek — ²² akkor tudassátok gyermekeitekkel, mondván : szá-

razon kelt át Izraél e Jordánon, ²³ mivel kiszárasztotta előttetek az Örökkévaló, a ti Istentek a Jordán vizeit, míg át nem keltetek, a mint tett a Örökkévaló, a ti Istentek a nádas tengerrel, melyet kiszárasztott előttünk, míg át nem keltünk. ²⁴ Azért, hogy megismerjék mind a föld népei az Örökkévaló kezét, hogy erős az; azért hogy féljétek az Örökkévalót, a ti Istenteket, minden időben.

¹ És volt, a mint hallották mind az emóri királyai, a kik a Jordánon túl nyugatra voltak, és mind a kanaáni királyai, a kik a tenger mellett voltak, hogy kiszárasztotta az Örökkévaló a Jordán vizeit Izraél fiai előtt, a míg átkeltek, akkor elolvadt a szivük és nem volt többé lélek bennük Izraél fiai előtt.

² Abban az időben mondta az Örökkévaló Józsuának: Készíts magadnak kőből való késeket és újra metéld körül Izraél fiait, másodszor. ³ S készített magának Józsuá kőből való késeket és körülmetélte Izraél fiait az előbörök dombja mellett. ⁴ Ez az oka annak, hogy Józsuá körülmetélt: az Egyiptomból kivonuló egész nép, a férfiak, mind a harcosok, meghaltak a pusztában, az uton, mikor kivonultak Egyiptomból; ⁵ mert körül volt metélve az egész kivonuló nép, de azt az egész népet, mely a pusztában született, az uton, mikor kivonultak Egyiptomból, nem metélték körül; ⁶ mert negyven évig mentek Izraél fiai a pusztában, míg vége lett az egész népnek, a harcosoknak, a kik kivonultak Egyiptomból, mivel nem hallgattak az Örökkévaló szavára, úgy, hogy megesküdött róluk az Örökkévaló, hogy nem engedi látniok az országot, melyről megesküdött őseiknek, hogy odaadja nekünk — egy tejjel-mézzel folyó országot. ⁷ Fiaikat pedig fentartotta helyettük: azokat metélte körül Józsuá; mert körülmetéletlenek voltak, mivel nem metélték őket körül

az uton. ⁸ És volt, midőn végképen körülmetéltetett az egész nép, ottmaradtak helyükön, a táborban, míg felgyógyultak.

⁹ S szólt az Örökkévaló Józsuához: Ma gördítettem le rólatok Egyiptom gyalázatát. És elnevezték ama helyet Gilgálnak mind e mai napig. ¹⁰ És táboroztak Izraél fiai Gilgálban és tartották a pészachot a hónap tizennegyedik napján este Jerichó síkságain. ¹¹ És ettek az ország terméséből a pészach másnapján kovásztalan kenyeret és pörkölt gabonaszemet, ugyanazon a napon. ¹² És megszűnt a manna másnap, mikor ettek az ország terméséből, és nem volt többé Izraél fiainak mannájuk; ettek tehát Kanaán országának terméséből abban az évben.

¹³ S történt, midőn Józsuá Jerichóban volt, felemelte szemeit és látta, ime egy férfiú áll vele szemben és kardja kivonva kezében; odament hozzá Józsuá és mondta neki: Miénk vagy-e, vagy elleneinké? ¹⁴ Mondta: Nem — de az Örökkévaló seregének vezére vagyok, most jöttem. Erre földig levetette magát Józsuá az arczával, leborult és mondta neki: Mit szól uram a szolgájához? ¹⁵ És szólt az Örökkévaló seregének vezére Józsuához: Vesd le saruidat lábadról, mert a hely, melyen állsz — szent az. És úgy tett Józsuá. ¹ Jerichó pedig elzárta magát s el- **6.** zárva volt Izraél fiai előtt, nem ment ki s nem jött be senki.

² És szólt az Örökkévaló Józsuához: Lásd, kezedbe adom Jerichót és királyát, az erős vitézeket.

³ Kerüljétek meg a várost, mind a harcosok, körüljárván a várost egyszer; így tégy hat napon át — ⁴ s hét pap vigyen hét harsonát, kosszarvat, a láda előtt, a hetedik napon pedig hétszer kerüljétek meg a várost; s a papok fujják a harsonákat. ⁵ És leszen, midőn tartósan fujják a koskürtöt, midőn halljátok a harsona hangját, riadjon az egész nép nagy riadással; és akkor összedől a város fala

a helyén, és felvonul a nép, kiki maga előtt. ⁶ És szólította Józsuá, Nún fia, a papokat és mondta nekik: Vigyétek a szövetség ládáját; hét pap pedig vigyen hét harsonát, kosszarvat, az Örökkévaló ládája előtt. ⁷ Erre szólt a néphez: Vonuljatok és kerüljétek meg a várost, a fegyveres csapat pedig vonuljon az Örökkévaló ládája előtt. ⁸ És volt, a mint szólt Józsuá a néphez, a hét pap, vivén hét harsonát, kosszarvat, az Örökkévaló előtt, vonult és fújták a harsonákat, míg az Örökkévaló szövetségének ládája utánuk ment. ⁹ S a fegyveres csapat ment a harsonákat fuvó papok előtt, míg az utócsapat a láda után ment, mentek és fújták a harsonákat. ¹⁰ A népnek pedig parancsolta Józsuá, mondván: Ne riadjatok, ne hallásatok hangotokat és ne jöjjön ki szátokból egy szó sem azon napig, melyen mondom nektek: riadjatok, akkor riadjatok. ¹¹ És megkerülte az Örökkévaló ládája a várost, körüljárván egyszer; erre bementek a táborba és megháltak a táborban.

¹² Fölkelt Józsuá kora reggel, és vitték a papok az Örökkévaló ládáját. ¹³ S hét pap vitt hét harsonát, kosszarvat, az Örökkévaló ládája előtt, folyton menve és fujva a harsonákkal; a fegyveres csapat pedig előttük ment, míg az utócsapat az Örökkévaló ládája után ment: mentek és fújták a harsonákat. ¹⁴ És megkerülték a várost a második napon egyszer és visszatértek a táborba; így tettek hat napon át. ¹⁵ S volt a hetedik napon, fölkeltek a hajnal feljöttekor és megkerülték a várost ugyanezen rend szerint hétszer; csupán aznap kerülték meg a várost hétszer. ¹⁶ És volt, hetedszer, fújták a papok a harsonákat; akkor így szólt Józsuá a néphez: Riadjatok, mert nektek adta az Örökkévaló a várost. ¹⁷ És legyen a város örökszentség, az meg mind a mi benne van, az Örökké-

valónak; csak Rácháb, a parázna nő, maradjon életben, ő és mindenki, a ki vele van a házban, mivel elrejtette a követeket, kiket küldöttünk. ¹⁸ Csakhogy ti óvjátok magatokat az örökszentségtől, nehogy, miután megszenteltétek, vegyetek az örökszentségből és tennétek Izraél táborát örökszentséggé és megzavarnátok azt. ¹⁹ S minden ezüst és arany, réz- és vasedények — szent az az Örökkévalónak: az Örökkévaló kincstárába jusson. ²⁰ És riadott a nép és fújták a harsonákat; és történt, a mint meghallotta a nép a harsona hangját, riadott a nép nagy riadással, összedőlt a fal a helyén és felment a nép a városba, kiki maga előtt és így bevették a várost. ¹² És elpusztítottak mindent, mi a városban volt, férfitől asszonyig, ifjutól vénig, meg ökröt, juhot és szamarat a kard élével. ²² Azon két embernek pedig, a kik kikémlelték az országot, azt mondta Józsua: Menjetek be a parázna asszony házába és vezessétek ki onnan az asszonyt és mindenkit, a ki az övé, a mint megesküdtetek neki. ²³ És bementek az ifjak, a kémek, és kivezették Ráchábot, meg atyját és anyját, testvéreit és mindenkit, a ki az övé, mind a családbelieit kivezették és ott hagyták Izraél táborán kívül. ²⁴ A várost pedig elégették tűzben és mindent, a mi benne volt; csak az ezüstöt és aranyat, a réz- és vasedényeket adták az Örökkévaló házának kincstárába. ²⁵ Ráchábot pedig, a parázna nőt, meg atyja házát és mindenkit, a ki az övé, életben hagyta Józsua — és lakott Izraél között mind a mai napig — mivel elrejtette a követeket, kiket küldött Józsua, hogy Jerichót kikémleljék.

²⁶ Esküt tett Józsua abban az időben, mondván: Átkozott a férfi az Örökkévaló színe előtt, a ki fölkel és fölépíti ezt a várost, Jerichót; elsőszülöttjével rakja le alapját, legifjabbikával állítsa föl kapuit. ²⁷ És volt az

7. Örökkévaló Józsuával, és hire volt az egész földön. ¹ És elkövettek Izraél fiai hűtlenséget az örökszentségen; vett ugyanis Ákhán, Karmi fia, Zabdi fia, Zérach fia, Jehúda törzséből, az örökszentségből; és föllobbant az Örökkévaló haragja Izraél fiai ellen. ² Küldött Józsua embereket Jerichóból Ájba, mely Bét-Áven mellett Bét-Éltől keletre van, és szólt hozzájuk, mondván: Menjetek föl és kémleljétek ki az országot. S fölmentek az emberek és kikémlelték Ájt. ³ Visszatértek Józsuához s szóltak hozzá: Ne menjen föl az egész nép; mintegy kétezer ember vagy háromezer ember menjen föl, hogy megverjék Ájt: ne fáraszd oda az egész népet, mert kevesen vannak azok. ⁴ Ekkor fölment oda a nép közül mintegy háromezer ember, de megfutamodtak Áj emberei előtt. ⁵ S megöltek közülök Áj emberei vagy harminczhat embert s üldözték őket a kapu előtt Sebárimig, és megverték őket a hegylejtőn. Erre elolvadt a nép szive és vizzé lett. ⁶ És megszaggatta Józsua a ruháit és arczával a földre borúlt az Örökkévaló ládája előtt egész estig, ő meg Izraél vénei; és port hintettek a fejükre. ⁷ És szólt Józsua: Jaj, Uram, Örökkévaló, miért is vezetted át e népet a Jordánon, hogy minket az emóri kezébe adj, a mi megsemmisítésünkre? Vajha ugy akartuk és maradtunk volna a Jordánon túl! ⁸ Kérlek, Uram, mit mondhatok, minekutána Izraél hátat fordított ellenségei előtt. ⁹ Meghallja majd a kanaáni meg mind az ország lakói és körülvesznek minket s kiirtják nevünket a földről — és majd mit teszel a te nagy nevedért?

¹⁰ És szólt az Örökkévaló Józsuához: Kelj föl, minek is borulsz arczodra? ¹¹ Vétkezett Izraél, meg is szegték szövetségemet, melyet nekik parancsoltam, vettek is az örökszentségből, loptak is, le is tagadták, el is tették

holmijaik közé. ¹² Nem fognak tehát Izraél fiai megállhatni ellenségeik előtt, háttal fognak fordulni ellenségeik előtt, mert örökszentséggé lettek ők; nem leszek többé veletek, ha ki nem pusztítjátok az örökszentséget közületek. ¹³ Kelj föl, szenteld meg a népet és mondd: Szenteljétek meg magatokat holnapra; mert így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: örökszentség van közepetted, Izraél! Nem fogsz megállhatni ellenségeid előtt, míg el nem távolítottátok az örökszentséget közepetekből. ¹⁴ Majd előléptek reggel törzseitek szerint; és lészen, azon törzs, melyet megfog az Örökkévaló, előlép családok szerint, és azon család, melyet megfog az Örökkévaló, előlép házak szerint, és azon ház, melyet megfog az Örökkévaló, előlép férfiak szerint. ¹⁵ És lészen, a ki megfogatik az örökszentséggel, azt égessék el tűzben, őt és mindent, a mi az övé; mivel megszegte az Örökkévaló szövetségét és mivel aljasságot követett el Izraélben. ¹⁶ S fölkelt Józsua kora reggel és előléptette Izraélt törzsei szerint; akkor megfogatott Jehúda törzse. ¹⁷ S előléptette Jehúda családait és megfogta a Zarchi családot, s előléptette a Zarchi családot férfiak szerint, s megfogatott Zabdi. ¹⁸ S előléptette a házat férfiak szerint és megfogatott Ákhán, Karmi fia, Zabdi fia, Zérach fia, Jehúda törzséből. ¹⁹ Ekkor szólt Józsua Ákhánhoz: Fiam, adj, kérlek, tiszteletet az Örökkévalónak, Izraél Istenének, és tégy vallomást előtte; mondjad csak meg nekem, mit tettél; ne titkold el előlem. ²⁰ Felelt Ákhán Józsuanak és mondta: Valóban, én vétkeztem az Örökkévaló, Izraél Istene ellen; így meg így cselekedtem: ²¹ láttam a zsákmány között egy szép sineári köpenyt, meg kétszáz ezüst sékelt, meg egy arany rudat, ötven sékel a súlya, megkivántam és elvettem. S ime, el vannak rejtve sátramban a földben, az ezüst

pedig alatta. ²² Erre küldött Józsua követeket, és oda siettek a sátorba; s ime el van rejtve a sátrában, az ezüst pedig alatta. ²³ Elvették a sátorból, bevitték Józsuához és mind az Izraél fiaihoz és odatették az Örökkévaló elé. ²⁴ Akkor vette Józsua Ákhánt, Zérach fiát, meg az ezüstöt, a köpenyt s az arany rudat, meg fiait és leányait, meg ökrét, szamarát és juhait, sátrát és mindent a mi az övé — s egész Izraél vele volt; s fölvezették őket Ákhór völgyébe. ²⁵ És mondta Józsua: Mennyire megzavartál minket! Zavarjon meg téged is az Örökkévaló e napon! Erre megkövezte őt egész Izraél kővel, elégették azokat tűzben és megkövezték őket kövekkel. ²⁶ S fölhánytak rája nagy kőhalmazt, mind e mai napig; s megtért az Örökkévaló föllobbant haragjától. Ezért nevezték el ama helyet Ákhór völgyének mind e mai napig.

8. ¹ És szólt az Örökkévaló Józsuához: Ne félj s ne rettegj; vedd magaddal az egész hadnépet, kelj föl, vonulj Áj felé. Lásd, kezedbe adtam Áj királyát meg népét s városát és országát. ² Tégy Ájjal és királyával, a mint tettél Jerichóval és királyával; csak zsákmányát és marháját vegyétek prédául magatoknak. Helyezz el lecsapatot a város ellen annak mögötte. ³ És fölkelt Józsua meg az összes hadnép, hogy vonuljon Áj ellen, és kiválasztott Józsua harmincezer embert, derék vitézeket, s elküldötte őket éjjel. ⁴ S megparancsolta nekik, mondván: Lásátok, ti lesben álltok a város ellen, a város mögött, ne távozzatok nagyon a várostól; és legyetek mindnyájan készen. ⁵ Magam pedig s az egész nép, mely velem van, közeledni fogunk a városhoz; és léssen, midőn kijönnek elénk, mint első ízben, akkor megfutamodunk előttük; ⁶ majd kijönnek utánunk, míg el nem szakasztottuk őket a várostól — mert azt fogják mondani, megfutamodnak

előttünk, mint első ízben — s mi megfutamodunk előttük. ⁷ Ti pedig majd fölkeltek a lesből és elfoglaljátok a várost, s kezetekbe adja az Örökkévaló, a ti Istentek. ⁸ És lészen, a mint bevezitek a várost, gyújtsátok föl a várost tűzben, az Örökkévaló igéje szerint cselekedjete; lássátok, megparancsoltam nektek. ⁹ Elküldte őket Józsua, és elmentek a leshelyre, és maradtak Bét-Él és Áj között, Ájtól nyugatra. S meghált Józsua azon éjjel a nép közepében. ¹⁰ Józsua fölkel kora reggel és megszámlálta a népet; s fölment ő meg Izraél vénei a nép élén Áj felé. ¹¹ S az egész hadnép, mely vele volt, fölment, és közeledve oda értek a várossal szemben; és táboroztak Ájtól északra — a völgy pedig közte és Áj közt. ¹² Vett mintegy ötezer embert és elhelyezte őket lescsapatnak Bét-Él és Áj között, Ájtól nyugatra. ¹³ S elhelyezték a népet, az egész tábort, mely a várostól északra volt, meg végcsapatát a várostól nyugatra. És ment Józsua azon éjjel a völgy közepébe. ¹⁴ S volt, midőn ezt látta Áj királya, siettek, korán fölkeltek és kivonultak a város emberei Izraél elébe a harczra — ő és egész népe — a kijelölt helyre a síkság előtt; de ő nem tudta, hogy lescsapat van ellene a város mögött. ¹⁵ S megverették magukat Józsua meg egész Izraél előttük és megfutamodtak a puszta felé. ¹⁶ Erre összegyült az egész nép, mely Ájban volt, hogy üldözze őket; üldözték Józsuát és elszakadtak a várostól. ¹⁷ S nem maradt vissza senki Ájban és Bét-Élben, ki nem vonult volna ki Izraél után; nyitva hagyták a várost és üldözték Izraélt.

¹⁸ Ekkor szólt az Örökkévaló Józsuához: Nyujtsd ki a kezeden levő lándzsát Áj felé, mert kezedenbe adom. És kinyújtotta Józsua a kezében levő lándzsát a város felé.

¹⁹ A lescsapat hamar fölkel helyéből, s futottak, a mint

kinyújtotta a kezét s bementek a városba és elfoglalták; siettek és fölgyújtották a várost tűzben. ²⁰ Akkor megfordultak Áj emberei hátra felé s látták, ime fölszáll a város füstje ég felé, és nem volt bennük erő, hogy megfutamodjanak, se ide, se oda; a nép pedig, mely a pusztának futott volt, visszafordult az üldöző ellen. ²¹ Józsua ugyanis és az egész Izraél látták, hogy elfoglalta a les csapat a várost és hogy fölszállt a város füstje, visszatértek tehát és megverték Áj embereit. ²² Amazok kijöttek volt eléjükbe a városból s így közepébe kerültek Izraélnek — ezek innen, azok onnan; megverték őket, úgy, hogy nem hagytak közülök sem maradót, sem menekvőt. ²³ Áj királyát pedig élve fogták el és odavezették Józsua-hoz. ²⁴ És volt, midőn Izraél végzett azzal, hogy megölje Ájnak mind a lakóit, a mezőn, a pusztában, a melyben őket üldözték, és elestek valamennyien a kard élével, míg végük lett — akkor visszatért egész Izraél Ájba és megverték azt a kard élével. ²⁵ Voltak pedig mind az aznap elesettek, férfitől nőig, tizenkétezren — Ájnak emberei mind. ²⁶ Józsua pedig nem huzta vissza kezét, melyet kinyújtott a lándzsával, míg el nem pusztította Áj minden lakóit. ²⁷ Csupán a barmot és ama városnak zsákmányát vette prédául magának Izraél, az Örökkévaló igéje szerint, melyet parancsolt Józsuanak. ²⁸ És elégette Józsua Ájt és tette örök rommá, pusztasággá, mind e mai napig. ²⁹ Áj királyát pedig felakasztatta a fára estidejéig; s naplementekor parancsolta Józsua s levették hulláját a fáról, és dobták a város kapujának bejárata elé és fölhánytak rája nagy köhalmazt, mind e mai napig. ³⁰ Akkor épített Józsua oltárt az Örökkévalónak, Izraél Istenének, Ébál hegyén. ³¹ Miként megparancsolta Mózes, az Örökkévaló szolgája Izraél fiainak, a mint írva van Mózes taná-

nak könyvében: oltárt, ép kövekből, melyekre nem emeltek vasat — és hoztak rajta égőáldozatokat az Örökkévalónak és vágtak békeáldozatokat. ³² És ráírta ott a kövekre Mózes tanának másolatát, a melyet irt Izraél fiai elé. ³³ Egész Izraél pedig, vénei, felügyelői és birái álltak innen is, onnan is a ládánál, szemben a levita papokkal az Örökkévaló ládájának vivőivel, mind jövevény, mind honos: egyik fele a Gerizzim hegy irányában, másik fele az Ébál hegy irányában — a mint megparancsolta Mózes, az Örökkévaló szolgája, hogy először áldják meg a népet, Izraélt. ³⁴ Aztán fölolvasta mind a tan igéit: az áldást és az átkot, egészen a mint írva van a tan könyvében; ³⁵ nem volt ige mindabból, a mit parancsolt Mózes, melyet Józsua föl nem olvasott volna Izraél egész gyülekezete, meg az asszonyok és a gyermekek, meg a köztük járó jövevény előtt. ¹ Volt pedig, midőn meghallották mind a királyok a Jordánon innen, a hegységben, az alföldön és a nagy tenger egész mellékén a Libánon felé: a chitti, az emóri, a kanaáni, a perizzi, a chivvi és a jebúszi — ² összegyülekeztek együvé, hogy harcoljanak egy értelemmel Józsua és Izraél ellen. ³ Gibeón lakói pedig hallották, mit tett Józsua Jerichóval és Ájjal. ⁴ Cselekedtek tehát ők is ravaszsággal: mentek és tettettek magukat követeknek; szereztek ugyanis kopott zsákokat szamaraikra, meg kopott boros tömlőket, repedteket és összefoltozottakat. ⁵ Kopott és megfoldott sarúk lábaikon, megkopott ruhák ő rajtuk; minden élelmi kenyérük pedig elszáradt, morzsákká lett. ⁶ Elmentek Józsuához a táborba Gilgálba; és szóltak hozzá és Izraél emberéhez: Messze földről jöttünk, most pedig kössetek velünk szövetséget. ⁷ Erre így szólt Izraél embere a chivvihez: Hátha közepettem lakol, miképpen kössek veled szövetséget? ⁸ Mondták

Józsuának: Szolgáid vagyunk! S mondta nekik Józsuá: Kik vagytok és honnan jöttök? ⁹ Mondták neki: Nagyon messze földről jöttök a te szolgáid, az Örökkévalónak, Istenednek nevéért, mert hallottuk hírét és mindent, a mit tett Egyiptomban, ¹⁰ és mindazt, a mit tett a Jordánon túli emórinak két királyával: Szíchónnal, Chesbón királyával, és Óggal, Básán királyával, a ki Astárótban volt. ¹¹ És szóltak hozzánk véneink és mind az országunk lakói, mondván: Vegyetek kezetekbe élelmet az útra, s menjetek elejükbe; így szóljatok hozzájuk: szolgáitok vagyunk, most pedig kössetek velünk szövetséget. ¹² Ez a mi kenyерünk — melegen vettük élelemnek magunknak házainkból, a mely napon elindultunk, hogy hozzátok menjünk, és most, ime elszáradt és morzsákká lett. ¹³ Ezek a boros tömlők pedig, melyeket újdonan töltöttünk meg, ime megrepedeztek; ezek a mi ruháink és saruink pedig elkoptak az igen nagy ut miatt. ¹⁴ Erre vettek az emberek élelmükből és az Örökkévaló száját nem kérdezték meg. ¹⁵ És szerzett velük Józsuá békét, kötött velük szövetséget, hogy életben hagyja őket és megesküdtek nekik a község fejedelmei. ¹⁶ Történt pedig három nap multán, miután szövetséget kötöttek velük, meghallották, hogy közeléből valók ők és közepette laknak. ¹⁷ Elindultak Izraél fiai és városaikhoz értek a harmadik napon; városaik pedig Gibeón, Kefíra, Beérót és Kirjat-Jeárim. ¹⁸ S nem verték meg őket Izraél fiai, mert megesküdtek nekik a község fejedelmei az Örökkévalóra, Izraél Istenére; és zúgolódott az egész község a fejedelmek ellen. ¹⁹ Erre mondták mind a fejedelmek az egész községnek: Mi megesküdtünk nekik az Örökkévalóra, Izraél Istenére, most tehát nem nyúlhatunk hozzájuk. ²⁰ Ezt tesszük majd velük és életben hagyjuk őket, hogy ne legyen harag

rajtunk az eskü miatt, melyet esküdtünk nekik. ²¹ És szóltak hozzájuk a fejedelmek: hadd éljenek. S lettek favágók és vízmerítők az egész község számára, a miképen kimondták róluk a fejedelmek. ²² És hívatta őket Józsua és beszélt hozzájuk, mondván: Miért csaltatok meg minket, mondván: messzire valók vagyunk tőletek nagyon, holott közepettünk laktok. ²³ Most tehát átkozottak legyetek; meg ne szünjék közületek szolgálta, favágó és vízmerítő, Istenem háza számára. ²⁴ Feleltek Józsuanak és mondták: Mivelhogy tudtukra jött szolgálidnak, hogy megparancsolta az Örökkévaló, a te Istened szolgájának, Mózesnek, hogy ha nektek adja az egész országot, elpusztítja előletek mind az ország lakóit: féltettük tehát nagyon lelkeinket tőletek és tettük ezt a dolgot; ²⁵ most pedig ime kezében vagyunk; a mint jó és helyes szemekben, hogy tégy velünk, a szerint tégy. ²⁶ És tett velük akképen; így megmentette őket Izraél fiai kezéből, hogy meg nem ölték. ²⁷ És odaadta őket Józsua azon a napon favágókul és vízmerítőkül a község számára és az Örökkévaló oltárának számára mind e mai napig, azon helyre, melyet ki fog választani. ¹ Volt pedig, midőn hal- **10.** lotta Adóni-Czédek, Jeruzsálem királya, hogy Józsua bevette Ájt és elpusztította — a mint tett Jerichóval és királyával, úgy tett Ájjal és királyával — és hogy békét kötöttek Gibeón lakói Izraéllal és közepettük maradtak: ² akkor nagyon féltek, mert nagy város volt Gibeón, mint bármelyike a királyvárosoknak s mert nagyobb volt Ájnál s mind az emberei vitézek. ³ Akkor küldött Adóni-Czédek, Jeruzsálem királya, Hóhámhoz, Chebrón királyához, Pireámhoz, Jarmút királyához, Jáfiához, Lákhis királyához és Debírhez, Eglón királyához, mondván: ⁴ Jöjjetek föl hozzám, és segítsetek engem, hogy megverjük Gibeónt,

mert békét kötött Józsuával és Izraél fiaival. ⁵ Erre gyülekezett és fölment az emóri öt királya: Jeruzsálem királya, Chebrón királya, Jarmút királya, Lákhís királya, Eglón királya, ők meg egész táboruk; táboroztak Gibeón ellen és harczoltak ellene. ⁶ Ekkor küldtek Gibeón emberei Józsuához a táborba Gilgálba, mondván: Ne vedd le kezeidet szolgálóidról; jöjj fel hamar, szabadíts föl minket és segíts, mert ellenünk gyülekeztek mind a hegységben lakó emórinak királyai. ⁷ S fölment Józsuá Gilgálból, ő és az egész hadnép vele és mind a derék vitézek.

⁸ És szólt az Örökkévaló Józsuához: Ne félj tőlük, mert kezébe adtam őket; nem fog megállani senki közülük előtted. ⁹ És reájuk csapott Józsuá hirtelen; egész éjjel vonult fel Gilgálból. ¹⁰ És megzavarta őket az Örökkévaló Izraél előtt: megverte őket nagy vereséggel Gibeónban; üldözte őket Bét-Chóron hágója felé és megverte Azékáig és Makkédáig. ¹¹ És történt, mikor megfutamodtak Izraél elől — épen Bét-Chóron hegylejtőjén voltak — az Örökkévaló hullatott reájuk nagy köveket az égről, Azékáig és meghaltak; számosabbak azok, kik meghaltak a jégeső kövei által, azoknál, a kiket megöltek Izraél fiai karddal.

¹² Akkor beszélt Józsuá az Örökkévalóhoz, a mely napon az Örökkévaló Izraél fiai elé adta az emórit, és így szólt Izraél szemei előtt: Nap, Gibeónban várj, s hold, Ajjálón völgyében! ¹³ És várt a nap és a hold megállott, míg a nemzet boszút neim áll ellenségein. — Nemde meg van írva az Igazak könyvében. — Megállt a nap az ég közepén és nem sietett lemenni majd teljes egy napig. ¹⁴ És nem volt olyan nap mint amaz, sem annak előtte, sem annak utána, hogy hallgatna az Örökkévaló ember szavára; mert az Örökkévaló harczolt Izraélért.

¹⁵ S visszatért Józsuá, és egész Izraél ő vele a

táborba, Gilgálba. ¹⁶ Megfutamodott amaz öt király és elrejtőztek a barlangban Makkédában. ¹⁷ S jelentették Józsuának, mondván: Megtaláltatott az öt király elrejtőzve a barlangban Makkédában. ¹⁸ És mondta Józsua: Gördítsetek nagy köveket a barlang szájára és rendeljetekek melléje embereket, hogy őrizzék őket. ¹⁹ Ti pedig meg ne álljatok, üldözzétekek ellenségeiteket és vágjátok le a hátullevőket; ne engedjetekek őket városaikba jutni, mert kezeztektebe adta őket az Örökkévaló, a ti Istentekek. ²⁰ És volt, midőn végzett Józsua meg Izraél fiai azzal, hogy megverjék őket igen nagy vereséggel, a míg végük lett — menekülők pedig menekültek közülük és bejutottak az erősített városokba — ²¹ akkor visszatért az egész nép a táborba Józsuához, Makkédába békében; nem öltötte ki Izraél fiai közül egy ellen sem a nyelvét senki. ²² És mondta Józsua: Nyissátok föl a barlang száját, vezessétekek ki hozzám ezt az öt királyt a barlangból. ²³ És így tettek, kivezették hozzá ezt az öt királyt a barlangból: Jeruzsálem királyát, Chebrón királyát, Jarmút királyát, Lákhis királyát, Eglón királyát. ²⁴ És volt, a mint kivezették a királyokat Józsuához, szólította Józsua Izraél minden emberét és mondta a harczosok vezéreinek, a kik vele mentek: Közeledjetekek, tegyétekek lábatokat e királyok nyakára. Közeledtekek és nyakukra tettekek lábukat. ²⁵ És szólt hozzájuk Józsua: Ne féljetekek és ne rettegjetekek; legyetekek erősek és bátrak, mert így fog tenni az Örökkévaló mind az ellenségeitekkekekkel, a kikkekekkel ti harczoltok. ²⁶ S azután megverte és megölte őket Józsua, és felakasztatta öt fára; és maradtak fölakasztva a fákon estig. ²⁷ Volt pedig naplementekor, megparancsolta Józsua és levettekek őket a fákról és dobták a barlangba, a hol elrejtőztek volt és raktak nagy köveket a barlang szájára egészen a mai

napig. ²⁸ Makkédát pedig bevette Józsva azon a napon, megverte azt a kard élével meg királyát — elpusztítván őket — és mind a lelket, mely benne volt, nem hagyott menekülőt; úgy tett Makkéda királyával, a mint tett Jerichó királyával. ²⁹ És vonult Józsva és

egész Izraél ő vele Makkédából Libnába és harczolt Libna ellen. ³⁰ És adta az Örökkévaló azt is Izraél kezébe, meg a királyát, és megverte a kard élével és mind a lelket, mely benne volt, nem hagyott benne menekülőt; úgy tett királyával, a mint tett Jerichó királyával. ³¹ S vonult

Józsva és egész Izraél ő vele Libnából Lákhisba; táborozott ellene és harczolt vele. ³² És adta az Örökkévaló Lákhist Izraél kezébe, bevette azt a második napon és megverte a kard élével és mind a lelket, mely benne volt; mind a szerint, a mint tett Libnával. ³³ Akkor föl-

vonult Hórám, Gézer királya, hogy segítse Lákhist, de megverte őt Józsva meg népét, míg nem hagyott közüle menekülőt. ³⁴ Erre vonult Józsva és egész Izraél

ő vele Lákhisból Eglónba; táboroztak ellene és harczoltak ellene. ³⁵ Bevették azt azon a napon és megverték a kard élével, mind a lelket pedig, mely benne volt, elpusztította azon a napon; mind a szerint, a mint tett Lákhissal.

³⁶ S fölvonult Józsva és egész Izraél ő vele Eglónból Chebrónba, és harczoltak ellene. ³⁷ Bevették azt és megverték a kard élével, meg királyát és mind a városait és mind a lelket, mely benne volt, nem hagyott menekülőt, mind a szerint, a mint tett Eglónnal; elpusztította azt és mind a lelket, mely benne volt. ³⁸ Ekkor

visszatért Józsva és egész Izraél ő vele Debir felé és harczolt ellene. ³⁹ Bevette azt, meg királyát és mind a városait, megverték azokat a kard élével és elpusztították mind a lelket, mely benne volt, nem hagyott menekülőt;

a mint tett Chebrónnal, úgy tett Debírral és királyával és a mint tett Libnával és királyával. ⁴⁰ Megverte Józsua az egész országot; a hegységet, a délvidéket, az alföldet, a lejtőket meg mind a királyaikait, nem hagyott menekülőt; mind a lelket pedig elpusztította, a mint megparancsolta az Örökkévaló, Izraél Istene. ⁴¹ Megverte őket Józsua Kádés-Barneától Azzáig, meg Gósen egész földjét Gibeónig. ⁴² S mind e királyokat és országokat elfoglalta Józsua egyszerre, mert az Örökkévaló, Izraél Istene, harczolt Izraélért. ⁴³ Ekkor visszatért Józsua és egész Izraél ő vele a táborba, Gilgálba. ¹ És volt, a mint meghallotta **11.** Jábín, Cháczór királya, küldött Jóbábhoz, Mádón királyához és Simrón királyához és Akhsáf királyához, ² meg a királyokhoz, kik észak felől voltak, a hegységben és a síkságon délre Kinneróttól és az alföldön és Dór magaslatain nyugatról; ³ a kanaánihoz keletről és nyugatról és az emórihoz, a chittihoz, a perizzihez és a jebúszihoz a hegységen, meg a chivvihez a Chermón alján, Miczpa vidékén. ⁴ Kivonultak ők és egész táboruk velük, sok nép, mint a tenger partján levő fvény sokaságra, meg ló és szekérhad igen sok. ⁵ Összetalálkoztak mind e királyok, odajöttek és táboroztak együtt a Méróm vize mellett, hogy harczoljanak Izraéllal. ⁶ És szólt az Örökkévaló Józsuaához: Ne félj tőlük, mert holnap ilyenkor oda adom mindnyájukat elesetten Izraél elé; lovaikat bénítsd meg és szekereiket égesd el tűzben. ⁷ És rajtuk ütött Józsua és az egész hadnép ő vele hirtelen a Méróm vize mellett és rájuk rontottak. ⁸ És adta őket az Örökkévaló Izraél kezébe, megverték és üldözték őket a nagy Czidónig és Miszrefót-Májimig és Miczpe völgyéig kelet felé; megverték őket, míg nem hagytak közülök menekülőt. ⁹ És tett velük Józsua, a mint mondta neki az Örökkévaló: lovai-

kat megbénította és szekereiket elégette tűzben.

¹⁰ S visszatért Józsua abban az időben és bevette Cháczórt, királyát pedig megölte karddal; mert Cháczór az előtt feje volt mind e királyságoknak. ¹¹ És megverték mind a lelket, mely benne volt, elpusztítva a kard élével, nem maradt meg egy lélek sem; Cháczórt pedig elégette tűzben. ¹² S e királyoknak mind a városait, meg mind a királyaikat elfoglalta Józsua és megverte, a kard élével elpusztította őket; a mint parancsolta Mózes, az Örökkévaló szolgája.

¹³ Csakhogy mind a városokat, melyek magas helyükön álltak, nem égette el Izraél, kivéve Cháczórt, egyedül azt égette el Józsua. ¹⁴ E városok egész zsákmányát pedig és a barmot prédául vették maguknak Izraél fiai; csak mind az embert ölték meg a kard élével, míg ki nem irtották őket, nem hagytak meg egy lelket sem.

¹⁵ A mint megparancsolta az Örökkévaló szolgájának, Mózesnek, úgy parancsolta meg Mózes Józsuanak; úgy is tett Józsua, nem mellőzött egy dolgot sem mindabból, mit megparancsolt az Örökkévaló Mózesnek.

¹⁶ Elfoglalta Józsua ezt az egész országot: a hegységet és az egész Délvidéket, Gósen egész országát, az alföldet és a síkságot, meg Izraél hegységét és az alföldjét — ¹⁷ a kopár hegységtől, mely felhuzódik Széirig, egészen Báal-Gádig a Libánon völgyében a Chermón hegye alján; és mind a királyaikat elfoglalta, megverte és megölte őket.

¹⁸ Sok ideig viselt Józsua háborút mind e királyokkal.

¹⁹ Nem volt város, mely békét kötött volna Izraél fiaival, kivéve a chivvit, Gibeón lakóit; mindet elfoglalták háborúban. ²⁰ Mert az Örökkévalótól volt az, hogy megkeményítette szivüket az Izraéllal való háborúra, azért hogy elpusztítsa őket úgy, hogy ne legyen számukra könyörület, bizony azért, hogy kiirtsa őket, a mint megparan-

csolta az Örökkévaló Mózesnek. ²¹ És elment Józsua azon időben és kiirtotta az Anákimokat a hegységből: Chebrónból, Debírből, Anábból s Jehúda egész hegységéből, meg Izraél egész hegységéből; városaikkal együtt pusztította el őket Józsua. ²² Nem maradtak meg Anákimok Izraél fiai országában; csak Azzában, Gátban és Asdódban maradtak hátra. ²³ Elfoglalta Józsua az egész országot, mind a szerint, a mint szólt az Örökkévaló Mózeshez; és adta azt Józsua örökségül Izraélnek törzseikre való fölosztásaik szerint. Az ország pedig megnyugodott a háborútól.

¹ Ezek az ország királyai, a kiket megverték Izraél fiai, **12.** és elfoglalták országukat a Jordánon túl napkeletről, az Arnón völgyétől a Chermón hegyig és az egész síkságot keletről: ² Szíchón az emóri királya, ki Chesbónban lakott, uralkodott Aróértől, mely az Arnón patak partján van, a völgy közepétől, a fél Gileádon egész a Jabbók patakig, Ammón fiai határáig. ³ És a síkságot a Kinnerót tengeréig keletről meg a síkság tengeréig, a Sóstengerig keletről Bét-hajesímót felé és dél felől a Piszga lejtőinek alján. ⁴ És határát Ógnak, Básán királyának — a ki az óriások maradékaiból való — a ki lakott Astárótban és Edréiben, ⁵ és uralkodott a Chermón hegységen meg Szalkhán, és az egész Básánon a Gesúri és a Máakáti határáig, a fél Gileádon Szíchón Chesbón királyának határáig. ⁶ Mózes, az Örökkévaló szolgája és Izraél fiai verték meg őket; és adta Mózes, az Örökkévaló szolgája örökségül a Reúbéninek, a Gádinak és Menasse fél törzsének.

⁷ Ezek pedig az ország királyai, a kiket megvert Józsua meg Izraél fiai a Jordánon innen nyugatról Báal-Gádtól a Libánon völgyében egészen a kopár hegységig, mely felhúzódik Széir felé és adta Józsua örökségül Izraél tör-

zseinek fölosztásuk szerint: ⁸ a hegységben, az alföldön, a síkságon, a lejtőkön, a pusztában és a délvidéken, a chittit, az emórit, a kanaánit, a perizzit, a chivvit és a jebúszit. ⁹ Jerichó királya, egy. A Bét-Él oldalán levő Áj királya, egy. ¹⁰ Jeruzsálem királya, egy. Chebrón királya, egy. ¹¹ Jarmút királya, egy. Lákhís királya, egy. ¹² Eglón királya, egy. Gézer királya, egy. ¹³ Debír királya, egy. Géder királya, egy. ¹⁴ Chorma királya, egy. Arád királya, egy. ¹⁵ Libna királya, egy. Adullám királya, egy. ¹⁶ Makkéda királya, egy. Bét-Él királya, egy. ¹⁷ Tappúach királya, egy. Chéfer királya, egy. ¹⁸ Afék királya, egy. Sárón királya, egy. ¹⁹ Mádón királya, egy. Cháczór királya, egy. ²⁰ Simrón-Merón királya, egy. Akhsáf királya, egy. ²¹ Táanákh királya, egy. Megiddó királya, egy. ²² Kédes királya, egy. Jokneám királya a Karmelen, egy. ²³ Dór királya, Dór kerületében, egy. Gójim királya Gilgálban, egy. ²⁴ Tircza királya, egy. Mind a király harminczegy.

13. ¹ Józsua öreg lett, előre haladt a korban; ekkor szólt hozzá az Örökkévaló: Te öreg lettél, előre haladtál a korban, az országból pedig igen sok maradt elfoglalásra. ² Ez a mi az országból megmaradt: mind a filiszteusok kerületei és az egész Gesúri. ³ A Síchórtól, mely Egyiptom előtt van, egészen Ekrón határáig északról, a kanaánihoz számíttatik; a filiszteusok öt fejedelme: az Azzabeli, az Asdódbeli, az Askelónbeli, a Gátbeli, az Ekrónbeli, meg az Avvim; ⁴ dél felől a kanaáni egész földje és Meára, mely a Czidónbelieké, Afékáig, az emóri határáig; ⁵ a Gibli földje és az egész Libánon napkeletről, Báal-Gádtól, a Chermón hegy alján egészen Chamát felé; ⁶ mind a hegység lakói a Libánontól Miszrefót-Májimig, mind a Czidónbeliek: én el fogom őket űzni Izraél fiai elől; csak juttasd Izraélnek birtokul, a mint megparancsoltam neked.

⁷ Most pedig oszd fel ezt az országot birtokul a kilencz törzsnek és Menasse fél törzsének. ⁸ Vele a Reúbéni és a Gádi elvették birtokukat, melyet adott nekik Mózes a Jordánon túl keletről, a miképpen adta nekik Mózes, az Örökkévaló szolgája: ⁹ Aróértől, mely az Arnón patak partján van és a várost, mely a völgy közepén van és az egész sík földet, Médebától Dibónig; ¹⁰ és mind a városait Szíchónnak, az emóri királyának, a ki uralkodott Chesbónban, Ammón fiai határáig; ¹¹ meg Gileádot, a Gesúri és a Máakháti határát, Chermón egész hegységét és az egész Básánt Szalkháig; ¹² egész Básánbeli királyságát Ógnak, a ki király volt Astárótban és Edréiben — ő maradt meg az óriások maradékából: megverte őket Mózes és kiűzte. ¹³ És nem űzték ki Izraél fiai a Gesúrit és a Máakhátit; és így lakott Gesúr és Máakhát Izraél között mind e mai napig. ¹⁴ Csak Lévi törzsének nem adott birtokot; az Örökkévalónak, Izraél Istenének tűzáldozatai — az a birtoka, a mint szólt neki. ¹⁵ Adott Mózes Reúbén fiai törzsének családjaik szerint. ¹⁶ S volt nekik határu: Aróértől, mely az Arnón patak partján van és a város, mely a völgy közepében van és az egész sík föld Médeba mellett. ¹⁷ Chesbón és mind a városai, melyek a sík földön vannak: Dibón és Bámót-Báal és Bét-Báal-Meón; ¹⁸ Jahcza, Kedémót és Mefáat. ¹⁹ Kirjatájim, Szibma és Czéret-Hassáchar a Völgy hegyén. ²⁰ Bét-Peór, a Piszga lejtői és Bét-Hajesímót. ²¹ A sík földnek mind a városai és egész királysága Szíchónnak az emóri királyának, a ki uralkodott Chesbónban, a kit megvert Mózes, őt és Midján fejedelmeit, Evít, Rékemet, Czúrt, Chúrt és Rébát, Szíchón vazallusait, az országban lakókat. ²² Bileámot pedig Beór fiát, a varázslót, megölték Izraél fiai karddal az általuk elejtettekhez. ²³ S volt Reúbén fiainak határa a Jordán

mint határ. Ez Reúbén fiainak birtoka családjaik szerint, a városok meg tanyáik.

²⁴ És adott Mózes Gád törzsének, Gád fiainak, családjaik szerint. ²⁵ Volt nekik határu: Jáezér és mind a Gileád városai és Ammón fiainak fél országa azon Aróérig, mely Rabba előtt van; ²⁶ és Chesbóntól Rámat-Miczpéig és Betónimig, Máchanájimtól Lidebír határáig. ²⁷ És a völgyben: Bét-Háram, Bét-Nimra, Szukkót és Czáfón, Szichón, Chesbón királya, királyságának többi része, a Jordán mint határ a Kinnéret tenger széléig, a Jordánon túl keletről.

²⁸ Ez Gád fiainak birtoka családjaik szerint, a városok meg tanyáik.

²⁹ És adott Mózes Menasse fél törzsének; és volt Menasse fiai fél törzsének családjaik szerint.

³⁰ Volt a határuk: Máchanájimtól az egész Básán, egész királysága Ógnak, Básán királyának és mind a Jáír falvai, melyek Básánban vannak, hatvan város; ³¹ és fél Gileád, Astárót és Edrei, Óg királyságának városai Básánban — Mákhír Menasse fia fiainak, Mákhír fiai felének, családjaik szerint. ³² Ezek azok, a kiknek birtokot adott Mózes Móáb sikságain túl a jerichói Jordánon keletről.

³³ Lévi törzsének pedig nem adott Mózes birtokot; az Örökkévaló, Izraél Istene — ő a birtokuk, a mint szólt hozzájuk.

14. ¹ Ez pedig az, a mit birtokul kaptak Izraél fiai Kanaán országában, a mit birtokba adtak nekik Eleázár, a pap, és Józsua Nún fia, meg az atyai házak fejei, Izraél fiai törzseiben; ² sors utján való birtokul nekik, a mint parancsolta az Örökkévaló Mózes által a kilencz és fél törzs számára. ³ Mert oda adta Mózes a két és fél törzs birtokát a Jordánon túl, a levitáknak pedig nem adott birtokot közöttük — ⁴ mert József fiaiból két törzs volt: Menasse és Efraim — s nem adtak a levitáknak osztályrészt az országban, hanem városokat lakásra és közlegelőiket jószáguk és

birtokuk számára. ⁵ A mint megparancsolta az Örökkévaló Mózesnek, úgy cselekedtek Izraél fiai, és fölosztották az országot.

⁶ Ekkor oda léptek Jehúda fiai Józsuához Gilgálban és szólt hozzá Káléb, Jefunne fia, a kenizzi: Te ismered az ígét, melyet szólt az Örökkévaló Mózeshez, az Isten emberéhez felőlem és felőled Kádés-Barneában.

⁷ Negyven éves voltam, mikor küldött engem Mózes, az Örökkévaló szolgája Kádés-Barneából, hogy kikémleljem az országot; és hoztam neki választ, a mint szivemben volt.

⁸ Testvéreim pedig, kik velem fölmentek volt, elcsüggesztették a nép szivét, én meg teljesen jártam az Örökkévaló, Istenem után.

⁹ S megesküdött Mózes ama napon, mondván: bizony, a föld, melyre lépett a lábad, tied legyen birtokul és fiaidé örökre, mert teljesen jártál az Örökkévaló, Istenem után.

¹⁰ Most tehát, ime életben hagyott engem az Örökkévaló, a mint szólt, immár negyvenöt éve, a mióta kimondta az Örökkévaló ezt a ígét Mózesnek, midőn a pusztában járt Izraél; s most ime nyolczvanöt éves vagyok ma.

¹¹ Oly erős vagyok még ma, mint azon napon, melyen kiküldött engem Mózes; a milyen volt az erőm akkor, olyan az erőm most is a harczra, meg kivonulásra és bevonulásra.

¹² Most tehát add nekem ezt a hegységet, a melyről szólt az Örökkévaló ama napon — hisz te hallottad ama napon — mert Anákímok vannak ott, meg nagy erősített városok, talán velem van az Örökkévaló s kiűzöm őket, a mint szólt az Örökkevaló.

¹³ Akkor megáldotta őt Józsuá és adta Kálébnek, Jefunné fiának, Chebrónt birtokul.

¹⁴ Azért lett Chebrón a kenizzi Kálébnek, Jefunne fiának birtokul mind e mai napig, mivelhogy teljesen járt az Örökkévaló, Izraél Istene után.

¹⁵ Chebrón neve pedig azelőtt Kirjat-Arbá; ez volt a legnagyobb ember az Anákímok közt. Az ország pedig megnyu-

15. godott a háborútól. ¹ És jutott a sors Jehúda fiai törzsének családjaik szerint, Edóm határa felé, Czin pusztája felé délről, a déli tájék szélén. ² S volt nekik déli határul a Sóstenger szélétől, a nyelvétől, mely délnek fordul; ³ s kifut Akrabbím hágójától délre, átvonul Czínig, fölme gy Kádés-Barnéától délre, átvonul ChecZRónig, fölme gy Addárig és átkerül Karká felé; ⁴ átmegy Aczmónba s kifut Egyiptom patakjáig és lesznek a határ végezetei a tengernél: ez legyen nektek déli határul. ⁵ A keleti határ pedig: a Sós tenger a Jordán széléig; s a határ az északi szélen: a tenger nyelvétől a Jordán szélétől. ⁶ És fölme gy a határ Bét-Chogláig, átvonul Bét-Arábától északra, s fölme gy a határ Bóhan, Reúbén fia, kövéig; ⁷ fölme gy a határ Debírnek, Ákhór völgye felől, meg északnak fordulva, Gilgál felé, mely szemben van Adummím hágójával, a mely a pataktól délre van; s átvonul a határ Én-Sémes vizéig és lesznek végezetei Én-Rógélnél. ⁸ Erre fölme gy a határ Ben-Hinnóm völgyén délre a Jebúsi oldalától — az Jeruzsálem, s fölme gy a határ azon hegy csúcsára, mely a Hinnóm völgye előtt van nyugatról, mely a Refáim völgyének szélén van északról. ⁹ És húzódik a határ a hegy csúcsától Neftóach vize forrásáig és kifut Efrón hegysége városa felé és húzódik a határ Báaláig — az Kirjat-Jeárim. ¹⁰ S átkerül a határ Báalától nyugatnak a Szëir hegyig és átvonul északra Har-Jeárimtól — az Keszálón — leme gy Bét-Sémesnek és átvonul Timnáig. ¹¹ És kifut a határ Ekrón oldalától északról s húzódik a határ Sikrónnak, átvonul Báala hegyéig és kifut Jabneélig; és lesznek a határ végezetei a tengernél. ¹² A nyugati határ pedig: a nagy tenger határul. Ez Jehúda fiainak határa, köröskörül családjaik szerint. ¹³ Kálébnak, Jefunne fiának pedig adta osztályrészül Jehúda fiai között, az Örökkévaló parancsa szerint

Józsuanak: Kirjat-Arbát — ez volt Anák atyja — azaz Chebrónt. ¹⁴ És kiüzte onnan Káléb Anák három fiát: Sésajt, Achimánt és Talmajt, Anák szülöttjeit. ¹⁵ S fölment onnan Debír lakói ellen; Debír neve pedig azelőtt Kirjat-Széfer. ¹⁶ S mondta Káléb: a ki megveri Kirjat-Széfert és beveszi, annak oda adom leányomat, Akhszát nőül. ¹⁷ És bevette Otniél, Kenáz fia, Káléb testvére: és oda adta neki leányát, Akhszát nőül. ¹⁸ S történt, mikor oda jött, rábeszélte, hogy kérjen atyjától mezőt; és lesiklott a szamárról. És mondta neki Káléb: Mi lelt? ¹⁹ Mondta: Adj nekem áldást, mert a délvidéki földre adtál engem, adjál hát vizkútfőket. Erre adta neki a felső kútfőket és az alsó kútfőket.

²⁰ Ez Jehúda fiai törzsének birtoka családjaik szerint. ²¹ És voltak a városok Jehúda fiai törzsének szélén Edóm határánál a Délvidéken: Kabczeél, Éder és Jágúr. ²² Kína, Dímóna és Adeáda. ²³ Kédes, Cháczôr és Jitnán. ²⁴ Zíf, Télem és Beálót. ²⁵ Cháczór-Chadatta, Kerijót, ChecZRón, az Cháczór. ²⁶ Amám, Semá és Móláda. ²⁷ Chaczár-Gadda, Chesmón és Bét-Pélet. ²⁸ Chaczár-Súál, Beér-Séba és Bizjójoteja. ²⁹ Báala, Ijjím és Éczem. ³⁰ Eltólad, Keszil és Chorma. ³¹ Cziklag, Madmanna és Szanszanna. ³² Lebáót, Silchím, Ájin és Rimmón — mind a városok huszonkilencz és tanyáik. ³³ Az alföldön: Estáól, Czorea és Asna. ³⁴ Zánóach, Én-Gannim, Tappúach és Énám. ³⁵ Jarmút, Adullám, Szókhó és Azéka. ³⁶ Sáarájim, Aditájim, Gedéra és Gedérótájim. Tizennégy város és tanyáik. ³⁷ Czenán, Chadása és Migdal-Gád. ³⁸ Dileán, Miczpé és Jokteél. ³⁹ Lákhís, Boczkát és Eglón. ⁴⁰ Kabbón, Lachmász és Kitlís. ⁴¹ Gedérót, Bét-Dágón, Náama és Makkéda. Tizenhat város és tanyáik. ⁴² Libna, Éter és Ásán. ⁴³ Jiftách, Asna és Neczib. ⁴⁴ Keíla, Akhzib és Márésa.

Kilencz város és tanyáik. ⁴⁵ Ekrón meg leányvárosai és tanyái. ⁴⁶ Ekróntól nyugatra mind az, a mi Asdód mellett van és tanyáik. ⁴⁷ Asdód, leányvárosai és tanyái; Azza, leányvárosai és tanyái Egyiptom patakjáig, és a nagy tenger határu. ⁴⁸ A hegységben pedig: Sámír, Jattír és Szókhó. ⁴⁹ Danna és Kirjat-Szanna, az Debír. ⁵⁰ Anáb, Estemó és Ánim. ⁵¹ Gósen, Chólón és Gíló. Tizenegy város és tanyáik. ⁵² Arab, Dúma és Eseán, ⁵³ Jánúm, Bét-Tappúach és Aféka. ⁵⁴ Chumta, Kirjat-Arbá — az Chebrón — és Cziór. Kilencz város és tanyáik. ⁵⁵ Máón, Karmel, Zíf és Júta. ⁵⁶ Jizreél, Jokdeám és Zánóach. ⁵⁷ Hakkájin, Gibeá és Timna. Tíz város és tanyáik. ⁵⁸ Chalchúl, Bét-Czúr és Gedór. ⁵⁹ Máará, Bét-Anót és Eltekón. Hat város és tanyáik. ⁶⁰ Kirjat-Baal — Kirjat-Jeárim az — és Hárabba. Két város és tanyáik. ⁶¹ A pusztában: Bét-Arába, Middín és Szekhákha. ⁶² Hannibsán, Ir-Mélach és Én-Gédi. Hat város és tanyáik. ⁶³ A jebúszít azonban, Jeruzsálem lakóit, nem birták kiüzni Jehúda fiai; így maradt a jebúszí Jehúda fiaival Jeruzsálemben mind e mai napig.

16. ¹ És kijött a sors József fiai számára a jerichói Jordántól, keletre Jerichó vizeitől: A pusztá, mely fölmege Jerichótól a hegységre Bét-Él felé. ² Kifut Bét-Éltől Lúzig és átvonul az Arki határa felé Atárótig. ³ Lemegy nyugatnak a Jafléti határa felé, Alsó-Bét-Chórón határaig és Gézerig; és lesznek végezetei a tengernél. ⁴ Birtokot kaptak József fiai: Menasse és Efraim. ⁵ És volt Efraim fiainak határa családjaik szerint; volt pedig birtokuk határa keletről Atrót-Addár Felső-Bét-Chórónig. ⁶ És kifut a határ nyugatnak Mikhmetátig északon, és átkerül a határ keletnek Táanat-Sílóig és átvonul mellette keletre Jánóachtól. ⁷ S lemegy Jánóachtól Atárótig és Náaráig,

megérinti Jerichót és kifut a Jordánig. ⁸ Tappúachtól megy a határ nyugatnak Kána patakig és lesznek végezetei a tengernél. Ez Efraim fiai törzsének birtoka családjaik szerint. ⁹ És a városok, melyek elkülönítvék Efraim fiai számára Menasse fiainak birtoka közepén; mind a városok és tanyáik. ¹⁰ De nem űzték ki a kanaánit, a ki Gézerben lakik; így maradt a kanaáni Efraim között mind e mai napig és alattvalóvá lett. ¹ És jutott **17.** a sors Menasse törzsének — ő ugyanis József elsőszülöttje — Mákhírnak, Menasse elsőszülöttjének, Gileád atyjának — ő ugyanis harczias ember volt — s övé lett Gileád és Básán. ² És jutott Menasse többi fiainak családjaik szerint: Abiézer fiainak, Chélek fiainak, Aszriél fiainak, Sékhem fiainak, Chéfer fiainak, és Semídá fiainak; ezek Menasse József fiának fiai a férfiak, családjaik szerint. ³ Czelofchádnak pedig Chéfer fiának, a ki Gileád fia, ez Mákhír fia, ez Menasse fia, nem voltak fiai, hanem leányai; és ezek a leányainak nevei: Machla, Nóa, Chogla, Milka és Tircza. ⁴ Oda léptek Eleázár, a pap elé és Józsuá, Nún fia elé és a fejedelmek elé, mondván: Az Örökkévaló megparancsolta Mózesnek, hogy adjon nekünk birtokot testvéreink között. Erre adott nekik az Örökkévaló parancsa szerint birtokot atyjuk testvérei között. ⁵ Esett tehát Menasséra tíz rész, Gileád és Básán földjén kívül, melyek a Jordánon túl vannak; ⁶ mert Menasse leányai kaptak birtokot az ő fiai között; de Gileád földje Menasse többi fiaié volt. ⁷ És volt Menasse határa Ásértől Mikhmetáig, mely Sekhém előtt van; és megy a határ jobbra Én-Tappúach lakói felé. ⁸ Menasseé lett Tappúach földje, de Tappúach Menasse határán, Efraim fiaié. ⁹ És lemegy a határ Kána patakig, délre a pataktól — ezek a városok Efraimé Menasse városai között — és Menasse határa a pataktól

északra és voltak végezetei a tengernél. ¹⁰ A délre való Efraimé, az északra való Menasseé; a tenger volt határa. Ásért megérintik északon és Jiszákhárt keleten. ¹¹ S volt Menasseé Jisszákhárban és Ásérban: Bét-Seán és leányvárosai, Jibleám és leányvárosai, Dór lakói és leányvárosai, Én-Dór lakói és leányvárosai, Táanákh lakói és leányvárosai és Megiddó lakói és leányvárosai, három terület. ¹² De nem birták Menasse fiai kiűzni e városokat és belenyugodott a kanaáni, hogy maradjon ebben az országban. ¹³ Volt pedig, midőn erősek lettek Izraél fiai, alattvalóvá tették a kanaánit, de kiűzni nem űzték ki.

¹⁴ És beszéltek József fiai Józsuával, mondván: Miért adtál nekem birtokul egy sorsot és egy részt, holott én számos nép vagyok, azért hogy annyira megáldott engem az Örökkévaló. ¹⁵ Szólt hozzájuk Józsua: Ha számos nép vagy, menj te föl az erdőségbe és irts ott magadnak a perizzi és a Refáim országában; minthogy szűk neked az Efraim hegysége. ¹⁶ S mondták József fiai: Nem elég nekünk a hegység; vasszekere is van valamennyi kanaáninak, ki a Völgy vidékén lakik, annak, a ki Bét-Seánban és leányvárosaiban van, meg annak, a ki Jizreél völgyében van. ¹⁷ Szólt Józsua József házához, Efraimhoz és Menasséhez, mondván: Számos nép vagy és nagy erőd van, ne legyen számodra egy sors; ¹⁸ hanem hegység legyen számodra — minthogy erdőség az, irtsd azt, hogy tied legyenek végezetei; mert majd kiűzöd a kana-

18. ánit, noha vasszekere van, noha erős ő. ¹ Egybe-
gyült Izraél fiainak egész községe Sílóba és odahelyezték a találkozás sátorát; az ország meghódítva volt részükre. ² De maradtak Izraél fiai között, kik nem kapták meg birtokukat: hét törzs. ³ Szólt tehát Józsua Izraél fiaihoz: Meddig lustálkodtok, nem menvén el az országot elfog-

lalni, melyet adott nektek az Örökkévaló, őseitek Istene?
⁴ Rendeljetez magatoknak három férfit törzsenként s elküldöm őket, hogy keljenek föl és járják be az országot és írják föl birtokuk szerint s jöjjenek hozzám. ⁵ És osszátok fel magatoknak hét részre; Jehúda maradjon a maga határán délről és József háza maradjon a maga határán északról. ⁶ Ti pedig írjátok föl az országot hét részben és hozzatok el nekem ide, s majd sorsot vetek nektek itt az Örökkévaló, Istenünk színe előtt. ⁷ Mert a levitáknak nincsen részük közöttetek, hanem az Örökkévaló papsága az ő birtokuk; Gád pedig és Reúbén és Menasse fél törzse elvették birtokukat túl a Jordánon keletről, melyet adott nekik Mózes, az Örökkévaló szolgája. ⁸ S fölkeltek a férfiak és elmentek s megparancsolta Józsua azoknak, kik elmentek fölírni az országot, mondván: Menjetez és járjátok be az országot, írjátok azt föl és térjetez vissza hozzám és itt majd vetek nektez sorsot az Örökkévaló színe előtt, Sílóban. ⁹ Elmentek a férfiak, bejárták az országot és könyvbe írták városok szerint hét rész szerint; erre jöttez Józsuához a táborba, Sílóba. ¹⁰ S vetett nekik Józsua sorsot Sílóban az Örökkévaló színe előtt; s felosztotta Józsua ott az országot Izraél fiainak fölosztásaik szerint.

¹¹ És kikerült Benjámin fiai törzsének sorsa családjaik szerint; és kijött sorsuk határa Jehúda és József fiai között. ¹² S volt nekik határu az északi szélen a Jordántól; és fölmegez a határ Jerichó oldala felé északról, fölmegez a hegységen nyugatnak és vannak végezetei Bét-Áven pusztájánál. ¹³ Onnan átvonul a határ Lúznak, Lúz oldala felé délről — Bét-Él az --- s lemegez a határ Atrót-Addárnak, a hegyen, mely Alsó-Bét-Chóróntól délre van. ¹⁴ Erre húzódik a határ és átkerül a nyugati szélre,

délről azon hegytől, mely Bét-Chórón előtt van délre és vannak végezetei Kirjat-Báalnál, az Kirjat-Jeárim, Jehúda fiainak városa. Ez a nyugati határszél. ¹⁵ A déli határszél pedig Kirjat-Jeárim végétől; és kifut a határ nyugatnak és kifut a Neftóach vize forrása felé. ¹⁶ S lemegy a határ azon hegy végéig, mely a Ben-Hinnóm völgye előtt van, a mely a Refáim völgyében van északról, s lemegy a Hinnóm völgyének, a Jebúszai oldala felé délről és lemegy Én-Rógélig. ¹⁷ S húzódik északról, kifut Én-Sémesig, kifut Gelilótig, mely szemben van az Adummím hágójával és lemegy Bóhan, Reúbén fia kövéig. ¹⁸ S átvonul a határ a Sikság átellenében való oldalra északról és lemegy a Sikságnak. ¹⁹ És átvonul a határ Bét-Chogla oldala felé északról és vannak a határ végezetei a Sós tenger nyelvénél északról, a Jordán végénél délről. Ez a déli határ.

²⁰ A Jordán pedig határolja a keleti szélen. Ez a Benjámin fiainak birtoka, határai szerint köröskörül, családjaik szerint. ²¹ Voltak Benjámin fiai törzsének városai családjaik szerint: Jerichó, Bét-Chogla és Émek-Keczicz. ²² Bét-Arába, Czemarájim és Bét-Él. ²³ Avvim, Pára és Ofra. ²⁴ Kefar-Ammóna, Ofni és Gébá. Tizenkét város és tanyáik. ²⁵ Gibeón, Ráma és Beérót. ²⁶ Miczpe, Kefira és Mócza. ²⁷ Rékem, Jirpeél és Tarala. ²⁸ Czéla, Élef és a Jebúszai — az Jeruzsálem — Gibeát, Kirjat. Tizennégy város és tanyáik. Ez a Benjámin fiainak birtoka családjaik szerint.

19. ¹ És kijött a második sors Simeónnak, Simeón fiai törzse számára, családjaik szerint; és lett a birtokuk Jehúda fiai birtoka közepén. ² És övék lett nekik birtokul: Beér-Sébá, Sébá és Móláda. ³ Chaczár-Súál, Bála és Éczem. ⁴ Eltolad, Betúl és Chorma. ⁵ Cziklág, Bét-Hammarkábót és Chaczár-Szúsza. ⁶ Bét-Lebáót és Sárúchen. Tizenhárom város és tanyáik. ⁷ Ájin, Rimmón, Éter és Ásán. Négy

város és tanyáik. ⁸ Mind a tanyák, melyek e városok körül voltak Báalat-Beérig, a délvidéki Rámáig. Ez Simeón fiai törzsének birtoka, családjaik szerint. ⁹ Jehúda fiainak birtokából való Simeón fiainak birtoka; mert Jehúda fiainak része sok volt nekik, tehát birtokot kaptak Simeón fiai az ő birtokuk közepében.

¹⁰ És kikerült a harmadik sors Zebúlún fiainak, családjaik szerint; és volt birtokuk határa Száridig. ¹¹ És fölmegy a határuk nyugatnak, Marealáig, megérinti Dab-bésetet és odaér a patakhoz, mely Jokneám előtt van.

¹² Visszafordul Száridtól keletnek, napkelet felé Kiszlót-Tábór határáig és kifut Dáberátig és fölmegy Jáfiáig.

¹³ Onnan átvonul napkeletnek, Gát-Chéfernek és Ét-Káczinak, kifut Rimmónig, húzódva Néa felé. ¹⁴ És át-kerül mellette a határ északra Channátóntól és vannak végezetei Jiftach-Él völgyénél:

¹⁵ Kattát, Náhalál, Simrón, Jidealá és Bét-Léchem. Tizenkét város és tanyáik.

¹⁶ Ez Zebúlún fiainak birtoka, családjaik szerint — e városok és tanyáik.

¹⁷ Jisszákhárnak kijött a negyedik sors, Jisszákhár fiainak, családjaik szerint. ¹⁸ És volt a határuk:

Jizreél, Keszullót és Súném; ¹⁹ Chafarájim, Sión és Anácharát; ²⁰ Rabbit, Kisjón és Ébecz; ²¹ Rémet, Én-Gannim, Én-Chadda és Bét-Pacczécz.

²² Megérinti a határ a Tábórt, Sáčaczimát és Bét-Sémest és vannak határuk végezetei a Jordánnál. Tizenhat város és tanyáik. ²³ Ez

Jisszákhár fiai törzsének határa, családjaik szerint — a városok és tanyáik.

²⁴ És kijött az ötödik sors Ásér fiai törzsének, családjaik szerint. ²⁵ És lett a határuk: Chelkat, Chalí, Béten és Akhsáf;

²⁶ Állammélekh, Ameád és Miseál. Megérinti a Karmelt a tengernél és Síchór-Libnátot. ²⁷ És vissza-

fordul napkeletnek Bét-Dágónig, megérinti Zebúlúnt és Jiftách-Él völgyét, északról Bét-Émeket és Neiélt, s kifut Kábúl felé balra. ²⁸ Ebrón, Rechób, Chammón és Kána a nagy Czidónig. ²⁹ És visszafordul a határ Rámának, Czór erősített városáig, s visszafordul a határ Chószának és vannak végezetei a tengernél, Akhzíb vidékén. ³⁰ Umma, Afék és Rechób. Huszonkét város és tanyáik. ³¹ Ez Ásér fiai törzsének birtoka, családjaik szerint — e városok és tanyáik.

³² Naftáli fiainak kijött a hatodik sors, Naftáli fiainak családjaik szerint. ³³ És lett a határuk Chéleftől, a Czáanannímbeli terebinthustól, Adámí-Nékeb és Jabneél egészen Lakkúmig; és vannak végezetei a Jordánnál. ³⁴ Visszafordul a határ nyugatnak Aznót-Tábórig és kifut onnan Chukkókig, megérinti Zebúlúnt délről, Ásért pedig megérinti nyugaton és Jehúdát a Jordánnál napkeletről. ³⁵ Erősített városok: Cziddím, Czér, Chammat, Rakkat és Kinnéret; ³⁶ Adáma, Ráma és Cháczór; ³⁷ Kédes, Edrei és Én-Cháczór; ³⁸ Jireón, Migdal-Él, Chorém, Bét-Anát és Bét-Sémes. Tizenkilencz város és tanyáik. ³⁹ Ez Naftáli fiai törzsének birtoka, családjaik szerint — a városok és tanyáik.

⁴⁰ Dán fiai törzsének, családjaik szerint, kijött a hetedik sors. ⁴¹ És lett birtokuk határa: Czorea, Estáól és Ír-Sémes; ⁴² Sáalabbín, Ajjálón és Jitla; ⁴³ Élón, Timnáta és Ekrón; ⁴⁴ Elteké, Gibbetón és Báalát; ⁴⁵ Jehúd, Bené-Berák és Gat-Rimmón; ⁴⁶ Mé-Jarkón és Rakkón, a határral együtt, Jáfó átellenében. ⁴⁷ És szűk volt Dán fiainak határa ő nekik s fölmentek Dán fiai és harczoltak Lésem ellen, bevették azt és megverték a kard élével, elfoglalták azt és laktak benne. És nevezték Lésemet Dánnak, Dán ősük neve szerint. ⁴⁸ Ez Dán fiai tör-

zsének birtoka, családjaik szerint — e városok és tanyáik.

⁴⁹ Így végeztek azzal, hogy birtokba kapják az országot határai szerint; akkor adtak Izraél fiai birtokot Józsvának, Nún fiának, maguk között. ⁵⁰ Az Örökkévaló parancsára

adták neki a várost, melyet kért, Timnat-Szérachot Efraim hegységében; és fölépítette a várost és lakott benne.

⁵¹ Ezek a birtokok, melyeket birtokul adtak Eleázár a pap és Józsva Nún fia meg az atyai házak fejei Izraél fiai törzseiben sors utján Sílóban, az Örökkévaló színe előtt a találkozás sátorának bejáratán. És végeztek azzal, hogy fölösszák az országot.

¹ És szólt az Örökkévaló Józsvához, mondván: ² Szólj **20.** Izraél fiaihoz, mondván: jelöljétek ki magatoknak a menedékvárosokat, melyekről szóltam hozzátok Mózes által; ³ hogy oda menekülhessen a gyilkos, a ki agyonüt valakit tévedésből, szándék nélkül; és legyenek nektek menedékül a vérboszuló rokon ellen. ⁴ Meneküljön e városok egyikébe és álljon oda a város kapujának bejáratához, s mondja el ama város véneinek fülei hallatára az ő szavait, akkor fogadják őt be magukhoz a városba s adjanak neki helyet, hogy náluk maradjon. ⁵ Ha pedig üldözi őt a vérboszuló rokon, ne szolgáltatassák ki kezébe a gyilkost, mert szándék nélkül ütötte agyon felebarátját, de ő nem gyűlölője neki tegnaptól, tegnapelőttről. ⁶ Maradjon abban a városban, míg oda nem áll a község elé ítéletre, míg meg nem hal a főpap, a ki lesz ama napokban; akkor visszatér a gyilkos és megy városába és házába, azon városba, a honnan menekült. ⁷ Erre megszentelték Kédest Gálilban, Naftáli hegységében, Sekhémét Efraim hegységében és Kirjat-Arbát — Chebrón az — Jehúda hegységében. ⁸ S a jerichói Jordánon túl, keletről kijelölték Béczert a pusztában a síkföldön, Reúbén törzséből, Rámótot Gileádban

Gád törzséből és Gólant Básánban Menasse törzséből.
⁹ Ezek voltak a kijelölt városok mind az Izraél fiai és a jövevény számára, a ki közöttük tartózkodik, hogy oda menekülhessen mindenki, a ki agyonütött valakit tévedésből, hogy meg ne haljon a vérboszuló rokon keze által,
21. míg nem állt a község elé. ¹ S oda léptek a leviták atyai házainak fejei Eleázár paphoz és Józsua Nún fiához, meg a törzsek atyai házainak fejeihez Izraél fiai közt,
² És szóltak hozzájuk Sílóban, Kanaán országában, mondván: Az Örökkévaló megparancsolta Mózes által, hogy adjanak nekünk városokat lakásra és közlegelőiket barmunk számára. ³ Erre adták Izraél fiai a levitáknak a maguk birtokából az Örökkévaló parancsa szerint e városokat és közlegelőiket. ⁴ És kijött a sors a Keháti családjai számára, és jutott Áron a pap fiainak, a leviták közül Jehúda törzséből, Simeón törzséből és Benjámin törzséből, sors útján tizenhárom város. ⁵ Kehát többi fiainak pedig Efraim törzse családjaiból, Dán törzséből és Menasse fél törzséből, sors útján tíz város. ⁶ És Gersón fiainak: Jisszákhár törzse családjaiból, Ásér törzséből és Naftáli törzséből és Menasse fél törzséből Básánban, sors útján tizenhárom város. ⁷ Merári fiainak családjaik szerint Reúbén törzséből, Gád törzséből és Zebúlún törzséből, tizenkét város. ⁸ És adták Izraél fiai' a levitáknak e városokat és közlegelőiket, a mint parancsolta az Örökkévaló Mózes által, sors útján.

⁹ Adták Jehúda fiai törzséből és Simeón fiai törzséből e városokat, a melyeket névvel neveznek. ¹⁰ Jutott Áron fiainak a Keháti családjaiból, Lévi fiai közül — mert övék lett a sors először, ¹¹ adták nekik Kirjat-Arbát — ez az Anók atyja — azaz Chebrónt Jehúda hegységében és közlegelőit körülötte. ¹² A város mezőségét pedig és tanyáit

adták Kálébnak, Jefunne fiának örökbirtokába.

¹³ S Áron a pap fiainak adták a gyilkos menedékének való várost, Chebrónt és közlegelőit, Libnát és közlegelőit;

¹⁴ Jattírt és közlegelőit, Estemóát és közlegelőit; ¹⁵ Chólónt és közlegelőit, Debírt és közlegelőit;

¹⁶ Ájint és közlegelőit, Juttát és közlegelőit, Bét-Sémest és közlegelőit — kilencz várost eme két törzsből.

¹⁷ Benjámin törzséből pedig Gibeónt és közlegelőit, Gébát és közlegelőit; ¹⁸ Anátót és közlegelőit, Almónt és közlegelőit — négy várost.

¹⁹ Áron fiainak, a papoknak mind a városai tizenhárom város és közlegelőik.

²⁰ És Kehát fiai, a leviták családjainak, a többieknek Kehát fiai közül, jutottak soruk városai Efraim törzséből.

²¹ Adták nekik a gyilkos menedékének való várost Sekhémet és közlegelőit, Efraim hegységében, Gézert és közlegelőit.

²² Kibczájimot és közlegelőit, Bét-Chórónt és közlegelőit — négy várost.

²³ Dán törzséből: Eltekét és közlegelőit, Gibbetónt és közlegelőit;

²⁴ Ajjálónt és közlegelőit, Gat-Rimmónt és közlegelőit — négy várost.

²⁵ Menasse fél törzséből: Taanákhót és közlegelőit, Gát-Rimmónt és közlegelőit — két várost.

²⁶ Mind a város tiz és közlegelőik, Kehát többi fiainak családjai számára.

²⁷ Gersón fiainak a leviták családjai közül: Menasse fél törzséből a gyilkos menedékének való várost, Gólánt Básban és közlegelőit, Beesterát és közlegelőit — két várost.

²⁸ Jisszákhár törzséből: Kisjónt és közlegelőit, Dáberátot és közlegelőit.

²⁹ Jarmútot és közlegelőit, Én-Gannimot és közlegelőit — négy várost.

³⁰ Ásér törzséből: Miseált és közlegelőit, Abdónt és közlegelőit.

³¹ Chelkátot és közlegelőit, Rechóbot és közlegelőit — négy várost.

³² Naftáli törzséből: a gyilkos menedékének való várost Kédest Gálilban és közlegelőit, Chammót-Dórt

és közlegelőit, Kartánt és közlegelőit — három várost.

³³ A Gérsúniak városai mind, családjaik szerint: tizenhárom város és közlegelőik. ³⁴ Merári fiai családjaiknak, a többi levitáknak, Zebúlún törzséből: Jokneámot és közlegelőit, Kartát és közlegelőit; ³⁵ Dimnát és közlegelőit, Nahalált és közlegelőit — négy várost. ³⁶ Réubén törzséből: Béczert és közlegelőit, Jahczát és közlegelőit; ³⁷ Kedémótot és közlegelőit, Méfáatot és közlegelőit — négy várost. ³⁸ Gád törzséből: a gyilkos menekének való várost, Rámótot Gileádban és közlegelőit, Máchanájmot és közlegelőit; ³⁹ Chesbónt és közlegelőit, Jáezért és közlegelőit — összesen négy várost. ⁴⁰ Mind a városok Merári fiainak családjaik szerint, a többieknek a leviták családjaiból — lett a sorsuk tizenkét város. ⁴¹ A leviták városai mind, Izraél fiai örökbirtoka között: negyvennyolcz város és közlegelőik. ⁴² Legyenek e városok egy-egy város és közlegelői körülötte — így mind e városokkal. ⁴³ Adta tehát az Örökkévaló Izraélnek az egész országot, melyről megesküdött, hogy adja őseiknek; elfoglalták és laktak benne. ⁴⁴ És nyugalmat szerzett nekik az Örökkévaló köröskörül, mind a szerint, a mint megesküdött őseiknek; s nem állhatott meg előttük senki, mind az ellenségeik közül, mind az ellenségeiket kezükbe adta az Örökkévaló. ⁴⁵ Nem maradt el semmi mindazon jó igéből, melyet szólt az Örökkévaló Izraél házához;

22. mind bekövetkezett. ¹ Akkor hívta Józsua a Reubénit, a Gádit és Menasse fél törzsét; ² és szólt hozzájuk: Ti megőriztétek mindazt, a mit parancsolt nektek Mózes, az Örökkévaló szolgája; hallgattatok szavamra mindenben, a mit nektek parancsoltam. ³ El nem hagytátok testvéreiteket immár sok idő óta mind e mai napig és megőriztétek az Örökkévaló a ti Istentek parancsolatának

örizetét. ⁴ Most pedig nyugalmat szerzett az Örökkévaló a ti Istentek testvéreiteknek, a mint szólt felőlük; most tehát forduljatok és menjetek el sátraitokba, örök birtoktok földjére, a melyet adott nektek Mózes, az Örökkévaló szolgája, a Jordánon túl. ⁵ Csakhogy vigyázzatok nagyon, hogy megtegyétek a parancsolatot és a tant, melyet parancsolt nektek Mózes, az Örökkévaló szolgája, szeretvén az Örökkévalót, a ti Istenteket és járván mind az ő utjaiban, megőrizvén parancsolatait és ragaszkodván hozzá és szolgálván őt egész szivetekkel és egész lelketekkel. ⁶ Erre megáldotta őket Józsua, elbocsátotta őket és elmentek sátraikhoz. ⁷ Menasse fél törzsének Mózes adott volt Bábanban, másik felének pedig adott Józsua testvéreikkel együtt a Jordánon innen nyugatról; akkor is, midőn elbocsátotta őket Józsua sátraikhoz és megáldotta, ⁸ így szólt hozzájuk, mondván: Számos javakkal térjete vissza sátraitokhoz, igen sok jószággal, ezüsttel, arannyal, rézzel és vassal, meg igen sok ruhával; osszátok meg ellenségeitek zsákmányát testvéreitekkel!

⁹ És visszatértek és elmentek Reúbén fiai, Gád fiai és Menasse fél törzse Izraél fiaitól Sílóból, mely Kanaán országában van, hogy menjenek Gileád országába birtokuk földjére, melyet birtokul foglaltak el az Örökkévaló parancsára Mózes által. ¹⁰ Eljutottak a Jordán tájaihoz, melyek Kanaán országában vannak és építettek ott Réubén fiai, Gád fiai és Menasse fél törzse oltárt a Jordán mellett, nagy oltárt látásra. ¹¹ S meghallották Izraél fiai, mondván: Ime, építették Réubén fiai, Gád fiai és Menasse fél törzse az oltárt Kanaán országa átellenében, a Jordán tájain, Izraél fiainak oldala felé. ¹² Meghallották Izraél fiai, s egybegyült Izraél fiainak egész községe Sílóba, hogy vonuljanak ellenük hadba. ¹³ És küldték Izraél fiai Reú-

bén fiaihoz, Gád fiaihoz és Menasse fél törzséhez Gileád országába Pinechászt, Eleázár pap fiát; ¹⁴ meg tiz fejedelmet vele, egy-egy fejedelmet atyai házanként, mind az Izraél törzseiből, mindegyik atyai házaik feje ők Izraél ezreiből. ¹⁴ Eljutottak Reúbén fiaihoz, Gád fiaihoz és Menasse fél törzséhez Gileád országába; s beszéltek velük mondván: ¹⁶ Így szólt az Örökkévalónak egész községe: Micsoda hűtelenség ez, melylyel hűtelenkedtetek Izraél Istene ellen, elfordulván ma az Örökkévalótól azzal, hogy építettetek magatoknak oltárt, hogy föllázdjátok ma az Örökkévaló ellen. ¹⁷ Kevés-e nekünk Peór bűne, a melyből meg nem tisztultunk mind e mai napig és hogy a csapás érte az Örökkévaló községét? ¹⁸ És ti elfordultok ma az Örökkévalótól? És lészen, ti ma föllázdjátok az Örökkévaló ellen és holnap Izraél egész községére haragszik. ¹⁹ Ámde ha tisztátalan birtoktok földje, keljetek át az Örökkévaló birtokának földjére, a hol lakozik az Örökkévaló hajléka és foglaljátok birtokot közöttünk! De az Örökkévaló ellen ne lázdjátok és ellenünk se lázdjátok föl azzal, hogy építetek magatoknal oltárt, az Örökkévaló, a mi Istenünk oltárán kívül. ²⁰ Nemde, Ákhán, Zérach fia hűtlenséget követett el az örökszentséggel és Izraél egész községén volt harag; ő csak egy ember volt s nem egyedül pusztult el bűnében!

²¹ Feleltek Reúbén fiai, Gád fiai és Menasse fél törzse és beszéltek Izraél ezrei fejével: ²² A Hatalmas, Isten, az Örökkévaló — a Hatalmas, Isten, az Örökkévaló, ő tudja és Izraél tudja meg: ha lázadással s ha hűtlenséggel az Örökkévaló ellen — ne segélj minket e napon — ²³ ha építünk magunknak oltárt, hogy elforduljunk az Örökkévalótól s ha azért, hogy azon bemutassunk égőáldozatot és lisztáldozatot s ha azért, hogy készítsünk rajta békeáldozat-

tokat — az Örökkévaló, ő kérje számon! ²⁴ S ha nem valami miatt való aggodalomból tettük ezt, mondván: holnap majd így szólnak fiaitok fiainkhoz, mondván: mi közötök az Örökkévalóhoz, Izraél Istenéhez; ²⁵ hiszen határu adta az Örökkévaló köztünk és köztetek, Reúbén fiai és Gád fiai, a Jordánt, nincs részetek az Örökkévalóban! Így elvonnák fiaitok fiainkat attól, hogy féljék az Örökkévalót. ²⁶ Mondtuk tehát: hadd tegyük ezt magunknak, hogy építsük az oltárt, nem égőáldozatnak s nem vágóáldozatnak; ²⁷ hanem tanu az köztünk és köztetek meg nemzedékeink között mi utánunk, hogy végezzük az Örökkévaló szolgálatát ő előtte égőáldozatainkkal, vágóáldozatainkkal és békeáldozatainkkal s ne mondják holnap fiaitok fiainknak: nincsen részetek az Örökkévalóban. ²⁸ Mondtuk tehát, lészen, ha majd holnap így szólnak hozzáink és nemzedékeinkhez, akkor azt mondjuk: lássátok az Örökkévaló oltárának mintáját, melyet készítettek őseink, nem égőáldozatnak s nem vágóáldozatnak, hanem tanu ő köztünk és köztetek. ²⁹ Távoly legyen tőlünk, hogy mi föllázzadjunk az Örökkévaló ellen és elforduljunk ma az Örökkévalótól, építvén oltárt égőáldozatnak, lisztáldozatnak és vágóáldozatnak az Örökkévaló a mi Istenünk oltárán kívül, mely hajléka előtt vagyon. ³⁰ Hallotta Pinechász a pap, meg a község fejedelmei és Izraél ezreinek fejei, kik vele voltak, azon szavakat, melyeket szóltak Reúbén fiai, Gád fiai és Menasse fiaihoz, s jónak tetszett szemeikben. ³¹ És szólt Pinechász, Eleázár a papnak fia, Reúbén fiaihoz, Gád fiaihoz és Menasse fiaihoz: Ma megtudtuk, hogy közöttünk van az Örökkévaló, mivel nem hűtlenkedtetek az Örökkévaló ellen e hűtlenséggel; most megmentettétek Izraél fiait az Örökkévaló kezétől. ³² Erre visszatért Pinechász, Eleázár a papnak fia meg a fejedelmek

Reúbén fiaitól és Gád fiaitól Gileád országából Kanaán országába Izraél fiaihoz és vittek nekik választ. ³³ És jónak tetszett a dolog Izraél fiainak szemeiben és áldották Izraél fiai Istent és nem mondták, hogy hadra vonulnak ellenük, hogy elpusztítsák az országot, melyben laktak Reúbén fiai és Gád fiai. ³⁴ És elnevezték Reúbén fiai és Gád fiai az oltárt; mert tanú ő közöttünk, hogy az Örökkévaló az Isten.

¹ És volt sok idő múlva, miután nyugalmat szerzett az Örökkévaló Izraélnek mind az ellenségeitől köröskörül, Józsua pedig öreg lett, előrehaladt a korban, ² akkor hívta Józsua egész Izraélt, véneit, fejeit, biráit és tisztviselőit és szólt hozzájuk: Én öreg lettem, előrehaladtam a korban. ³ Ti láttátok mindazt, a mit tett az Örökkévaló, a ti Istentek, mind e népekkel miattatok, mert az Örökkévaló, a ti Istentek az, a ki harczolt érettetek. ⁴ Lássátok, birtokul juttattam nektek e megmaradt népeket törzseitek szerint — a Jordántól fogva — és mind a népeket, melyeket kiirtottam, a nagy tengerig napnyugaton. ⁵ És az Örökkévaló, a ti Istentek — ő el fogja kergetni őket előletek és kiűzni őket előttetek, hogy elfoglaljátok országukat, a mint szólt nektek az Örökkévaló, a ti Istentek. ⁶ De legyetek erősek nagyon, hogy megőrizzétek és megtegyétek mindazt, a mi írva van Mózes tanának könyvében, el nem térvén attól sem jobbra, sem balra; ⁷ hogy ne jussatok e népek közé, a kik itt maradtak veletek, isteneik nevére ne hivatkozzatok és ne tegyetek esküt, ne szolgáljátok őket és ne boruljatok le előttük. ⁸ Hanem az Örökkévalóhoz, a ti Istentekhez ragaszkodjatok, a mint tettétek mind e mai napig. ⁹ El is űzött az Örökkévaló előletek nagy és hatalmas népeket és ti — meg nem állott előttetek senki mind e mai napig. ¹⁰ Egy ember közületek üldöz ezret, mert az Örökkévaló a ti

Istentek — ő az, a ki harczol érettetek, a mint szólt nektek. ¹¹ Örizkedjete tehát nagyon lelkeitekért, hogy szeressétek az Örökkévalót, a ti Istenteket. ¹² Mert ha elfordultok és csatlakoztok e népek maradékához, a melyek itt megmaradtak köztetek és összeházasodtok velük, hogy közéjük jussatok, ők meg közétek: ¹³ tudjátok meg, hogy nem fogja többé az Örökkévaló, a ti Istentek kiűzni előletek e népeket, s lesznek majd nektek törre és kelep-czévé, ostorrá oldalaitokon és tövisekké szemeitekben, míg el nem vesztek e jó földről, melyet adott nektek az Örökkévaló, a ti Istentek. ¹⁴ S ime, én megyek most az egész földnek utjára — ismerjétek föl egész szivetekkel és egész lelketekkel, hogy nem maradt el egy ige sem mind azon jó igékből, melyeket az Örökkévaló, a ti Istentek szólt felőletek; mind bekövetkeztek számotokra, nem maradt el abból egy sem. ¹⁵ És lészen, a mint rátok jött mind a jó ige, melyet szólt felőletek az Örökkévaló, a ti Istentek, úgy elhozza rátok az Örökkévaló mind a rossz igét, míg el nem pusztított titeket erről a jó földről, melyet adott nektek az Örökkévaló, a ti Istentek. ¹⁶ Midőn megszegitek az Örökkévaló, a ti Istentek szövetségét, melyet parancsolt nektek, s elmentek és szolgáltok más isteneket és leborultok előttük, akkor majd föllobban az Örökkévaló haragja ellenetek és elvesztek csakhamar azon jó országból, melyet adott nektek.

¹ Összegyűjtötte Józsua mind az Izraél törzseit Sekhémbe **24.** és hívta Izraél véneit, fejeit, biráit és tisztviselőit és oda álltak Isten szine elé. ² És szólt Józsua az egész néphez: Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: túl a folyamom laktak atyáitok ősidőtől fogva, Térach, Ábrahám atyja és Náchór atyja és szolgáltak más isteneket. ³ S vettem atyátokat, Ábrahámot a folyamom túlról és

engedtem őt jární Kanaán egész országában, megsokasítottam magzatját és adtam neki Izsákot; ⁴ s adtam Izsáknak Jákóbot és Ézsaut, és adtam Ézsaunak Széir hegyét, hogy elfoglalja, Jákób pedig és fiai lementek Egyiptomba. ⁵ És küldtem Mózeszt és Áront és sujtottam Egyiptomot a szerint, a mint cselekedtem közepette; s azután kivezettelek titeket. ⁶ Kivezettem atyáitokat Egyiptomból és eljutottatok a tengerig, akkor üldözték az egyiptomiak atyáitokat szekérhaddal és lovasokkal a nádas tengerig. ⁷ Kiáltottak az Örökkévalóhoz és vetett homályt közétek és az egyiptomiak közé, hozta reájuk a tengert, úgy hogy elborította és így látták szemeitek, a mit cselekedtem Egyiptommal; erre laktatok a pusztában sok ideig. ⁸ És elhoztalak titeket az emóri országába, a ki a Jordánon túl lakott és harczoltak veletek, de kezetekbe adtam őket, elfoglaltatok országukat, s elpusztítottam őket előletek. ⁹ Ekkor fölkelte Bálák, Czippór fia, Móáb királya és harczolt Izraélellen; küldött és hívta Bileámot, Beór fiát, hogy megátkozzon titeket. ¹⁰ De nem akartam hallgatni Bileámra; úgy hogy áldva áldott meg titeket s így megmentettelek titeket kezéből. ¹¹ Átkeltetek a Jordánon és eljutottatok Jeríchóig és harczoltak ellenetek Jeríchó emberei, az emóri, a perizzi, a kánaáni, a chitti, a girgási, a chivvi és a jebúszi; és kezetekbe adtam őket. ¹² És küldtem előtettek a darázst és elüzte azokat előletek: az emóri két királyát, nem kardoddal s nem íjaddal. ¹³ Adtam nektek országot, melylyel nem vesződtél és városokat, melyeket nem építettetek és laktok bennök; szőlőket és olajfákat, melyeket nem ültettetek, esztek ti. ¹⁴ Most tehát féljétek az Örökkévalót, szolgáljátok őt őszintén és igazán; távolítsátok el az isteneket, melyeket szolgáltak őseitek a folyamon túl és Egyiptomban és szolgáljátok az Örökké-

valót. ¹⁵ Ha pedig rossznak tetszik szemeitekben, szolgálni az Örökkévalót, válaszatok magatoknak ma, kit szolgáltok majd: vajjon az isteneket-e, melyeket szolgáltak őseitek a folyamon túl, avagy az emóri isteneit-e, kinek országában laktok; én pedig és házam az Örökkévalót fogjuk szolgálni. ¹⁶ Felelt a nép és mondta: Távol legyen tőlünk elhagyni az Örökkévalót, hogy szolgáljunk más isteneket. ¹⁷ Mert az Örökkévaló a mi Istenünk — ő az, a ki fölvezetett minket és atyáinkat Egyiptom országából, a rabszolgák házából és a ki mívelte szemeink előtt e nagy jeleket és megőrzött bennünket az egész úton, melyen jártunk és mind a népek között, melyeknek közepén átvonultunk; ¹⁸ és elűzte az Örökkévaló mind a népeket, meg az emórit az ország lakóját előlünk — mi is szolgálni fogjuk az Örökkévalót, mert ő az Istenünk. ¹⁹ Ekkor szólt Józsua a néphez: Nem szolgálhatjátok majd az Örökkévalót, mert szentséges Isten ő; buzgó Isten ő, nem bocsátja meg elpártolástokat és vétkeiteket. ²⁰ Ha elhagyjátok az Örökkévalót és szolgáltok idegen isteneket, akkor elfordul és rosszul bánik veletek és megsemmisít benneteket, minekutána jót tett veletek. ²¹ Szólt a nép Józsuaéhoz: Nem, hanem az Örökkévalót fogjuk szolgálni. ²² Erre szólt Józsua a néphez: Tanúk vagytok tenmagatok ellen, hogy ti választottátok magatoknak az Örökkévalót, hogy őt szolgáljátok. — Mondták: Tanúk! — ²³ Most tehát távolítsátok el az idegen isteneket, melyek köztetek vannak és hajtsátok sziveteket az Örökkévalóhoz, Izraél Istenéhez. ²⁴ Mondta a nép Józsuaának: Az Örökkévalót, a mi Istenünket fogjuk szolgálni és szavára fogunk hallgatni. ²⁵ S kötött Józsua szövetséget a néppel ama napon; és adott neki törvényt és jogot Sekhémbe. ²⁶ És megírta Józsua e szavakat Isten tanának könyvében; vett

egy nagy követ és fölállította ott a tölgyfa alatt, mely az Örökkévaló szentélyénél volt. ²⁷ És szólt Józsua az egész néphez: Ime, ez a kő leszen tanú gyanánt ellenünk, mert ő hallotta mind az Örökkévaló szavait, melyeket beszélt velünk, és legyen ellenetek tanú gyanánt, nehogy megtagadjátok Istenteket. ²⁸ És elbocsátotta Józsua a népet, kit-kit birtokába. ²⁹ Történt e dolgok után, meghalt Józsua, Nún fia, az Örökkévaló szolgája, száztíz éves korában. ³⁰ És eltemették őt birtoka határában, Timnat-Szérachban, mely Efraim hegységében van, Gáas hegyétől északra. ³¹ És szolgált Izraél az Örökkévalót Józsua minden napjaiban és a vének minden napjaiban, a kik sokáig éltek Józsua után és a kik tudták az Örökkévaló minden cselekedetét, a melyet művelt Izraéllel. ³² József csontjait pedig, melyeket felhoztak Izraél fiai Egyiptomból, eltemették Sekhémbe, azon mező telkén, melyet megvett Jákób Chamór, Sekhém atyja fiaitól száz keszitéért; és jutottak József fiainak birtokul. ³³ Eleázár, Áron fia is meghalt, és eltemették Pinechász fiának a halmán, melyet adtak neki Efraim hegységében.

BÍRÁK.

¹ Volt Józsva halála után, megkérdezték Izraél fiai az 1. Örökkévalót, mondván: Ki vonuljon közülünk először a kanaáni ellen, hogy harczoljon vele? ² Mondta az Örökkévaló: Jehúda vonuljon; ime kezébe adtam az országot. ³ S mondta Jehúda Simeónnak, az ő testvérének: Vonulj velem sorsomba, hadd harczoljunk a kanaánival, akkor megyek majd én is te veled sorsodba. És ment vele Simeón. ⁴ Fölvonult Jehúda, és kezükbe adta az Örökkévaló a kanaánit és a perizzit; és megverték őket Bézekben — tízezer embert. ⁵ Ott találták Adóni-Bézeket Bézekben és harczoltak ellene; és megverték a kanaánit és a perizzit. ⁶ És megfutamodott Adóni-Bézek, és üldözték őt; megfogták őt és levágták kezeinek és lábainak hüvelykujjait. ⁷ Akkor mondta Adóni-Bézek: Hetven király — kezük és lábuk hüvelykujja levágva — szedegettek asztalom alatt; a hogy én tettem, úgy fizetett nekem Isten. És bevitték őt Jeruzsálembe, és meghalt ott. ⁸ Akkor harczoltak Jehúda fiai Jeruzsálem ellen, bevették azt és megverték a kard élével; a várost pedig tűzbe borították. ⁹ Azután lementek Jehúda fiai harczolni a kanaánival a hegység, a Délvidék és az alföld lakójával. ¹⁰ Ment Jehúda a kanaáni ellen, ki Chebrónban lakott — Chebrón neve pedig azelőtt Kirjat-Arbá volt — és megverték Sésájt, Achimánt és Talmájt. ¹¹ Onnan ment Debír lakói ellen;

Debír neve pedig azelőtt Kirját-Széfer volt. ¹² És mondta Káléb: A ki megveri Kirját-Széfert és beveszi, annak oda adom leányomat, Akhszát, nőül. ¹³ És bevette Otniél, Kenáz fia, Káléb fiatalabb testvére; és oda adta neki leányát, Akhszát, nőül. ¹⁴ S történt, mikor odajött, rábeszélte, hogy kérjen atyjától mezőt; és lesiklott a szamárról. És mondta neki Káléb: Mi lelt? ¹⁵ Mondta neki: Adj nekem áldást, mert a délvidéki földre adtál engem, adjál hát nekem vízkútfőket. Erre adta neki Káléb a felső kútfőket és az alsó kútfőket.

¹⁶ A kénitának, Mózes ipjának fiai pedig fölmentek a pálmák városából Jehúda fiaival együtt Jehúda pusztájába, mely Arádtól délre van; mentek és maradtak a néppel. ¹⁷ S ment Jehúda Simeónnal, az ő testvérével, és megverték a kanaánit, Czufát lakóját, elpusztították és elnevezték a várost Chormának. ¹⁸ És bevette Jehúda Azzát és határát, Askelónt és határát, meg Ekrónt és határát. ¹⁹ És volt az Örökkévaló Jehúdával, és elfoglalta a hegységet, mert nem bírta kiűzni a völgy lakóit, mert vaszekerük volt nekik. ²⁰ És adták Kálébnek Chebrónt, a mint mondta volt Mózes; és kiűzte onnan Anák három fiát. ²¹ A jebúszit pedig, Jeruzsálem lakóját, nem üzték ki Benjámin fiai; így maradt a jebúszit Benjámin fiaival Jeruzsálemben mind e mai napig. ²² Vonultak a József házabeliek, ők is, Bét-Élbe és az Örökkévaló velük volt. ²³ Kikémleltették a József házabeliek Bét-Élt; a városnak neve pedig azelőtt Lúz volt. ²⁴ És láttak az örök egy embert kijönni a városból, és mondták neki: Mutasd meg nekünk, kérlek, a város bejáratát és mi majd szeretetet cselekszünk veled. ²⁵ Megmutatta nekik a város bejáratát, és megverték a várost a kard élével; az embert pedig és egész családját elbocsátották. ²⁶ S elment az

ember a chittiták földjére, épített várost és elnevezte Lúznak; ez a neve mind e mai napig. ²⁷ Nem űzte ki

Menasse Bét-Seánt és leányvárosait, Táanákhot és leányvárosait, meg Dór lakóit és leányvárosait, Jibleám lakóit és leányvárosait, sem Meggidó lakóit és leányvárosait; és belenyugodott a kanaáni, hogy maradjon ebben az országban. ²⁸ Történt pedig, mikor megerősödött Izraél, alattvalóvá tette a kanaánit, de kiűzni nem űzte ki.

²⁹ Efraim nem űzte ki a kanaánit, ki Gézerben lakott; így maradt közte a kanaáni Gézerben. ³⁰ Zebúlún nem

űzte ki Kitrón lakóit, sem Náhalól lakóit; így maradt közte a kanaáni, és alattvalókká lettek. ³¹ Ásér nem űzte ki Akkó lakóit, sem Czidón lakóit, meg Achlábot, Akhzíbot, Chelbát, Afíkot és Rechóbot. ³² Így lakott az Áséri a kanaáni, az ország lakói között, mert nem űzte ki.

³³ Naftáli nem űzte ki Bét-Sémes lakóit, sem Bét-Anát lakóit, és így lakott ő a kanaáni, az ország lakói közt; Bét-Sémes és Bét-Anát lakói pedig lettek nekik alattvalóikká.

³⁴ És szorította az emóri Dán fiait a hegységbe, mert nem engedte leszállni a völgybe. ³⁵ S belenyugodott az emóri, hogy lakjon Chéresz hegyén, Ajjálónban és Sáalebímban; de nehéz lett József házának keze, és alattvalókká lettek.

³⁶ Az emóri határa pedig Akrabbím hágójától, a Sziklán felül. ¹ Fölment az Örökkévalónak angyala Gilgál-**2.** ből Bókhímiba. És mondta: Fölhoztalak titeket Egyiptomból és elvittelek az országba, melyről megesküdtem őseiteknek és úgy mondtam, nem bontom meg szövetségemet veletek soha; ² ti pedig ne kössetek szövetséget ez ország lakóival, oltáraikat romboljátok le. De nem hallgattatok szavamra: mit is cselekedtetek! ³ Meg is mondtam: nem űzöm ki őket előletek, hogy legyenek nektek tövisek gyanánt, isteneik pedig lesznek nektek tör gya-

nánt. ⁴ És volt, a mint elmondta az Örökkévalónak angyala e szavakat mind az Izraél fiaihoz, a nép föl-emelte hangját, és sírtak. ⁵ S így nevezték el ama helyet: Bókhím; és áldoztak ott az Örökkévalónak.

⁶ Elbocsátotta Józsua a népet, és elmentek Izraél fiai kiki birtokába, hogy elfoglalják az országot. ⁷ És szolgált a nép az Örökkévalót Józsua minden napjaiban és a vének minden napjaiban, kik sokáig éltek Józsua után, a kik látták az Örökkévaló minden nagy cselekedetét, melyet mivel Izraéllal. ⁸ És meghalt Józsua, Nún fia, az Örökkévaló szolgája, száztíz éves korában. ⁹ És eltemették őt birtoka határán, Timnat-Chéreszben, Efraim hegységében, Gáas hegyétől északra. ¹⁰ Azon egész nemzedék is betért őseihez, és támadt utánuk más nemzedék, mely nem ismerte az Örökkévalót, sem a cselekedetet, melyet mivel Izraéllal.

¹¹ És tették Izraél fiai azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, és szolgálták a Báalokat. ¹² Elhagyták az Örökkévalót, őseik Istenét, ki őket kivezette Egyiptom országából, és jártak más istenek után, azon népek istenei közül, melyek körülöttük voltak és leborultak előttük; így bosszantották az Örökkévalót. ¹³ Elhagyták az Örökkévalót, és szolgálták a Báalnak és az Astóreteknak. ¹⁴ S föllobbant az Örökkévaló haragja Izraél ellen és adta őket fosztogatók kezébe s fosztogatták őket; eladta őket ellenségeik kezébe köröskörül, és nem álhattak meg többé ellenségeik előtt. ¹⁵ Bárhova vonultak ki, az Örökkévaló keze ellenük volt rosszra, a mint szólt az Örökkévaló és a mint megesküdött nekik az Örökkévaló; és meg voltak szorulva nagyon. ¹⁶ Ekkor támasztott az Örökkévaló bírákat, és megsegítették őket fosztogatóik kezéből. ¹⁷ De bíráikra sem hallgattak, hanem paráználkodtak más

istenek után és leborultak előttük; letértek hamar az útról, melyen jártak őseik, hallgatván az Örökkévaló parancsolatait — nem cselekedtek így. ¹⁸ És hogy ha bírákat támasztott nekik az Örökkévaló és vele volt a bíróval az Örökkévaló s megsegítette őket ellenségeik kezeiből a bíró minden napjaiban — mert megkönyörült az Örökkévaló jajgatásukon szorongatóik és elnyomóik miatt — ¹⁹ akkor, mihelyt meghalt a bíró, újból megromlottak, jobban mint elődeik, járva más istenek után, szolgálva őket és leborulva előttük; nem hagytak el semmit cselekedeteikből és makacs útjukból. ²⁰ És föllobbant az Örökkévaló haragja Izraél ellen, és mondta: Mivelhogy megszegte e nép szövetségemet, melyet parancsoltam őseiknek és nem hallgattak szavamra, ²¹ én sem fogok többé senkit sem kiűzni előlük azon népek közül, melyeket hagyott Józsua, mikor meghalt. ²² Azért hogy megkísértse velük Izraélt, vajjon megőrzik-e az Örökkévaló útját, azon járva, a mint megőrizték őseik, avagy nem, ²³ meghagyta az Örökkévaló e népeket, ki nem űzve őket hamar, és nem adta őket Józsua kezébe. ¹ S ezek a népek, **3.** melyeket meghagyott az Örökkévaló, hogy megkísértse velük Izraélt, mindazokat, kik nem ismerték mind a Kanaánbeli háborúkat — ² csak azért, hogy megismerjék Izraél fiainak nemzedékei — hogy tanítsák őket háborúra, csak azokat, kik azelőtt nem ismerték: ³ a filiszteusok öt fejedelme, az egész kanaáni, a Czidónbeli és a chivvi, a Libánon hegységének lakója, Báal-Chermón hegyétől egészen Chamát felé. ⁴ Arra szolgáltak, hogy megkísértse velük Izraélt, hogy megtudja, vajjon hallgatják-e az Örökkévaló parancsolatait, melyeket őseiknek parancsolt Mózes által. ⁵ Izraél fiai pedig laktak a kanaáni, a chitti, az emóri, a perizzi, a chivvi és a jebúszi

közepette; ⁶ elvették leányaikat maguknak feleségeként és a maguk leányait adták az ő fiaiknak, és szolgálták isteneiket. ⁷ És tették Izraél fiai azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, megfeledkeztek az Örökkévalóról, Istenükről és szolgálták a Báalokat és az Asérákat. ⁸ Ekkor föllobbant az Örökkévaló haragja Izraél ellen és eladta őket Kúsán-Riseatájimnak, Arám-Naharájim királyának kezébe; és szolgáltak Izraél fiai Kúsán-Riseatájimnak nyolcz évig. ⁹ De kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz, és támasztott az Örökkévaló segítőt Izraél fiainak, s megsegítette őket: Otniélt, Kenáz fiát, Káléb fiatalabb testvérét. ¹⁰ Reája szállt az Örökkévaló szelleme, bírója lett Izraélnek és kivonult a harcra. És kezébe adta az Örökkévaló Kúsán-Riseatájimot, Arám királyát, és hatalmas lett a keze Kúsán-Riseatájimon. ¹¹ Nyugta volt az országnak negyven évig; s meghalt Otniél, Kenáz fia.

¹² Továbbá is tették Izraél fiai azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben; akkor erőssé tette az Örökkévaló Eglónt, Móáb királyát, Izraél fölött, mivelhogy tették azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben. ¹³ Egybegyűjtötte magához Ammón fiait és Amáléket; ment és megverte Izraélt, és elfoglalták a pálmák városát. ¹⁴ És szolgáltak Izraél fiai Eglónnak, Móáb királyának, tizennyolcz évig. ¹⁵ S kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz, és támasztott nekik az Örökkévaló segítőt, Éhúdot, Géra fiát, a Benjáminbelit, egy balogkezű embert. Küldtek ugyanis Izraél fiai őáltala ajándékot Eglónnak, Móáb királyának. ¹⁶ Készített magának Éhúd kardot, melynek két éle volt, egy singnyi a hossza; és felkötötte azt ruházatán alul a jobb csípőjére. ¹⁷ És bemutatta az ajándékot Eglónnak, Móáb királyának; Eglón pedig igen kövér ember volt. ¹⁸ És volt, midőn végzett azzal, hogy bemutatta az ajándékot,

elbocsátotta a népet, az ajándék vivőit. ¹⁹ Maga pedig visszafordult a Gilgál melletti kőbányáknál és mondta: Titkos szavam van hozzád, oh király. Mondta: Csitt! Erre kimentek tőle mind a mellette állók. — ²⁰ Éhúd pedig bement hozzá, s ő épen ült a hüselő felső teremben, mely csak az ő számára volt. — És mondta Éhúd: Istentől való szavam van hozzád; erre fölkelte a trónról. ²¹ Ekkor kinyújtotta Éhúd balkezét, levette a kardot jobb csipőjéről és beledöfte a hasába; ²² s behatolt a markolat is a penge után és körülzárta a zsir a pengét, mert nem húzta ki a kardot a hasából, és kiment a ganéja. ²³ És kiment Éhúd a csarnokba, bezárta a felső terem ajtóit maga után és elretheszelte. ²⁴ Alig hogy kiment, jöttek a szolgák és látták, ime a felső terem ajtóit elretheszelvék; s mondták: Bizonyára lábait takarja a hüselő kamarában. ²⁵ És vára-koztak míg szégyellették, s ime, nem nyitja ki a felső terem ajtóit; erre vették a kulcsot és kinyitották, s ime, uruk a földön fekszik holtan. ²⁶ Éhúd pedig elmenekült, mialatt késedelmeztek; ő ugyanis túl volt a kőbányákon és elmenekült Szeirába. ²⁷ És volt, midőn odaérkezett, megfűtta a harsonát Efraim hegységében; és lementek vele Izraél fiai a hegyről, ő meg élükön. ²⁸ És szólt hozzájuk: Siessetek utánam, mert kezetekbe adta az Örökkévaló ellenségeiteket, Móábot. És lementek utána, elfoglalták a Jordánnak Móáb felé való átkelőit, és nem engedtek senkit sem átkelni. ²⁹ Megverték Móábot abban az időben, mintegy tízezer embert, csupa kövért és csupa vitéz férfiut, és nem menekült meg senki. ³⁰ S megalázkodott Móáb ama napon Izraél keze alatt; és nyugta volt az országnak nyolczvan évig. ³¹ Utána volt Samgár, Anát fia, s megverte a filiszteusokat, hatszáz embert egy ökörösztökével; s megsegítette ő is Izraélt.

4. ¹ Továbbá is tették Izraél fiai azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben ; Éhúd pedig meghalt. ² És eladta őket az Örökkévaló Jábinnak, Kanaán királyának kezébe, a ki Cháczórban uralkodott ; hadvezére pedig Sziszera volt, s ez lakott Charóset-Haggójimban. ³ Ekkor kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz, mert kilenczszáz vasszekere volt neki, s ő elnyomta Izraélt fiait erővel husz esztendőn át. ⁴ Debóra prófétaasszony pedig, Lappidót felesége birája volt Izraélnek azon időben ; ⁵ ő ugyanis ült a Debóra-pálma alatt, Ráma és Bét-Él között, Efraim hegységében ; és fölmentek hozzá Izraél fiai törvényre. ⁶ Küldött és hivatta Bárákot, Abinóam fiát a Naftálibeli Kédesből ; és szólt hozzá : Nemde ezt parancsolta az Örökkévaló, Izraél Istene : menj, huzódjál a Tábor hegyére és végy magaddal tízezer embert Naftáli fiaiból és Zebúlún fiaiból ; ⁷ én meg feléd húzom a Kisón patakjához Sziszerát, Jábín hadvezérét, szekérhadát és népsokaságát s majd kezedbe adom őt. ⁸ Szólt hozzá Bárák : Ha velem jössz, megyek ; de ha nem jössz velem, nem megyek. ⁹ És mondta : Menni fogok veled, csak hogy nem lesz dicsőséged az úton, a melyre menni készülsz, mert asszony kezébe adja majd az Örökkévaló Sziszerát. Erre fölkelte Debóra és elment Bárákkal Kédesbe. ¹⁰ S összehívta Bárák Zebúlúnt és Naftálit Kédesbe, és fölment nyomában tízezer ember ; és fölment vele Debóra. ¹¹ A kénita Chéber pedig elvált volt Kájin-tól, Chóbáb, Mózes sógorának fiaitól : és felütötte sátorát a Czáanannímbeli terebinthusnál, mely Kédes mellett van. ¹² Midőn jelentették Sziszerának, hogy fölment Bárák, Abinóam fia, a Tábor hegyére, ¹³ akkor összehívta Sziszera az egész szekérhadát, kilenczszáz vasszekeret, meg mind a népet, mely vele volt, Charóset-Haggójimból a Kisón patakjához. ¹⁴ És szólt Debóra Bárákhöz : Kelj föl,

mert ez az a nap, melyen kezedbe adta az Örökkévaló Sziszerát, nemde az Örökkévaló vonult ki előtted! És leszállt Bárak a Tábór hegyéről, és tizezer ember utána. ¹⁵ És megzavarta az Örökkévaló Sziszerát és az egész szekérhadat meg az egész tábort a kard élével Bárak előtt; s leszállt Sziszera a szekérről és megfutamodott gyalogosan. ¹⁶ Bárak pedig üldözte a szekérhadat és a tábort Charóset-Haggójimig; és elesett Sziszera egész tábora a kard éle által, nem maradt meg egy sem. ¹⁷ Sziszera pedig megfutamodott gyalogosan Jáél, a kénita Chéber feleségének sátorába — mert béke volt Jábín, Cháczór királya és a kénita Chéber háza között — ¹⁸ és kiment Jáél Sziszera elébe és szólt hozzá: Térj be uram, térj be hozzám, ne félj. Betért hozzá a sátorba, és befödte őt a takaróval. ¹⁹ És szólt hozzá: Adj, kérlek, innom egy kis vizet, mert megszomjuhoztam; ekkor kinyitotta a tejes tömlőt, inni adott neki és befödte. ²⁰ És szólt hozzá: Állj a sátor bejáratához, és léssen, ha valaki jön s kérdezi tőled és mondja: van-e itt valaki, akkor mondjad: nincsen. ²¹ Erre vette Jáél, Chéber felesége, a sátor szögét, kezébe fogta a kalapácsot, bement hozzá csendben és beverte a szöveget halántékába, úgy hogy befuródott a földbe — amaz pedig mélyen aludt, mert fáradt volt — és meghalt. ²² S ime Bárak jön, üldözve Sziszerát, és kiment elébe Jáél és mondta neki: Jer, megmutatom neked azon férfiut, a kit keresel. Bement hozzá, s ime Sziszera holtan fekszik, szöggel halántékában. ²³ Így alázta meg Isten amà napon Jábínt, Kanaán királyát, Izraél fiai előtt. ²⁴ És egyre nehezebbé lett Izraél fiainak keze Jábínon, Kanaán királyán, míg ki nem irtották Jábínt, Kanaán királyát. ¹ És énekelt Debóra meg Bárak, Abínoám fia, **5.** ama napon, mondván: ² Midőn vezéreltek vezérek Izraél-

ben, midőn magát följánlotta a nép — áldjátok az Örökkévalót! ³ Halljátok királyok, figyeljete fejedelmek; én az Örökkévalónak hadd énekelek én, dallok az Örökkévalónak, Izraél Istenének. ⁴ Örökkévaló, mikor elindultál Széirből, mikor lépdeltél Edóm mezeje felől, a föld megrendült, az egek is csepegtek, felhők is csepegtettek vizet; ⁵ hegyek szétfolytak az Örökkévaló előtt, ez a Színaj, az Örökkévaló, Izraél Istene előtt. ⁶ Samgár, Anát fia napjaiban, Jáél napjaiban, szüneteltek az utak; s az ösvényeken járók görbe utakon járnak. ⁷ Szüneteltek a nyílt helyek Izraélben, szüneteltek, míg föl nem keltem én Debóra, föl nem keltem, anya Izraélben. ⁸ Választ új isteneket, akkor harcz a kapuknál, paizs nem látható, sem kopja negyvenezer közt Izraélben. ⁹ Szivem Izraél törvénytevőie, kik följálták magukat a nép között: áldjátok az Örökkévalót. ¹⁰ Fehérlő samarakon nyargalók, ti, kik terítőkön ültök, és ti, kik jártok az úton, szólaljatok meg! ¹¹ A zsákmányosztók hangjánál, a merítő vályuk közt — ott beszéljék el az Örökkévaló igaz tetteit, igaz tetteit a nyílt helyekkel Izraélben; akkor leszállt a kapukhoz az Örökkévaló népe. ¹² Ébredj, ébredj, Debóra; ébredj, ébredj, mondj éneket! Kelj föl, Bárák, vidd el foglyaidat, Abínóám fia. ¹³ Akkor maradék győzött népnek hatalmasain, az Örökkévaló győzött érettem a hősökön. ¹⁴ Efraim közül — gyökerük Amálékben — utánad, Benjámin, csapatiddal; Mákhir közül leszálltak törvénytevők és Zebúlún közül a törvényiró vesszejével vonulók. ¹⁵ Jisszákhárnak nagyjai Debórával, s a mint Jisszákhár, úgy Bárák, völgybe rohant nyomaiban. Reúbén vízerei mentén nagyok a szív fontolgatásai. ¹⁶ Mért maradtál az aklok között, hallgatni a nyájak sipolását? Reúbén vízerei mentén nagyok a szív megfontolásai. ¹⁷ Gileád túl a Jordánon

vesztegel, Dán pedig — miért lakik hajókon? Ásér maradt tengerek révén és öblei mellett vesztegel! ¹⁸ Zebulún nép, mely halálnak vetette oda életét, Naftáli is a mezőség magaslatain. ¹⁹ Jöttek királyok, harczoltak, akkor harczoltak Kanaán királyai, Táanakhban, Megiddó vizeinél, prédát ezüstben nem nyertek. ²⁰ Egekből harczoltak, a csillagok pályáikból harczoltak Sziszera ellen. ²¹ Kísón patakja elsodorta őket, őskor patakja Kísón patakja. Lépj föl, lelkem, hatalommal! ²² Akkor dobogtak a ló patái ügetéstől, ügetésétől méneinek. ²³ Átkozzátok Mérózt — szól az Örökkévaló angyala — átkozzátok átkozva lakóit, hogy nem jöttek az Örökkévaló segítségére, az Örökkévaló segítségére a hősök közt. ²⁴ Áldassék az asszonyok fölött Jáél, a kénita Chéber neje; a sátorülő asszonyok fölött áldassék! ²⁵ Vizet kért, tejet adott, urak csészéjében nyújtotta a tejfölt. ²⁶ Kezét kinyújtja a szög után, jobbját a munkások pörölye után, rácsap Sziszerára, beveri fejét, összezúzza, átfúrja halántékát. ²⁷ Lábai között alágörnyedt, lehanyatlott, ott feküdt; lábai között alágörnyedt, lehanyatlott; a hol alágörnyedt, ott lehanyatlott legyőzötten. ²⁸ Az ablakon kitekintett és jajgatott, Sziszera anyja a rácsozaton át: Miért késik jönni szekérhada, miért késnek fogatainak léptei? ²⁹ A legbölcsebbik a hölgyei között felel neki, ő is válaszol a szavaira: ³⁰ hisz csak lelnek, osztanak zsákmányt, egy leányzót, két leányzót minden férfinak, tarka ruhák zsákmányát Sziszeranak, tarka ruhák zsákmányát, varrottast, tarka ruhát, két varrottast a rabnő nyakára. ³¹ Így vesszenek el ellenségeid mind, oh Örökkévaló; de a kik szeretik őt — mint mikor fölkel a nap az ő hatalmában! — És nyugta volt az országnak negyven évig.

És tették Izraél fiai azt, a mi rossz az Örökkévalónak **6.**

szemeiben ; akkor adta őket az Örökkévaló Midján kezébe hét évig. ² Hatalmas lett Midján keze Izraélen — Midján miatt csináltak maguknak Izraél fiai a hegyekben levő odukat, a barlangokat és a hegyvárakat — ³ s történt, ha Izraél vetett, felment Midján és Amálék meg Kelet fiai, felmentek ellene. ⁴ Táboroztak ellenük és elpusztították a föld termését egészen Azza felé és nem hagytak élelmet Izraélben, sem juhok, sem ökröt, sem szamarat ; ⁵ mert ők jószágostul mentek föl és sátrastul, és jöttek annyian, mint a sáska sokaságra, nem volt száma sem nekik, sem tevéiknek. Így jöttek az országba, hogy elpusztítsák. ⁶ És elszegényedett Izraél nagyon Midján által, és kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz.

⁷ És volt, midőn kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz Midján miatt, ⁸ küldött az Örökkévaló egy próféta embert Izraél fiaihoz és mondta nekik : Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene : én felhoztalak titeket Egyiptomból és kivettelek a rabszolgák házából. ⁹ Megmentettelek Egyiptom kezéből és mind az elnyomóitok kezéből ; kiűztem őket előletek és nektek adtam országukat. ¹⁰ És mondtam nektek : én vagyok az Örökkévaló, a ti Istentek ; ne féljétek az emórinak isteneit, a kinek ti laktok országában — de ti nem hallgattatok szavamra. ¹¹ Jött

az Örökkévaló angyala és leült az Ofrában levő tölgyfa alatt, mely az abiezri Jóásé volt ; fia Gideón pedig épen buzát vert ki a présházban, hogy elmentse Midján elől. ¹² És megjelent neki az Örökkévaló angyala és szólt hozzá : Az Örökkévaló veled, derék vitéz ! ¹³ Szólt hozzá Gideón : Kérlek uram, ha csakugyan velünk van az Örökkévaló, miért ért bennünket mindez ? Hol vannak hát mind a csodás tettei, melyeket elbeszéltek nekünk őseink, mondván : bizony Egyiptomból hozott föl minket

az Örökkévaló. És most elhagyott az Örökkévaló és adott minket Midján kezébe. ¹⁴ Ekkor fordult feléje az Örökkévaló és mondta: Menj ezzel az erőddel és segítsd meg Izraélt Midján kezéből; hiszen küldtelek. ¹⁵ Szólt hozzá: Kérlek, Uram, miáltal segítsen meg Izraélt? Ime, nemzetségem a leggyengébb Menassében és én a legcsekélyebb vagyok atyám házában. ¹⁶ És szólt hozzá az Örökkévaló: Ám én veled leszek és meg fogod verni Midjánt, mint egy embert. ¹⁷ Szólt hozzá: Ha ugyan kegyet találtam szemeidben, adj számomra jelt, hogy te beszélsz velem. ¹⁸ Ne távozzál, kérlek, innen, míg el nem jövök hozzád és kihozom ajándékomat és leteszem eléd. És mondta: Én maradok, míg vissza nem jössz. ¹⁹ Gideón pedig bement, elkészített egy kecskegödölyét és egy éfa lisztből kovásztalan kenyeret, a húst a kosárba tette, levét pedig tette a fazékba; kivitte hozzá a tölgyfa alá és odanyujtotta. ²⁰ És szólt hozzá az Isten angyala: Vedd a húst és a kovásztalan kenyeret és tedd le ama sziklára, a levét pedig öntsd ki; és tett akképen. ²¹ Erre kinyujtotta az Örökkévaló angyala a pálcza végét, mely kezében volt és megérintette a húst és a kovásztalan kenyeret; ekkor fölszállt a tűz a sziklából és fölemésztette a húst és a kovásztalan kenyeret, az Örökkévaló angyala pedig eltűnt szemei elől. ²² S látta Gideón, hogy az Örökkévaló angyala az; és mondta Gideón: Jaj Uram, Örökkévaló, mert csak azért láttam az Örökkévaló angyalát színről színre! ²³ Mondta neki az Örökkévaló: Béke veled, ne félj, nem fogsz meghalni. ²⁴ És épített ott Gideón oltárt az Örökkévalónak és így nevezte: az Örökkévaló a béke; mind e mai napig még ott van az abiezri Ofrában. ²⁵ És volt azon éjjel, mondta neki az Örökkévaló: Végy egy tulkot az ökrökből, melyek az atyádéi és egy másik tulkot,

hét éveset és rombold le a Báal oltárát, mely atyádé, a mellette levő szent fát pedig vágd ki. ²⁶ És építs oltárt az Örökkévalónak Istenednek e várhely tetején a rendezett helyen; vedd a második tulkot és hozz égőáldozatot a szent fa hasábjain, melyet majd kivágsz. ²⁷ Erre vett Gideón tiz embert szolgálai közül és úgy tett, a mint szólt hozzá az Örökkévaló; volt pedig, minthogy félt atyja házából és a város embereitől, semhogy nappal tegye, tehát éjjel tette. ²⁸ Reggel korán fölkeltek a város emberei és ime, lerontva volt a Báal oltára és a mellette levő szent fa kivágva, a második tulok pedig áldozva az épített oltáron. ²⁹ Ekkor szóltak egyik a másikához: Ki cselekedte ezt a dolgot? Kutattak és kerestek s mondták: Gideón, Jóás fia, cselekedte ezt a dolgot. ³⁰ És szóltak a város emberei Jóáshoz: Add ki fiadat, hogy meghaljon, mert lerontotta a Báal oltárát s mert kivágta a mellette levő szent fát. ³¹ Mondta Jóás mind a mellette állóknak: Hát ti pöröltök-e a Báalért, avagy ti véditek-e őt? A ki pöröl érte, ölessék meg reggelig! Ha isten ő, pörölgjön magáért, hogy lerontotta oltárát. ³² És nevezték őt azon a napon Jerubbáalnak, mondván: Pörölgjön ellene Báal, hogy lerontotta oltárát.

³³ Egész Midján pedig és Amálék meg a Kelet fiai összegyűltek együvé és átkeltek és táboroztak Jizreél völgyében. ³⁴ Az Örökkévaló szelleme pedig megszállta Gideónt; megfűtta a harsonát és egybesereglett utána Abiézer. ³⁵ Követeket is küldött egész Menasséba és egybesereglett az is utána; és követeket küldött Ásérba, Zebúlúnba és Naftáliba, és fölmentek ellenük. ³⁶ És szólt Gideón Istenhez: Ha csakugyan megsegíteni akarod kezem által Izraélt, a mint mondtad — ³⁷ ime, én oda állítom a gyapjunyiratot a szérüre; ha egyedül a nyiraton lesz harmat és az egész telken szárazság, akkor tudom, hogy megsegíted kezem

által Izraélt, a mint mondtad. ³⁸ És így lett. Korán fölkelte ugyanis másnap, s kinyomta a nyiratot és kifacsart harmatot a nyiratból, egy teli csésze vizet. ³⁹ Ekkor szólt Gideón Istenhez: Ne lobbanjon föl haragod ellenem, hadd beszéljek csak ez egyszer; megkísértem, kérlek, csupán ez egyszer a nyirattal, legyen kérlek egyedül a nyiraton szárazság és az egész telken legyen harmat. ⁴⁰ És akképen tett Isten azon éjjel; egyedül a nyiraton volt szárazság, s az egész telken harmat volt. ¹ És korán fölkelte **7.**

Jerubbáal, az Gideón, meg az egész nép, mely vele volt és táboroztak Charód forrásánál; Midján tábora pedig északra volt tőle, a Móre halmától fogva a Völgyben.

² És szólt az Örökkévaló Gideónhoz: Több a nép, mely veled van, hogy sem kezükbe adnám Midjánt: nehogy dicsekedjék rajtam Izraél, mondván: önkezem segített nekem. ³ Most tehát hirdesd csak a nép fülei hallatára, mondván: a ki félés remeg, térjen vissza és forduljon meg Gileád hegyéről. És visszatért a nép közül huszonkétezer, tizezeren pedig maradtak. ⁴ És szólt az Örökkévaló Gideónhoz: Még ez a nép is sok, vezesd le őket a vízhez, majd megválogatom ott neked: és leszen, a kiről azt mondom neked, ez menjen veled, az megy veled; mind a kiről pedig azt mondom neked, ez ne menjen veled, az nem megy.

⁵ Levezette tehát a népet a vízhez, és szólt az Örökkévaló Gideónhoz: Mind az, a ki nyaldos nyelvvel a vízből, a mint nyaldos az eb — állítsd azt külön és mind azt is, a ki térdeire esik, hogy igyék. ⁶ És volt a száma azoknak, kik nyaldostak, kezüket véve szájukhoz, háromszáz ember; mind a többi nép pedig térdeire esett vizet inni.

⁷ Ekkor szólt az Örökkévaló Gideónhoz: A háromszáz emberrel, a kik nyaldostak, segítlek meg titeket és kezedbe adom Midjánt; az egész nép pedig menjen kiki az ő he-

lyére. ⁸ És kezükbe vették a nép eleségét és harsonáit, Izraél minden emberét pedig elbocsátotta kit-kit sátraihoz s a háromszáz embert megtartotta; Midján táborá pedig tőle alant volt a völgyben. ⁹ Volt pedig azon éjjel, szólt hozzá az Örökkévaló: Kelj föl, menj le a táborba, mert kezébe adtam. ¹⁰ De ha félsz lemenni, menj le te és legényed Púra a táborhoz; ¹¹ majd meghallod mit beszélgetnek s azután megerősödnek kezeid — menj hát le a táborba. És lement, ő és legénye Púra, a táborban levő fegyveresek közelébe. ¹² Midján pedig és Amálék meg mind a Kelet fiai elterültek a völgyben, mint a sáska sokaságra; s tevéiknek nem volt száma, mint a fövény a tenger partján sokaságra. ¹³ Odament Gideón, s ime valaki elbeszél egy álmot a társának; mondta: Ime, álmot álmodtam, s ime egy czipó árpakenyér forog Midján táborában, eljutott a sátorig s meglökte, hogy összedőlt, majd fölfelé fordította, hogy összedőlt a sátor. ¹⁴ Erre felelt a társa és mondta: Nem más az, mint Gideónnak, Jóás fiának, az izraelita férfiak kardja; kezébe adta Isten Midjánt és az egész tábor. ¹⁵ És volt, mihelyt meghallotta Gideón az álom elbeszélést és megfejtését, leborult; visszatért Izraél táborához s mondta: Keljetek föl, mert kezetekbe adta az Örökkévaló Midján táborát. ¹⁶ S elosztotta a háromszáz embert három csapatra; adott harsonákat mindnyájuk kezébe, meg üres korsókat és fáklyákat a korsókban. ¹⁷ És szólt hozzájuk: Tőlem látjátok majd s akképen cselekedjete; ime, midőn oda érek a tábor szélére, akkor léssen, a mint én cselekszem, úgy cselekedjete ti. ¹⁸ Megfuvom a harsonát, én és mind a velem levők, akkor fújjátok ti is a harsonákat az egész tábor körül és mondjátok: Az Örökkévalóért és Gideónért! ¹⁹ S oda ért Gideón meg a száz ember, ki vele volt, a tábor szélére a középső őrszak

kezdetén — épen fölállították az öröket — akkor megfújták a harsonákat és szétzúzták a kezükben levő korsókat. ²⁰ Erre megfujta a három csapat a harsonákat, összetörték a korsókat s megragadták bal kezükkel a fáklyákat, jobb kezükkel pedig a harsonákat, hogy fújjanak; így kiáltottak: Kard az Örökkévalóért és Gideónért! ²¹ És álltak kiki a maga helyén a tábor körül; szerteszaladt az egész tábor, riadoztak és megfutamodtak. ²² És megfújták a háromszáz harsonát, ekkor fordította az Örökkévaló egyiknek kardját a másika ellen és pedig az egész táborban; és megfutamodott a tábor Bét-Sittáig, Czeréra felé, Ábél Mechóla partjáig Tabbát mellett. ²³ És összegyülekezett Izraél embere Naftálból, Ásérből és egész Menasséból és üldözték Midjánt. ²⁴ S követeket küldött Gideón Efraim egész hegységébe, mondván: Menjetek le Midján ellenébe és foglaljátok el tőlük a vizeket Bét-Báraig, meg a Jordánt. És összegyülekezett Efraim minden embere, s elfoglalták a vizeket Bét-Báraig, meg a Jordánt. ²⁵ Elfogták Midján két vezérét: Órébet és Zeébet; és megölték Órébet az Óréb-sziklán, Zeébet pedig megölték a Zeéb-présházban, és üldözték Midjánt; Óréb és Zeéb fejét pedig Gideónhoz vitték túl a Jordánon. ¹ Ekkor szóltak hozzá Efraim emberei: Mi dolog ez, a mit cselekedtél velünk, nem híván minket, midőn mentél harczolni Midján ellen? És pöröltek vele hatalommal. ² Mondta nekik: Mit cselekedtem most hozzátok képest? Nemde jobb Efraim böngészete Abiézer szüreténél? ³ Kezetekbe adta Isten Midján vezereit, Órébet és Zeébet, mit tehettem hát hozzátok képest? Akkor megenyhült iránta a lelkük, mikor ezt mondta. ⁴ És oda ért Gideón a Jordánhoz, átkel ő meg a vele levő háromszáz ember, fáradtan és üldözés közben. ⁵ S mondta Szukkót embereinek: Adjatok, kérlek, kenyérczipókat

a népnek, mely engem követ, mert fáradtak ők; én ugyanis üldözöm Zébachot és Czalmunnát, Midján királyait.

⁶ Mondták Szukkót nagyjai: Vajjon Zébach és Czalmunna tenyere máris kezedben van-e, hogy kenyeret adjunk seregednek? ⁷ Erre mondta Gideón: Azért, ha majd kezembe adja az Örökkévaló Zébachot és Czalmunnát, megcséplem husotokat a pusztának töviseivel és a bogáncskórókkal. ⁸ Fölment onnan Penúél felé és beszélt hozzájuk hasonlóképen; és feleltek neki Penúél emberei, a mint feleltek volt Szukkót emberei. ⁴ És szólt Penúél embereihez is, mondván: Midőn visszatérek békében, ledöntöm ezt a tornyot. ¹⁰ Zébach és Czalmunna pedig Karkórbán voltak és táboruk velük, mintegy tizenötezeren, mind a megmaradtak a Kelet fiainak egész táborából; az elesettek pedig százhuszezeren voltak, kardot rántók.

¹¹ És fölment Gideón a Sátorlakók útján, keletre Nóbachtól és Jogbehától és megverte a tábort, a tábor pedig biztonságban volt. ¹² Megfutamodtak Zébach és Czalmunna, ő meg üzőbe vette őket és elfogta Midján két királyát, Zébachot és Czalmunnát, az egész tábort pedig szétriasztotta. ¹³ Erre visszatért Gideón, Jóás fia a harczból Chéresz hágója felől. ¹⁴ És elfogott egy fiut Szukkót emberei közül és kikérdezte; s fölírta számára Szukkót nagyjait és véneit: hetvenhét férfiut. ¹⁵ Odament Szukkót embereihez és mondta: Ime Zébach és Czalmunna, kik miatt gyaláztatok engem, mondván: vajjon Zébach és Czalmunna tenyere máris kezedben van-e, hogy kenyeret adjunk fáradt embereidnek. ¹⁶ És vette a város véneit, meg a pusztának töviseit és a bogáncskórókat; s megfenyítette velük Szukkót embereit. ¹⁷ Penúél tornyát pedig ledöntötte, és megölte a város embereit. ¹⁸ És szólt Zébachhoz és Czalmunnához: Milyenek voltak a férfiak, a kiket megöltetek

a Tábóron? Mondták: Olyanok, mint te, egyaránt királyfiakhoz hasonlóak. ¹⁹ És mondta: Testvéreim, anyám fiai ők; él az Örökkévaló — ha életben hagyjátok vala őket, nem ölnélek meg titeket. ²⁰ És mondta elsőszülöttjének, Jéternek: Kelj föl, öld meg őket! De az ifju nem rántotta ki kardját, mert félt, mert még fiatal volt. ²¹ Erre mondták Zébach és Czálmunna: Kelj föl tenmagad és támadj reánk, mert a milyen a férju, olyan a vitézsége. Ekkor fölkelte Gideón és megölte Zébachot és Czalmunnát és elvette a tevéik nyakán levő holdacskákat. ²² Szóltak Izraél emberei Gideónhoz: Uralkodjál rajtunk, te is, fiad is, fiadnak a fia is, mert megsegítettél minket Midján kezéből. ²³ Szólt hozzájuk Gideón: Nem fogok én uralkodni rajtatok s nem fog fiam uralkodni rajtatok; az Örökkévaló fog uralkodni rajtatok. ²⁴ Akkor szólt hozzájuk Gideón: Hadd kérjek tőletek egy kérést, adjátok nekem kiki zsákmányolt gyűrűjét; mert arany gyűrűik voltak, mert ismaeliták voltak. ²⁵ Mondták: Igenis, adjuk! Ekkor kiterítették a ruhát és rája dobta kiki a zsákmányolt gyűrűjét. ²⁶ És volt az arany gyűrűk súlya, melyeket kért, ezerhétszáz arany, a holdacskákon, függőkön és bibor ruhákon kívül, melyek Midján királyain voltak és a lánczokon kívül, melyek tevéik nyakán voltak. ²⁷ És elkészítette azt Gideón éfóddá és fölállította városában, Ofrában, s ott paráználkodott utána egész Izraél; így lett Gideónnak és házának törre. ²⁸ S megalázkodott Midján Izraél fiai előtt és többé nem emelték fel fejüket; és nyugta volt az országnak negyven évig Gideón napjaiban. ²⁹ Elment Jerubbáal, Jóás fia és lakott a házában. ³⁰ Gideónnak pedig volt hetven fia, kik ágyékából származtak, mert sok felesége volt neki. ³¹ Ágyasa pedig, ki Sekhém-ben volt, szintén szült neki fiat és nevezte őt Abimélekhnek.

³² És meghalt Gideón, Jóás fia, jó vénségben, és eltemették atyjának, Jóásnak sírjában, az abiezri Ofrában. ³³ És volt, midőn meghalt Gideón, újra paráználkodtak Izraél fiai a Báalok után és tették maguknak Báal-Berítet istenné. ³⁴ És nem emlékeztek meg Izraél fiai az Örökkévalóról, Istenükről, a ki őket megmentette mind az ellenségeik kezéből köröskörül. ³⁵ S nem cselekedtek szeretetet Jerubbáal-Gideón házával mindama jóhoz képest, melyet cselekedett Izraéllel.

9. ¹ Elment Abimélekh, Jerubbáal fia, Sekhémbe anyja testvéreihez és beszélt hozzájuk és anyja atyai házában egész családjához, mondván: ² Beszéljete, kérlek, mind a Sekhém urainak fülei előtt: mi jobb nektek, hogy uralkodjék rajtatok hetven ember, Jerubbáal valamennyi fia, avagy hogy uralkodjék rajtatok egy ember? Arról is emlékezzenek meg, hogy csontotok, husotok vagytok! ³ És elmondták felőle anyjának testvérei mind a Sekhém urainak fülei előtt mind e szavakat; ekkor hajolt szivük Abimélekh felé, mert azt mondták: testvérünk ő. ⁴ És adtak neki hetven ezüstöt Báal-Berít házából; és bérelt rajta Abimélekh üres és szilaj embereket, s utána mentek. ⁵ Elment atyja házába, Ofrába és megölte testvéreit, Jerubbáal fiait, hetven embert egy kövön; de megmaradt Jótám, Jerubbáal legkisebb fia, mert elrejtőzött. ⁶ Összegyültek mind a Sekhém urai és egész Bét-Milló, elmentek és királylyá tették Abiméleket az oszlop melletti terebinthusnál, mely Sekhémbe van. ⁷ Midőn tudtára adták Jótámnak, elment és megállt a Gerizzim hegy tetején, fölemelte hangját és szólt; mondta nekik: Hallgassatok reám, Sekhém urai, s majd hallgat reátok Isten! ⁸ Elmentek egyszer a fák, hogy fölkenjenek maguknak királyt. És mondták az olajfának: Légy a mi királyunk! ⁹ Mondta nekik az olajfa:

Elveszítettem-e zsiromat, a melylyel tisztelnek istent és embert, hogy menjek lebegni a fák fölött? ¹⁰ És mondták a fák a fügefának: Jer te, légy a mi királyunk! ¹¹ Mondta nekik a fügefa: Elveszítettem-e édességemet és jó gyümölcsömet, hogy menjek lebegni a fák fölött? ¹² És mondták a fák a szőlőtőnek: Jer te, légy a mi királyunk! ¹³ Mondta nekik a szőlőtő: Elveszítettem-e mustomat, mely örvendeztet istent és embert, hogy menjek lebegni a fák fölött? ¹⁴ Erre mondták mind a fák a tövisbokornak: Jer te, légy a mi királyunk! ¹⁵ Mondta a tövisbokor a fáknak: Ha igazán föl akartok engem kenni királytoknak, akkor jöjjetek, keressetek ótalmat árnyékomban, ha pedig nem, csapjon ki tűz a tövisbokorból és emészsze föl a Libánon czédrusait. ¹⁶ Most tehát, ha igazán és őszintén cselekedtetek, midőn királylyá tettétek Abímélekhét és ha jót cselekedtetek Jerubbáallal és házával és ha kezeinek tette szerint cselekedtetek vele — ¹⁷ hogy harczolt értetek az atyám és messzire elvetette életét s megmentett titeket Midján kezéből, ¹⁸ holott ti fölkeltetek ma atyám háza ellen és megöltétek fiait, hetven embert egy kövön s királylyá tettétek Abímélekhét, szolgálójának fiát, Sekhém urai fölé, mert testvéretek ő — ¹⁹ ha tehát igazán és őszintén cselekedtetek Jerubbáallal és házával e mai napon: örüljete Abímélekhkel, s örüljön ő is veletek. ²⁰ Ha pedig nem, csapjon ki tűz Abímélekh-től és emészsze föl Sekhém urait és Bét-Millót és csapjon ki tűz Sekhém uraiból és Bét-Millóból és emészsze föl Abímélekhét. ²¹ Erre megfutamodott Jótám, menekült és elment Beérbe; és ott maradt testvére Abímélekh miatt.

²² És uralkodott Abímélekh Izraél fölött három évig.

²³ Ekkor küldött Isten gonosz szellemet Abímélekh és Sekhém urai közé, úgy hogy hűtlenek lettek Sekhém urai

Abimélekhhez; ²⁴ hogy elkövetkezzék a Jerubbáal hetven fiának bántalma és hogy vérük szálljon testvérükre, Abimélekhre, ki megölte őket, és Sekhém uraira, kik erősítették kezeit testvéreinek megölésére. ²⁵ S elhelyeztek ellene Sekhém urai leselkedőket a hegyek csúcsain és kiraboltak mindenkit, a ki mellettük elment az uton; ez tudtára adatott Abimélekhnek. ²⁶ Odajött Gáal, Ébed

fia meg testvérei és bevonultak Sekhémbe; és megbiztak benne Sekhém urai. ²⁷ Kimentek a mezőre, leszüretelték szőlőiket, sajtoltak és hálaünnepet tartottak; bementek istenük házába, ettek és ittak és átkozták Abimélekhét.

²⁸ És mondta Gáal, Ébed fia: Kicsoda Abimélekh és micsoda Sekhém, hogy szolgáljuk őt? Nemde Jerubbáal fia, Zebúl pedig a megbizottja! Szolgáljátok Chamórnak, Sekhém atyjának embereit, de miért szolgáljuk mi őt? ²⁹ Bárcsak kezemben volna ez a nép, majd letenném én Abimélekhét! És megizente Abimélekhnek: Szaporítsd seregedet és vonulj ki! ³⁰ Midőn meghallotta Zebúl, a város parancsolója Gáalnak, Ébed fiának szavait, föllobbant haragja. ³¹ És küldött követeket Abimélekhez alattomban, mondván: Ime, Gáal, Ébed fia és testvérei Sekhémbe jöttek és lázítják ellened a várost. ³² Most tehát kelj föl éjjel, te meg a nép, mely veled van és leselkedjél a mezőn; ³³ és léssen reggel, a mint felsüt a nap, kelj föl korán és ronts a városra, és ime ő és a nép, mely vele van, kivonulnak ellened, akkor majd teszel vele, a mint birja a kezed. ³⁴ Erre fölkelte Abimélekh és a az egész nép, mely vele volt, éjjel, és leselkedtek Sekhémre négy csapatban. ³⁵ S kivonult Gáal, Ébed fia és megállt a város kapuja bejáratán; akkor fölkelte Abimélekh és a nép, mely vele volt, a lesből. ³⁶ Mikor Gáal látta a népet, szólt Zebúlhoz: Ime, nép száll le a hegyek csúcsairól. Mondta neki Zebúl: A hegyek

árnyékát nézed embereknek. ³⁷ Tovább is beszélt Gáal és mondta: Ime, nép száll le az ország köldökéről és egy csapat jó a jóslók terebinthusának útja felől. ³⁸ Mondta neki Zebúl: Hol van hát a szájad, melylyel mondtad, kicsoda Abímélekh, hogy szolgáljuk őt? Nemde, ez az a nép, melyet megvetettél, most hát vonulj ki és harczolj vele. ³⁹ Ekkor kivonult Gáal Sekhém urai élén és harczolt Abímélekhkel. ⁴⁰ És üldözte őt Abímélekh és megfutmodott előle; és elesett sok halott a kapu bejáratáig. ⁴¹ S maradt Abímélekh Arúmában és kiűzte Zebúl Gáalt és testvéreit, úgy hogy nem maradtak Sekhémben.

⁴² Volt pedig másnapon, kivonult a nép a mezőre, s tudtáraadták Abímélekhnek. ⁴³ Vette a népet, elosztotta három csapatra és leselkedett a mezőn; akkor látta, ime a nép kijő a városból, rájuk támadt és megverte őket. ⁴⁴ Abímélekh ugyanis meg a csapatok, melyek vele voltak, kirontottak és megállottak a város kapuja bejáratán; két csapat pedig rárontott mind a mezőn levőkre és megverték őket.

⁴⁵ S Abímélekh harczolt a város ellen amaz egész napon, bevette a várost és a benne levő népet megölte; lerombolta a várost és behintette sóval. ⁴⁶ Meghallották

Sekhém tornyának mind az urai, s bementek Él-Berít házának várába. ⁴⁷ Tudtára adatott Abímélekhnek, hogy összegyülekeztek Sekhém tornyának mind az urai. ⁴⁸ Akkor fölment Abímélekh Czalmón hegyére, ő meg az egész nép, mely vele volt, s kezébe vette Abímélekh a fejszéket, levágott egy faágat, fölvette, a vállára tette és szólt a néphez, mely vele volt: A mit láttatok, hogy tettem, sietve tegyétek, úgy mint én. ⁴⁹ És levágta az egész nép is kiki a maga ágát, mentek Abímélekh után és letették a vár körül és rájuk gyujtották a várat tűzben. Így meghaltak Sekhém tornyának mind az emberei, mintegy ezer férfi és

asszony. ⁵⁰ Erre elment Abímélekh Tébécz ellen, tábort ütött Tébécz ellen és bevette azt. ⁵¹ De erős torony volt a város közepén, oda menekültek mind a férfiak és asszonyok, meg mind a város urai és bezárták magukat; és fölmentek a torony tetejére. ⁵² Jött Abímélekh a toronyhoz s harczolt ellene; és oda lépett a torony bejáratához, hogy elégesse tűzben. ⁵³ Ekkor ledobott egy asszony egy malomkődarabot Abímélekh fejére és szétzúzta koponyáját. ⁵⁴ Hamar hívta fegyverhordozó legényét és mondta neki: Rántsd ki kardodat és ölj meg, nehogy azt mondják rólam: asszony ölte meg. És átszúrta őt a legénye és meghalt. ⁵⁵ Midőn látták Izraél emberei, hogy meghalt Abímélekh, elmentek ki-ki helyére. ⁵⁶ Így visszahárította Isten Abímélekh gonoszságát, melyet atyján elkövetett azzal, hogy megölte hetven testvérét; ⁵⁷ Sekhém embereinek egész gonoszságát pedig visszahárította Isten az ő fejükre és rájuk jött Jótámnak, Jerubbáal fiának

10. átka. ¹ És támadt Abímélekh után, hogy megsegítse Izraélt, Tóla, Púa fia, Dódó fia, Jisszákhárbeli férfiú; s az lakott Sámírban, Efraim hegységében. ² Birája volt Izraélnek huszonhárom évig; meghalt és eltemették Sámírban. ³ És támadt utána a gileádi Jáir; birája volt Izraélnek huszonkét évig. ⁴ Volt neki harmincz fia, kik harmincz vemhén nyargaltak és harmincz városuk volt; ezeket nevezik Jáir falvainak mind e mai napig, a melyek Gileád országában vannak. ⁵ Meghalt Jáir s eltemették Kámónban.

⁶ Izraél fiai tovább is azt tették, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben; szolgálták ugyanis a Báalokat, az Aszóreteket, Arám isteneit, Czidón isteneit, Móáb isteneit, Ammón fiainak isteneit és a filiszteusok isteneit, elhagyták az Örökkévalót és nem szolgálták őt. ⁷ S föllob-

bant az Örökkévaló haragja Izraél ellen és eladta őket a filiszteusok kezébe és Ammón fiainak kezébe. ⁸ Összetörték és zsarolták Izraél fiait abban az évben — tizen-nyolcz éven át — mind az Izraél fiait, kik a Jordánon túl, a Gileádban levő emóri országban voltak. ⁹ És átkeltek Ammón fiai a Jordánon, hogy harcoljanak Jehúda ellen, meg Benjámin ellen és Efraim háza ellen is; és meg volt szorulva Izraél nagyon. ¹⁰ Akkor kiáltottak Izraél fiai az Örökkévalóhoz, mondván: Vétkeztünk ellened, mert elhagytuk Istenünket és szolgáltuk a Báalokat.

¹¹ És szólt az Örökkévaló Izraél fiaihoz: Nemde Egyiptomtól, az emóritól, Ammón fiaitól és a filiszteusoktól — ¹² Czidónbeliek is, meg Amálék és Máón elnyomtak titeket s midőn kiáltottatok hozzám, megsegítettelek kezükből. ¹³ Ti azonban elhagytatok engem és szolgáltatok más isteneket; azért nem segítek meg többé benneteket. ¹⁴ Menjetez és kiáltsatok azon istenekhez, melyeket választottatok; azok segítsenek nektek szorultságatok idejében. ¹⁵ Szóltak Izraél fiai az Örökkévalóhoz: Vétkeztünk, tégy te velünk mind a szerint, a mint jónak tetszik szemeidben; csak ments meg minket e mai napon. ¹⁶ És eltávolították az idegen isteneket közepükből és szolgálták az Örökkévalót; és megfájlalta lelke Izraél szenvedését.

¹⁷ Gyülekeztek Ammón fiai és táboroztak Gileádban; ekkor összegyültek Izraél fiai és táboroztak Miczpában. ¹⁸ És szólt a nép, Gileád nagyjai, egyik a másikához: Ki az a férfit, ki harcolni kezd Ammón fiai ellen — az legyen fejevé mind a Gileád lakóinak.

¹ A gileádi Jiftách pedig derék vitéz volt, egy parázna **11.** asszonynak volt a fia; Gileád nemzette Jiftáchot. ² Gileád felesége szült neki fiakat; és midőn nagyok lettek az asszony fiai, elüzték Jiftáchot és mondták neki: Nem kapsz

birtokot atyánk házában, mert más asszony fia vagy.
³ Ekkor elszökött Jiftách testvérei elől és letelepedett Tób földjén; és összeszedelőztek Jiftáchhoz üres emberek s kivonultak vele. ⁴ És volt idő múlva, harczoltak Ammón fiai Izraéllal. ⁵ S történt, midőn harczoltak Ammón fiai Izraéllal, elmentek Gileád vénei, hogy elhozzák Jiftáchot Tób földjéről. ⁶ Mondták Jiftáchnak: Jer, hogy vezérünk légy, s harczoljunk Ammón fiai ellen. ⁷ Mondta Jiftách Gileád véneinek: Nemde ti gyűlöltök engem és elűztetek atyám házából! Miért jöttetek hát most hozzám, mikor meg vagytok szorulva? ⁸ Erre szóltak Gileád vénei Jiftáchhoz: Mégis most visszatértünk hozzád, hogy jöjj velünk és harczolj Ammón fiai ellen; akkor fejül lesz nekünk, mind a Gileád lakóinak. ⁹ És szólt Jiftách Gileád véneihez: Ha visszavisztek engem, hogy harczoljak Ammón fiai ellen és elém adja őket az Örökkévaló, én fejül leszek nektek. ¹⁰ Szóltak Gileád vénei Jiftáchhoz: Az Örökkévaló legyen hallgatója közöttünk, ha nem cselekszünk egészen szavad szerint. ¹¹ Erre elment Jiftách Gileád véneivel és megtette őt a nép maga fölé fejül és vezérül; és elmondta Jiftách mind a szavait az Örökkévaló színe előtt Miczpában.

¹² Követeket küldött Jiftách Ammón fiai királyához, mondván: Mi közöd velem, hogy ide jöttél hozzám, hogy harczolj országom ellen? ¹³ Szólt Ammón fiainak királya Jiftách követeihez: Hogy Izraél elvette országomat, mikor fölvonult Egyiptomból az Arnóntól a Jabbókiig s a Jordánig, most tehát add azokat vissza békében. ¹⁴ Ismét küldött Jiftách követeket Ammón fiai királyához; ¹⁵ s mondta neki: Így szólt Jiftách, nem vette el Izraél sem Móáb országát, sem Ammón fiainak országát. ¹⁶ Mert mikor fölvonultak Egyiptomból és ment Izraél a pusztában a nádas tengerig és eljutott Kádésba, ¹⁷ akkor küldött

Izraél követeket Edóm királyához, mondván: hadd vonuljak át, kérlek, országodon; de nem hallgatott rá Edóm királya. Móáb királyához is küldött, de nem egyezett bele, és letelepedett Izraél Kádésban. ¹⁸ Erre vonult a pusztában, megkerülte Edóm országát és Móáb országát és eljutott napkeletre Móáb országától és táboroztak túl az Arnónon — de nem mentek be Móáb határába — mert az Arnón Móábnak határa. ¹⁹ S küldött Izraél követeket Szíchónhoz, az emóri királyához, Chesbón királyához, és mondta neki Izraél: Hadd vonuljunk át, kérlek, országodon az én helyemre. ²⁰ De nem hitt Szíchón Izraélnek, hogy határán átvonulni engedje, és összegyűjtötte Szíchón az egész népét és táboroztak Jáhaczbán; és harczolt Izraéllal. ²¹ És Izraél kezébe adta az Örökkévaló, Izraél Istene, Szíchónt és egész népét s megverték; és elfoglalta Izraél az emórinak, amaz ország lakójának egész földjét. ²² Elfoglalták az emóri egész határát az Arnóntól a Jabbókiig, meg a pusztától a Jordánig. ²³ Most tehát, az Örökkévaló, Izraél Istene elűzte az emórit népe Izraél elől, és te birtokba vennéd? ²⁴ Nemde, a mit birtokba ad neked Kemós istened, azt birod, és a mit elűzött az Örökkévaló, a mi Istenünk mielőlünk, azt birjuk mi. ²⁵ Most hát jobb vagy te vajjon Báláknál, Czippór fiánál, Móáb királyánál? Vajjon küzdeni küzdött-e Izraéllal, vagy harczolni harczolt-e ellenük? ²⁶ Mialattlakott Izraél Chesbónban és leányvárosaiban, Areórbán és leányvárosaiban és mind az Arnón mellett levő városokban háromszáz éven át: miért nem ragadtátok ki azon idő alatt? ²⁷ Hiszen én nem vétettem neked és te rosszat cselekszel velem, harczolva ellenem! Itéljen az Örökkévaló, a ki itélni fog e napon Izraél fiai és Ammón fiai között! ²⁸ De nem hallgatott Ammón fiainak királya Jiftách szavaira, melyeket

küldött hozzá.

²⁹ És reá szállt az Örökkévaló szelleme Jiftáchra: átvonult Gileádon és Menassén, vonult Miczpé-Gileádba és Miczpé-Gileádból vonult Ammón fiai ellen. ³⁰ Ekkor fogadást tett Jiftách az Örökkévalónak és mondta: Ha majd kezembe adod Ammón fiait, ³¹ akkor léssen, valami kijön házam ajtaiból eléembe, midőn visszatérek békében Ammón fiaitól — az Örökkévalóé legyen, és égőáldozatul hozom. ³² És vonult Jiftách Ammón

fiaihoz, hogy harcoljon ellenük, és kezébe adta őket az Örökkévaló. ³³ Megverte őket Aróértől egészen Minnit felé — húsz várost — és Ábél-Kerámíig, igen nagy vereséggel, és megalázkodtak Ammón fiai Izraél fiai előtt. ³⁴ Midőn házához jött Jiftách Miczpába, ime kijön elébe leánya dobokkal és körtánczczal, ő pedig csak egyetlen volt, nem volt neki azonkívül fia vagy leánya. ³⁵ És történt, a mint őt meglátta, megszagatta ruháit és mondta: Jaj leányom, lesújtva lesújtottál engem s te lettél a megzavaróm! Hiszen én megnyitottam számat az Örökkévaló előtt és attól el nem térhetek. ³⁶ Szólt hozzá: Atyám, megnyitottad szádat az Örökkévaló előtt, tégy velem, a mint kijött szádból; miután bosszút szerzett neked az Örökkévaló ellenségeiden, Ammón fiain.

³⁷ És szólt atyjához: Adassék meg nekem ez a dolog: hagyj engem két hónapig, hogy mehessek és leszálljak a hegyekbe és megsirassam hajadonságomat, én meg társnőim. ³⁸ Mondta: Menj! És elküldte őt két hónapra; elment ő meg társnői, és megsiratta hajadonságát a hegyekben. ³⁹ És történt két hónap múlva, visszatért atyjához, és tett vele fogadása szerint, melyet fogadott; ő pedig nem ismert férfiut. És törvénynyé lett Izraélben: ⁴⁰ évről-évre mennek Izraél leányai, hogy megénekeljék a gileádi Jiftách leányát, négy napig az évben.

¹ Összegyülekeztek Efraim emberei és vonultak észak felé, **12.** és mondták Jiftáchnak: Miért vonultál harczra Ammón fiai ellen és bennünket nem hívtál, hogy veled menjünk? Házadat gyujtjuk majd reád tűzben! ² Szólt hozzájuk Jiftách: Pörös voltam én és népem meg Ammón fiai nagyon; hívtalak is benneteket, de nem segítettetek meg engem kezükből! ³ Láttam, hogy nem akarsz megsegíteni, tehát tenyeremre tettem életemet és vonultam Ammón fiai ellen, és kezembe adta őket az Örökkévaló; miért jöttetek hát föl hozzám e mai napon, hogy harcoljatok ellenem? ⁴ És összegyűjtötte Jiftách mind a Gileád embereit és harczolt Efraimmal; és megverték Gileád emberei Efraimot, mert azt mondták: Efraim szökevényei vagytok, Gileád, Efraim közepette, Menasse közepette. ⁵ És elfoglalta Gileád a Jordánnak átkelőit Efraim felé; és történt, valahányszor azt mondták Efraim szökevényei: hadd keljek át, azt mondták neki Gileád emberei: Efraimbeli vagy te? ő meg mondta: nem — ⁶ akkor mondták neki: mondd csak: sibbólet, s így mondta: szibbólet, mert nem tudta helyesen kimondani; akkor megragadták és levágták a Jordán átkelőinél. És elesett abban az időben Efraimból negyvenkétezer. ⁷ Birája volt Jiftách Izraélnek hat évig; és meghalt a gileádi Jiftách és eltemették Gileád városaiban. ⁸ Birája volt ő utána Izraélnek Ibczán Bét-Léchemből. ⁹ Volt neki harmincz fia; harmincz leányt pedig küldött el kifelé, meg harmincz leányt hozott be fiai számára kívülről. És birája volt Izraélnek hét évig. ¹⁰ Meghalt Ibczán és eltemették Bét-Léchemben. ¹¹ Birája volt ő utána Izraélnek a zebúlúni Élón; ez birája volt Izraélnek tíz évig. ¹² Meghalt a zebúlúni Élón és eltemették Ajjálónban, Zebúlún földjén. ¹³ Birája volt ő utána Izraélnek Abdón, Hillél fia, a Pireá-

tónbeli. ¹⁴ Volt neki negyven fia és harmincz unokája, kik hetven vemhén nyargaltak. És bírája volt Izraélnek nyolcz évig. ¹⁵ Meghalt Abdón, Hillél fia, a Pireátonbeli, és eltemették Pireátónban, Efraim földjén, az Amáléki

13. hegységében. ¹ Izraél fiai továbbra is azt tették, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben és adta őket az Örökkévaló a filiszteusok kezébe negyven évig. ² Volt egy ember, Czoreából, Dán nemzetségéből, neve Mánóach; felesége pedig magtalan volt és nem szült. ³ És megjelent az Örökkévalónak angyala az asszonynak és szólt hozzá: Ime csak, te magtalan vagy és nem szültél, de várandós lész és fiut fogsz szülni. ⁴ Most pedig őrizkedjél, kérlek, ne igyál bort és részegítő italt, és ne egyél semmiféle tisztátalant; ⁵ mert ime, várandós lész és majd fiut szülsz; borotva ne érje fejét, mert Isten názírja lesz a fiu anyaméhtől fogva; és ő kezdi majd megsegíteni Izraélt a filiszteusok kezéből. ⁶ Erre ment az asszony és szólt férjéhez, mondván: Isten embere jött hozzám, megjelenése pedig mint Isten angyalának megjelenése, nagyon félelmetes; s nem kérdeztem tőle, honnan való, a nevét pedig nem mondta meg nekem. ⁷ Azt mondta nekem: ime, várandós lész és majd fiut szülsz, s most ne igyál bort és részegítő italt, és ne egyél semmiféle tisztátalanságot, mert Isten názírja lesz a fiu anyaméhtől fogva halála napjáig. ⁸ Ekkor fohászzkodott Mánóach az Örökkévalóhoz és mondta: Kérem, Uram, az Isten embere, a kit küldtél, jöjjön csak újra hozzánk és tanítson minket, mit tegyünk a születendő fiuval. ⁹ És hallgatott az Isten Mánóach szavára, és újra eljött az Isten angyala az asszonyhoz; ő épen ült a mezőn, férje Mánóach pedig nem volt vele. ¹⁰ Erre sietett az asszony, futott és tudtára adta férjének; és szólt hozzá: Ime, megjelent nékem a férfiu, a

ki minap jött hozzám. ¹¹ Ekkor fölkelte és ment Mánóach a felesége után; odaérkezett a férjéhez és mondta neki: Te vagy-e az a férfi, a ki beszéltél az asszonyhoz? Mondta: Én vagyok. ¹² És mondta Mánóach: Most bekövetkezik a szavad: mi lesz a rend a fiuval s a vele teendő? ¹³ Szólt az Örökkévaló angyala Mánóachhoz: Mindattól, a mit mondtam az asszonynak, őrizkedjék: ¹⁴ mindabból, mi a szőlőtől származik, ne egyék, bort és részegítő italt ne igyék és semmiféle tisztátalanságot ne egyék; mindazt, a mit neki parancsoltam, tartsa meg. ¹⁵ És szólt Mánóach az Örökkévaló angyalához: Hadd tartóztassunk, kérlek, téged, s készítsünk eléd egy kecskegödölyét. ¹⁶ Szólt az Örökkévaló angyala Mánóachhoz: Ha tartóztatsz, sem eszem kenyeredből, de ha égőáldozatot készítesz az Örökkévalónak, mutasd be — mert nem tudta Mánóach, hogy az Örökkévaló angyala az. ¹⁷ És szólt Mánóach az Örökkévaló angyalához: Mi a neved? Midőn bekövetkezik a szavad, hogy tisztelhesünk. ¹⁸ Mondta neki az Örökkévaló angyala: Minek is kérdezted nevemet, holott az csodálatos? ¹⁹ Akkor vette Mánóach a kecskegödölyét és a lisztáldozatot és bemutatta a sziklán az Örökkévalónak. Erre csodás valami történt, Mánóach pedig és felesége látták. ²⁰ Történt ugyanis, mikor a láng fölszállt az oltárról az ég felé, akkor fölszállt az Örökkévaló angyala az oltár lángjában, Mánóach pedig és felesége látták és arczukkal a földre borultak. ²¹ S többé az Örökkévaló angyala nem jelent már meg Mánóachnak és feleségének; akkor tudta meg Mánóach, hogy az Örökkévaló angyala az. ²² És szólt Mánóach a feleségéhez: Meg kell halnunk, mert Istent láttuk. ²³ Mondta neki felesége: Ha megölni akart volna minket az Örökkévaló, nem fogad el kezünkből égőáldozatot meg lisztáldozatot és nem en-

gedi látnunk mindezeket, s mostan nem enged hallanunk ilyesmit. ²⁴ És szült az asszony fiut és elnevezte őt Sámsonnak; nagy lett a fiu és megáldotta az Örökkévaló. ²⁵ És kezdte őt hajtani az Örökkévaló szelleme, Dán táborában, Czoreá és Estáól között. ¹ Lement Sámson Timnába, és egy nőt látott Timnában a filiszteusok leányai közül. ² Fölment, tudtára adta atyjának és anyjának és mondta: Egy nőt láttam Timnában a filiszteusok leányai közül; most hát vegyétek őt nekem feleségül. ³ Mondta neki atyja meg anyja: Vajjon nincs-e nő a testvéreid leányai között s egész népem közt, hogy te elmégy feleséget venni a körülméletlen filiszteusok közül? És szólt Sámson az atyjához: Őt vedd nékem, mert ő tetszett meg szemeimben. ⁴ Atyja és anyja pedig nem tudták, hogy az Örökkévalótól van ez, hogy alkalmat keres a filiszteusokon — abban az időben ugyanis a filiszteusok uralkodtak Izraél fölött. ⁵ Erre lement Sámson az atyjával és anyjával Timnába; s midőn eljutottak a timnai szőlőkig, ime egy fiatal oroszlán ordítva jő elejébe. ⁶ Akkor reászökött az Örökkévaló szelleme, és szétszakította, a mint szétszakítanak egy gödölyét és semmi nem volt a kezében. De nem mondta el atyjának és anyjának azt, a mit cselekedett. ⁷ Lement és beszélt a nővel és megtetszett Sámson szemeiben. ⁸ Midőn visszajött idő múlva, hogy elvegye, letért, hogy megnézzze az oroszlán hulláját, és ime, egy méhraj az oroszlán testében meg méz. ⁹ Kiszedte a tenyerére és elmenvén, mentében evett; ekkor odament atyjához és anyjához, adott nekik is és ettek; de nem mondta meg nekik, hogy az oroszlán testéből szedte ki a mézet. ¹⁰ Erre lement az atyja a nőhöz; és tartott Sámson ott lakomát, mert így tesznek az ifjak. ¹¹ És volt, midőn őt látták, vettek harmincz társat, és ott voltak vele. ¹² S mondta nekik

Sámson : Hadd adjak föl nektek egy rejtvényt ; ha meg fogjátok azt nekem mondani a lakoma hét napja alatt és kitaláljátok, akkor adok nektek harmincz gyolcs inget és harmincz váltó ruhát. ¹³ De ha nem tudjátok nekem megmondani, akkor ti adtok nekem harmincz gyolcs inget és harmincz váltó ruhát. Mondták neki : Add fel rejtvényedet, hadd halljuk. ¹⁴ Erre mondta nekik : Evőtől származott étel, erőstől származott édes. De nem tudták megmondani a rejtvényt három napig. ¹⁵ És volt a hetedik napon, mondták Sámson feleségének : Beszéld rá férjedet, hogy mondja meg nekünk a rejtvényt, nehogy elégessünk téged meg atyád házáat tűzben. Vajjon, hogy kifoszsztatok minket, hívtatok bennünket ide? ¹⁶ Ekkor sirt Sámson felesége ő előtte és mondta : Te csak gyűlölsz engem s nem szeretsz, a rejtvényt föladtad népem fiainak és nekem nem mondtad meg. Mondta neki : Lám, atyámnak és anyámnak nem mondtam meg és neked megmondjam? ¹⁷ És sirt előtte azon hét napig, melyeken tartott lakomájuk ; és volt a hetedik napon, megmondta neki, mert faggatta őt. Erre megmondta a rejtvényt népe fiainak. ¹⁸ És mondták neki a város emberei a hetedik napon, mielőtt lement a nap : Mi édesb a méznél, mi erősb az oroszlánnál ! Mondta nekik : Ha nem szántotok üszömmel, ki nem találjátok rejtvényemet. ¹⁹ Ekkor reá szökött az Örökkévaló szelleme, lement Askelónba, levert közülök harmincz férfiut, elvette öltözeteiket és odaadta a váltó ruhákat a rejtvény megmondóinak. Föllobbant a haragja és fölment atyja házába. ²⁰ Ekkor lett Sámson felesége azon társáé, a kit társul vett magának.

¹ Történt pedig idő mulva a buzaaratás napjaiban, meg- **15.**
emlékezett Sámson a feleségéről egy kecskegödölyével és
mondta : Hadd menjek be feleségemhez a kamarába ; de

atyja nem engedte őt bemenni. ² Mondta ugyanis az atyja : Azt gondoltam volt, hogy meggyűlölted, odaadtam tehát a társadnak, hiszen kisebbik nővére szebb nálánál, legyen csak a tied ő helyette. ³ Mondta nekik Sámson : Büntelen vagyok ez ízben a filiszteusok előtt, mert rosszat akarok velük tenni. ⁴ Elment Sámson, összefogdosott háromszáz rókát, vett fáklyákat és farkot farkhoz fordítván, tett egy-egy fáklyát két fark közé középuött. ⁵ Ekkor meggyújtotta a fáklyákat és rábocsátotta a filiszteusok álló gabonájára, és felgyújtott mind asztagot, mind álló gabonát, mind olajfakertet. ⁶ És mondták a filiszteusok : Ki cselekedte ezt? Mondták : Sámson, a Timnabelinek veje, mert vette a feleségét és odaadta a társának. Ekkor fölmentek a filiszteusok és elégették őt és atyját tűzben. ⁷ S mondta nekik Sámson : Ha ilyesmit cselekesztek, bizony bosszút állok rajtatok, aztán abban hagyom. ⁸ És megverte őket czombostul-ágyékostul, nagy vereséggel, s lement és letelepült az Étám sziklahasadékában. ⁹ Ekkor fölmentek a filiszteusok, táboroztak Jehúdában és elterültek Léchiben. ¹⁰ És mondták Jehúda emberei : Miért jöttetek fel ellenünk? Mondták : Sámsonat megkötni jöttünk fel, hogy úgy cselekedjünk vele, a mint ő cselekedett velünk. ¹¹ Erre lement háromezer ember Jehúdából az Étám sziklahasadékához, és mondták Sámsonnak : Nem tudod-e, hogy uralkodnak rajtunk a filiszteusok, mit is tettél nekünk? Mondta nekik : A mint velem cselekedtek, úgy cselekedtem ő velük. ¹² És mondták neki : Hogy téged megkötozzünk, jöttünk le, hogy átadjunk a filiszteusok kezébe. Mondta nekik Sámson : Esküdjetek meg nekem, hogy ti magatok nem támadtok reám. ¹³ És szóltak hozzá, mondván : Nem, csak megfogunk téged kötni, hogy átadjunk kezükbe, de megölni nem ölünk meg. Erre megkötozték két új kötéllel és

fölvitték a szikláról. ¹⁴ Ő eljutott Léchiig, akkor a filiszteusok riadoztak elejébe; és reája szökött az Örökkévaló szelleme, s olyanok lettek a kötelek a karjain, mint a lenszálak, melyek elégtek tűzben, úgy hogy kötelékei leolvadtak kezeiről. ¹⁵ És talált egy nyers szamárállkapcsot, kinyújtotta kezét, fölvette és levert vele ezer embert. ¹⁶ Ekkor mondta Sámson: A szamár állkapcsával egy rakást, két rakást: a szamár állkapcsával levertem ezer embert. ¹⁷ És volt, midőn elvégezte beszédjét, eldobta kezéből az állkapcsot. És így nevezték azt a helyet: Rámat-Léchi. ¹⁸ De megszomjuhozott nagyon és kiáltott az Örökkévalóhoz és mondta: Te adtad szolgád keze által e nagy győzelmet, és most meghaljak szomjuságban és essem a körülmételetlenek kezébe? ¹⁹ Ekkor meghasította Isten a Léchiben levő katlant, kijött belőle víz és ivott, visszatért a lelke és föléledt. Azért így nevezték el: Én-Kóré, mely Léchiben van, mind e mai napig. ²⁰ Bírāja volt Izraélnek a filiszteusok napjaiban húsz évig.

¹ Elment Sámson Azzába; ott meglátott egy parázna **16.** asszonyt és bement hozzá. ² Megmondták az Azzabelieknek: eljött ide Sámson; erre körülálltak és leselkedtek reá egész éjjel a város kapujában. Hallgatag voltak egész éjjel, mondván: a reggel fölvirradtáig megöljük. ³ S feküdt Sámson éjfélig, fölkelt éjfélkor, megragadta a város kapujának ajtait meg a két félfát, kirántotta a reteszszel együtt és vállaira tette; fölvitte a hegy tetejére, mely Chebrón előtt van. ⁴ Történt ezután, megszeretett egy asszonyt Szórék völgyében, neve Delíla. ⁵ Ahhoz fölmentek a filiszteusok fejedelmei és mondták neki: Beszéd őt rá és nézd, miáltal nagy az ereje és miképen birnánk vele és megkötozzük őt, hogy lealázzuk; mi pedig adunk neked ki-ki ezer meg száz ezüstöt. ⁶ Szólt Delíla Sámsonhoz:

Mondd meg csak nekem, miáltal nagy az erőd és mivel kötözhetnek meg, hogy lealázzanak? ⁷ Szólt hozzá Sámson: Ha megkötöznek engem hét nyers innal, melyeket meg nem szárítottak, akkor elgyengülök és olyan leszek, mint akármely ember. ⁸ És fölvittek neki a filiszteusok fejedelmei hét nedves inat, melyeket meg nem szárítottak; és megkötözte őt azokkal — ⁹ a lestálló pedig várt nála a kamarában — és szólt hozzá: Filiszteusok ellened, Sámson! Ekkor szétszakította az inakat, mint szétszakad a csepűfonál, mikor tüzet szagol, s nem tudódott ki az ereje. ¹⁰ És szólt Delíla Sámsonhoz: Ime, amitottál engem és hazugságokat beszéltél nekem; most mondd meg csak nekem, mivel kötözhetnek meg téged? ¹¹ Szólt hozzá: Ha jól megkötöznek új kötelekkel, melyekkel nem végeztek munkát, akkor elgyengülök és olyan leszek, mint akármely ember. ¹² S vett Delíla új köteleket, megkötözte őt azokkal és szólt hozzá: Filiszteusok ellened, Sámson! — A lestálló pedig várta a kamarában — és leszakította karjáról, mint madzagot. ¹³ És szólt Delíla Sámsonhoz: Mindeddig amitottál engem és hazugságokat beszéltél nekem; mondd meg nekem, mivel kötözhetnek meg téged? Szólt hozzá: Ha összeszövöd hajamnak hét fonatját a szövedéssel. ¹⁴ S beleütötte a szöget és szólt hozzá: Filiszteusok ellened, Sámson! Erre fölébredt álmából és kirántotta a szövőszöget meg a szövedéket. ¹⁵ S mondta neki: Hogyan mondhatod: szeretlek, holott szived nincsen velem? Immár háromszor amitottál engem és nem mondtad meg nekem, miáltal nagy az erőd. ¹⁶ És volt, midőn faggatta őt szavaival minden nap és szorította, halálig csüggedt el a lelke. ¹⁷ Ekkor föltárta neki egész szívét és szólt hozzá: Borotva nem jutott fejemre, mert Isten názírja vagyok anyám méhétől fogva; ha lenyir-

nak; akkor távozik tőlem az erőm, elgyengülök és olyan leszek, mint akármely ember. ¹⁸ Látta Delíla, hogy föltárta neki egész szívét, akkor küldött és hívatta a filiszteusok fejedelmeit, mondván: Ez egyszer jöjjetek fel, mert föltárta nekem egész szívét. — És felmentek hozzá a filiszteusok fejedelmei és fölvitték a pénzt kezükben. — ¹⁹ És elaltatta őt térdein, hívott egy embert és lenyirta hajának hét fonatját; így kezdte őt lealázni, és eltávozott tőle az ereje. ²⁰ És mondta: Filiszteusok ellened, Sámson! Erre fölébredt álmából és mondta: Kijutok, mint egyszer-más-szor, és lerázom magamról. De ő nem tudta, hogy az Örökkévaló eltávozott tőle. ²¹ Ekkor megfogták őt a filiszteusok és kiszúrták szemeit; levitték Azzába és megkötözték bilincsekkel, és őrlenie kellett neki a foglyok házában. ²² S kezdett megnőni fejének haja, miután lenyiratott.

²³ A filiszteusok fejedelmei pedig összegyűltek, hogy tartsanak nagy áldozatot Dágón istenüknek, meg örömnépre; és mondták: Kezünkbe adta istenünk Sámson, a mi ellenségünket. ²⁴ Meglátta őt a nép, és dicsérték istenüket, mert mondták: Kezünkbe adta istenünk ellenségünket, országunk pusztítóját s a ki megsokasította el-esettjeinket! ²⁵ És volt, midőn jó kedvük lett, azt mondták: Hívjátok Sámson, hogy játszadozzon nekünk. És hívták Sámson a foglyok házából és játszadozott előttük, és állították őt az oszlopok közé. ²⁶ Ekkor szólt Sámson a fiúhoz, ki őt kezénél fogta: Hagyj engem, hadd tapogatom meg az oszlopokat, melyeken áll a ház, majd támaszkodom rájuk. ²⁷ A ház pedig tele volt férfiakkal és asszonyokkal, és ott voltak mind a filiszteusok fejedelmei; a tetőn pedig mintegy háromezer férfi és asszony, a kik nézték Sámson játékát. ²⁸ Ekkor kiáltott Sámson az Örökkévalóhoz és mondta: Uram, Örökkévaló, emlékezzél,

kérlek, meg rólam és erősíts meg csak ez egyszer, oh Isten, hadd álljak bosszút egy bosszúval két szememért a filiszteusokon. ²⁹ Erre átfogta Sámson a középső két oszlopot, melyeken állt a ház, és rájuk támaszkodott: az egyiket jobbjaival, a másikat baljaival. ³⁰ És mondta Sámson: Haljon meg lelkem a filiszteusokkal együtt! Neki hajolt erővel és ledőlt a ház a fejedelmekre és az egész népre, mely benne volt; és számosabbak voltak a halottak, kiket megölt halálában, mint a kiket megölt életében. ³¹ És lementek testvérei és atyjának egész háza, föl vették őt, fölmentek és eltemették őt Czorea és Estáól között, atyjának Mánóachnak sirjában. Ő pedig birája volt Izraélnek húsz évig.

17. ¹ Volt egy ember Efraim hegységéből, neve Míkhájehú.

² Mondta anyjának: Az ezer és száz ezüst, mely tőled elvétetett, te pedig átkot mondtál és szóltál is füleim hallatára, ime, az ezüst nálam van, én vettem azt el. És mondta az anyja: Áldott legyen fiam az Örökkévalótól. ³ Visszaadta anyjának az ezer és száz ezüstöt; és mondta az anyja: Megszentelem kezemből az ezüstöt fiam számára, faragott és öntött kép készítésére; most tehát visszaadom neked.

⁴ Visszaadta az ezüstöt anyjának; és vett az anyja kétszáz ezüstöt és odaadta az ötvösnek, az földolgozta faragott és öntött képpé, és ott volt Míkhájehú házában. ⁵ A férfiúnak, Míkhának pedig volt egy istenháza; készített éfódot és teráfimot és megtöltötte fiai egyikének kezét, és lett neki pappá. ⁶ Azokban a napokban nem volt király Izraélben, ki-ki tette, a mi helyes volt szemeiben.

⁷ Volt egy ifjú a Jehúdabeli Bét-Léchemből, Jehúda nemzetségéből; az levita volt és ott tartózkodott. ⁸ Elment ez ember a városból, a Jehúdabeli Bét-Léchemből, hogy tartózkodjék, a hol helyet talál; és eljutott Efraim hegy-

ségébe Míkha házáig, hogy útját végezze. ⁹ És mondta neki Míkha: Honnan jössz? Szólt hozzá: Levita vagyok a Jehúdabeli Bét-Léchemből, és én megyek tartózkodni, a hol helyet találok. ¹⁰ Erre mondta neki Míkha: Maradj nálam, légy nekem atyám és papom, én meg adok neked tíz ezüstöt az évre, egy rend ruhát és élelmedet. És ráállott a levita. ¹¹ Belegyezett a levita, hogy lakjék a férfiúnál; és volt neki az ifjú mint bármelyik a fiai közül. ¹² Míkha megtöltötte a levita kezét, így lett neki az ifjú papjává; és ott volt Míkha házában. ¹³ És mondta Míkha: Most tudom, hogy majd jót tesz velem az Örökkévaló, mert papommá lett nekem a levita.

¹ Azokban a napokban nem volt király Izraélben; és **18.** azokban a napokban keresett magának Dán törzse birtokot lakásra, mert nem jutott neki ama napig birtok Izraél törzsei közt. ² És küldtek Dán fiai a nemzetségükből öt férfiut mindnyájuk közül, derék férfiakat Czoreából és Estáólból, hogy kikémleljék az országot és átkutassák; így szóltak hozzájuk: Menjetek, kutassátok át az országot. És eljutottak Efraim hegységébe, Míkha házáig és ott megháltak. ³ Míkha háza mellett voltak, akkor fölismerték a levita ifjú hangját; betértek oda és mondták neki: Ki hozott téged ide és mit csinálsz te erre és mi dolgod van itt? ⁴ Szólt hozzájuk: Így meg úgy cselekedett velem Míkha, bérbe fogadott s lettem neki papjává. ⁵ És mondták neki: Kérdezd csak meg Istent, hogy megtudjuk, szerencsés lesz-e az útunk, a melyre menni akarunk? ⁶ Mondta nekik a pap: Menjetek békében, az Örökkévaló előtt van az utatok, melyen ti jártok. ⁷ És elment az öt férfiú és eljutottak Lájisba; s látták a népet, mely benne volt — biztonságban laktak ott a Czidónbeliek módjára — nyugodtnak és biztosnak,

senki nem tett semmi zavart az országban, az uralom birtokában; távol voltak a Czidónbeliektől és semmi dolguk nem volt senkivel. ⁸ És elérkeztek testvéreikhez Czoreába és Estáólba, s mondták nekik testvéreik: Mit hoztok? ⁹ Mondták: Föl, vonuljunk föl ellenük, mert láttuk az országot és ime, nagyon jó; hát ti veszteg maradtok? Ne legyetek restek arra, hogy elinduljatok, bemenjetelek és elfoglaljátok az országot. ¹⁰ A mint odaértek, biztosságban levő néphez értek, az ország pedig tág határú — mert kezetekbe adta az Isten — oly hely az, a hol nincsen hiány semmi földön levő dologban. ¹¹ S elindult onnét a Dán nemzetségéből, Czoreából és Estáólból, hatszáz ember felövezve hadi fegyverrel. ¹² Fölmentek és táboroztak Kirjat-Jeárimban, Jehúdában, azért így nevezték ama helyet: Dán tábora, mind e mai napig, ime Kirjat-Jeárim mögött van. ¹³ Onnan átvonultak Efraim hegységébe és eljutottak Míkha házáig. ¹⁴ Ekkor megszólalt az öt férfiú, a kik mentek volt az országnak, Lájisnak kikémlelésére, és mondták testvéreiknek: Tudjátok-e, hogy e házakban éfód és teráfim, meg faragott és öntött kép vannak? Most hát tudjátok meg, mit tegyetelek. ¹⁵ S betértek oda, bementek a levita ifjunak házába, Míkha házába és kérdezték őt békéje felől. ¹⁶ A hatszáz ember pedig, felövezve hadi fegyverükkel, ott állt a kapu bejáratánál, a Dán fiai közül valók. ¹⁷ És fölment az öt férfiú, a kik mentek volt az ország kikémlelésére, bementek oda, vették a faragott képet, az éfódot, a teráfimot és az öntött képet; a pap pedig ott állt a kapu bejáratánál, meg a hadi fegyverrel felövezett hatszáz ember. ¹⁸ Amazok bementek Míkha házába s elvették a faragott képet, az éfódot, a teráfimot és az öntött képet; ekkor szólt hozzájuk a pap: Mit cselekesztek? ¹⁹ Mondták neki: Hallgass, tedd kezedet szádra és jer ve-

lünk, hogy nekünk légy atyánk és papunk. Jobb-e papja lenned egy ember házában, vagy papja lenned egy törzsnek és nemzetségnek Izraélben? ²⁰ Ekkor fölvidult a papnak szive, vette az éfódot, a teráfimot és a faragott képet és ment a nép közé. ²¹ Erre fordultak és elmentek; s maguk elé helyezték a gyermekeket, a jószágot és a podgyászt. ²² Alig távoztak Míkha házától és az emberek, kik a Míkha háza mellett levő házakban voltak, összegyültek és utólérték Dán fiait. ²³ Kiáltottak Dán fiaira; oda fordultak arczukkal és mondták Mikhának: Mi bajod, hogy összegyültél? ²⁴ Mondta: Istenemet, melyet készítettem, elvittétek meg a papot és elmentetek; hát mim van még, hogy is mondhatjátok hát nekem: mi bajod? ²⁵ És szóltak hozzá Dán fiai: Ne hallasd hangodat ellenünk, nehogy reátok támadjanak elkeseredett lelkű emberek és elveszíténéd lelkedet és házad lelkét. ²⁶ Erre útjukra indultak Dán fiai; s midőn látta Míkha, hogy ők erősebbek nálánál, megfordult és visszatért házába. ²⁷ Ők pedig elvették azt, a mit Míkha készített volt, meg a papot, a ki az övé volt és mentek Lájis ellen, egy nyugodt és biztos nép ellen és megverték őket a kard élével; a várost meg elégették tűzben. ²⁸ S nem volt a ki megmentené, mert messze volt Czidóntól és dolguk nem volt senkivel; fekszik ugyanis a Bét-Rechóbbhoz való völgyben. És fölépítették a várost és megtelepedtek benne. ²⁹ És elnevezték a várost Dánnak, Dán atyjuk nevéből, a ki született Izraélnek; azonban Lájis volt a város neve azelőtt. ³⁰ S föllállították maguknak Dán fiai a faragott képet; Jehónátán pedig, Gérsóm fia, Menasse fia, ő meg fiai papjai voltak Dán törzsének az ország számkivetése napjáig. ³¹ És tartották maguknak Míkha faragott képet, melyet készített volt, mind a napokon át, melyekben Isten háza Sílóban volt.

19. ¹ Volt azokban a napokban — király nem volt Izraélben — volt egy levita férfiú, a ki tartózkodott Efraim hegységének hátulján, s vett magának ágyasnőt a Jehúdabeli Bét-Léchemből. ² De ágyasa hűtelen lett hozzá és elment tőle, atyja házába, a Jehúdabeli Bét-Léchembe, és ott volt négy teljes hónapig. ³ Akkor fölkelte a férje és ment utána, hogy szivére beszéljen, hogy visszahozza; vele volt a legénye és egy pár szamár. Bevezette őt atyja házába, meglátta a leányzó atyja és örülve elébe ment. ⁴ Tartóztatta őt az ipja, a leányzó atyja és nála maradt három napig; ettek, ittak és megháltak ott. ⁵ S volt a negyedik napon, fölkeltek kora reggel, és készült elmenni; ekkor szólt a leányzó atyja a vejéhez: Erősítsd szivedet egy darab kenyérrel, azután elmehettek. ⁶ Leültek, ettek kettejük együtt és ittak; ekkor szólt a leányzó atyja a férfiúhoz: Egyezz csak bele, hálj meg, hogy jó kedved legyen. ⁷ De a férfiú készült elmenni; azonban unszolta az ipja és újra meghált ott. ⁸ S fölkelte kora reggel az ötödik napon, hogy elmenjen; ekkor szólt a leányzó atyja: Erősítsd, kérlek, szivedet és késedelmezzetek, míg lehajlik a nap. És ettek kettejük. ⁹ Erre készült a férfiú elmenni, ő meg ágyasa és legénye. S mondta neki az ipja, a leányzó atyja: Ime, kérlek, a nap esteledésre hanyatlott, háljatok csak meg, ime, aláereszkedik a nap, hálj meg itt, hogy jó kedved legyen, s majd holnap korán fölkeltek utatokra és elmehetsz sátradhóhoz. ¹⁰ De nem akart a férfiú meghálni, fölkelte és elment s eljutott Jebúsz felé — Jeruzsálem az — és vele egy pár fölnyergelt szamár, meg az ágyasa vele. ¹¹ Jebúsz mellett voltak, a nap pedig nagyon alászállott, akkor szólt a legény az urához: Jer csak, hadd térünk be a jebúszinak e városába és majd meghálunk benne. ¹² Szólt hozzá az ura: Ne térjünk be idegenek

városába, kik nem Izraél fiai közül valók, hanem vonuljunk tova Gibeáig. ¹³ Mondta legényének: Jer, hadd közeledünk a helységek egyikéhez, hogy megháljunk Gibeában vagy Rámában. ¹⁴ És tova vonultak és mentek; ekkor reájok alkonyodott a nap a Benjáminhoz tartozó Gibeá mellett. ¹⁵ Betértek oda, hogy bemenjenek és megháljanak Gibeában; bement és leült a város piaczn, de nem volt senki, a ki befogadta őket a házba, hogy megháljanak. ¹⁶ De ime egy öreg ember jön munkájáról a mezőről este — a férfiu Efraim hegységéből volt, de Gibeában tartózkodott, a helység emberei pedig Benjáminbeliek — ¹⁷ fölemelte szemeit és látta az utas férfiut a város piaczn; s mondta az öreg ember: Hová mész és honnan jössz? ¹⁸ Szólt hozzá: Átmegyünk a Jehúdabeli Bét-Léchemből Efraim hegysége hátuljáig; onnan való vagyok és a Jehúdabeli Bét-Léchembe mentem, s az Örökkévaló házába akarok menni és nincs senki, ki engem befogadna a házba. ¹⁹ Szalma is, abrak is van ugyan szamaraink számára, kenyér és bor is van számomra és szolgálód számára, meg a legény számára, ki szolgálóddal van, nincsen hiány semmiiben. ²⁰ Erre mondta az öreg ember: Béke veled, minden szükséged csak az én dolgom legyen, csak a piaczn ne hálj meg. ²¹ Bevezette őt házába és abrakot csinált a szamaraknak, megmosták lábaikat, ettek és ittak. ²² Ők épen jó kedvűek voltak, s ime a város emberei, alávaló emberek, körülvették a házat, dörömbölve az ajtón; és szóltak az öreg emberhez, a ház gazdájához, mondván: Vezesd ki a férfiút, a ki házába jött, hadd ismerjük meg. ²³ És kiment hozzájuk az ember, a ház gazdája, és mondta nekik: Ne, testvéreim, ne tegyetek, kérlek, rosszat; miután hogy bejött ez a férfiu házába, ne kövessétek el ezt az aljasságot. ²⁴ Ime hajadon leányom és amannak ágyasa, hadd

vezessem csak ki őket, gyalázzátok meg őket és tegyetek velük, a mi jónak tetszik szemeitekben ; e férfiun azonban el ne kövessétek ezt az aljas dolgot. ²⁵ De nem akartak reá hallgatni az emberek, ekkor megfogta a férfiú az ágyasát és kivezette hozzájuk az utczára ; megismerték őt és játékot űztek vele egész éjjel reggelig, s elbocsátották, mikor feljött a hajnal. ²⁶ Jött az asszony hajnal felé és lerogyott az ember házának bejáratán, a hol ura volt, virradtig. ²⁷ Midőn reggel fölkel az ura, kinyitotta a ház ajtait és kiment, hogy utjára induljon ; s ime, az asszony, az ő ágyasa, lerogyva a ház bejáratán és kezei a küszöbön. ²⁸ És szólt hozzá : Kelj föl, hadd indulunk ! De semmi felelet. Erre föltette a számárra, fölkel a férfiú és elment hazájába. ²⁹ Midőn megérkezett házába, vette a kést, megfogta ágyasát és földarabolta őt tagjai szerint tizenkét darabra és szétküldte Izraél egész határában. ³⁰ És volt, mind a ki látta, így szólt : Nem történt és nem láttatott ilyesmi azon naptól fogva, hogy feljöttek Izraél fiai Egyiptom országából, mind e mai napig ; fordítsatok rá gondot, **20.** tanakodjatok és beszéljete ! ¹ És kivonultak mind az Izraél fiai és egybegyült a község mint egy ember Dántól Beér-Sébáig, meg Gileád országa, az Örökkévalóhoz Miczpába. ² És odaálltak az egész nép kiválói, Izraél törzsei mind, Isten népének gyülekezetében : négyszázezer ember, gyalogos, kardrántó. ³ Meghallották Benjámin fiai, hogy fölmentek Izraél fiai Miczpába. És mondták Izraél fiai : Beszéljete, miképen történt e gonoszság ? ⁴ Erre megszólalt a levita férfiú, a meggyilkolt asszonynak férje, és mondta : A Benjáminhoz tartozó Gibeába érkeztem én meg ágyasam, hogy megháljunk. ⁵ Ekkor reám támadtak Gibeai urai, körülvették miattam éjjel a házat ; engem megölni szándékoztak, ágyasomat pedig meggyalázták és

meghalt. ⁶ Erre megfogtam ágyasamat, földaraboltam és szétküldtem Izraél birtokának egész területén, mert fajtalanságot és aljasságot követtek el Izraélben. ⁷ Ime, ti Izraél fiai mind, hozzatok magatoknak döntést és tanácsot itten. ⁸ Ekkor fölkeltek az egész nép, mint egy ember, mondván: Nem megy közülünk senki a sátrába és nem tér be közülünk senki a házába. ⁹ Most tehát ez az, a mit tenni fogunk Gibeával: Ellene sors szerint! ¹⁰ Vegyünk tíz embert százból, mind az Izraél törzseiből, és százat ezerből és ezret tízezerből, hogy élelmet vigyenek a nép számára, hogy cselekedjenek, a mint a Benjáminbeli Gibeába érkeznek, egészen azon aljassághoz képest, melyet elkövettek Izraélben. ¹¹ És összegyülekezett Izraél minden embere a város ellen, mint egy ember egyesülve.

¹² És küldtek Izraél törzsei embereket Benjámin egész törzsébe, mondván: Micsoda gonoszság az, mely történt köztetek? ¹³ Most tehát adjátok ki azokat az alávaló embereket, a kik Gibeában vannak, hogy megöljük őket és kipusztítsuk a gonoszságot Izraélből. De nem akartak Benjámin fiai hallgatni testvéreik, Izraél fiainak szavára. ¹⁴ S összegyültek Benjámin fiai a városokból Gibeába, hogy kivonuljanak háborúra Izraél fiaival. ¹⁵ Szám szerint voltak Benjámin fiai ama napon a városokból huszonhatezer kardrántó ember, Gibeá lakóin kívül, kik szám szerint voltak hétszáz válogatott ember. ¹⁶ Ez egész népből hétszáz válogatott ember balogkezű volt; mind parittyakövet hajított egy hajszálla és el nem vétette.

¹⁷ Izraél emberei pedig voltak szám szerint, Benjáminon kívül, négyszázezer kardrántó ember, mind ez harczra való ember. ¹⁸ Fölkeltek és fölmentek Bét-Élbe és megkérdezték Istent, és mondták Izraél fiai: Ki vonuljon közülünk először háborúra Benjámin fiai ellen? Mondta az

Örökkévaló: Jehúda először! ¹⁹ És fölkeltek Izraél fiai reggel és táboroztak Gibeá ellen. ²⁰ Kivonultak Izraél emberei háborúra Benjáminnal; és sorakoztak ellenük Izraél emberei harczra Gibeá mellett. ²¹ Ekkor kivonultak Benjámin fiai Gibeából és földre terítették ama napon Izraél közül huszonkétezer embert. ²² De megbátorodott a nép, Izraél emberei, és újból csatára sorakoztak azon a helyen, a hol sorakoztak az első napon. ²³ Fölmentek Izraél fiai és sirtak az Örökkévaló színe előtt egész estig s megkérdezték az Örökkévalót, mondván: Odalépjek-e újból harczra Benjámin fiaival, testvéremmel? Mondta az Örökkévaló: Vonuljatok ellene. ²⁴ Közeledtek tehát Izraél fiai Benjámin fiai felé a második napon. ²⁵ És kivonult elébük Benjámin Gibeából a második napon és földre terítették Izraél fiai közül még tizennyolc ezer embert, mind ezek kardrántók. ²⁶ Ekkor fölmentek Izraél fiai mind és az egész nép és jöttek Bét-Élbe, sirtak és ott maradtak az Örökkévaló színe előtt és böjtöltek ama napon egész estig; és bemutattak égő- és békeáldozatokat az Örökkévaló színe előtt. ²⁷ S megkérdezték Izraél fiai az Örökkévalót — ott volt ugyanis az Isten szövetségének ládája ama napokban, ²⁸ Pinechász, Eleázár, Áron fiának, ott állt előtte ama napokban — mondván: Kivonuljak-e újból harczra Benjámin testvérem fiai ellen, avagy abban hagyjam? Mondta az Örökkévaló: Vonuljatok, mert holnap kezébe adom őt. ²⁹ És elhelyezett Izraél leszcapatot Gibeá ellen köröskörül. ³⁰ És fölvonultak Izraél fiai Benjámin fiai ellen a harmadik napon és sorakoztak Gibeá ellen, mint már kétszer. ³¹ Erre kivonultak Benjámin fiai a nép elejébe — elszakasztatták a várostól — és kezdtek elesetteket ejteni a nép közül mint már kétszer, az országúton, melyeknek egyike fölmege Bét-

Élnek, másika Gibeának, a mezőségen, mintegy harmincz embert Izraél közül. ³² És mondták Benjámin fiai: Megveretnek tőlünk mint első izben! Izraél fiai pedig mondták: Hadd fussunk és szakaszszuk el a várostól az országutakra. ³³ Mind az Izraél emberei pedig fölkeltek helyükből és sorakoztak Báal-Támárban; Izraél lescsapatja azonban előtört helyéből, Máaré-Gébából, ³⁴ és értek Gibea átellenébe egész Izraélből válogatott emberek tizezeren és heves volt a csata; amazok pedig nem tudták, hogy hozzájuk ér a veszedelem. ³⁵ És megverte az Örökkévaló Benjámint Izraél előtt és leterítették Izraél fiai Benjámin közül ama napon huszonötezer és száz embert, mind ezek kardrántók. ³⁶ S látták Benjámin fiai, hogy megverettek. Helyet adtak Izraél emberei Benjáminnak, mert biztak a lescsapatban, melyet elhelyeztek volt Gibea ellen. ³⁷ A lescsapat pedig sietett, rárontott Gibeára; s elhúzódtott a lescsapat és megverte az egész várost a kard élével. ³⁸ Azon megállapodásuk volt Izraél embereinek a lescsapattal, hogy erősen hagyják fölszállni a füstfelleget a városból. ³⁹ És megfordultak Izraél emberei a csatában; Benjámin pedig kezdte verni Izraél embereit s elesett volt közülük mintegy harmincz ember, mert mondták: Bizony végkép megveretik előttünk, mint az előbbi csatában. ⁴⁰ A füstfelleg azonban kezdett fölszállni a városból, egy füstoszlop; ekkor hátrafordult Benjámin és ime, ég felé szállt az egész város égése — ⁴¹ Izraél emberei pedig megfordultak, s megrémültek Benjámin emberei, mert látták, hogy hozzájuk ért a veszedelem. ⁴² Megfordultak tehát Izraél emberei előtt a puszta felé, de a csata utólérte őket; a városokból valókat is leterítették közöttük. ⁴³ Bekerítették Benjámint, üldözték őt, pihenő helyen letiporták, egészen Gibeával szemben napkelet felől. ⁴⁴ És elesett Benjámin

közül tizennyolczezer ember: mindezek vitéz férfiak.
⁴⁵ Fordultak és megfutamodtak a puszta felé a Rimmón sziklájáig és böngészve bennük, megöltek az országutakon ötezer embert; és nyomukban voltak Gideómig és levertek közülök kétezer embert. ⁴⁶ Voltak tehát mind, a kik elestek Benjáminból ama napon: huszonötezer kardrántó férfiú; mindezek vitéz férfiak. ⁴⁷ De hatszáz ember fordult és megfutamodott a puszta felé a Rimmón sziklájáig; és maradtak Rimmón sziklájánál négy hónapig. ⁴⁸ Izraél emberei pedig visszatértek Benjámin fiaihoz és leverték a kard élével városostul, férfiastul, barmostul, mindent a mit találtak; mind a városokat is, melyekre találtak,
21. tűzbe borították. ¹ Izraél emberei pedig megesküdtek volt Miczpában, mondván: Senki közülünk nem adja leányát nőül Benjáminnak. ² És elment a nép Bét-Élbe és maradtak ott estig az Isten színe előtt; fölemelték hangjukat és sirtak nagy sirással. ³ Mondták: Miért, Örökkévaló, Izraél Istene, történt ez Izraélben, hogy hiányozzék ma Izraélből egy törzs? ⁴ És volt másnap, korán fölkelte a nép, épített ott oltárt és bemutattak égő- és békeáldozatokat. ⁵ És mondták Izraél fiai: Ki az, a ki nem jött föl a gyülekezetre mind az Izraél összes törzseiből az Örökkévaló elé? Mert nagy eskü volt az ellen, ki nem jött föl az Örökkévaló elé Miczpába, mondván: ölessék meg. ⁶ De megsajnálta Izraél fiai Benjámint, testvérüket: mondták: kiváगतott ma egy törzs Izraélből. ⁷ Mit cselekedjünk velük, a megmaradottakkal, feleségek dolgában? Hiszen mi megesküdtünk az Örökkévalóra, hogy nem adunk nekik leányaink közül egyet sem feleségül. ⁸ Erre mondták: Melyik az Izraél törzsei közül, a ki nem jött föl az Örökkévaló elé Miczpába? És ime, nem jött senki a táborba Jábés-Gileádból a gyülekezetre. ⁹ Megszámlál-

tatta magát a nép, s ime, nem volt ott senki Jábés-Gileád lakosai közül. ¹⁰ Erre oda küldött a község tizenkétezer embert a vitézek közül; és megparancsolták nekik, mondván: Menjetek és verjétek le Jábés-Gileád lakosait a kard élével, a nőket is és a gyermekeket. ¹¹ És ez az, a mit tegyetek: Minden férfiszemélyt meg minden asszonyt, ki ismer férfiuval való hálást, pusztítsatok ki. ¹² Találtak Jábés-Gileád lakosai között négyszáz oly hajadon leányt, ki nem ismert férfiuval való hálást; és elvitték őket a táborba a Kanaán országában levő Sílóba. ¹³ Erre elküldött az egész község, beszéltek Benjámin fiaihoz, a kik Rimmon sziklájánál voltak és békét hirdettek nekik. ¹⁴ És visszatért Benjámin amaz időben s adták nekik azon asszonyokat, kiket életben hagytak Jábés-Gileád asszonyai közül, de így sem voltak nekik elegenden. ¹⁵ A nép pedig megsajnálta Benjámint azért, hogy rést csinált az Örökkévaló Izraél törzsei között. ¹⁶ És mondták a község vénei: Mit cselekedjünk a megmaradottakkal a feleségek dolgában, minthogy asszony kipusztult Benjáminból? ¹⁷ Mondták: A megmenekültek birtoka Benjáminé, hogy egy törzs ne törültsék el Izraélból. ¹⁸ Mi pedig nem adhatunk nekik feleséget leányaink közül, mert megesküdtek Izraél fiai, mondván: átkozott, ki feleséget ad Benjáminnak. ¹⁹ És mondták: Ime, évről-évre, az Örökkévaló ünnepe van Sílóban, mely Bét-Éltől északra van napkeletre azon országúttól, mely fölme gy Bét-Éltől Sekhémbe és délre Lebónától. ²⁰ Megparancsolták tehát Benjámin fiainak, mondván: Menjetek és leselkedjete k a szőlők között; ²¹ majd látjátok, ime ha kijönnek Síló leányai körtánczot lejteni, akkor menjetek ki a szőlők közül és ragadjátok el magatoknak ki-ki az asszonyát Síló leányai közül, azután menjetek Benjámin országába. ²² És lészen,

ha majd atyáik vagy testvéreik panaszra jönnek hozzánk, így szólunk majd hozzájuk: ajándékozzátok őket nekünk, mert nem szereztünk kinek-kinek asszonyt a háborúban; hiszen nem ti adtátok nekik, hogy mostanában bűnösök volnátok! ²³ És úgy tettek Benjámin fiai: számukhoz képest vettek ugyanis feleségeket a tánczó nők közül, kiket elraboltak; erre menten visszatértek birtokukba, fölépítették a városokat és laktak bennük. ²⁴ És széjjelmentek onnan Izraél fiai abban az időben ki-ki törzséhez és családjához; és eltávoztak onnan ki-ki birtokába. ²⁵ Azokban a napokban nem volt király Izraélben; ki-ki tette, a mi helyes volt szemeiben.

SÁMUEL.

ELSŐ KÖNYV.

¹ Volt egy ember Rámátájim Czófimból, Efraim hegy-
ségéből, neve Elkána, Jeróchám fia, Elíhú fia, Tóchú fia,
Czúf fia, Efraimbeli. ² Annak volt két felesége, az egyik-
nek neve Channa s a másiknak neve Peninna; Peninnának
voltak gyermekei, Channának pedig nem voltak gyerme-
kei. ³ Évről-évre ama férfiu fölment a városából, hogy
leboruljon és áldozzon az Örökkévalónak, a Seregek urá-
nak Sílóban; ott volt Éli két fia, Chofni és Pinechász, mint
papjai az Örökkévalónak. ⁴ S történt, a mely napon ál-
dozott Elkána, adott feleségének, Peninnának és annak
minden fiának és leányának részeket; ⁵ Channának pedig
egy kiváló részt adott, mert Channát szerette; de az Örök-
kévaló elzárta a méhét. ⁶ Bosszantotta is vetélytársa
bosszantással azért, hogy felbőszítse, mivel elzárta az
Örökkévaló a méhét. ⁷ S így tett esztendőről-esztendőre:
valahányszor fölment az Örökkévaló házába, megannyi-
szor bosszantotta; ő meg sirt és nem evett. ⁸ Ekkor
mondta neki férje Elkána: Channa, miért sirsz és miért
nem eszel és miért szomorú a szived? Nem jobb vagyok-e
neked tíz fiunál is? ⁹ S fölkelte Channa, miután ettek Síló-
ban és miután ittak — Éli pap épen a széken ült az Örök-
kévaló templomában az ajtófélnél — ¹⁰ ő pedig elkesere-

dett lelkű volt, imádkozott az Örökkévalóhoz és sirva sirt.
¹⁴ És fogadást tett és mondta: Örökkévaló, seregek ura, ha rátekintesz szolgálód nyomorára, megemlékezel rólam és nem felejtet el szolgálódat és majd adsz a szolgálódnak férfimagzatot: akkor odaadom őt az Örökkévalónak életének minden napjaira, és borotva nem éri fejét. ¹² És történt, midőn sokat imádkozott az Örökkévaló előtt, Éli pedig megfigyelte a száját, ¹³ ő meg, Channa, szívében beszélt, csupán ajkai mozogtak, de hangja nem hallatszott, azért Éli részegnek gondolta. ¹⁴ És szólt hozzá Éli: Meddig fogsz részegeskedni? Távolítsd el magadtól borodat!
¹⁵ Felelt Channa és mondta: Nem, uram, nehéz lelkű asszony vagyok én, bort pedig meg részegítő italt nem ittam, hanem kiöntöttem lelkemet az Örökkévaló előtt.
¹⁶ Ne tartsd szolgálódat alávaló nőnek, mert panaszom és bánatom teljéből beszéltem idáig. ¹⁷ Felelt Éli és mondta: Menj békével! Izraél Istene pedig adja meg kérésedet, melyet kértél tőle. ¹⁸ Mondta: Találjon szolgálód kegyet szemeidben! Erre elment az asszony az útjára, evett és nem volt többé bánatos arcza. ¹⁹ Fölkeltek korán reggel és leborultak az Örökkévaló előtt, erre visszatértek és megtértek házukba Rámába. Megismerte Elkána a feleségét, Channát, és megemlékezett róla az Örökkévaló.
²⁰ És volt a napok fordultakor, várandós lett Channa és szült fiút; s nevezte őt Sámuelnek: mert az Örökkévalótól kértem őt. ²¹ S fölment a férfi Elkána meg az egész háza, hogy áldozza az Örökkévalónak az évi áldozatot és fogadását. ²² Channa pedig nem ment föl, mert mondta férjének: Míg elválasztatik a fiú, akkor majd elviszem, hogy megjelenjék az Örökkévaló színe előtt és ott maradjon örökre. ²³ Mondta neki férje Elkána: Tedd, a mi jónak tetszik szemeidben, maradj, míg őt elválasztottad, csak hogy

megtartsa az Örökkévaló az igéjét. És maradt az asszony és szoptatta az ő fiát, míg elválasztotta. ²⁴ S fölvitte magával, miután elválasztotta, három tulokkal, egy éfaliszttal és egy tömlő borral, és bevitte őt az Örökkévaló házába Sílóba; a fiú még fiatal volt. ²⁵ Levágták a tulkot és bevitték a fiút Élihez. ²⁶ Mondta: Kérem uram, lelked életére, uram, én vagyok az asszony, a ki állott melletted e helyütt, imádkozva az Örökkévalóhoz. ²⁷ Ezért a fiúért imádkoztam: megadta nekem az Örökkévaló kérésemet, melyet tőle kértem. ²⁸ Tehát én is felajáltam őt az Örökkévalónak: mind a napokon, a míg csak lesz, fel van ő ajánlva az Örökkévalónak. És leborult ott az Örökkévaló előtt. ¹ Ekkor imádkozott Channa **2.** és mondta: Ujjong szívem az Örökkévalóban, emelkedik szarvam az Örökkévaló által; tágra nyilik szám ellenségeim ellen, mert örvendek segítségedben. ² Nincsen szent, mint az Örökkévaló, mert nincsen senki kívüled; és nincsen szírt, mint Istenünk. ³ Ne sokat beszéljetez fenhéjazva, fenhéjazva, ne jöjön kemény szó a szátokból! Mert tudás Istene az Örökkévaló s meg vannak szabva az ő tettei. ⁴ Hősöknek íjja megtörik, a gyöngéket pedig erő övezi. ⁵ Jóllakottak kenyérért szegődnek, s az éhesek megszünnek éhezni; míg hetet szül a magtalan, elfonnyad a sok gyermekű. ⁶ Az Örökkévaló öl és éltet, sírba dönt és fölhoz; ⁷ az Örökkévaló szegényít és gazdagít, lealáz s föl is emel. ⁸ Föltámasztja porból a szegényt, szemétből fölemeli a szükölködőt, hogy ültesse a nemesek mellé és a tisztelet székét birassa velük. Mert az Örökkévalóé a föld oszlopai és rájuk helyezte a világot. ⁹ Jámborainak lábait megőrzi, s a gonoszok sötétségben enyésznek; mert nem erővel győz az ember! ¹⁰ Az Örökkévaló — megtörnek a kik küzdenek ellene, rájuk dörög az egekben; az

Örökkévaló ítél a föld végei fölött, hogy hatalmat adjon királyának, s fölemelje fölkentjének szaruját. ¹¹ S el-

ment Elkána Rámába házához; a fiú pedig szolgált az Örökkévalót Éli pap előtt. ¹² Éli fiai alávaló emberek voltak, nem ismerték az Örökkévalót. ¹³ A papok eljárása ugyanis a néppel: bárki áldozatot mutatott be, jött a papnak legénye, mikor főzték a húst, háromfogú villával a kezében; ¹⁴ és beleszúrt a medenczébe, vagy az üstbe, vagy a bögrébe, vagy a fazékba: mind a mit fölhozott a villa, elvitte azt a pap; így tettek egész Izraéllal, a kik oda, Silóba mentek. ¹⁵ Sőt még mielőtt elfüstölögtették a zsiradékot, eljött a papnak legénye és mondta az áldozó embernek: Adj húst, hogy megsüssék a papnak; nem fogad el tőled főtt húst, hanem csak nyerset! ¹⁶ Ha így szólt hozzá az ember: Azonnal elfüstölögtetik a zsiradékot, akkor végy magadnak, a mint kívánja a lelked,— azt mondta: Nem, hanem mostan adj; ha pedig nem, veszek erővel!

¹⁷ S igen nagy volt az ifjak vétke az Örökkévaló előtt, mert megvetették az emberek az Örökkévaló áldozatát.

¹⁸ Sámuel pedig szolgált az Örökkévaló színe előtt, mint fiú len-éféddal övezve. ¹⁹ És kis köpenyt készített neki anyja és fölvitte neki évről évre, mikor fölment férjével, áldozni az évi áldozatot. ²⁰ Ilyenkor megáldotta Éli Elkánát és feleségét és mondta: Adjon neked az Örökkévaló magzatot ez asszonytól azon följánlás helyett, melyet följánlott az Örökkévalónak. Erre elmentek hazájába. ²¹ Csakugyan gondolt az Örökkévaló Channára; várandós lett és szült három fiút és két leányt. És felnőtt a fiú Sámuel az Örökkévaló mellett. ²² Éli pedig nagyon öreg volt;

hallotta mindazt, a mit tesznek fiai egész Izraéllal és hogy hálnak az asszonyokkal, a kik odasereglettek a találkozás sátorának bejáratához. ²³ És mondta nekik: Miért tesz-

tek ily dolgokat, a mely gonosz dolgaitokat hallom ez egész néptől. ²⁴ Ne fiaim! Mert nem jó a hir, melyet hallok, a hogy terjeszti az Örökkévaló népe. ²⁵ Ha ember ember ellen vét, itéli a bíró, de ha az Örökkévaló ellen vét az ember, ki szerez ítéletet neki? De nem hallgattak atyjuk szavára, mert az Örökkévaló meg akarta őket ölni. ²⁶ A fiú Sámuel egyre nagyobb és jobb lett, az Örökkévaló előtt is, és az emberek előtt is. ²⁷ Jött az Isten embere Élihez és szólt hozzá: Igy szól az Örökkévaló: Úgy-e megnyilatkoztam atyád háza előtt, mikor Egyiptomban voltak Fáraó házában! ²⁸ Kiválasztottam őt magamnak mind az Izraél törzsei közül papnak, hogy fölmenjen oltáromra, hogy füstölögtessen füstölőszert és viseljen éfódot előttem; s adtam atyád házábanak Izraél fiainak mind a tűzáldozatait. ²⁹ Miért tiporjátok vágóáldozatomat és lisztáldozatomat, melyet elrendeltem a szentély számára? Jobban tisztelted fiaidat nálamnál, hizlálván magatokat Izraél népem minden áldozatának zsengejéből! ³⁰ Azért, úgymond az Örökkévaló, Izraél Istene, azt mondtam volt, házad és atyád háza majd járnak előttem örökké; de most, úgymond az Örökkévaló, távol legyen az tőlem! Mert tisztelőimet tisztelem, megvetőim pedig megalacsonyulnak. ³¹ Ime napok jönnek, és levágom karodat és atyád házábanak karját, hogy öreg ne legyen házadban. ³² És majd látsz vetélytársat a szentélyben mindazzal, a mit jót tesz Izraéllel; és öreg nem lesz házadban sohasem. ³³ De nem mindenkit irtok ki közüled oltárom mellől, szemed elepesztésére és lelked elcsüggesztésére; de házadnak minden szaporulása férfikorban fog meghalni. ³⁴ S ez legyen számodra a jel, mely bekövetkezik két fiadon, Chofnin és Pinechászon: ugyanegy napon hálnak meg mindketten. ³⁵ Támasztok majd magamnak hűséges papot, a

szerint, a mint szívemben és lelkemben van, fog cselekedni; és építék neki hűséges házat, és járni fog az én föl Kentem előtt minden időben. ³⁶ És leszen, akárki megmarad házában, eljön leborulni előtte egy ezüst fillérért és egy czipó kenyérért, és azt mondja: fogadj be engem a papi teendők egyikére, hogy ehessenem egy darab kenyeret.

3. ¹ A fiú Sámuel pedig szolgált az Örökkévalót Éli előtt; az Örökkévaló szava pedig ritka volt ama napokban, látomás nem volt elterjedve. ² És volt valamely napon, Éli feküdt a helyén, szemei kezdtek elhomályosodni, látni sem tudott; ³ Isten mécsese pedig még nem aludt ki. Sámuel meg feküdt az Örökkévaló templomában, a hol Isten ládája volt. ⁴ És szólította az Örökkévaló Sámuel: mondta: Itt vagyok. ⁵ Odafutott Élihez és mondta: Itt vagyok, mert szólítottál engem. Mondta: Nem szólítottalak, feküdj le újra; ment és lefeküdt. ⁶ És ismét szólította az Örökkévaló Sámuel: erre fölkelte Sámuel, Élihez ment és mondta: Itt vagyok, mert szólítottál engem. Mondta: Nem szólítottalak fiam, feküdj le újra. ⁷ Sámuel pedig még nem ismerte az Örökkévalót, még nem nyilatkozott meg neki az Örökkévaló igéje. ⁸ És ismét szólította az Örökkévaló Sámuel: erre fölkelte, Élihez ment és mondta: Itt vagyok, mert szólítottál engem. Ekkor megértette Éli, hogy az Örökkévaló szólítja a fiut. ⁹ Mondta tehát Éli Sámuelnek: Menj, feküdj le; és leszen, ha szólít téged, akkor mondjad: beszélj, Örökkévaló, mert hallja a szolgád. És ment Sámuel és lefeküdt helyére. ¹⁰ S eljött az Örökkévaló, odaállt és szólította, mint már több ízben: Sámuel, Sámuel. Mondta Sámuel: Beszélj, mert hallja a te szolgád. ¹¹ És szólt az Örökkévaló Sámuelhez: Ime, én cselekszem oly dolgot Izraélben, hogy bárki hallja, megcsendül a két füle. ¹² Ama

napon teljesítem Élin mindazt, a mit beszéltem házáról, kezdve és végezve. ¹³ Kijelentem neki, hogy ítéletet tartok háza fölött örökre, ama bűn miatt, hogy tudta, hogy fiai átkot vonnak magukra, de nem feddte meg őket. ¹⁴ Azért tehát megesküdtem Éli házáról: Nem jut engesztelés Éli háza bűnének, sem vágóáldozattal, sem lisztáldozattal, soha sem. ¹⁵ És feküdt Sámuel reggelig, akkor kinyitotta az Örökkévaló házának ajtait; Sámuel pedig félt Élinek megmondani a látomást. ¹⁶ És hívta Éli Sámuel-t és mondta: Sámuel fiam! Mondta: Itt vagyok. ¹⁷ És mondta: Mi az az ige, melyet szólott hozzád? Ne titkold el, kérlek, előttem. Ugy tegyen veled az Isten és úgy folytassa, ha eltitkolsz előttem valamit mind azon igéből, melyet hozzád szólott. ¹⁸ Erre megmondta neki Sámuel mind a dolgokat s nem titkolta el előtte. Mondta: Ő az Örökkévaló, a mi jónak tetszik szemeiben, azt tegye.

¹⁹ Felnőtt Sámuel és az Örökkévaló vele volt és nem ejtett el mind a szavaiból semmit a földre. ²⁰ És megtudta egész Izraél Dántól Beér-Sebáig, hogy hűséges Sámuel mint az Örökkévalónak prófétája. ²¹ Továbbra is megjelent az Örökkévaló Sílóban, mert megnyilatkozott az Örökkévaló Sámuelnek Sílóban az Örökkévaló igéjével. ¹ És lett Sámuel szava egész Izraélé. **4.**

S kivonult Izraél háborúra a filiszteusok ellen és táboroztak Ében-Háézer mellett, a filiszteusok pedig táboroztak Afékban. ² Sorakoztak a filiszteusok Izraél ellen, megindult a csata és megveretett Izraél a filiszteusok előtt; s leverték a harctéren, a mezőn, mintegy négyezer embert.

³ Erre bement a nép a táborba és mondták Izraél vénei: Miért vert meg ma bennünket az Örökkévaló a filiszteusok előtt? Hadd vegyük magunkhoz Sílóból az Örökkévaló szövetségének ládáját, hagy jöjjön közibénk és segít-

sen meg ellenségünk kezéből. ⁴ S küldött a nép Sílóba és elvitték onnan szövetségeládáját az Örökkévalónak, a Seregek urának, a ki székel a kérubok fölött; és ott volt Éli két fia az Isten szövetségének ládája mellett: Chofni és Pínechász. ⁵ És volt, a mint megjött az Örökkévaló szövetségének ládája a táborba, riadt egész Izraél nagy riadással, és zugott bele a föld. ⁶ Midőn hallották a filiszteusok a riadás hangját, mondták: Mi ennek a nagy riadásnak a hangja a héberek táborában? És megtudták, hogy az Örökkévaló ládája jött meg a táborba. ⁷ Ekkor megfélemlettek a filiszteusok, mert mondták: Isten jött a táborba! És mondták: Jaj nekünk, mert nem volt ilyesmi tegnap tegnapelőtt; ⁸ jaj nekünk, ki ment meg bennünket e hatalmas isten kezéből? Ez az az isten, a ki megverte Egyiptomot minden csapással a pusztában. ⁹ Bátorodjatok és legyetek férfiak, filiszteusok, nehogy szolgáljatok a hébereknek, a mint ők nektek szolgáltak; legyetek hát férfiak és harczoljatok! ¹⁰ Harczoltak a filiszteusok, megveretett Izraél, és megfutamodtak kiki sátraihoz; és igen nagy volt a vereség, elesett Izraélból harminczezer gyalogos. ¹¹ Isten ládája pedig elvétetett és Éli két fia meghalt, Chofni és Pínechász. ¹² S futott egy Benjaminbeli ember a csatateréről és ugyanaz nap eljutott Sílóba, ruhái megszaggatva és föld a fején. ¹³ Oda jutott és ime, Éli ül a széken, az ut oldalán várakozva, mert szíve remegésben volt Isten ládája miatt. Az ember pedig odaért, hogy hirt mondjon a városban, és jajveszékelt az egész város. ¹⁴ Midőn meghallotta Éli a jajkiáltás hangját, mondta: Mi ennek a zúgásnak hangja? Az ember pedig sietett, eljött és hirt mondott Élinek. ¹⁵ Éli kilenczvennyolcz éves volt, szemei merevek voltak és nem tudott látni. ¹⁶ És szólt az ember Élihez: Én vagyok az, ki jött a csata-

térről, én ugyanis ma a csatateréről futamodtam meg. Mondta: Hogyan történt a dolog, fiam? ¹⁷Felelt a hirmondó és mondta: Megfutamodott Izraél a filiszteusok előtt és nagy vereség is volt a nép között; két fiad is meghalt, Chofni és Pínechász, és Isten ládája elvételét. ¹⁸ És volt, a mint megemlítette az Isten ládáját, hanyatt esett a szék-ről, a kapu oldala mellett, nyakcsontját szegte és meghalt, mert öreg volt a férfiú és nehéz. Ő birája volt Izraélnek negyven évig. ¹⁹ Menye pedig, Pínechász felesége várandós volt, szüléshez közel, s meghallotta a hirt az Isten ládájának elvételéről és hogy meghalt ipja és férje; ekkor legörnyedt és szült, mert dultak benne a fájdalmai. ²⁰ S mikor haldoklófélben volt, szóltak a mellette álló nők: Ne félj, mert fiút szültél. De nem felelt és nem hajtottá reá szívét. ²¹ És így nevezte a fiút: Í-Kábód, mondván: Elköltözött a dicsőség Izraélből — Isten ládájának elvétele miatt, meg ipja és férje miatt. ²² Mondta ugyanis: Elköltözött a dicsőség Izraélből, mert elvételét Isten ládája.

¹ A filiszteusok pedig elvették az Isten ládáját és vitték **5.** Ében-Háézerből Asdódba. ² S vették a filiszteusok az Isten ládáját és bevitték a Dágón házába és oda állították Dágón mellé. ² Másnap korán fölkeltek az Asdódbeliek s ime Dágón arczczal a földre esett az Örökkévaló ládája előtt; s vették Dágónt és visszatették helyére. ⁴ Midőn azonban másnap fölkeltek korán reggel, ime Dágón arczczal a földre esett az Örökkévaló ládája előtt; Dágón feje pedig és két keze töve levágva a küszöbön, csak Dágón teste maradt helyén. ⁵ Azért nem lépnek Dágón papjai és mind, a kik bemennek Dágón házába, a Dágón küszöbére Asdódban mind e mai napig. ⁶ Ekkor ránehezedett az Örökkévaló keze az Asdódbeliekre és pusztította őket;

megvervén őket kelésekkel, Asdódot és határait. ⁷ Midőn látták Asdód emberei, hogy így van, azt mondták: Ne maradjon Izraél Istenének ládája nálunk, mert kemény volt a keze rajtunk és Dágón istenünkön. ⁸ És küldtek és összegyűjtötték mind a filiszteusok fejedelmeit magukhoz és mondták: Mit tegyünk Izraél Istenének ládájával? Mondták: Gátba vitessék át Izraél Istenének ládája. Átvitték tehát Izraél Istenének ládáját. ⁹ S volt, miután átvitték azt, rajta volt az Örökkévaló keze a városon igen nagy megzavarással; megverte ugyanis a város embereit, aprajától nagyjáig: kiütöttek rajtuk kelések. ¹⁰ Ekkor elküldték Isten ládáját Ekrónba; s volt, a mint Ekrónba jutott Isten ládája, jajveszékeltek az Ekrónbeliek, mondván: Áthozták hozzám Izraél Istenének ládáját, hogy megöljön engem és népemet. ¹¹ Erre küldtek, összegyűjtötték mind a filiszteusok fejedelmeit és mondták: Küldjétek el Izraél Istenének ládáját, hogy visszatérjen helyére, és meg ne öljön engem és népemet. Mert halálos zavar volt az egész városban: nagyon nehéz volt ott Isten keze. ¹² Azon emberek is, a kik nem haltak meg, megverettek kelésekkel; s fölszállt a város jajkiáltása ég **6. felé.** ¹ És volt az Örökkévaló ládája a filiszteusok földjén hét hónapig. ² Ekkor szólították a filiszteusok a papokat és a varázslókat, mondván: Mit tegyünk az Örökkévaló ládájával? Tudassátok velünk, miképen küldjük el helyére? ³ Mondták: Ha elkülditek Izraél Istenének ládáját, ne küldjétek azt el üresen, hanem rójjatok le neki bűnázdozatot; akkor meggyógyultok és tudva lesz elöttek, miért nem távozik a keze rólatok. ⁴ És mondták: Mi az a bűnázdozat, a melyet lerójjunk neki? Mondták: A filiszteusok fejedelmei száma szerint öt arany kelés és öt arany egér; mert ugyanegy csapás van mindnyájatokon

és fejedelmeiteken. ⁵ Készítsétek tehát képeit keléseiteknek és képeit egereiteknek, melyek pusztítják az országot, és adjatok Izraél Istenének tiszteletet; talán megkönnyebbíti kezét rajtatok és isteneiteken és országatokon. ⁶ Minek is keményítenétek meg sziveteket, valamint megkeményítették Egyiptom és Fáraó az ő szivüket? Nemde, a midőn hatalmat mivel rajtuk, elbocsátották őket és elmentek. ⁷ Most tehát vegyetek, készítsétek egy új szekeret és két szoptatós tehenet, melyeken nem volt még járom; fogjátok be a teheneiket a szekérbe, de hajtsátok vissza borjaikat mögülök a házba. ⁸ Vegyétek az Örökkévaló ládáját és tegyétek azt a szekérre, az aranytárgyakat pedig, melyeket leróttok neki bűnáldozatul, helyezzétek el szekrényben az oldalán; s küldjétek el és menjen. ⁹ S nézzétek, ha határának megy föl, Bét-Sémesnek, ő hozta ránk ezt a nagy veszedelmet; ha pedig nem, akkor tudjuk, hogy nem az ő keze ért bennünket: véletlen az, mely velünk történt. ¹⁰ És így tettek az emberek: vettek két szoptatós tehenet és befogták a szekérbe; borjaikat pedig elzárták a házban. ¹¹ És ráhelyezték az Örökkévaló ládáját a szekérre, meg a szekrényt és az arany egereket és keléseik képeit. ¹² A tehenek egyenest mentek az uton, Bét-Sémesnek, azon egy országuton mentek, egyre bölgve és nem tértek le sem jobbra, sem balra; a filiszteusok fejedelmei pedig mentek utánuk Bét-Sémes határáig. ¹³ A Bét-Sémesbeliek épen tartották a búzaaratást a völgyben; fölemelték szemeiket, meglátták a ládát és örültek, hogy látták. ¹⁴ A szekér pedig eljutott a Bét-Sémesbeli Józsuának mezejére és megállt ott; ott pedig nagy kő volt. Ekkor széthasogatták a szekér fáit, a teheneiket pedig bemutatták égőáldozatul az Örökkévalónak. ¹⁵ A leviták levették az Örökkévaló ládáját meg a mellette

levő szekrényt, a melyben az aranytárgyak voltak és rátették a nagy kőre; Bét-Sémes emberei pedig bemutattak égőáldozatokat, és vágtak vágóáldozatokat ama napon az Örökkévalónak. ¹⁶A filiszteusok öt fejedelme pedig nézte; arra visszatértek Ekrónba ama napon. ¹⁷És ezek az arany kelések, melyeket leróttak a filiszteusok bűnáldozatúl az Örökkévalónak: Asdódért egy, Azzáért egy, Askelónért egy, Gátért egy, Ekrónért egy. ¹⁸Az arany egerek pedig a filiszteusok minden városainak száma szerint, melyek az öt fejedelemé, erősített várostól nyílt falúig. A nagy kő pedig, melyre tették az Örökkévaló ládáját, még ott van mind e mai napig a Bét-Sémesbeli Józsuamezején. ¹⁹És megvert Bét-Sémes emberei közül, mert megnézték az Örökkévaló ládáját, megvert a nép közül hetven embert, ötvenezer embert; s gyászolt a nép, mert megverte az Örökkévaló a népet nagy vereséggel. ²⁰És mondták Bét-Sémes emberei: Ki bir megállani az Örökkévaló, e szent Isten előtt, és kihez vonuljon tőlünk? ²¹Ekkor küldtek követeket Kirját-Jeárim lakóihoz mondván: Visszahozták a filiszteusok az Örökkévaló ládáját, jöjjetek le, vigyétek azt föl magatokhoz. ¹S eljöttek Kirját-Jeárim emberei és föl vitték az Örökkévaló ládáját és bevitték azt Abínádáb házába a dombon; Eleázárt, a fiát pedig fölszentelték, hogy őrizze az Örökkévaló ládáját.

²És volt azon nap óta, melyen a láda Kirját-Jeárimban állt, eltelt sok idő — volt ugyanis husz esztendő — akkor vágyakozott Izraél egész háza az Örökkévaló után. ³És szólt Sámuel Izraél egész házához, mondván: Ha egész szívetekkel akartok visszatérni az Örökkévalóhoz, távolítsátok el az idegen isteneket közületek meg az Astóreteket; szilárdítsátok meg szíveteket megtérve az Örökkévalóhoz és öt szolgáljátok egyedül, hogy megmentsen titeket a filisz-

teusok kezéből. ⁴ S eltávolították Izraél fiai a Báalokat és az Astóreteket és szolgálták az Örökkévalót egyedül.

⁵ És mondta Sámuel: Gyűjtsétek össze egész Izraélt Miczpába, s majd imádkozom értetek az Örökkévalóhoz.

⁶ Összegyültek tehát Miczpába, merítettek vizet és kiöntötték az Örökkévaló színe előtt, böjtöltek ama napon és mondták ott: Vétkeztünk az Örökkévaló ellen! És ítéletet tartott Sámuel Izraél fiai fölött Miczpában. ⁷ Midőn meghallották a filiszteusok, hogy összegyültek Izraél fiai Miczpába, fölvonultak a filiszteusok fejedelmei Izraél ellen; Izraél fiai meghallották és féltek a filiszteusoktól.

⁸ Ekkor szóltak Izraél fiai Sámuelhez: Megne szünjél értünk kiáltani az Örökkévalóhoz, Istenünkhöz, hogy megsegítsen a filiszteusok kezéből. ⁹ Erre vett Sámuel egy szopós bárányt és bemutatta égőáldozatul egészen az Örökkévalónak; és kiáltott Sámuel az Örökkévalóhoz Izraélért s meghallgatta őt az Örökkévaló. ¹⁰ Sámuel épen bemutatta az égőáldozatot, a midőn a filiszteusok közeledtek harczra Izraél ellen; s dörögtetett az Örökkévaló ama napon nagy hanggal a filiszteusokra és megzavarta őket, és megverettek Izraél előtt. ¹¹ Kivonultak Izraél emberei Miczpából, üldözték a filiszteusokat és megverték őket Bét-Kár aljáig. ¹² Ekkor vett Sámuel egy követ, elhelyezte Miczpá és Sén között és így nevezte el: Ében Háézer; mondta ugyanis: Idáig segített minket az Örökkévaló. ¹³ S megalázkodtak a filiszteusok és többé nem is mentek be Izraél határába; és volt az Örökkévaló keze a filiszteusok ellen Sámuel minden napjaiban. ¹⁴ És visszakerültek azon városok, melyeket Izraéltól elvettek volt a filiszteusok, Izraélhez, Ekróntól Gátig; s határukat is kiszabadította Izraél a filiszteusok kezéből; és béke volt Izraél és az emóri közt. ¹⁵ Birája volt Sámuel Izraélnek

élete minden napjaiban. ¹⁶ Menni szokott évről évre, körüljárt Bét-Élbe, Gilgálba és Miczpába, és ítéletet tartott Izraél fölött mind e helyeken. ¹⁷ Vissza pedig Rámába tért, mert ott volt a háza és ott bírāja volt Izraélnek. És épített ott oltárt az Örökkévalónak.

8. ¹ És volt, midőn öreg lett Sámuel, megtette fiait birákul Izraél számára. ² S volt elsőszülött fiának neve Jóél, másodsülöttjének neve pedig Abíja, — birák Beér-Sébában. ³ De nem jártak fiai az ő utjain, hanem hajoltak a haszonlesés felé, elfogadtak vesztegetést és hajlították a jogot.

⁴ Összegyültek mind az Izraél vénei és odamentek Sámuelhez Rámába. ⁵ És szóltak hozzá: Ime, te öreg letél, fiaid pedig nem járnak az útjaidon; most tégy fölénk királyt, hogy biránk legyen, mind a népek módjára. ⁶ De rossznak tetszett a dolog Sámuel szemeiben, a midőn mondták: adj nekünk királyt, hogy biránk legyen. És imádkozott Sámuel az Örökkévalóhoz. ⁷ És szólt

az Örökkévaló Sámuelhez: Hallgass a nép szavára mindenben, a mit szólnak hozzád; mert nem téged vetettek meg, hanem engem vetettek meg, hogy ne uralkodjam rajtuk. ⁸ Mind a cselekedetek szerint, melyeket cselekedtek, a mióta fölvezettem őket Egyiptomból mind e mai napig, hogy elhagytak engem és szolgáltak más isteneket — akképen cselekednek ők veled is. ⁹ S most hallgass szavukra; csakhogy intve intsd őket és add tudtukra a király jogát, a ki uralkodni fog rajtuk. ¹⁰ És el-

mondta Sámuel mind az Örökkévaló szavait a népnek, mely tőle királyt kért. ¹¹ Mondta: Ez lesz a király joga, a ki uralkodni fog rajtatok. Fiaitokat elveszi, hogy tegye magának kocsijához és lovaihoz és fussanak a kocsija előtt; ¹² s hogy tegye magának ezrek tiszteivé és ötvenek tiszteivé, és hogy szántsák szántását és arassák

aratását és készítsék hadiszereit és szekérszereit. ¹³ Leányaitokat pedig elveszi kenőcskeverőnőknek, szakácsnőknek és sütőnőknek. ¹⁴ És legjobb mezeiteket, szőlőiteket és olajfáitokat elveszi, hogy szolgálóinak adja. ¹⁵ Vetéseitekből és szőlőitekből tizedet vesz, hogy adja udvari tiszteinek és szolgálóinak. ¹⁶ Szolgáitokat pedig, szolgálóitokat és legjobb ifjaitokat meg szamaraitokat elveszi, hogy használja munkájára. ¹⁷ Juhaitokból tizedet vesz, és ti magatok lesztek neki rabszolgái. ¹⁸ És kiáltani fogtok ama napon királytok miatt, a kit választottatok magatoknak; de nem fog titeket meghallgatni az Örökkévaló ama napon. ¹⁹ De vonakodott a nép hallgatni Sámuel szavára; mondták: Nem, hanem király legyen fölöttünk; ²⁰ s legyünk mi is, mint mind a népek: biránk legyen királyunk, vonúljon ki előttünk és harczolja harczainkat. ²¹ Hallotta Sámuel a népnek minden szavait és elmondta az Örökkévaló fülei hallatára. ²² Ekkor szólt az Örökkévaló Sámuelhez: Hallgass szavukra és rendelj fölédük királyt. És szólt Sámuel Izraél embereihez: Menjetek kiki városába.

¹ Volt egy ember Benjáminból, neve Kís, Abiél fia, Cze-9. rór fia, Bekhórat fia, Afiach fia, egy Benjáminbeli ember fia, derék vitéz. ² Annak volt egy fia, neve Sául, ifjú és szép és nem volt senki Izraél fiai közül szebb nálánál: vállától feljebb magasabb volt az egész népnél. ³ Elvesztek Kísnek, Sául atyjának szamarai; ekkor szólt Kís Sáulhoz az ő fiához: Végy csak magaddal egyet a legények közül, és kelj föl, menj, keresd a szamarakat. ⁴ Bejárta Efraim hegységét, bejárta Sálisa vidékét, de nem találták; bejárták Sáalim vidékét, de nem voltak meg; bejárták Benjámin vidékét, de nem találták. ⁵ Czúf vidékére értek, akkor azt mondta Sául a legényének, a ki vele volt: Jer, hadd

térünk vissza, nehogy atyám, fölhagyván a szamarakkal, miattunk aggódjék. ⁶ Mondta neki: Ime, kérlek, Istennek egy embere van e városban, és a férfiú tisztelni való, minden, a mit beszél, be is következik; most hát, menjünk oda, talán tudtunkra adja azon utunkat, melyre menjünk. ⁷ Erre mondta Sául a legényének: Ám menjünk, de mit vigyünk a férfiúnak? Biz' a kenyér kifogyott edényeinkből, ajándék pedig nincsen, hogy vigyünk az Isten emberének; mi van nálunk? ⁸ Továbbra is felelt a legény Sáulnak és mondta: Ime, van kezemben egy negyed sékel ezüst; majd adom az Isten emberének, és tudtunkra adja utunkat. — ⁹ Azelőtt Izraélben így szólt az ember, mikor ment Istent kérdezni: Jertek, hadd megyünk a látóhoz! Mert a mai prófétát nevezték azelőtt látónak. — ¹⁰ És mondta Sául a legényének: Jó a beszéded, jer, hadd megyünk. És mentek a városba, a hol volt az Isten embere. ¹¹ Épen fölmentek a város hágóján, a midőn találtak leányokat, kik kijöttek vizet meríteni; mondták nekik: Itt van-e a látó? ¹² Feleltek nekik és mondták: Itt van, ime előtted; siess most, mert ma jött a városba, mert áldozása van ma a népnek a magaslaton. ¹³ Mihelyt bementek a városba, azonnal megtaláljátok őt, mielőtt fölmegegy a magaslatra étkezni, mert nem étkezik a nép, míg ő el nem jön, mivel ő áldja meg az áldozatot, azután étkeznek a meghívottak; most hát menjetek föl, mert őt — ez idő szerint megtaláljátok őt. ¹⁴ És fölmentek a városba; épen a város közepére értek, s ime Sámuel jött eléjük, hogy fölmenjen a magaslatra. ¹⁵ Az Örökkévaló pedig kinyilatkoztatta volt Sámuel füleibe, egy nappal Sául jötte előtt, mondván: ¹⁶ Holnap, ily időben, küldök hozzád egy férfiút Benjámin országból: azt kenjed föl fejedelemnek Izraél népem fölé, hogy megsegítse népemet

a filiszteusok kezéből ; mert láttam népemet, mivel eljutott hozzám kiáltása. ¹⁷ Sámuel pedig meglátta Sáult, s megszólította az Örökkévaló : Ime a férfiú, kiről szóltam hozzád, ez fog uralkodni népemen. ¹⁸ S odalépett Sául Sámuelhez a kapuban és mondta : Mondd meg nekem, kérlek, merre van a látó háza ? ¹⁹ Felelt Sámuel Sáulnak és mondta : Én vagyok a látó ; menj föl előttem a magaslatra és étkezzetek ma velem ; majd elbocsátlak reggel és mindent, a mi szivedben van, megmondok neked. ²⁰ A szamarakra pedig, melyek elvesztek ma harmadnapja — ne fordítsd rájuk szivedet, mert megtaláltattak ; kié is Izraél minden gyönyörűsége, nemde tiéd és atyád egész házáé ? ²¹ Felelt Sául és mondta : Nem vagyok-e Benjáminbeli, legkisebbjeiből Izraél törzseinek, családom pedig a legcsekélyebb Benjámin törzsének minden családjai közül ; miért beszéltél hát hozzám ilyen dolgot ! ²² Ekkor vette Sámuel Sáult és legényét és bevezette őket a terembe ; s adott nekik helyet a meghívottak élén, voltak pedig mintegy harmincz ember. ²³ És mondta Sámuel a szakácsnak : Add ide azt a részt, melyet adtam neked, melyről szóltam hozzád : tedd azt el magadnál. ²⁴ És levette a szakács a czombot és mi rajta volt és odatette Sául elé és mondta : Ime a mi megmaradt, tedd magad elé, egyél, mert azon meghatározott időre tartatott számodra, melyről mondtam : meghívom a népet. És evett Sául Sámuellel ama napon. ²⁵ Erre lementek a magaslatról a városba ; és beszélt Sáullal a háztetőn. ²⁶ Korán fölkeltek, és volt a hajnal feljöttékor, fölszólt Sámuel Sáulhoz a háztetőre, mondván : Kelj föl, hogy elbocsássalak ! Fölkelt Sául és kimentek ketten, ő meg Sámuel, az utczára. ²⁷ Ők leértek a város végére és Sámuel szólt Sáulhoz : Mondd a legénynek, hogy menjen előre — és előre ment — te pedig állj

meg ezennel, s majd hallatom veled az Isten igéjét.

10. ¹ Ekkor vette Sámuel az olajkorsót, öntött a fejére és megcsókolta; mondta: Nemde, hogy fölkent téged az Örökkévaló birtoka fölé fejedelemnek! ² Midőn elmégy ma tőlem, találsz majd két embert Ráchel sírja mellett, Benjámint határában, Czelczáchban, s így szólnak hozzád: megkerültek a szamarak, melyeket keresni mentél, és ime, abban hagyta atyád a szamarak dolgát és aggódik miattatok, mondván: mit tegyek fiamért? ³ Tova mégy onnan messzebb és eljutsz a Tábór terebinthusig, ott majd talál téged három ember, a kik fölmennek Istenhez Bét-Élbe; az egyik visz három gödölyét, a másik visz három czipókenyeret, és a harmadik visz egy tömlő bort. ⁴ S majd megkérdeznek téged békéd felől; adnak neked két kenyeret, s te fogadd el kezükből. ⁵ Azután eljutsz Isten Halomához, a hol a filiszteusok örsei vannak; és léssen, a mint beérsz oda a városba, rátalálsz egy csapat prófétára, kik lemennek a magaslatról és előttük lant és dob és fuvola és hárfa és ők profétálnak. ⁶ És reád szökik az Örökkévaló szelleme és profétálni fogsz velük; és átváltozol más emberré. ⁷ És léssen, midőn bekövetkeznek neked e jelek, tégy úgy, a hogy módot találsz, mert az Isten veled van. ⁸ Majd menj le előttem Gilgálba, s ime én lemegyek hozzád, bemutatni égőáldozatokat és áldozni békeáldozatokat; hét napig várj, míg eljövök hozzád és tudatom veled, mit cselekedjél. ⁹ Történt pedig, a mint elfordította vállát, hogy elmenjen Sámueltól, másra változtatta Isten a szivét; és bekövetkeztek mind e jelek ama napon. ¹⁰ Midőn eljutottak oda a Halomhoz, ime szemben vele egy csapatpróféta; ekkor reászökött Isten szelleme, és profétált közöttük. ¹¹ És volt, mind a kik ismerték tegnap tegnapelőtt óta, látták, ime a profétákkal profétál; ekkor mondta a

nép, egyik a másikának: Mi is történt Kís fiával? Hát SÁUL is a próféták között van? ¹² Felelt azonban valaki onnan és mondta: Hát ki az ő atyjuk! Azért lett példabeszéddé: Hát SÁUL is a próféták között van? ¹³ Midőn megszűnt prófétálni, odament a magaslatra. ¹⁴ És szólt SÁUL nagybátyja hozzá és legényéhez: Merre jártatok? Mondta: Hogy keressük a szamarakat, de midőn láttuk, hogy nincsenek meg, odamentünk SÁMUELHEZ. ¹⁵ És mondta SÁUL nagybátyja: Add nekem, kérlek, tudtomra, mit mondott nektek SÁMUEL. ¹⁶ Szólt SÁUL a nagybátyjához: Biz megmondta nekünk, hogy megkerültek a szamarak. De a királyság dolgát, a melyről szólt SÁMUEL, nem mondta meg neki.

¹⁷ És egybehívta SÁMUEL a népet az Örökkévalóhoz Miczpába; ¹⁸ és szólt Izraél fiaihoz: Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: Én hoztam föl Izraélt Egyiptomból és megmentettelek titeket Egyiptom kezéből és mind a királyságok kezéből, melyek nyomorgattak benneteket. ¹⁹ Ti pedig ma megvetettétek az Istenteket, őt, a ki segítőtök mind a veszedelmeitekből és szorultságaitokból és mondtátok: nem, hanem királyt tégy fölénk. Most hát álljatok meg az Örökkévaló színe előtt törzseitek és ezreitek szerint. ²⁰ Odaléptette SÁMUEL mind az Izraél törzseit, és megfogatott Benjámin törzse. ²¹ Odaléptette Benjámin törzsét családjai szerint és megfogatott a Matri családja; ekkor megfogatott SÁUL, Kís fia, és keresték őt, de nem találtatott. ²² Megkérdezték tehát újra az Örökkévalót: Jött-e ide még valaki? Mondta az Örökkévaló: Ime, ő elrejtőzött a podgyásznál. ²³ Akkor futottak és vették őt onnan, és megállt a nép közepette; és magasabb volt az egész népnél vállától feljebb. ²⁴ És szólt SÁMUEL az egész néphez: Látjátok-e azt, a kit kiválasztott az

Örökkévaló, hogy nincsen olyan mint ő az egész nép között! Erre riadozott az egész nép, és mondták: Éljen a király! ²⁵ És elmondta Sámuel a népnek a királyság jogát, fölírta könyvbe és letette az Örökkévaló színe előtt; erre elbocsátotta Sámuel az egész népet, kit-kit házába. ²⁶ SÁUL is hazament Gibeába; és ment vele a csapat, azok, kiknek szívét megérintette Isten. ²⁷ Alávaló emberek azonban mondták: Mit fog ez rajtunk segíteni? Megvetették őt és nem hoztak neki ajándékot; de úgy tett, **11.** mintha nem hallaná. ¹ Fölvonult az ammóni Náchás és táborozott Jábés-Gileád ellen; és szóltak mind Jábés emberei Nácháshoz: Köss velünk szövetséget és majd szolgálunk téged. ² Szólt hozzájuk az ammóni Náchás: Akképen kötöm meg veletek, ha kizsurom mindeniteknek a jobb szemét, teszem pedig gyalázatára egész Izraélnek. ³ És szóltak hozzá Jábés vénei: Engedj nekünk hét napot; hadd küldjünk követeket Izraél egész határába; és ha nincs, ki minket megsegít, akkor kimegyünk hozzád. ⁴ És eljutottak a követek Gibeát-Sáulba és elmondták a dolgokat a nép fülei hallatára; erre fölemelte az egész nép a hangját, és sírtak. ⁵ De ime SÁUL jön a marha után a mezőről; és mondtá SÁUL: Mi lelte a népet, hogy sírnak? És elbeszéltek neki Jábés embereinek szavait. ⁶ Ekkor reászökött Isten szelleme SÁULRA, a mint meghallotta ezeket a szavakat; és föllobbant haragja nagyon. ⁷ És vett két marhát, földarabolta és szétküldte Izraél egész határába a követek által, mondván: A ki nem vonul ki SÁUL után és SÁMUEL után, így tétessék marhájával. Ekkor rászállt az Örökkévaló félelme a népre, és kivonultak mint egy ember. ⁸ Megszámlálta őket BÉZEKben, és voltak Izraél fiai háromszázezren, Jehúda emberei pedig harminczezren. ⁹ És mondták az odajött követeknek:

Igy mondjátok Jábés-Gileád embereinek: holnap lesz számotokra segedelem, mikor forrón süt a nap. És megjöttek a követek és tudtára adták Jábés embereinek, és megörültek. ¹⁰ Ekkor mondták Jábés emberei: Holnap kimegyünk hozzátok, és majd tesztek velünk egészen úgy, a mint jónak tetszik a szemeitekben. ¹¹ Volt pedig másnap, SÁUL elrendezte a népet három csapatban, ezek bementek a tábor közepébe a reggeli őrszakban és megverték Ammónt, míg forróvá lett a nap; a megmaradtak elszéledtek és nem maradtak meg közülök ketten együtt. ¹² És szólt a nép Sámuelhez: Ki az, a ki mondta: SÁUL uralkodjék fölöttünk? Adjátok ide ez embereket, hogy megöljük! ¹³ Erre mondta SÁUL: Ne ölessék meg senki e napon, mert ma segedelmet mivelte az Örökkévaló Izraélben. ¹⁴ És szólt Sámuel a néphez: Jertek, hadd megyünk Gilgálba, és ujítsuk meg ott a királyságot. ¹⁵ És ment az egész nép Gilgálba, királylyá tették ott SÁULT az Örökkévaló előtt Gilgálban és áldoztak ott békeáldozatokat az Örökkévaló színe előtt; és örült ott SÁUL meg mind az Izraél emberei felette nagyon.

¹ És szólt Sámuel egész Izraélhez: Ime, hallgattam **12.** szavatokra mindenben, a mit mondtatok nekem, és királyt tettem fölétek. ² Most hát, ime a király jár előttetek, én pedig megöregedtem és megöszültem, és fiaim — itt vannak veletek; én pedig jártam előttetek ifjú korom óta mind e mai napig. ³ Itt vagyok, valljatok ellenem az Örökkévaló előtt és fölkenjtje előtt: kinek az ökrét vettem el és kinek a szamarát vettem el, kit fosztogattam, kit nyomtam el, és kinek a kezéből vettem váltságdíjat, hogy szemet hunyjak előtte — s megtérítem nektek. ⁴ Mondták: Nem fosztogattál bennünket és nem nyomtál el, és nem vettél senki kezéből semmit. ⁵ És szólt hozzájuk:

Tanu ellenetek az Örökkévaló és tanu az ő fölkenntje e mai napon, hogy nem találtatok kezemben semmit. Mondták: Tanu! ⁶ Erre szólt Sámuel a néphez: Az Örökkévaló, a ki teremtette Mózeszt és Árónt és a ki fölvezette őseiteket Egyiptom országából! ⁷ Most tehát álljatok meg, hadd szálljak ítéletre veletek az Örökkévaló színe előtt, az Örökkévaló mindazon igaz tettei felől, melyeket cselekedtet veletek és őseitekkel. ⁸ A midőn Jákób Egyiptomba ment, kiáltottak őseitek az Örökkévalóhoz, és küldte az Örökkévaló Mózeszt és Árónt, kivezettek őseiteket Egyiptomból és letelepítették őket e helyen. ⁹ De elfelejtették az Örökkévalót, Istenüket; akkor eladta őket Szíszzerának, Cháczór hadvezérének kezébe, a filiszteusok kezébe és Móáb királyának kezébe, és harczoltak ellenük. ¹⁰ Ekkor kiáltottak az Örökkévalóhoz és mondták: Vétkeztünk, hogy elhagytuk az Örökkévalót és szolgáltuk a Báalokat és az Astóreteket; s most ments meg minket ellenségeink kezéből és majd szolgálunk téged. ¹¹ És küldte az Örökkévaló Jerubbáalt és Bedánt és Jiftáchtot és Sámuelt; megmentett titeket ellenségeitek kezéből köröskörül és laktatok biztonságban. ¹² Midőn láttátok, hogy Náchás, Ammón fiainak királya jő ellenetek, mondtátok nekem: Nem, hanem király uralkodjék rajtatok — holott az Örökkévaló, a ti Istenetek, a királytok. ¹³ Most tehát, ime a király, a kit választottatok, a kit kértetek; ime adott az Örökkévaló fölétek királyt! ¹⁴ Ha majd félitek az Örökkévalót és szolgáljátok őt és hallgattok szavára és nem lesztek engedetlenek az Örökkévaló parancsa iránt és követitek ti is, a király is, a ki királylyá lett rajtatok, az Örökkévalót, Istenteket — ¹⁵ ha pedig nem hallgattok az Örökkévaló szavára és engedetlenek lesztek az Örökkévaló parancsa iránt, akkor lesz az Örökkévaló keze elle-

netek, a mint volt atyáitok ellen. ¹⁶ Most is — álljatok meg és lássátok ezt a nagy dolgot, melyet az Örökkévaló cselekszik szemeitek előtt. ¹⁷ Nemde búzaaratás van ma? Kijáltok az Örökkévalóhoz és adni fog mennydörgést és esőt; tudjátok hát és lássátok, hogy nagy a gonoszságtok, melyet cselekedtetek, az Örökkévaló szemeiben, kérvén magatoknak királyt. ¹⁸ Ekkor kiáltott Sámuel az Örökkévalóhoz, és adott az Örökkévaló mennydörgést és esőt ama napon; és félté az egész nép nagyon az Örökkévalót és Sámuelét. ¹⁹ És szólt az egész nép Sámuelhez: Imádkozzál szolgálidért az Örökkévalóhoz, Istenedhez, hogy meg ne haljunk; mert mind a vétkeinket gonoszsággal tetéztük, kérvén magunknak királyt. ²⁰ Szólt Sámuel a néphez: Ne féljete, ti cselekedtétek ugyan mind e gonoszságot; csak el ne térjete az Örökkévalótól, hanem szolgáljátok az Örökkévalót egész szivetekkel. ²¹ És ne térjete el — a semmiségek után, melyek nem használnak és nem mentenek meg, mert semmiségek. ²² Mert nem veti el az Örökkévaló a népét az ő nagy neve kedvéért; mert úgy akarta az Örökkévaló, hogy magának népeül tegyen benneteket. ²³ Én is — távol legyen tőlem, hogy vétkezzem az Örökkévaló ellen, megszünvén imádkozni értetek; majd tanítlak titeket a jó és egyenes útra. ²⁴ Csak féljete az Örökkévalót és szolgáljátok őt igazságban egész szivetekkel; mert lássátok, mi nagyot mivelt veletek. ²⁵ De ha gonoszul cselekesztek, ti is, királytok is, el fogtok pusztulni.

¹ Egy éves volt SÁUL uralmában — két évig uralkodott **13.** Izraél fölött — ² akkor kiválasztott magának SÁUL három-ezret Izraélból, és voltak SÁULNÁL kétezren MIKHMÁSBAN és BÉT-ÉL hegyén, és ezren voltak JÓNÁTÁNNÁL a Benjám-in-beli GIBEÁBAN; a többi népet pedig elbocsátotta, kit-kit sá-

raihoz. ³ És megverte Jónátán a filiszteusok örsét, mely Gébában volt, és meghallották a filiszteusok; Sául pedig megfuvatta a harsonát az egész országban, mondván: Hadd hallják a héberek! ⁴ Egész Izraél pedig hallotta, hogy mondták: megverte Sául a filiszteusok örsét, meg rossz hírbe is keveredett Izraél a filiszteusoknál; ekkor összegyült a nép Sául után Gilgálba. ⁵ És a filiszteusok gyülekeztek, hogy harcoljanak Izraéllal: harmincezer szekér és hatezer lovas meg népség annyi mint a fővény, mely a tenger partján van, sokaságra; fölvonultak és táboroztak Mikhmásban, Bét-Áventől keletre. ⁶ Izraél emberei pedig látták, hogy megszorultak, mert elnyomott a nép, akkor elrejtőzött a nép a barlangokban és bokrokban és sziklákban, az odvakban és a gödrökben; ⁷ a Jordánon is átkeltek a héberek Gád országába és Gileádba. Sául pedig még Gilgálban volt és az egész nép sietett volt utána. ⁸ Várakozott hét napig, a meghatározott időre, melyet mondott Sámuel, de nem jött Sámuel Gilgálba, és elszéledt mellőle a nép. ⁹ Ekkor mondta Sául: Hozzátok ide hozzám az égőáldozatot és a békeáldozatokat; és bemutatta az égőáldozatot. ¹⁰ Volt pedig, a mint végzett azzal, hogy bemutassa az égőáldozatot, ime Sámuel megjött; és kiment Sául ő elébe, hogy megáldja. ¹¹ És mondta Sámuel: Mit cselekedtél? Mondta Sául: Mivel láttam, hogy elszéledt tőlem a nép, te meg nem jöttél a meghatározott napokon belül, a filiszteusok pedig gyülekeznek Mikhmásba; ¹² mondtam tehát: most majd lejönnek ellenem a filiszteusok Gilgálba, holott az Örökkévalóhoz nem könyörögtem volt; erőt vettem tehát magamon és bemutattam az égőáldozatot. ¹³ És szólt Sámuel Sáulhoz: Balgának bizonyúltál! Nem őrizted meg az Örökkévalónak, Istenednek parancsolatát, me-

lyet neked parancsolt. Bizony, most megszilárdította volna az Örökkévaló királyságodat Izraél fölött mindörökre.

¹⁴ Most pedig királyságod nem fog megállani; keresett valakit az Örökkévaló magának szive szerint és fejedelemnek rendelte őt az Örökkévaló népe fölé, mert nem őrizted meg azt, a mit neked parancsolt az Örökkévaló.

¹⁵ Fölkelt Sámuel és fölment Gilgálból a Benjáminbeli Gibeába. Megszámlálta Sául a nála meglevő népet: mintegy hatszáz embert. ¹⁶ Sául pedig és fia Jónátán meg a velük meglevő nép maradtak a Benjáminbeli Gébában; a filiszteusok meg táboroztak Mikhmásban. ¹⁷ És kivonult a pusztító had a filiszteusok táborából három csapatban: az egyik csapat fordult Ofra felé Súál vidékére; ¹⁸ a másik csapat fordult Bét-Chórón felé, és a harmadik csapat fordult azon határ felé, mely a Czebóim völgyére tekint a pusztának. ¹⁹ Kovács pedig nem találtatott Izraél egész országában, mert azt mondták volt a filiszteusok:

nehogy készítsenek a héberek kardot vagy dárdát. ²⁰ Így lement egész Izraél a filiszteusokhoz, hogy megköszörülje ki-ki az ő ekevasát, kapáját, fejszóját és ásóját. ²¹ Vagy szolgált a sokélű reszelő az ásóknál, a kapáknál, a hármas villáknál és a fejszéknél, meg ösztöke beigazításánál.

²² Volt tehát harcz napján, nem találtatott kard és dárda az egész nép kezében, mely Sáullal és Jónátánnal volt; de találtatott Sáulnál és fiánál, Jónátánnál. ²³ És kivonult a filiszteusok örse Mikhmás szorosához.

¹ Történt egy napon, szólt Jónátán, Sául fia, fegyver-**14.** hordozó legényéhez: Jer, hadd megyünk át a filiszteusok örséhez, mely a tulsó oldalon van. Atyjának pedig nem mondta meg. — ² Sául ült Gibeá szélén a Migrónban levő gránátfa alatt, a nép pedig, mely nála volt, mintegy hatszáz ember. ³ És Achíja, fia Achitúbnak, I-Kábód test-

vérének, a ki fia Pínechásznak, Éli fiának, ki az Örökkévaló papja volt Silóban, viselte az éfodot. — A nép pedig nem tudta, hogy elment Jónátán. ⁴ A szorosok között pedig, melyeken Jónátán át akart menni a filiszteusok örséhez, sziklafok volt az innenső oldalon és sziklafok a tulsó oldalon; az egyiknek neve Bóczéc, a másiknak neve Széne. ⁵ Az egyik fok északról mered Mikhmással szemben, a másik pedig délről Gébával szemben. ⁶ És szólt Jónátán fegyverhordozó legényéhez: Jer, hadd megyünk át ama körülméletlenek örséhez, talán cselekszik éretünk az Örökkévaló, mert az Örökkévaló számára nincs akadály, segíteni sokkal vagy kevéssel. ⁷ Mondta neki fegyverhordozója: Tégy mindent, a mi szivedben van; indulj neki, ime nálad vagyok szived szerint. ⁸ És mondta Jónátán: Ime, átmegyünk az emberekhez és mutatkozunk nekik; ⁹ ha így szólnak hozzánk: várjatok, míg odaérünk hozzátok, akkor megállunk helyünkben és nem megyünk föl hozzájuk; ¹⁰ de ha így szólnak: jöjjetek föl hozzánk, akkor fölmegyünk, mert kezünkbe adta őket az Örökkévaló. Ez számunkra a jel. ¹¹ Midőn ketten mutatkoztak a filiszteusok örsének, mondták a filiszteusok: Ime, héberrek jönnek ki a lyukakból, a hová elrejtöztek. ¹² És megszólították az örs emberei Jónátánt és fegyverhordozóját és mondták: Jöjjetek föl hozzánk, majd tudatunk valamit veletek! Ekkor szólt Jónátán fegyverhordozójához: Jöjj föl utánam, mert Izraél kezébe adta őket az Örökkévaló. ¹³ Jónátán fölmászott négykézláb, fegyverhordozója pedig utána; és elhullottak Jónátán előtt, fegyverhordozója pedig öldösött utána. ¹⁴ És volt az első vereség, melyet vert Jónátán meg fegyverhordozója, mintegy husz ember — egy hold mezőnek mintegy fél barázdáján. ¹⁵ És lett ijedség a táborban, a mezőn és az egész

nép között, az örs meg a pusztító had — azok is megijedtek; és megreszketett a föld, és lett abból isteni ijedség. ¹⁶ S látták Sáulnak az őrei a Benjáminbeli Gibeában, ime a tömeg szerteoszlott és ide s tova mozgott.

¹⁷ Ekkor mondta Sául a népnek, mely vele volt: Nézzetek csak utána és lássátok, ki ment el tőlünk; utána néztek, és ime, nincs meg Jónátán és fegyverhordozója.

¹⁸ És mondta Sául Achijának: Hozd ide az Isten ládáját — mert ott volt az Isten ládája ama napon Izraél fiaival együtt. ¹⁹ Volt pedig, mialatt Sául a paphoz szólt, a tömeg, mely a filiszteusok táborában volt, egyre nagyobb lett — erre szólt Sául a paphoz: Vond vissza kezedet! ²⁰ Össze gyűlt Sául meg az egész nép, mely vele volt, és elmentek a harczterre és ime, kinek-kinek kardja társa ellen volt — igen nagy zavar. ²¹ Azon héberek pedig, kik a filiszteusoknál voltak mint tegnap-tegnapelőtt, a kik velük fölmentek volt a táborba köröskörül — azok is a Sáullal és Jónátánnal levő Izraéllel tartottak. ²² S mind az Izraél emberei, kik elrejtöztek Efraim hegységében, hallották, hogy megfutamodtak a filiszteusok, azok is nyomukban voltak e harczban. ²³ S megsegítette az Örökkévaló ama napon Izraélt; a harcz pedig túlterjedt Bét-Ávenen. ²⁴ S Izraél emberei szorongatottak voltak ama napon; Sául ugyanis megeskette a népet, mondván: Átkozott az az ember, ki eszik kenyeret estig, mignem boszút vettem ellenségeimen. S nem ízlelt az egész nép kenyeret. ²⁵ Az egész ország odament az erdőbe; és méz volt a mező színen. ²⁶ Odaérkezett a nép az erdőhöz és ime folyó méz; de senki sem értette kezét a szájához, mert félt a nép az eskütől. ²⁷ Jónátán pedig nem hallotta, mikor megeskette atyja a népet, kinyujtotta tehát a kezében levő botnak végét és belemártotta a lépes mézbe; visszavitte kezét a

szájához, és megvilágosodtak szemei. ²⁸ Ekkor megszólalt valaki a nép közül és mondta: Megeskette atyád a népet, mondván: átkozott az az ember, a ki ma kenyeret eszik — pedig elbágyadt a nép. ²⁹ Mondta Jónátán: Megzavarta atyám az országot! Lássátok csak, hogy megvilágosodtak szemeim, mert ízleltem ezt a kevés mézet; ³⁰ hát még, ha evett volna ma a nép ellenségei zsákmányából, melyet talált, ugyan nem lett volna-e most nagyobb a vereség a filiszteusokon? ³¹ Megverték ama napon a filiszteusokat Mikhmástól Ajjálónig, és elbágyadt a nép nagyon. ³² És nekiesett a nép a zsákmánynak, és vettek aprójószágot és marhát meg borjukat és levágták a földön; és evett a nép a vér mellett. ³³ Tudtára adták Sáulnak, mondván: Ime, a nép vétkezik az Örökkévaló ellen, evén a vér mellett. Mondta: Hütelenkedtetek! Gördítsetek ezennel hozzám egy nagy követ. ³⁴ És mondta Sául: Széledjete el a nép között és mondjátok nekik: hozzátok ide hozzám kiki ökrét és kiki bárányát, vágjátok le e helyt és egyetek, és ne vétkezzetek az Örökkévaló ellen, evén a vér mellett. És odavitte az egész nép, kiki ökrét kezével azon éjjel, és levágták ott. ³⁵ És épített Sául oltárt az Örökkévalónak; ezzel kezdett építeni oltárt az Örökkévalónak.

³⁶ Ekkor mondta Sául: Hadd megyünk le éjjel a filiszteusok után és prédáljuk meg őket a reggel virradtáig és ne hagyjunk meg közülök senkit. Mondták: Mindazt, a mi jó szemeidben, tedd meg. — És mondta a pap: Hadd lépünk ide az Istenhez. ³⁷ S megkérdezte Sául Istent: Lemenek-e a filiszteusok után, adod-e őket Izraél kezébe? De nem felelt neki ama napon. ³⁸ És mondta Sául: Lépjete ide, mind a népnek kiválói; tudjátok meg és lássátok, mi által lett ma ez a nagy vétek. ³⁹ Mert él az Örökkévaló, a ki megsegítette Izraélt: bizony ha Jónátán

fiam által volna, bizony meg kell halnia. De nem felelt neki senki a nép közül. ⁴⁰ Ekkor szólt egész Izraélhez: Ti lesztek az egyik oldalon, én pedig és Jónátán fiam leszünk a másik oldalon. Szólt a nép Sáulhoz: A mi jó a szemeidben, tedd meg. ⁴¹ És szólt Sául az Örökkévalóhoz Izraél Istenéhez: Szerezz igazat! És megfogatott Jónátán meg Sául, a nép pedig kiszabadult. ⁴² És mondta Sául: Vessetek köztem és Jónátán fiam közt; és megfogatott Jónátán. ⁴³ Erre szólt Sául Jónátánhoz: Add tudtomra, mit cselekedtél! Tudtára adta Jónátán és mondta: Megízleltem bizony a kezemben levő bot végével egy kevés mézet; itt vagyok, haljak meg! ⁴⁴ És mondta Sául: Úgy tegyen Isten és úgy folytassa; bizony, meg kell halnod, Jónátán. ⁴⁵ De szólt a nép Sáulhoz: Vajjon Jónátán haljon-e meg, a ki szerezte ezt a nagy győzelmet Izraélben? Távols legyen! Él az Örökkévaló, nem fog hullani fejének hajszálaiból egy sem a földre, mert Istennel cselekedett e napon. Így kiváltotta a nép Jónátánt, és nem halt meg. ⁴⁶ És elvonult Sául a filiszteusoktól, a filiszteusok pedig elmentek helyükre. ⁴⁷ Sául megragadta volt az uralmat Izraél fölött és harczolt köröskörül mind az ellenségeivel: Móábbal, Ammón fiaival, Edómmal, Czóba királyaival és a filiszteusokkal, és bárhova fordult, győztes lett. ⁴⁸ Hatalmasat végzett és megverte Amálékot; így megmentette Izraélt fosztogatója kezéből. ⁴⁹ És voltak Sául fiai: Jónátán, Jisví és Malki-Súa; két leányának neve pedig: az idősebbik neve Méráb, a fiatalabbik neve Míkhál. ⁵⁰ Sául feleségének neve pedig Achinóam, Achimáacz leánya. És hadvezérének neve Abinér, Nérnek, Sául nagybátyának fia. ⁵¹ Kís pedig, Sául atyja, meg Nér, Abnér atyja, Abiélnek fiai. ⁵² És erős volt a háború a filiszteusok ellen Sául minden napjaiban; ha

Sául látott valamely vitéz férfiút vagy valamely derék embert, magához fogadta.

15. ¹ És szólt Sámuel Sáulhoz : Engem küldött az Örökkévaló, hogy fölkenjelek királyul népe fölé, Izraél fölé ; most tehát hallgass az Örökkévaló beszédjének szavára.
- ² Így szól az Örökkévaló, a Seregek ura : gondolk arra, a mit Izraéllel cselekedett Amálék, hogy lest vetett neki az úton, mikor fölvonult Egyiptomból. ³ Most, menj és verd meg Amáléket, pusztítsatok el mindent, a mi az övé s ne szánakozzál rajta ; öld meg férfiaszul, nöstül, kisdedeszül, csecsemőszül, ökröstül, bárányoszul, tevészül, szamaraszul.
- ⁴ Egybehívta Sául a népet és megszámlálta Teláímban : kétszázezer gyalogost meg tízezret, Jehúda embereit. ⁵ És eljutott Sául Amálék városáig és lesbe állt a völgyben. ⁶ Ekkor szólt Sául a Kénihez : Menjtek, távozzatok el, vonuljatok le az amáléki közepéből, nehogy elveszítselek velem együtt, holott te szeretetet mivelél mind az Izraél fiaival, mikor fölvonultak Egyiptomból. És eltávozott a Kéni Amálék közepéből. ⁷ És megverte Sául Amáléket Chavilától fogva Súr felé, mely Egyiptom előtt van. ⁸ És elfogta Agágot, Amálék királyát elevenen, az egész népet pedig elpusztította a kard élével. ⁹ De szánakozott Sául meg a nép Agágon meg az apró jószág és a marha legjaván, a másodelletteken és a kövér juhokon és mindazon, a mi jó, és nem akarták elpusztítani ; de minden hitvány és silány dolgot elpusztítottak.
- ¹⁰ És lett az Örökkévaló igéje Sámuelhez, mondván : ¹¹ Megbántam, hogy királylyá tettem Sáult, mert ő elpártolt tőlem és szavaimat nem teljesítette. Ez bosszúságára volt Sámuelnek, és kiáltott az Örökkévalóhoz egész éjjel. ¹² És kora reggel fölkelte Sámuel Sául elejébe ; akkor tudtára adták Sámuelnek, mondván : Karmelbe érkezett Sául

és ime fölállít magának emlékjelt, majd megfordult, tova vonult és lement Gilgálba. ¹³ Odament Sámuel Sáulhoz, és mondta neki Sául: Áldott légy az Örökkévalótól, teljesítettem az Örökkévaló igéjét. ¹⁴ Mondta Sámuel: Micsoda hát a juhoknak e hangja füleimben, meg a marhának hangja, a mit hallok? ¹⁵ És mondta Sául: Az amálékitől hozták, mivel szánakozott a nép az apró jószág és a marha legjaván azért, hogy áldozzanak az Örökkévalónak, a te Istenednek; a többit pedig elpusztítottuk.

¹⁶ Erre szólt Sámuel Sáulhoz: Engedd, hadd adom tudtadra azt, a mit mondott nekem az Örökkévaló az éjjel. Mondta neki: Beszélj!

¹⁷ És mondta Sámuel: Nemde, bár kicsiny vagy szemeidben, feje vagy te Izraél törzseinek; fölkent téged az Örökkévaló királyúl Izraél fölé.

¹⁸ És utra küldött téged az Örökkévaló és mondta: Menj és pusztítsd el a vétkeket, Amáléket, harczolj vele, míg meg nem semmisíted őket. ¹⁹ Hát miért nem hallgattál az Örökkévaló szavára, hanem nekiestél a zsákmánynak és tetted a mi rossz az Örökkévaló szemeiben?

²⁰ Szólt Sául Sámuelhez: Mivel hallgattam az Örökkévaló szavára és jártam az úton, melyre küldött engem az Örökkévaló; el is hoztam Agágot, Amálék királyát, Amáléket pedig elpusztítottam! ²¹ De vett a nép a zsákmányból apró jószágot és marhát, az örökszentség javát, hogy áldozzanak az Örökkévalónak, a te Istenednek Gilgálban.

²² És mondta Sámuel: Vajjon oly kedve van-e az Örökkévalónak égő- és vágóáldozatokban, mint abban, hogy hallgatunk az Örökkévaló szavára? Ime engedelmesség jobb az áldozatnál, figyelem a kosok zsiradékánál. ²³ Mert kuruzslás vétke az engedetlenség, bálvány és teráfim az ellenszegülés! Minthogy megvetted az Örökkévaló igéjét, megvetett ő téged, hogy ne légy király. ²⁴ Szólt

Sául Sámuelhez : Vétkeztem, mert megszegtem az Örökkévaló parancsát meg a te szavaidat; mert féltém a néptől és hallgattam szavukra. ²⁵ Most hát bocsásd csak meg vétkemet, térj vissza velem, és majd leborulok az Örökkévaló előtt. ²⁶ És szólt Sámuel Saultoz : Nem térek vissza veled; mert megvetetted az Örökkévaló igéjét, megvetett téged az Örökkévaló, hogy ne légy király Izraél fölött. ²⁷ Mikor fordult Sámuel, hogy elmenjen, megragadta köntösének szárnyát, és elszakadt. ²⁸ Ekkor szólt hozzá Sámuel : Elszakította tőled az Örökkévaló Izraél királyságát e napon, és adja majd társadnak, ki jobb náladnál. ²⁹ S bizony, Izraél Erőse nem hazudik s nem bánja meg; mert nem ember ő, hogy megbánná. ³⁰ Mondta : Vétkeztem; most tisztelj meg, kérlek, népem vénei előtt és Izraél előtt s térj vissza velem, hogy leboruljak az Örökkévaló, a te Istened előtt. ³¹ S visszatért Sámuel Sault után és leborult Sault az Örökkévaló előtt. ³² Ekkor mondta Sámuel : Hozzátok ide hozzám Agágot, Amálék királyát. És ment Agág ő hozzá vidáman; és mondta Agág : Valóban, távozott a halál keserősége ! ³³ És mondta Sámuel : A mint megfosztott gyermekektől asszonyokat a te kardod, úgy legyen az asszonyok közül gyermekektől megfosztva az anyád. Erre szétvágta Sámuel Agágot az Örökkévaló színe előtt Gilgálban. ³⁴ És elment Sámuel Rámába; Sault pedig fölment házába, Gibeát-Saultba. ³⁵ És többé nem látta Sámuel Sault halála napjáig, mert gyászolt Sámuel Sault miatt; az Örökkévaló pedig megbánta, hogy királylyá tette Sault Izraél fölött.

16. ¹ És szólt az Örökkévaló Sámuelhez : Meddig akarsz gyászolni Sault miatt, holott én őt megvetettem, hogy ne legyen király Izraél fölött! Töltsd meg szarudat olajjal és menj, hadd küldelek a Bét-Léchembeli Jisájhoz, mert fiai

közül szemeltem ki magamnak királyt. ² Mondta Sámuel: Hogyan menjek, meghallaná Sálul és megölne engem! — És mondta az Örökkévaló: Egy üszőtinót vigy magaddal és mondjad: az Örökkévalónak áldozni jöttem. ³ Hivd meg Jísájt az áldozásra; én meg tudatom majd veled azt, a mit tégy, hogy fölkend nekem azt, a kiról majd szólok hozzád. ⁴ Megtette Sámuel azt, a mit beszélt az Örökkévaló és odament Bét-Léchembe; s elejébe siettek a város vénei és mondták: Béke a jövedeled? ⁵ Mondta: Béke! — Az Örökkévalónak áldozni jöttem, szenteljétek meg magatokat és jőjjetek velem áldozásra; és megszentelte Jísájt és fiait és meghívta őket az áldozásra. ⁶ És volt, mikor odaértek, meglátta Eliábot; ekkor mondta: Bizony az Örökkévaló előtt van az ő fölkenntje! ⁷ És szólt az Örökkévaló Sámuelhez: Ne tekints ábrázatára és természetének magasvoltára, mert megvetem őt; mert nem úgy, a mint az ember néz — mert az ember a szemre néz, az Örökkévaló pedig a szivre néz. ⁸ Ekkor szólította Jísáj Abínádat és elvezette Sámuel előtt; mondta: Ezt sem választotta az Örökkévaló. ⁹ Erre elvezette Jísáj Sammát; mondta: Ezt sem választotta az Örökkévaló. ¹⁰ Így elvezette Jísáj a hét fiát Sámuel előtt; de szólt Sámuel Jísájhoz: Nem választotta az Örökkévaló ezeket. ¹¹ Ekkor szólt Sámuel Jísájhoz: Vége-e már az ifjaknak? Mondta: Még hátra van a legkisebb s ime, a juhokat legelteti. És szólt Sámuel Jísájhoz: Küldj el és hozasd őt, mert nem ülünk asztalhoz, míg ide nem jött. ¹² Küldött tehát és elhozta — ő pedig piros volt, meg szépszemű és szép tekintetű — és mondta az Örökkévaló: Kelj föl, kend föl őt, mert ez az! ¹³ Ekkor vette Sámuel az olajszarut és fölkenete őt testvérei közepette; és rászökött az Örökkévaló szelleme Dávidra attól a naptól fogva. Erre fölkelte Sámuel és el-

ment Rámába. ¹⁴ Az Örökkévaló szelleme pedig eltávozott Saultól és ijesztgette gonosz szellem az Örökkévalótól. ¹⁵ És szóltak Sául szolgálói ő hozzá: Ime csak, Istennek egy gonosz szelleme ijesztget téged! ¹⁶ Szóljon hát a mi urunk — szolgálid előtted vannak — hogy keressenek egy embert, a ki tud hárfán játszani; és léssen, mikor rajtad lesz Istennek egy gonosz szelleme, akkor hárfázzon kezével és jobban léssz. ¹⁷ Szólt Sául a szolgálóihoz: Szemeljetez csak ki nekem egy embert, a ki jól hárfáz és hozzátok hozzám. ¹⁸ Ekkor megszólalt egy a legények közül és mondta: Ime, láttam egy fiát Jísájnak, a Bét-Léchembelinek, a ki tud hárfázni, derék vitéz és harcz embere, eszes beszédű és szépalakú ember; s az Örökkévaló vele van. ¹⁹ Küldött tehát Sául követeket Jísájhoz; és mondta: Küldd el hozzám Dávidot, a fiadat, a ki a juhoknál van. ²⁰ És vett Jísáj egy szamarat, kenyérrel, egy tömlő bort és egy kecskegödölyét, és elküldte fia Dávid által Sáulhoz. ²¹ És odajutott Dávid Sáulhoz és állt előtte; megszerette őt nagyon, és neki fegyverhordozója lett. ²² És küldött Sául Jísájhoz, mondván: Álljon, kérlek, Dávid előttem, mert kegyet talált szemeimben. ²³ Volt pedig, a mikor rajta volt Istennek az a szelleme Sáulon, vette Dávid a hárfát és játszott kezével; akkor megkönnyebbült Sául és jobban lett, és el-eltávozott tőle a gonosz szellem.

17. ¹ Összegyűjtötték a filiszteusok táborukat harczra és összegyűltek Szókhóba, a mely Jehúdáé; és táboroztak Szókhó és Azéka között Éfesz-Dammimban. ² Sául pedig és Izraél emberei összegyűltek és táboroztak a tölgynek völgyében; és harczra sorakoztak a filiszteusok ellen. ³ A filiszteusok álltak a hegynél innen, Izraél pedig állt a hegynél onnan; és közöttük a völgy. ⁴ És kijött egy

párviadalos a filiszteusok táborából, Goliát a neve Gátból; magassága hat könyök és egy arasz. ⁵ Rézsisak a fején, és pikkelyes pánczélba volt öltözve; a pánczélnek súlya pedig ötezer sékel réz. ⁶ Rézvért a lábain, és rézlándzsa a vállai közt. ⁷ Dárdájának a nyele olyan, mint a takácsok zugolyfája, dárdájának a pengéje pedig hatszáz sékel vas, a paizshordozó pedig előtte járt. ⁸ Megállt és kiáltott Izraél csatasorai felé és mondta nékik: Minek jöttök ki harczra sorakozni? Nemde én vagyok a filiszteus, ti pedig szolgái Sáulnak! Válasszatok magatoknak egy embert, és jöjjön le hozzám. ⁹ Ha bir velem harczolni és megver, akkor mi leszünk nektek szolgáitok; ha meg én birok ő vele és megverem, akkor ti lesztek nekünk szolgáink és szolgáltok minket. ¹⁰ Szólt a filiszteus: Én gyaláztam Izraél csatasorait e napon; adjatok nekem embert, hadd harczoljunk egymással. ¹¹ S meghallotta Sául meg egész Izraél a filiszteusnak e szavait; arra megrettentek és féltek nagyon. ¹² Dávid pedig, fia amaz Efrátbeli férfinak, a Jehúdabeli Bét-Léchemből, neve volt Jísáj és nyolcz fia volt; e férfi Sául napjaiban vén volt, kiválva az emberek között. ¹³ És elment Jísájnak három idősebb fia, elmentek Sául után a háborúba; neve pedig azon három fiának, kik a háborúba mentek: Eliáb az elsőszülött, másodszülöttje Abínádáb, s a harmadik Samma. ¹⁴ Dávid pedig a legfiatalabb volt; a három idősebb elment volt Sául után. ¹⁵ És Dávid jönni-menni szokott Sául mellől, hogy legeltesse atyjának juhait Bét-Léchemben. — ¹⁶ Előlépett a filiszteus reggelenként és esténként és ott állt negyven napig. — ¹⁷ És mondta Jísáj Dávidnak, a fiának: Vedd, kérlek, testvéreid számára ez éfa pörkölt gabonaszemet, meg ezt a tíz kenyéret, és vidd el a táborba testvéreidnek; ¹⁸ ezt a tíz darab

sajtot pedig vidd az ezred tisztjének, tudakold meg testvéreidnél békéjüket és zálogot hozz tőlök. ¹⁹ Sámuel pedig és mind az Izraél emberei a tölgy völgyében vannak, harczolva a filiszteusokkal. ²⁰ Fölkelt Dávid kora reggel, őrzőre hagyta a juhokat, vitt és ment, a mint megparancsolta neki Jísáj; odaért a táborgyűrűhöz, a csapat pedig, a mely kivonult a csatasorba, épen riadozott a harczra. ²¹ Sorakozott ugyanis Izraél meg a filiszteusok, hadsor hadsor ellen. ²² És ráhagyta Dávid a rajta volt holmikat a podgyászörző kezére és futott a hadsorba; odaért és megkérdezte testvéreit békéjük-ről. ²³ Épen beszél velük, s ime feljön a párviadalos — neve Goliát, a filiszteus Gátból — a filiszteusok hadsorai közül, és beszélt ama szavak szerint; s meghallotta Dávid. ²⁴ Mind az Izraél emberei pedig, mikor meglátták az embert, megfutamodtak előle és féltek nagyon. ²⁵ Mondták Izraél emberei: Láttátok-e ezt az embert, a ki feljő? Bizony, Izraélt gyalázni jő fel; majd leszen, azon ember, a ki megveri — azt gazdaggá teszi a király nagy gazdagsággal, leányát odaadja neki, atyjának házat pedig szabaddá teszi Izraélben. ²⁶ És szólt Dávid a mellette álló emberekhez, mondván: Mi fog történni azzal az emberrel, a ki megveri ama filiszteust és eltávolít gyalázatot Izraéltől? Mert kicsoda ez a körülmetéletlen filiszteus, hogy gyalázta az élő Isten hadsorait? ²⁷ És szólt neki a nép e beszéd szerint, mondván: Így fog történni azon emberrel, a ki őt megveri. ²⁸ Midőn hallotta Eliáb, legidősebb testvére, a mint beszélt az emberekhez, föllobbant Eliáb haragja Dávid ellen és mondta: Minek is jöttél le és kire hagyta az a kevés juhok a pusztában? Én ismerem vakmerőségedet és szived gonoszságát, mert a végett, hogy a háborút lásd, jöttél le! ²⁹ Mondta Dávid:

Vajjon mit tettem most? Hisz csak beszéd az! ³⁰ És lefordult mellőle más oldalra és szólt e beszéd szerint; és választ adott neki a nép az előbbi beszéd szerint. ³¹ Meghallatszottak a szavak, melyeket beszélt Dávid, elmondták Sául előtt, és elhozatta. ³² És szólt Dávid Sáulhoz: Ne csüggedjen el senkinek a szive; szolgálj majd elmegy és harczol e filiszteussal. ³³ Szólt Sául Dávidhoz: Nem mehetsz e filiszteus ellen, hogy harczolj vele, mert te fiatal vagy, ő pedig harcz embere fiatal kora óta. ³⁴ Erre szólt Dávid Sáulhoz: Szolgád pásztora volt atyjának a juhoknál, s jött az oroszlán, meg a medve és elvitt egy bárányt a nyájából; ³⁵ akkor utána indultam, leütöttem és kiragadtam szájából; de rám támadt, akkor megfogtam a szakállán, leütöttem és megöltem. ³⁶ Az oroszlánt is, a medvét is leütötte szolgád; olyan lesz majd ez a körülmetéletlen filiszteus, mint azok közül egyik, mert gyalázta az élő Istennek hadsorait. ³⁷ Mondta Dávid: Az Örökkévaló, a ki megmentett engem az oroszlán hatalmából és a medve hatalmából, ő fog megmenteni e filiszteus kezéből. — Ekkor szólt Sául Dávidhoz: Menj és az Örökkévaló veled lesz! ³⁸ És fölöltöztette Sául Dávidot az ő ruháiba, rézsisakot tett a fejére és felöltöztette őt pánczélba. ³⁹ Erre felkötötte Dávid a kardját ruháin felül és menni akart, mert még nem próbálta; ekkor szólt Dávid Sáulhoz: Nem bírok járni ezekben, mert még nem próbáltam. És levette Dávid magáról. ⁴⁰ Vette botját a kezébe, kiválogatott magának öt sima követ a patakából és tette azokat az ő pásztorszerszámába és a tarisznyába, parittyája pedig kezében volt; így lépett oda a filiszteushoz. ⁴¹ Ekkor odament a filiszteus, egyre közeledve Dávid felé, a paizshordozó ember pedig előtte. ⁴² Oda tekintett a filiszteus,

meglátta Dávidot és megvetette őt, mert fiatal volt és piros meg szép ábrázatú. ⁴³ És szólt a filiszteus Dávidhoz: Kutya vagyok-e, hogy botokkal jössz felém? És átkozta a filiszteus Dávidot a maga istenére. ⁴⁴ Szólt a filiszteus Dávidhoz: Jere hozzám, hadd adom húsoadat az ég madarának és a mező vadjának. ⁴⁵ Ekkor szólt Dávid a filiszteushoz: Te jössz hozzám karddal, dárdával és lándzsával; én pedig jövök hozzád nevében az Örökkévalónak, a seregek Urának, Izraél hadsorai Istenének, amelyeket gyaláztál. ⁴⁶ E mai napon átszolgálat téged az Örökkévaló a kezembe, megverlek és elveszem fejedet rólad és odaadom e napon a filiszteusok táborának dögét az ég madarának és a föld vadjának; és meg fogja tudni az egész föld, hogy van Istene Izraélnek. ⁴⁷ És meg fogja tudni ez az egész gyülekezet, hogy nem karddal és dárdával segít az Örökkévaló; mert az Örökkévalóé a harcz és majd kezünkbe ad titeket. ⁴⁸ És történt, a mint fölkeltek a filiszteus és egyre közeledett Dávid elejébe, akkor sietett Dávid és szaladt a hadsor felé, a filiszteus elejébe. ⁴⁹ És kinyújtotta Dávid a kezét a szerszámhoz, vett onnan egy követ, elparittyázta és homlokra találva megverte a filiszteust: bemélyedt a kő a homlokába, és földre esett arcával. ⁵⁰ Így legyőzte Dávid a filiszteust parittyával és kővel, megverte a filiszteust és megölte; kard pedig nem volt Dávid kezében. ⁵¹ És futott Dávid és megállott a filiszteus mellett, vette a kardját, kivonta hüvelyéből, megölte őt és elvágta vele a fejét. Midőn látták a filiszteusok, hogy meghalt hősük, megfutamodtak. ⁵² Ekkor fölkeltek Izraél és Jehúda emberei, riadoztak és üldözték a filiszteusokat egészen a völgy felé és Ekrón kapuiig; és elstek a filiszteusok megöltjei Sárájim utján egész Gátig és egész Ekrónig. ⁵³ És visszatértek Izraél fiai, miután

üzőbe vették volt a filiszteusokat, és kifosztották táborukat. ⁵⁴ És vette Dávid a filiszteus fejét és bevitte Jeruzsálembe; fegyvereit pedig elhelyezte sátrában. ⁵⁵ S midőn látta Sálul Dávidot, hogy indul a filiszteus ellen, szólt Abnérhez, a hadvezérhez: Kinek a fia ez az ifju, Abnér? Mondta Abnér: Él a lelked, király, nem tudom. ⁵⁶ Erre mondta a király: Kérdezd meg te, kinek a fia ez a gyermek? ⁵⁷ S midőn visszatért Dávid, miután megverte volt a filiszteust, vette őt Abnér és odavezette Sálul elé, a filiszteus feje pedig a kezében. ⁵⁸ És szólt hozzá Sálul: Kinek a fia vagy te ifjú? Mondta Dávid: Szolgádnak, a Bét-Léchembeli Jísájnak a fia. ¹ És volt, a mint elvégezte **18.** beszédjét Sálullal, Jónátán lelke hozzá volt kötve Dávid lelkéhez; szerette őt Jónátán, mint lelkét. ² És vette őt Sálul ama napon és nem engedte visszatérnie atyja házába. ³ És kötött Jónátán szövetséget Dáviddal, mivel szerette őt mint a lelkét. ⁴ Levetette magáról Jónátán a köpenyt, mely rajta volt és odaadta Dávidnak, meg ruháit, kardját is, ijját is, övét is. ⁵ És midőn kivonult Dávid, bármerre küldte őt Sálul, boldogult, és tette őt Sálul a harczosok fölé; és kedves volt az egész nép szemeiben és Sálul szolgáinak szemeiben is. ⁶ Történt pedig, mikor megjöttek, mikor visszatért Dávid megvervén a filiszteust, kivonultak az asszonyok, mind az Izraél városaiból, énekelve és tánczolva Sálul király elejébe, dobokkal, örömmel és hangszerekkel. ⁷ És megszólaltak a játszó asszonyok és mondták: Megverte Sálul a maga ezreit, Dávid meg a tízezreit. ⁸ De bosszúságára volt ez Sálulnak nagyon és rossznak tetszett szemeiben ez a dolog és mondta: Adtak Dávidnak tízezreket, nekem pedig adták az ezreket — még csak a királyságot neki! ⁹ És irigy szemmel nézte Sálul Dávidot azon napon túl. ¹⁰ Volt másnap, rászökött Istennek

egy gonosz szelleme Sáulra, és prófétázott a házban, Dávid pedig hárfázott kezével, mint minden napon; és a dárda Sául kezében volt. ¹¹ Ekkor hajította Sául a dárdat és mondta: Hadd szegezem Dávidot a falhoz; de Dávid kitért előle kétszer. ¹² És félt Sául Dávidtól, mert vele volt az Örökkévaló, Sáultól pedig eltávozott. ¹³ Eltávolította őt Sául magától és megtette őt ezredestisztjének; ki- és bevonult tehát a nép előtt. ¹⁴ És Dávid szerencsés volt mind az útjain és az Örökkévaló vele volt. ¹⁵ S midőn látta Sául, hogy nagyon szerencsés, rettegett tőle. ¹⁶ Egész Izraél és Jehúda pedig szerette Dávidot, mert ő ki- és bevonult előttük. ¹⁷ És szólt Sául Dávidhoz: Ime, nagyobbik leányom Méráb — azt adom neked feleségül, csak légy nekem derék emberem és harczold az Örökkévaló harczait. Sául ugyanis mondta: Ne legyen a kezem rajta, hanem legyen rajta a filiszteusok keze. ¹⁸ Szólt Dávid Sáulhoz: Mi vagyok én és mi az életem — atyám családja Izraélben, hogy veje legyek a királynak? ¹⁹ Történt pedig, a mely időben oda kellett adni Mérábot, Sául leányát Dávidnak, odaadatott ő a Mechólabeli Adriélnek feleségül. ²⁰ S megszerette Míkhál, Sául leánya Dávidot; tudtára adták ezt Sáulnak és helyesnek tetszett a dolog szemeiben. ²¹ És mondta Sául: Odaadom neki, hogy legyen neki törül és hogy legyen rajta a filiszteusok keze. Erre szólt Sául Dávidhoz: Két módon válhatsz ma vömmé. ²² S megparancsolta Sául a szolgálóinak: Beszéljetek Dáviddal titkon, mondván: íme, kedvet talált benned a király és mind a szolgáló szeretnek téged; most tehát vejévé légy a királynak. ²³ Midőn elmondták Sául szolgálói Dávid fülébe e szavakat, mondta Dávid: Csekélység-e a ti szemeitekben vejévé lenni a királynak, holott én szegény és csekély ember vagyok? ²⁴ És tudtára

adták Sálul szolgálái neki, mondván: E szavak szerint szólt Dávid. ²⁵ Erre mondta Sálul: Így mondjátok Dávidnak: nincs kedve a királynak jegypénzre, hanem a filiszteusoknak száz előbőrére, hogy bosszút állj a király ellenségein. — Sálul ugyanis úgy gondolta, hogy Dávidot a filiszteusok kezébe ejtse. — ²⁶ És tudtára adták szolgálái Dávidnak e szavakat, és helyesnek tetszett a dolog Dávid szemeiben, hogy vejévé válják a királynak. Nem teltek el a napok, ²⁷ és felkelt Dávid, elment ő meg emberei, leverte a filiszteusok közül kétszáz embert, és elvitte Dávid az előbőreiket és teljesen átadták a királynak, hogy vejévé válják a királynak; ekkor feleségül adta neki Sálul a leányát, Míkhált. ²⁸ Láttá Sálul és megtudta, hogy az Örökkévaló Dáviddal van; Míkhál pedig, Sálul leánya, szerette őt. ²⁹ S még inkább félt Sálul Dávidtól; és Sálul ellensége lett Dávidnak minden időben. ³⁰ Kivonultak a filiszteusok vezérei; és volt, a hányszor kivonultak, szerencsésebb volt Dávid mind a Sálul szolgálainál és tiszteltté lett a neve nagyon. **19.** Beszélt Sálul a fiához, Jónátánhoz és mind a szolgálaihoz, hogy megöli Dávidot; Jónátán, Sálul fia pedig kedvelte Dávidot nagyon. ² És tudtára adta Jónátán Dávidnak, mondván: Meg akar téged ölni Sálul atyám, most hát óvakodjál, kérlek, reggel, maradj rejtekben és rejtőzz el; ³ én pedig kimegyek majd és állok atyám oldalára a mezőn, a hol te leszel, és én majd beszélek rólad atyámhoz és a mit látok, tudtadra adom. ⁴ És jót beszélt Jónátán Dávidról Sálulhoz, az atyjához és szólt hozzá: Ne vétkezzék a király szolgálja ellen, Dávid ellen, mert nem vétett neked, s mert az ő tettei javadra vannak nagyon. ⁵ Tenyerére tette életét és megverte a filiszteust és az Örökkévaló nagy segedelmet mivelte egész Izraélnek — láttad és örültél: miért vétkeznél

hát ártatlan vér ellen, megölvén Dávidot ok nélkül? ⁶ És hallgatott Sál Jónátán szavára; és megesküdött Sál: Él az Örökkévaló, nem fog megöletni! ⁷ Ekkor hívta Jónátán Dávidot, és tudtára adta Jónátán mind e dolgokat; erre odavitte Jónátán Dávidot Sálhoz, és úgy volt előtte, mint tegnap, tegnapelőtt. ⁸ Tovább is volt a háború; és kivonult Dávid, harczolt a filiszteusokkal és megverte őket nagy vereséggel, és megfutamodtak előle. ⁹ De lett az Örökkévalónak egy gonosz szelleme Sálon; ő a házában ült, és dárdája kezében, Dávid pedig hárfázott kezével; ¹⁰ ekkor oda akarta Sál a dárdával szegezni Dávidot a falhoz, de elszabadult Sál elől, és odaütötte a dárdát a falhoz, Dávid pedig megfutamodott és elmenekült azon éjjel. ¹¹ És küldött Sál követeket Dávid házához, hogy őrizzék és hogy reggelre megöljék; de tudtára adta Dávidnak a felesége, Míkhál, mondván: Ha nem mented meg lelkedet ez éjjel, holnap meg vagy ölve. ¹² És lebocsátotta Míkhál Dávidot az ablakon; elment, megszökött és megmenekült. ¹³ És vette Míkhál a teráfimot és tette az ágyba, a kecskeszőr párnát pedig tette feje alá; és betakarta ruhával. ¹⁴ És küldött Sál követeket, hogy hozzák el Dávidot; mondta: Beteg ő. ¹⁵ Erre küldte Sál a követeket, hogy nézzék meg Dávidot, mondván: Hozzátok őt fel hozzám ágyastól, hogy megöljem. ¹⁶ Odajöttek a követek, és ime, a teráfim az ágyon; a kecskeszőr párna pedig feje alatt. ¹⁷ Ekkor szólt Sál Míkhálhoz: Miért csaltál meg így, hogy elbocsátottad ellenségemet és megmenekült? Szólt Míkhál Sálhoz: Ő mondta nékem: bocsáss el, miért öljelek meg? ¹⁸ Dávid pedig elszökött és menekült, eljött Sámuelhez Rámába, és elmondta neki mindazt, a mit cselekedett vele Sál. Erre elment ő meg Sámuel és letelepedtek Nájótban. ¹⁹ Tudtára adták Sálnak,

mondván: Ime Dávid Nájótban van, Rámában. ²⁰ Küldött tehát Sául követeket, hogy hozzák el Dávidot; de látták a próféták csoportját, a mint prófétálnak, Sámuel pedig ott áll felügyelve rájuk; akkor lett Istennek szelleme Sául követein és prófétáltak ők is. ²¹ Mikor tudtára adták Sáulnak, küldött más követeket, de azok is prófétáltak; újból is küldött Sául követeket, harmadszor, de azok is prófétáltak. ²² Elment tehát ő is Rámába és eljutott a nagy gödörhöz, mely Székúban van, kérdezte és mondta: Hol vannak Sámuel és Dávid? Mondták: Ime Nájótban, Rámában. ²³ Elment tehát oda Nájótba, Rámában; és lett ő rajta is Isten szelleme és egyre járva prófétált, míg el nem jutott Nájótba, Rámában. ²⁴ Levetette ő is ruháit és prófétált ő is Sámuel előtt, és feküdt meztelenül azon egész nap és egész éjjel. Azért mondják: Hát Sául is a próféták között van? ¹ És elszökött Dávid **20.** Nájótból, Rámában; elment és szólt Jónátán előtt: Mit cselekedtem, mi a bűnöm és mi a vétkem atyád előtt, hogy életemre tör? ² Mondta neki: Távols legyen, nem fogsz meghalni! Ime, nem tesz atyám sem nagy dolgot, sem kicsi dolgot, hogy ne nyilvánítaná előttem; miért rejtené tehát atyám el ezt a dolgot tőlem? Nincs úgy! ³ S újra esküdött Dávid és mondta: Jól tudja atyád, hogy kegyet találtam szemeidben, mondta tehát, ne tudja ezt Jónátán, ne hogy megszorodjék; azonban a hogy él az Örökkévaló és lelked életére, bizony, csak egy lépésnyi van köztem és a halál közt. ⁴ Erre szólt Jónátán Dávidhoz: Mit kíván a lelked? Megteszem neked. ⁵ Szólt Dávid Jónátánhoz: Ime, újhord van holnap, én pedig ülni szoktam a királynál, hogy egyem; bocsáss hát el engem és elrejtőzöm a mezőn a harmadik estig. ⁶ Ha majd fölemlít engem atyád, akkor mondjad: elkérezke-

dett tőlem Dávid, hogy futhasson Bét-Léchembe, az ő városába, mert évi áldozatja van ott az egész családnak. ⁷ Ha így szól: jó — béke van szolgálóddal; de ha haragjára lesz, tudd meg, hogy elhatározva van részéről a veszedelem. ⁸ És cselekedjél szeretetet szolgálóddal, mert az Örökkévaló szövetségébe engedted jutni magaddal szolgálódat; de ha bűn van rajtam, ölj meg te — atyádhoz pedig minnek is vinnél. ⁹ Mondta Jónátán: Távol legyen tőled! Bizony ha megtudom, hogy atyám részéről el van határozva a veszedelem, hogy rád jöjjön, nem adnám én azt tudtadra? ¹⁰ És szólt Dávid Jónátánhoz: Ki adja majd tudtomra, ha talán atyád valami keményet felel neked? ¹¹ Szólt Jónátán Dávidhoz: Jer, menjünk ki a mezőre. És kimentek mind a ketten a mezőre.

¹² Ekkor szólt Jónátán Dávidhoz: Az Örökkévaló, Izraél Istene — midőn kifürkészem atyámat ilyenkor holnap vagy harmadnapra és ime, jól áll Dávid dolga, vajjon akkor nem küldenék hozzád, hogy nyilvánítsam előtted? ¹³ Így tegyen az Örökkévaló Jónátánnal s így folytassa, ha jónak tetszik atyámnak rád hozni a veszedelmet, akkor nyilvánítom előtted és elbocsátlak, hogy menj békével; és legyen veled az Örökkévaló, a mint atyámmal volt. ¹⁴ S nemde, ha még élek, nem fogsz-e cselekedni velem az Örökkévaló szeretetével, hogy meg ne haljak? ¹⁵ S ne irtsd ki szeretetedet házamtól sohasem, akkor sem, mikor kiirtja az Örökkévaló Dávid ellenségeit, kit-kit a föld színéről — ¹⁶ így szövetséget kötött Jónátán Dávid házával — és keresse az Örökkévaló Dávid ellenségeinek kezéből! ¹⁷ Tovább is megeskette Jónátán Dávidot, mert szerette őt, mert lelke szeretetével szerette. ¹⁸ Erre mondta neki Jónátán: Holnap újhöld van; hiányozni fogsz, mert üres lesz az ülőhelyed.

¹⁹ Harmadnapon pedig menj le hamar, míg eljutsz azon helyre, a hol elrejtőztél az esemény napján, és maradj az Ézel köve mellett. ²⁰ Én pedig — a három nyilat majd el-
 lövöm, célba löve magamnak. ²¹ És ime elküldöm majd a
 legényt: menj, találj meg a nyilakat; ha azt fogom mon-
 dani a legénynek: ime a nyilak innen vannak tőled —
 akkor vedd és jőjj, mert béke van veled és nincs
 baj — él az Örökkévaló! ²² Ha pedig azt mondom a fiú-
 nak: ime, a nyilak túlhan vannak tőled, akkor menj,
 mert elküldött téged az Örökkévaló. ²³ Azon szóra nézve
 pedig, melyet szóltunk én meg te — ime az Örökkévaló
 van köztem és közted örökké. ²⁴ Elrejtőzött tehát
 Dávid a mezőn. Volt pedig újholdkor, leült a király az
 ebédhez, hogy egyék. ²⁵ És leült a király az ülőhelyére,
 mint egyszer-másszor a fal melletti ülőhelyre; s fölkel-
 t Jónátán és leült Abnér Sául oldalára; s üres maradt
 Dávid helye. ²⁶ De nem szólt Sául semmit aznap, mert
 mondta: véletlen az, nem tiszta ő, bizony nem tiszta.

²⁷ Volt pedig másnap, az újhold második napján, üres
 maradt Dávid helye; ekkor szólt Sául a fiához, Jónátán-
 hoz: Miért nem jött Jísáj fia sem tegnap sem ma az
 ebédhez? ²⁸ Felelt Jónátán Sáulnak: Elkérezkedett tőlem
 Dávid Bét-Léchembe. ²⁹ Mondta ugyanis: bocsáss el,
 kérlek, mert családi áldozatunk van a városban, és ő
 parancsolta meg nekem, a testvérem; most hát, ha kegyet
 találtam szemeidben, hadd siessek el, kérlek, hogy lás-
 sam testvéreimet. Azért nem jött a király asztalához.
³⁰ Erre föllobbant Sául haragja Jónátán ellen és mondta
 neki: Te romlott és fenyíteni való anyának a fia! Hiszen
 tudom, hogy te kedveled Jísáj fiát, szégyenedre és anyád
 szemérmének szégyenére! ³¹ Mert mind azon időben, a
 míg Jísáj fia él a földön, nem fogsz megszilárdulni sem

te, sem királyságod ; most tehát küldj és hozasd őt hozzám, mert halál fia ő ! ³² Felelt Jónátán atyjának, Sáulnak és szólt hozzá : Mért ölessék meg, mit követett el ? ³³ Ekkor Sámuel a dárdáját hajította feléje, hogy leüsse ; így megtudta Jónátán, hogy el van határozva atyja részéről, hogy megöli Dávidot. ³⁴ S fölkelte Jónátán az asztaltól föllobbant haraggal ; és nem evett az újhold második napján kenyeret, mert megsomorodott Dávid miatt, mert megszégyenítette az atyja. ³⁵ Volt pedig reggel, kiment Jónátán a mezőre Dávidhoz a meghatározott időre, és egy kis fiú vele. ³⁶ És mondta legényének : Fuss, találd csak meg a nyilakat, melyeket ellövök. A fiú futott, ő pedig ellőtte a nyilat, túlhajítva rajta. ³⁷ Mikor eljutott a legény a nyil helyére, melyet ellőtt Jónátán, kiáltott Jónátán a legény után és mondta : Hiszen a nyil túlvan van tőled ! ³⁸ És kiáltott Jónátán a legény után : Gyorsan siess, meg ne állj ! És fölszedte Jónátán legénye a nyilakat és odament urához. ³⁹ A legény pedig nem tudott semmit ; csupán Jónátán meg Dávid tudták a dolgot. ⁴⁰ Ekkor odaadta Jónátán a fegyvereit az ő legényének és mondta neki : Menj, vidd a városba. ⁴¹ A legény elment, Dávid pedig fölkelte dél felől, levetette magát arczával a földre és leborult háromszor ; megcsókolták egyik a másikat és sirtak egyik a másikkal, mígnem Dávid nagyon sirt. ⁴² És mondta Jónátán Dávidnak : Menj békével ! A mit esküdtünk mi ketten az Örökkévaló nevében, mondván : az Örökkévaló legyen köztem és közötted, magzatom és magzatod közt mindörökké ! ¹ Fölkelte és elment ; Jónátán pedig bement a városba. ² És eljutott Dávid Nóbba Achímélekh paphoz ; és elébe sietett Achímélekh Dávidnak és mondta neki : Mért vagy te egyedül és senki sincs veled ? ³ Mondta Dávid Achímé-

lekh papnak: A király parancsolt nekem valamit és szólt hozzám: senki ne tudja semmiképen a dolgot, melyben küldelek és melyet neked parancsoltam; a legényeket pedig oda rendeltem egy bizonyos helyre. ⁴ Most pedig, mi van kezed alatt, öt kenyér-e, add a kezembe, vagy a mi található. ⁵ Felelt a pap Dávidnak és mondta: Nincs közönséges kenyér kezem alatt, hanem szentkenyér van — ha csak asszonytól óvakodtak a legények.

⁶ És felelt Dávid a papnak és mondta neki: Sőt inkább, asszony tiltva van nekünk, mint tegnap, tegnapelőtt; a mikor elindultam, szentek voltak a legények edényei — pedig ez közönséges ut — hát még ma, hogy szentség lesz az edényben! ⁷ És adott neki a pap szentséget, mert nem volt ott kenyér, csak a színkenyér, mely eltávolíttatott az Örökkévaló szine elől, hogy oda tegyenek meleg kenyeret, a mely napon elvétetett. —

⁸ De volt ott ama napon egy ember Sául szolgálói közül, elzárva az Örökkévaló szine előtt; neve Dóég, az edómi, Sául pásztorainak legfőbbje. — ⁹ Ekkor mondta Dávid Achímélekhnek: Hát nincs itt kezed alatt dárda vagy kard? Mert sem kardomat, sem fegyvereimet nem vettem kezemhez, mert sürgős volt a király dolga. ¹⁰ Mondta a pap: Goliátnak, a filiszteusnak kardja, kit megvertél a tölgy völgyében, itt van beburkolva a ruhába az éfód mögött; ha azt vennéd magadhoz, vedd, mert nincs más rajta kívül e helyütt. Erre mondta Dávid: Nincs olyan mint az, adjad nekem! ¹¹ Fölkelt Dávid és

elszökött az nap Sául elől; és eljött Ákhishoz, Gát királyához. ¹² Ekkor szóltak Ákhis szolgálói ő hozzá: Nem Dávid-e ez, az ország királya? nemde erről énekelnek körtánczban, mondván: megverte Sául az ő ezreit, Dávid pedig a tízezreit? ¹³ Szivére vette Dávid e szavakat és

nagyon félt Ákhístól, Gát királyától. ¹⁴ Elváltoztatta tehát eszét szemük előtt és eszelősködött kezeik közt; rajzolt a kapu ajtóira és lefolyatta nyálát szakállára. ¹⁵ Ekkor szólt Akhís a szolgálóihoz: Ime, látjátok, örült ember! Minek hozzátok őt hozzám? ¹⁶ Híjával vagyok-e én az örülteknek, hogy hoztátok ezt, hogy bolondozzon előttem?

22. Vajjon ez jőjön-e be házamba? ¹ Onnan elment Dávid és menekült Adullám barlangjába; meghallották testvérei és atyja egész háza és lementek oda hozzá. ² És összegyült hozzá minden szorongásban levő ember, minden ember, kinek volt hitelezője, meg minden elkeseredett lelkű ember, és ő vezér lett fölöttük; volt vele mintegy négyszáz ember. ³ Onnan elment Dávid a Móábbeli Miczpébe; és szólt Móáb királyához: Maradjon, kérem, nálatok atyám meg anyám, a míg megtudom, mit tesz velem Isten. ⁴ És el is vezette őket Móáb királya elé; és maradtak nála az egész időben, hogy Dávid a hegyvárban volt. ⁵ És szólt Gád próféta Dávidhoz: Ne maradj a hegyvárban, menj, hogy eljuss Jehúda országába; elment tehát Dávid és jutott a Chéret erdőbe. ⁶ Meghallotta Sául, hogy mutatta magát Dávid meg a vele levő emberek — Sául pedig ült Gibeában a tamariskfa alatt a magaslaton, dárdája a kezében és mind a szolgálói álltak mellette — ⁷ és mondta Sául a mellette álló szolgálóinak: Halljátok csak, Benjámin fiai! Hát nektek is mindnyájatoknak ad majd Jísáj fia mezőket és szőlőket, mindnyájatokat tesz-e majd ezrek tisztjeivé és százak tisztjeivé? ⁸ Hogy összeküdtetek mindnyájan ellenem és hogy senki sem nyilvánítja előttem, a mikor szövetséget köt fiam a Jísáj fiával és nincs senki közületek, kinek ez fájna és a ki nyilvánítaná előttem, hogy leselkedőnek támasztotta fiam a szolgálómat ellenem, mint ez a mai napon van! ⁹ Erre

megszólalt az edómi Dóég — ő ugyanis ott állt Sául szolgái mellett — és mondta: Láttam Jísáj fiát, a mint Nóbba jött, Achímélekhez, Achítúb fiához; ¹⁰ megkérdezte érette az Örökkévalót és eleséget adott neki, meg a filiszteus Goliátnak kardját adta neki. ¹¹ Ekkor küldött a király, hogy hívják Achíméleket, Achítúb fiát, a papot és atyja egész házát, a Nóbban levő papokat; és eljöttek mindnyájan a királyhoz. ¹² És mondta Sául: Halljad csak, Achítúb fia! Mondta: Itt vagyok, uram. ¹³ És szólt hozzá Sául: Miért esküdtetek össze ellenem, te és Jísáj fia, a mikor adtál neki kenyeret és kardot és megkérdezted érette az Istent, hogy leselkedőnek támadjon ellenem, mint ez e mai napon van? ¹⁴ Felelt Achímélekh a királynak és mondta: Hát kicsoda mind a szolgáid közt oly hűséges, mint Dávid? A királynak veje ő, a szolgálathoz tartozik és tiszteletben áll házában! ¹⁵ Vajjon az nap kezdem-e megkérdezni érette Istent? Távolságon legyen tőlem! Ne vessen a király ily dolgot a szolgájára, sem atyám egész házára, mert nem tudott szolgád minderről sem kicsinyt sem nagyot. ¹⁶ Erre mondta a király: Meg kell halnod, Achímélekh, neked és atyád egész házának. ¹⁷ És mondta a király a mellette álló futároknak: Forduljatok és öljétek meg az Örökkévaló papjait, mert az ő kezük is Dáviddal van, és mert tudták, hogy elszökik és nem nyilvánították előttem. De nem akarták a király szolgái kinyujtani kezüket, hogy rátámadjanak az Örökkévaló papjaira. ¹⁸ Ekkor mondta a király Dóégnek: Fordulj te és támadj rá a papokra! És fordult az edómi Dóég és rátámadt ő a papokra, és megölt az napon nyolczvanöt embert, len-éfód viselőjét. ¹⁹ Nóbot pedig, a papok városát, megverte a kard élével, férfiasul, asszonyostul, kisedestül, csecsemőstül, ökröt, szamarat és bárányt a kard élé-

vel. ²⁰ De megmenekült egy fia Achímélekhnek, Achítúb fiának, neve Ebjátár; és elszökött Dávid után. ²¹ És elmondta Ebjátár Dávidnak, hogy megölte Sálul az Örökkévaló papjait. ²² Ekkor mondta Dávid Ebjátárnak: Tudtam azon a napon, hogy ott van az edómi Dóég s hogy tudtára fogja adni Sálulnak; én vagyok oka atyád háza minden lelke vesztének. ²³ Maradj nálam, ne félj, mert aki az én életemre tör, tör a te életedre is; bizony őrizetben **23.** vagy nálam. ¹ Tudtára adták Dávidnak, mondván: Ime a filiszteusok harcolnak Keíla ellen és ők fosztogatják a szérüket. ² És megkérdezte Dávid az Örökkévalót, mondván: Menjek-e, hogy megverjem e filiszteusokat? Szólt az Örökkévaló Dávidhoz: Menj és verd meg a filiszteusokat, hogy megsegítsed Keílát. ³ De szóltak Dávid emberei ő hozzá: Mi itt Jehudában félünk, hát még mikor Keílába mennénk, a filiszteusok hadsorai ellen? ⁴ Továbbá is megkérdezte Dávid az Örökkévalót; felelt neki az Örökkévaló és mondta: Kelj föl, vonulj le Keílába, mert kezébe adom a filiszteusokat. ⁵ Elment tehát Keílába Dávid meg emberei, harczolt a filiszteusok ellen, elhajtotta jószágukat és megverte őket nagy vereséggel; így megsegítette Dávid Keíla lakóit. ⁶ Volt pedig, mikor elszökött Ebjátár, Achímélekh fia, Dávidhoz Keílába, lekerült az éfód az ő kezében. ⁷ Midőn tudtára adták Sálulnak, hogy bement Dávid Keílába, mondta Sálul: Kezembe szolgáltatatta őt Isten, mert elzárkózott, bemenvén ajtós-reteszes városba. ⁸ S egybehívta Sálul az egész népet háborura, hogy levonuljon Keílába, ostromolni Dávidot és embereit. ⁹ Midőn megtudta Dávid, hogy rosszat kohol Sálul ellene, szólt Ebjátár paphoz: Hozd ide az éfódot. ¹⁰ És mondta Dávid: Örökkévaló, Izraél Istene, meghallotta szolgád, hogy Keílába szándékszik jönni Sálul, hogy megrontsa a

vároost miattam ; ¹¹ ki fognak-e szolgáltatni Keíla urai az ő kezébe? levonul-e Sául, amint hallotta szolgád? Örökkévaló, Izraél Istene, add, kérlek, tudtára szolgádnak! Mondta az Örökkévaló: Levonul. ¹² És mondta Dávid: Ki fognak-e szolgáltatni Keíla urai engem meg embereimet Sául kezébe? Mondta az Örökkévaló: Ki fognak szolgáltatni. ¹³ Erre fölkelte Dávid meg emberei, mintegy hatszáz ember, kimentek Keílából és jártak, a merre járhattak; Sáulnak pedig tudtára adatott, hogy elmenekült Dávid Keílából, akkor felhagyott a kivonulással. ¹⁴ És letelepedett Dávid a pusztában, a hegyvárakban és maradt a hegységben, Zíf pusztájában; kereste őt Sául minden időben, de nem adta őt Isten a kezébe. ¹⁵ Így látta Dávid, hogy kivonult Sául, hogy életére törjön. Dávid Zíf pusztájában volt az erdőségben; ¹⁶ akkor fölkelte Jónátán, Sául fia, elment Dávidhoz az erdőségre és megerősítette kezét Istenben. ¹⁷ Szólt ugyanis hozzá: Ne félj, mert nem fog elérni téged Sául atyámnak keze, te léssz király Izraél fölött, én pedig leszek melletted második; Sául atyám is így tudja ezt. ¹⁸ És kötöttek ők ketten szövetséget, az Örökkévaló előtt; s maradt Dávid az erdőségben. Jónátán pedig hazament. ¹⁹ Fölmentek Zífbeliek Sáulhoz Gibeába, mondván: Nemde Dávid nálunk rejtőzködik a hegyvárakban az erdőségben, Chakhíla dombján, mely a sivatagtól jobbra van. ²⁰ Most tehát, egészen a mint kívánja a lelked, oh király, hogy levonulj, vonulj le és a mi dolgunk lesz, őt kiszolgáltatni a király kezébe. ²¹ Mondta Sául: Áldva legyetek az Örökkévalótól, hogy megszántatok engem. ²² Menjetek, kérlek, állapítsátok még meg, tudjátok és lássátok az ő helyét, a hol lenni szokott a lába, ki látta őt ott; mert azt mondták nekem, hogy ravaszul viselkedik. ²³ Lássátok és tudjátok ki min-

denikét azon rejtekeknek, a hol rejtőzni szokott, és térjetelek hozzám vissza a megállapodás szerint és majd megyek veletek; és léssen, ha az országban van, kikutatom őt mind a Jehuda ezrei között. ²⁴ Fölkeltek és elmentek Zífbe Sálul előtt; Dávid pedig és emberei Máón pusztájában voltak, a sikságban, jobbra a sivatagtól. ²⁵ Midőn ugyanis elment Sálul meg emberei keresésre, tudtára adták Dávidnak, akkor lement a sziklához és maradt Máón pusztájában; hallotta Sálul és üzőbe vette Dávidot Máón pusztájában. ²⁶ És ment Sálul a hegynek oldalán innen, Dávid pedig meg emberei a hegynek oldalán onnan; és ment Dávid sietséggel Sálul elöl, Sálul pedig és emberei bekerítették Dávidot és embereit, hogy elfogják őket. ²⁷ De jött egy követ Sálulhoz, mondván: Siess és menj, mert rárontottak a filiszteusok az országra. ²⁸ Ekkor visszatért Sálul Dávid üldözésétől és ment a filiszteusok ellen. Azért nevezték ama helyet a szétválasztás sziklájának. ¹ Erre fölment onnan Dávid és maradt Én-Gédi hegyvéraiban. ² És volt, midőn visszatért Sálul a filiszteusok üldözésétől, tudtára adták neki, mondván: Ime, Dávid Én-Gédi pusztájában van. ³ Ekkor vett Sálul háromezer válogatott embert egész Izraéلبől és ment, hogy keresse Dávidot és embereit a zergesziklák felé. ⁴ És eljutott a juhaklokhoz az út mellett, ott pedig volt egy barlang, s bement Sálul, hogy befödje lábait; Dávid pedig és emberei a barlang hátuljában ültek. ⁵ Ekkor szóltak Dávid emberei ő hozzá: Itt a nap, melyről szólt hozzád az Örökkévaló: ime kezedbe adom ellenségedet s tégy vele, a mint jónak tetszik szemeidben. Erre fölkelte Dávid és titkon levágta Sálul köpenyének szárnyát. ⁶ Volt pedig azután, furdalta Dávidot a lelke, azért hogy levágta Sálul ruhája szárnyát. ⁷ És mondta embereinek: Távol legyen tőlem, az

Örökkévalóért, nem teszem ezt a dolgot urammal, az Örökkévaló fölkeztjével, hogy kezemet kinyújtsam ellene; mert az Örökkévaló fölkeztje ő. ⁸ És elhárította Dávid az embereit szavakkal és nem engedte őket Sául ellen támadni; Sául pedig fölkezt a barlangból és ment az úton.

⁹ S fölkezt Dávid ezután, kiment a barlangból és kiáltott Sául után, mondván: Uram király! Erre hátra tekintett Sául, és meghajtotta magát Dávid arcával a földre és leborúlt. ¹⁰ És mondta Dávid Sáulnak: Miért hallgatod az emberek szavait, ha mondják: ime Dávid vesztedet akarja. ¹¹ Ime, e mai napon látták szemeid, hogy kezembe adott ma téged az Örökkévaló a barlangban, mondták is, hogy megöljelek, de megszánt a szemem és mondtam: nem nyújtom ki kezemet uram ellen, mert az Örökkévaló fölkeztje ő. ¹² S lásd, atyám, lásd csak köpenyed szárnyát a kezemben; mert abból, hogy levágtam köpenyed szárnyát és nem öltelek meg, tudd meg és lásd, hogy nincsen kezemben gonoszság sem hűtlenség és nem vétettem neked, holott te leskelődöl életemre, hogy elvegged. ¹³ Az Örökkévaló ítéljen köztem és közted és az Örökkévaló álljon boszut értem rajtad: de kezem nem lesz rajtad — ¹⁴ a mint mondja a régi példabeszéd: gonoszoktól ered gonoszság — de kezem nem lesz rajtad. ¹⁵ Ki után vonult ki Izraél királya, kit veszel üzőbe? Holt eb után, egy bolha után! ¹⁶ Legyen hát az Örökkévaló bíró és ítéljen köztem és közted; lássa és vigye ügyemet és védje jogomat kezedtől!

¹⁷ És volt, midőn végzett Dávid azzal, hogy elmondja e szavakat Sáulnak, szólt Sául: A te hangod ez, fiam Dávid? És fölemelte Sául a hangját és sirt. ¹⁸ Szólt Dávidhoz: Igazságosabb vagy te nálamnál, mert te a jót cselekedted velem, én pedig cselekedtem veled a rosszat. ¹⁹ Hiszen

te megmondtad ma, hogy mi jót tettél velem, hogy kezdedbe szolgáltatott engem az Örökkévaló, te pedig nem öltél meg. ²⁰ Vajjon midőn valaki ellenségére talál, elbocsátja-e őt jóban az útra? Az Örökkévaló fizessen neked jóval annak fejében, a mit e mai napon tettél velem. ²¹ Most hát, ime tudom, hogy te király léssz és majd fönnáll kezdedben Izraél királysága. ²² S most esküdjél nekem az Örökkévalóra, hogy nem irtod ki magzatomat utánam és hogy nem pusztítod ki nevemet atyám házából. ²³ Megesküdött Dávid Sáulnak; erre haza ment Sául, Dávid és emberei pedig fölmentek a hegyvárba.

25. ¹ Meghalt Sámuel, és összegyült egész Izraél, gyászt tartottak fölötte és eltemették házában, Rámában. — Fölkelt Dávid és lement Párán pusztájába. ² Volt egy ember Máónban, gazdasága pedig Karmelben; ez ember igen nagy volt: volt ugyanis neki háromezer juha és ezer kecskéje. És ő Karmelben volt, mikor juhait nyirták. ³ Az embernek neve Nábál s feleségének neve Abigájil; az asszony jó eszű és szép alakú volt, a férfi pedig durva volt és rosszcselekedetű — ő Kálébbeli volt. ⁴ Hallotta Dávid a pusztában, hogy Nábál a juhait nyirja; ⁵ akkor küldött Dávid tiz legényt, és mondta Dávid a legényeknek: MenjeteK föl Karmelbe és midőn Nábálhoz elértek, kérdezzétek meg nevemben békéjéről. ⁶ És mondjátok: ekképen az életre! Te is békében, házad is békében, és minden, a mi a tied, békében! ⁷ Most pedig, hallottam hogy nyirnak nálad; tehát, a te pásztoraid velünk voltak, nem bántottuk meg őket és nem hiányzott nekik semmi mindama napokban, hogy Karmelben voltak; ⁸ kérdezd meg legényeidet, majd megmondják neked — találjanak hát legényeim kegyet szemeidben, mert szerencsés napra jöttünk; add, kérlek, azt a mit talál kezded, szolgálidnak és fiadnak

Dávidnak. ⁹ Odajöttek Dávid legényei és beszéltek Nábálhoz mind e szavak szerint Dávid nevében, és megálltak. ¹⁰ Felelt Nábál Dávid szolgáinak és mondta: Kicsoda Dávid és kicsoda Jísáj fia? Manapság sokan vannak a szolgák, a kik megugranak kiki ura elől. ¹¹ Majd veszem kenyeremet és vizemet és levágott marhámát, a mit levágtam nyiróim számára, hogy odaadjam embereknek, kikről nem tudom, honnan valók. ¹² Erre elfordultak Dávid legényei utjukra; visszatértek, eljutottak és megmondták neki mind e szavak szerint. ¹³ Ekkor mondta Dávid az ő embereinek: Kössétek föl kiki az ő kardját! És felkötötték kiki a kardját, és felkötötte Dávid is a kardját; és fölmentek Dávid után mintegy négyszáz ember, kétszázan pedig maradtak a podgyász mellett. ¹⁴ De Abigájilnak, Nábál feleségének, tudtára adta egyik legény a legények közül, mondván: Ime, küldött Dávid követeket a pusztából, hogy üdvözöljék urunkat, ő pedig reájuk rontott. ¹⁵ Ez emberek pedig igen jók hozzánk, nem bántódtunk meg és nem hiányzott nekünk semmi mind ama napokban, hogy velük jártunk, a mikor a mezőn voltunk; ¹⁶ fal voltak körülöttünk éjjel is, nappal is, mind a napokban, hogy velük voltunk, legeltetve a juhokat. ¹⁷ Most tehát tudd meg és lásd, mit cselekedjél, mert el van határozva a veszedelem urunk ellen és egész háza ellen; ő pedig alávalóbb, semhogy beszélni lehetne hozzá. ¹⁸ Ekkor sietett Abigájil és vett kétszáz kenyeret, két tömlő bort, öt elkészített juhot, öt mérték pörkölt gabonaszemet, száz aszuszölőlepényt és kétszáz fügelepényt, és rátette a szamarakra. ¹⁹ És mondta legényeinek: Vonuljatok előttem, ime én utánatok megyek; férjének, Nábálnak pedig nem mondta meg. ²⁰ Volt pedig, a mint ül a szamáron és lemegy a hegy hasadékán, ime, Dávid és emberei lejön-

nek elejébe, és rájuk talált. ²¹ Dávid pedig mondta volt: Bizony hiába óvtam meg mindent, a mi ezé a pusztában, nem hiányzott semmi mindabból, a mi az övé, de rosszal fizetett nekem jóért. ²² Így cselekedjék Isten Dávid ellenségeivel és így folytassa: nem hagyok meg mindabból, a mi az övé, a reggel virradtáig egy falra vizelőt. ²³ Midőn meglátta Abigájil Dávidot, sietett és leszállt a szamárról: levetette magát Dávid előtt arczára és leborult földig. ²⁴ Levetette magát lábaihoz és mondta: Én rajtam, uram, a bűn; hadd beszéljen, kérlek, szolgálód előtted és halljad szolgálód szavait. ²⁵ Ne fordítsa uram, kérlek, a szívét erre az alávaló emberre, Nábálra, mert a milyen a neve, olyan ő maga: Nábál a neve és aljasság van vele; én pedig, szolgálód, nem láttam Uram legényeit, a kiket küldtél. ²⁶ Most tehát, uram, él az Örökkévaló és lelked életére, miután visszatartott téged az Örökkévaló attól, hogy vérbűnbe essél és hogy tenkezed segítsen magadnak, most tehát legyenek mint Nábál az ellenségeid és a kik rosszra törnek uram ellen: ²⁷ most tehát ez az ajándék, melyet hozott szolgálód uramnak, adassék a legényeknek, a kik uram nyomában járnak. ²⁸ Bocsásd meg, kérlek, szolgálód vétkét, mert az Örökkévaló uramnak állandó házat fog alapítani, mert uram az Örökkévaló harczait harczolja, valami rossz tehát ne talál-tassék rajtad élteden át. ²⁹ Fölkelt egy ember, hogy üldözzön téged és hogy lelkedre törjön; de be lesz kötve uram lelke az élők kötésében az Örökkévalónál, Istenednél; ellenségeid lelkét pedig parittyázza a parittyá fenekében! ³⁰ És leszen, midőn tesz az Örökkévaló urammal mind a szerint, a mi jót beszélt felőled, és majd rendel téged fejedelmül Izraél fölé: ³¹ akkor ne

legyen ez neked megütközésül, se szívbotlásul uramnak, hogy vért ontottál ok nélkül és hogy uram önmagának segített; s midőn majd jól tesz az Örökkévaló urammal, emlékezzél meg szolgálódról. ³² Mondta Dávid Abigájilnak: Áldva legyen az Örökkévaló, Izraél Istene, a ki küldött téged e napon eléembe; ³³ és áldott legyen eszed és áldott légy te magad, hogy meggátoltál e napon, hogy ne essem vérbűnbe és ne enkezem segítsen magamnak. ³⁴ Azonban, él az Örökkévaló, Izraél Istene, a ki visszatartott engem attól, hogy veled rosszul bánjak: bizony, ha nem siettél és nem jöttél volna eléembe, bizony nem maradt volna Nábálnak reggel virradtáig falra vizelője. ³⁵ És elfogadta Dávid a kezéből a mit hozott neki; ő neki pedig mondta: Menj föl békében házádba, lásd, hallgattam szavadra és tekintetbe vettelek. ³⁶ Eljutott Abigájil Nábálhoz és ime, neki lakomája volt házában, mint a király lakomája, Nábálnak a szíve vidám volt és ő felette részeg volt; de nem mondott meg neki semmit, sem kicsinyt sem nagyot, reggel virradtáig. ³⁷ Volt pedig reggel, mikor elszállt a bor Nábálból, megmondta neki felesége e dolgokat; erre elhalt benne a szíve, s ő maga kővé lett. ³⁸ És történt mintegy tíz nap múlva, megverte az Örökkévaló Nábált, és meghalt. ³⁹ Midőn hallotta Dávid, hogy Nábál meghalt, mondta: Áldva legyen az Örökkévaló, a ki viselte gyalázásom ügyét Nábál ellenében, szolgáját pedig visszatartotta rossztól és Nábál rosszságát visszatérítette az Örökkévaló az ő fejére. Erre küldött Dávid és megkérte Abigájilt, hogy magának feleségül vegye. ⁴⁰ Eljöttek Dávid szolgái Abigájilhoz Karmelbe és beszéltek hozzá, mondván: Dávid küldött bennünket hozzád, hogy téged magának feleségül vegyen. ⁴¹ Fölkelt, arczczal földre borúlt és mondta: Itt a szolgál-

lód rabnőül, hogy uram szolgálainak lábait mossa. ⁴² Ekkor sietett és fölkelte Abígájil, felült a számárra, meg öt leányzója, kik nyomában mentek; ment Dávid követei után és lett neki feleségül. ⁴³ Achínóamot pedig elvette volt Dávid Jizreélből, és voltak mindketten neki feleségül.

⁴⁴ Sálul pedig adta volt Mikhál leányát, Dávid feleségét a Gallimból való Paltinak, Lájis fiának.

- 26.** ¹ Jöttek a Zífbeliek Sálulhoz Gibeába, mondván: Nemde Dávid Chakhíla dombján rejtőzködik, a sivatag előtt. ² Ekkor fölkelte Sálul és lement Zíf pusztájába és vele háromezer ember, Izraél válogatottjai, hogy keresse Dávidot Zíf pusztájában. ³ És táborozott Sálul Chakhíla dombján, mely a sivatag előtt az ut mellett van; Dávid pedig a pusztában lakott, és látta, hogy Sálul utána ment a pusztába. ⁴ Erre küldött Dávid kémeket és megtudta, hogy eljött Sálul a megállapított helyre. ⁵ Ekkor fölkelte Dávid és elment azon helyre, a hol Sálul táborozott, és látta Dávid a helyet, a hol feküdt Sálul meg Abnér, Nér fia, az ő hadvezére; Sálul ugyanis a táborgyűrűben feküdt és a nép táborozott körülötte. ⁶ Megszólalt Dávid és szólt a chitita Achímélekhez és Abísájhoz, Czerúja fiához, Jóáb testvéréhez, mondván: Ki jön le velem Sálulhoz a táborba? Mondta Abísáj: Lemegyek én veled. ⁷ Odament Dávid meg Abísáj a néphez éjjel, és ime Sálul alva fekszik a táborgyűrűben és dárdája a földbe szúrva fejtől neki, Abnér pedig és a nép feküsznek körülötte. ⁸ És szólt Abísáj Dávidhoz: Kiszolgáltatta ma kezedbe az Isten ellenségedet; most tehát hadd szegezem őt a dárdával a földhöz egy ütéssel s tovább nem bántom. ⁹ De szólt Dávid Abísájhoz: Ne pusztítsd el; mert ki nyújtotta ki a kezét az Örökkévaló fölkenntje ellen és büntetlen maradt? ¹⁰ Mondta Dávid: Él az Örökkévaló, hacsak az Örökkévaló

nem veri meg őt: vagy napja eljön és meghal, vagy háborúba vonul és elpusztul. ¹¹Távol legyen tőlem, az Örökkévalóért, hogy kinyujtsam kezemet az Örökkévaló fölmentje ellen. Most tehát vedd el, kérlek, a dárdát, mely neki fejtől van, és a vizeskancsót és menjünk el. ¹²Vette Dávid a dárdát és a vizeskancsót Sául feje mellől és elmentek; de senki sem látta, sem nem tudta, sem föl nem ébredt; mert mindnyájan aludtak, mert az Örökkévalótól mély álom esett reájuk. ¹³Erre átment Dávid a túloldalra és állt a hegy csucsán, messziről; nagy volt a térség közöttük. ¹⁴És kiáltott Dávid a népnek és Abnérnak, Nér fiának, mondván: Nem felelsz-e Abnér? Felelt Abnér és mondta: Ki vagy te, a ki kiáltottál a királynak. ¹⁵És szólt Dávid Abnérhez: Nem férfi vagy-e és ki olyan mint te Izraélben? Miért nem vigyáztál hát uradra, a királyra? Mert odament egy a nép közül, hogy elpusztítsa a királyt, uradat. ¹⁶Nem jó ez a dolog, melyet cselekedtél; él az Örökkévaló, bizony halál fiait vagytok, mivel nem vigyáztatok uratokra, az Örökkévaló fölmentjére. Most tehát lásd, hol a király dárdája meg a vizeskancsó, melyek neki fejtől voltak? ¹⁷És fölismerte Sául Dávid hangját és mondta: A te hangod ez, fiam Dávid? Mondta Dávid: Az én hangom, uram király. ¹⁸Mondta: Miért is üldözi uram az ő szolgáját? Hisz mit tettem és mi rossz van kezemben? ¹⁹Most hallja csak uram a király szolgája szavait: ha az Örökkévaló ingerelt föl téged ellenem, jusson neki illatáldozat; de ha emberfiai, átkozva legyenek az Örökkévaló előtt, mert elüzték ma engem, hogy be ne fogadtassam az Örökkévaló birtokába, mondván: menj, szolgálj más isteneket. ²⁰Most pedig, ne hulljon vérem földre messze az Örökkévaló színétől! Hiszen kivonult Izraél királya, hogy keressen egy bolhát, a mint üldöznek egy fogoly-

madarat a hegyekben. ²¹ És mondta SÁUL: Vétkeztem, térj vissza, fiam Dávid, mert nem fogok többé rosszat cselekedni veled, azért hogy drága volt a lelkem szemeidben a mai napon: ime balga voltam és fölöttem nagyon tévedtem. ²² Felelt Dávid és mondta: Itt a király dárdája, jöjjön át egy a legények közül és vegye el. ²³ Az Örökkévaló pedig visszatéríti kinek kinek igazságát és hűségét: hogy kézbe adott ma téged az Örökkévaló s nem akartam kinyujtani kezemet az Örökkévaló fölökentje ellen. ²⁴ És ime, valamint nagy volt a lelked a mai napon szemeimben, akképen nagy legyen az én lelkem az Örökkévaló szemeiben, és mentsen meg engem minden szorongatástól. ²⁵ És szólt SÁUL Dávidhoz: Áldott légy fiam Dávid, cselekedni is fogsz, győzni is fogsz! Erre elment Dávid az útjára, SÁUL pedig visszatért helyére.

27. ¹ Mondta Dávid a szívében: Még elpusztulhatok egy napon SÁUL keze által; nincsen számomra jobb, mint hogy elmeneküljek a filiszteusok országába, majd lemond rólam SÁUL, hogy keressen engem Izraél egész határában, és így megmenekülök kezéből. ² Fölkelt tehát Dávid és átvonult ő meg a vele levő hatszáz ember Ákhíshoz, Máókh fiához, Gát királyához. ³ És maradt Dávid Ákhísnál Gátban, ő meg emberei, kiki a házával, Dávid és két felesége, a Jizreélbeli Achinóam és a Karmelbeli Abigájil, Nábál felesége. ⁴ Tudtára adták SÁULnak, hogy elszökött Dávid Gátba; akkor többé már nem kereste őt. ⁵ És szólt Dávid Ákhíshoz: Ha ugyan kegyet találtam szemeidben, adjanak helyet nekem a vidéki városok egyikében, hadd lakjam ott: minek lakjék szolgád veled együtt a királyvárosban? ⁶ Erre adta neki Ákhís ama napon Cziklágot; azért lett Cziklág Jehúda királyaié mind e mai napig.

⁷ Volt pedig a napok száma, hogy lakott Dávid a filiszteusok

vidéken egy év és négy hónap. ⁸ Vonult Dávid meg emberei és portyáztak a gesúri, a gizri és az amáléki ellen, mert ezek voltak az ország lakossága ősidőtől fogva Súr felé egészen Egyiptom országáig. ⁹ És megverte Dávid amaz országot, nem hagyott életben sem férfit, sem nőt és elvitt juhok, marhát, szamarakat, tevéket és ruhákat, ekkor visszatért és Ákhíshoz ment; ¹⁰ és mondta Ákhís: Merre portyáztatok ma? Mondta Dávid: Jehúda délvidéken, a jerachmeéli délvidéken és a kényi délvidéken. ¹¹ Sem férfiút, sem asszonyt nem hagyott Dávid életben, hogy Gátba vitte volna, mert mondta: hogy meg ne jelentsék rólunk, mondván: Így tett Dávid és ilyen a módja az egész időben, hogy lakott a filiszteusok vidékén. ¹² És megbizott Ákhís Dávidban, mondván: Rossz hirbe keveredett népénél Izraélnél és majd lesz nekem örök szolgál.

¹ És volt ama napokban, összegyűjtötték a filiszteusok táborukat hadra, hogy harcoljanak Izraél ellen. Ekkor szólt Ákhís Dávidhoz: Tudnod kell, hogy velem vonulsz ki a táborba, te meg embereid. ² Szólt Dávid Ákhíshoz: Ezért majd megtudod, mit fog cselekedni szolgál. És szólt Ákhís Dávidhoz: Ezért fejem örévé teszek minden időben.

³ Sámuel meghalt volt és gyászt tartott érte egész Izraél és eltemették őt Rámában, a városában; Sálul pedig eltávolította volt a szellemidézőket és a halottjósokat az országból. ⁴ Összegyűltek a filiszteusok, eljöttek és táboroztak Súnémban; erre össszegyűjtötte Sálul egész Izraélt és táboroztak a Gilbóán. ⁵ Midőn látta Sálul a filiszteusok táborát, megfélemlert és nagyon remegett a szíve. ⁶ Megkérdezte Sálul az Örökkévalót, de nem felelt neki az Örökkévaló sem álmokkal, sem az úrimmal, sem a prófétákkal. ⁷ Ekkor mondta Sálul a szolgálainak: Keressetek nekem egy szellemidéző asszonyt, hadd menjek hozzá és

kérdezzem meg. Szóltak hozzá a szolgálai: Ime, van egy szellemidéző asszony Én-Dórban. ⁸ És elmásította magát SÁUL, felöltött más ruhát és elment, ő meg két ember vele, és odamentek az asszonyhoz éjjel; és mondta: Jósolj nekem, kérlek, szellemidézéssel és hozd föl nekem, kit neked mondani fogok. ⁹ Szólt hozzá az asszony: Ime, te tudod, mit tett SÁUL, hogy kiirtotta a szellemidézőket és halottjósokat az országból; miért akarod hát törbe ejteni lelke-
met, hogy megölj? ¹⁰ S esküdött neki SÁUL az Örökkévalóra, mondván: Él az Örökkévaló, nem fog téged bűn érni e dologban. ¹¹ És mondta az asszony: Kit hozzak föl neked? Mondta: Sámuel-t hozd föl nekem. ¹² Midőn meglátta az asszony Sámuel-t, fölkiáltott hangosan; és szólt az asszony SÁULHOZ, mondván: Miért csaltál meg, hiszen te vagy SÁUL! ¹³ És mondta neki a király: Ne félj, mert mit láttál? Szólt az asszony SÁULHOZ: Isteni lényt láttam feljönni a földből. ¹⁴ És mondta neki: Mi az alakja? Mondta: Öreg férfi jön föl, köpenybe burkolózva. És megtudta SÁUL, hogy Sámuel az; meghajtotta magát arcczal földre és leborult. ¹⁵ És szólt Sámuel SÁULHOZ: Mért háborítottál, fölhozatván engem? Mondta SÁUL: Meg vagyok szorulva nagyon, a filiszteusok ugyanis harcolnak ellenem és Isten eltávozott tőlem és nem felelt már nekem sem a próféták által, sem álmokkal; hivtalak tehát, hogy tudasd velem, mit tegyek. ¹⁶ És mondta Sámuel: Minek is kérdezel, holott az Örökkévaló eltávozott tőled és ellenséged lett? ¹⁷ Es tett vele az Örökkévaló, a mint szólt általam: elszakította az Örökkévaló a királyságot kezedből és adta társadnak, DÁVIDNAK. ¹⁸ Mivel nem hallgattál az Örökkévaló szavára és nem hajtottad végre föllobbant haragját Amáléken, azért ezt a dolgot cselekedte veled az Örökkévaló e mai napon.

¹⁹ Adni fogja az Örökkévaló Izraélt is veled együtt a filiszteusok kezébe, és holnap te és fiaid velem vagytok; Izraél táborát is adni fogja az Örökkévaló a filiszteusok kezébe.

²⁰ Ekkor sietett Sául és földre vetette magát egész természetével és nagyon félt Sámuel szavai miatt; erő sem volt benne, mert nem evett kenyeret egész nap és egész éjjel. ²¹ És

jött az asszony Sáulhoz és látta, hogy nagyon megrémült; ekkor szólt hozzá: Ime hallgatott szolgálód a szavadra, tenyeremre tettem lelkemet, hallgattam szavaidra, melyeket szóltál hozzám. ²² Most tehát hallgass, kérlek, te is

szolgálód szavára, hadd tegyek eléd egy darab kenyeret és egyél, hogy legyen benned erő, midőn majd mész az úton. ²³ De vonakodott és mondta: Nem eszem. De un-

szolták őt szolgálói és az asszony is, és hallgatott szavukra; fölkelte a földről és leült az ágyra. ²⁴ Az asszonynak

pedig volt egy hizlalt borjúja a házban, és sietett és levágta; majd vett lisztet, meggyúrta és megsütötte kovásztalan kenyérré. ²⁵ Odavitte Sául elé és szolgálói elé és ettek; erre fölkeltek és elmentek azon éjjel.

¹ Összegyűjtötték a filiszteusok egész táborukat Afékba, **29.**

Izraél pedig táborozott a forrás mellett, mely Jizreélnél van. ² A filiszteusok fejedelmei vonultak százak szerint és ezrek szerint; Dávid pedig és emberei utóljára vonul-

tak Ákhissal. ³ Ekkor mondták a filiszteusok vezérei:

Mire valók ezek a héberek? Szólt Akhís a filiszteusok vezéreihez: Hiszen ez Dávid, Sáulnak, Izraél királyának szolgálója, ki nálam van immár napok vagy már évek óta

és nem találtam rajta semmit azon naptól fogva, hogy átszökött, mind e mai napig. ⁴ Megharagudtak reá a filisz-

teusok vezérei és mondták neki a filiszteusok vezérei: Küldd vissza ez embert, hogy visszamenjen helyére, a hova rendelted, s ne vonuljon velünk a háborúba, hogy

ne legyen nekünk akadályozóul a háborúban, hisz mivel teheti ez magát kedvessé az uránál, nem amaz emberek fejével-e? ⁵ Nem ez e Dávid, kiről énekeltek körtánczban, mondván: megverte Sául ezreit, Dávid meg tizezreit?

⁶ Erre hívta Ákhís Dávidot és szólt hozzá: Él az Örökkévaló, bizony becsületes vagy és jónak tetszik szemeimben, hogy velem ki és be vonulsz a táborban, mert nem találtam rajtad rosszat azon naptól fogva, hogy hozzám jöttél mind e mai napig; de a fejedelmek szemeiben nem tetszel jónak. ⁷ Most tehát térj vissza és menj békével, hogy rosszat ne tégy a filiszteusok fejedelmeinek szemeiben. ⁸ Szólt Dávid Ákhíshoz: Ugyan mit tettem és mit találtál szolgálton azon naptól fogva, hogy előtted vagyok mind e mai napig, hogy ne menjek és harcoljak uramnak, a királynak ellenségei ellen? ⁹ Felelt Ákhís és szólt Dávidhoz: Tudom, hogy jónak tetszel szemeimben mint Isten angyala; csak hogy a filiszteusok vezérei mondták: ne vonuljon velünk a háborúba. ¹⁰ Most tehát, kelj föl korán reggel te meg urad szolgálai, a kik veled jöttek; keljetek föl korán reggel és a mint reátok virrad, menjetek. ¹¹ És korán fölkelt Dávid, ő meg emberei, hogy menjenek reggel és visszatérjenek a filiszteusok országába. A filiszteusok pedig fölvonultak Jizreélbe.

30. ¹ Volt pedig, mikor megérkeztek Dávid és emberei Cziklágba a harmadik napon — az amálékiek pedig portyáztak volt a Délvidéken és Cziklág ellen, megverték Cziklágot és elégették tűzben, ² fogságba ejtették a benne levő asszonyokat, aprajától nagyjáig, nem öltek meg senkit; elvittek és útjukra mentek — ³ bement Dávid meg emberei a városba, és ime, el van égetve tűzben, asszonyaik pedig, fiaik és leányaik fogságba vitettek. ⁴ Ekkor fölemelte Dávid meg a nép, mely vele volt, hangjukat és sirtak, a

míg nem volt bennük erő sirásra. ⁵ Dávid két felesége is fogságba vitetett: a Jizreélbeli Achinóam és Abigájil, a Karmelbeli Nábál felesége. ⁶ És nagyon megszorult Dávid, mert azt mondta a nép, hogy megkövezi, mert elkeseredett az egész népnek lelke, kiki fiai és leányai miatt. De megbátorodott Dávid az Örökkévalóban, Istenében.

⁷ És szólt Dávid Ebjátár paphoz, Achímélekh fiához: Hozd ide, kérlek, nekem az éfódot. És odavitte Ebjátár az éfódot Dávidhoz. ⁸ És megkérdezte Dávid az Örökkévalót, mondván: Üldözzem e csapatot, utólérem-e? Mondta neki: Üldözd, mert utól fogod érni és menteni is fogsz.

⁹ Ekkor ment Dávid, ő és a vele levő hatszáz ember és eljutottak a Beszór patakjáig; egy részük ott maradt.

¹⁰ Üldözésre indult ugyanis Dávid, ő meg négyszáz ember, és ott maradt kétszáz ember, kik el voltak fáradva úgy, hogy nem kelhettek át a Bészór patakján. ¹¹ Találtak egy egyiptomi embert a mezőn és vitték őt Dávidhoz, adtak neki kenyeret, és ő evett, és vizet adtak neki inni. ¹² És adtak neki egy darab fügelepényt és két aszúszőlőlepényt, evett és visszatért hozzá a lelke, mert nem evett kenyeret és nem ivott vizet három nap és három éjjel.

¹³ És mondta neki Dávid: Kié vagy és honnan való vagy? Mondta: Egyiptomi fiú vagyok, egy amáléki embernek szolgája; és elhagyott az uram, mert megbetegedtem ma harmad napja. ¹⁴ Mi portyáztunk a keréti délvidéken és a Jehúdáén és Káléb délvidéken; Cziklágot pedig fölgújtottuk tűzben. ¹⁵ És szólt hozzá Dávid: Levezetsz-e ama csapathoz? Mondta: Esküdjél nekem Istenre, hogy meg nem ölsz és hogy nem szolgáltatasz ki uram kezébe, akkor levezetlek ama csapathoz. ¹⁶ Levezette és ime elterülve voltak az egész vidék színén, ettek, ittak és ünnepet ültek azon egész nagy zsákmány miatt, melyet elvittek

a filiszteusok országából és Jehúda országából. ¹⁷ És megverte Dávid őket alkonyattól másnap estig és nem menekült közülök senki, hanem csak négyszáz legény, kik a tevékre ültek és megfutamodtak. ¹⁸ Így megmentett Dávid mindent, a mit elvittek az amálékiek; két feleségét is megmentette Dávid. ¹⁹ És nem hiányzott nekik senki aprajától nagyjáig, sem fiúk, sem leányok, sem a zsákmányból semmi mind abból a mit elvittek volt; mindent visszahozott Dávid. ²⁰ Vette Dávid mind a juhokat és a marhát; hajtották ama jószág előtt és mondták: Ez Dávid zsákmánya. ²¹ Midőn eljutott Dávid a kétszáz emberhez, kik el voltak fáradva, hogy nem mehettek Dávid után és maradni engedték a Beszór patakjánál, kimentek Dávid elejébe és a vele levő nép elejébe; s oda lépett Dávid a néphez és megkérdezte őket békéjük felől. ²² Ekkor megszólalt minden gonosz és alávaló ember azon emberek közül, kik Dáviddal mentek volt, és mondták: Mivelhogy nem jöttek velem, nem adunk nekik a zsákmányból, melyet megmentettünk; hanem kiki a feleségét és gyermekeit vezessék el és menjenek. ²³ De mondta Dávid: Ne cselekedjetek így, testvéreim; azt a mit nekünk adott az Örökkévaló, midőn megőrzött bennünket és kezünkbe adta azon csapatot, mely ellenünk jött! ²⁴ Ugyan ki fog reátok hallgatni e dologban? Hanem a milyen a része annak, ki a háboruba vonult, olyan a része annak, ki a podgyász mellett maradt: egyaránt osztozkodnak. ²⁵ És így volt attól a naptól fogva; megtette törvénynek és jognak Izraél számára mind e mai napig. ²⁶ Midőn Dávid Cziklágba érkezett, szétküldött a zsákmányból Jehúda véneinek, az ő barátjainak, mondván: Ime ajándék számotokra az Örökkévaló ellenségeinek zsákmányából. ²⁷ A Bét-Élben levőknek, a Rámót-Négebbe

levőknek és a Jattérban levőknek ; ²⁸ az Aróérban levőknek és a Szifmótban levőknek és az Estemóában levőknek ; ²⁹ a Rákhálban levőknek, a jerachmeéli városaiban levőknek és a kényi városaiban levőknek ; ³⁰ a Chormában levőknek, a Kór-Ásánban levőknek és az Atákhban levőknek ; ³¹ a Chebrónban levőknek, meg mind a helységeknek, ahol járt Dávid, ő meg emberei. ¹ A filiszteusok pedig **31.** harczoltak Izraél ellen ; és megfutamodtak Izraél emberei a filiszteusok elől és elestek halottan a Gilbóa hegyén. ² Utólérték a filiszteusok Sault és fiait ; és megölték a filiszteusok Jónátánt, Abínádábot és Malkisúát, Sault fiait. ³ Súlyos volt a harcz Sault ellen, rátaláltak az ijjal lövő emberek, és nagyon remegett a lövőktől. ⁴ Ekkor mondta Sault fegyverhordozójának : Rántsd ki kardodat és szúrj át vele, nehogy jöjjenek e körülméletlenek és átszúrjanak és játékot üzzenek velem ; de nem akarta a fegyverhordozója, mert nagyon félt. Erre vette Sault a kardot és belé vetette magát. ⁵ Midőn látta a fegyverhordozója, hogy meghalt Sault, ő is belé vetette magát a kardjába és meghalt vele együtt. ⁶ Így meghalt Sault meg három fia és fegyverhordozója, mind az emberei is ama napon együttesen. ⁷ És látták Izraél emberei, a völgyön túl és a Jordánon túl levők, hogy megfutamodtak Izraél emberei és hogy meghaltak Sault és fiai ; akkor elhagyták a városokat és megfutamodtak, erre jöttek a filiszteusok és megtelepedtek bennük. ⁸ Volt pedig másnap, jöttek a filiszteusok, hogy kifoszszák a halottakat, és találtak Sault és három fiát elesve a Gilbóa hegyén. ⁹ Levágták a fejét, lehuzták fegyvereit és küldték a filiszteusok országába köröskörül, hogy hirt vigyenek bálványaik házában és a népnek. ¹⁰ És elhelyezték fegyvereit az Astárót házában ; testét pedig kitüz-

ték Bét-Sán falára. ¹¹ Hallottak róla Jábés-Gileád lakói, hogy mit cselekedtek a filiszteusok Sáullal; ¹² akkor fölkeltek minden vitéz ember, mentek egész éjjel és levették Sául testét és fiainak testét Bét-Sán faláról, eljutottak Jábésba és elégették őket ott. ¹³ Vették a csontjaikat és eltemették a tamariskfa alatt Jábésban; és böjtöltek hét napig.

SÁMUEL.

MÁSODIK KÖNYV.

1. ¹ Volt Sául halála után — Dávid pedig visszatért Amálék megverése után és maradt Dávid Cziklágban két napig — ² volt a harmadik napon, ime egy ember jön a táborból Sául mellől, ruhái megszaggatva és föld a fején; és volt, mikor bement Dávidhoz, földre vetette magát és leborult. ³ És mondta neki Dávid: Honnan jössz? Szólt hozzá: Izraél táborából menekültem. ⁴ Erre szólt hozzá Dávid: Hogy történt a dolog, mondd csak meg nekem. Mondta: Hogy megfutamodott a nép a harczból, sokan el is estek a nép közül és meghaltak, Sául és fia Jónátán is meghaltak. ⁵ És szólt Dávid az ifjuhoz, a ki hirt mondott neki: hogyan tudod, hogy meghalt Sául meg fia Jónátán? ⁶ Szólt az ifju, a ki hirt mondott neki: Véletlenül ott voltam a Gilbóa hegyén és ime Sául, a mint támaszkodik dárdájára s ime, a szekérhad és a lovasok utólérték. ⁷ Hátra fordult és meglátott; akkor szólított engem, és mondtam: itt vagyok. ⁸ Ekkor mondta nekem: ki vagy? Szóltam hozzá: amáléki vagyok. ⁹ És szólt hozzám: Állj csak mellém és ölj meg, mert megragadott a görcs, mert egészen bennem van még a lelkem. ¹⁰ Melléje álltam és

megöltem, mert tudtam, hogy nem marad életben elesése után. Akkor vettem a fején levő koronát és a karján levő karkötőt és idehoztam uramhoz. ¹⁴ Ekkor megragadta Dávid a ruháit és megszaggatta azokat, meg mind az emberek is, kik nála voltak. ¹² Gyászt tartottak, sirtak és böjtöltek estig SÁUL miatt, fia JÓNÁTÁN miatt, az Örökkévaló népe miatt és Izraél háza miatt, hogy elestek a kard által. ¹³ És szólt Dávid az ifjuhoz, a ki hírt mondott neki: Honnan való vagy? Mondta: Egy jövevény amáléki embernek vagyok a fia. ¹⁴ Ekkor szólt hozzá Dávid: Hogyan nem féltél kinyujtani kezedet, hogy elpusztítsad az Örökkévaló föl Kentjét! ¹⁵ Erre hívott Dávid egyet a legények közül és mondta: Lépj ide, támadj rá! Leütötte és meghalt. ¹⁶ És szólt hozzá Dávid: Véred a fejedben, mert saját szád vallott ellened, mondván: én öltem meg az Örökkévaló föl Kentjét. ¹⁷ Ekkor elmondta Dávid ezt a gyászdalt SÁUL fölött és fia JÓNÁTÁN fölött. ¹⁸ Mondta, hogy tanítsák Jehúda fiait az íjra; ime írva van az Igazak könyvében. ¹⁹ A disz, oh Izraél, magaslatidon megölve! Mint estek el a vitézek! ²⁰ Ne jelentsétek Gátban, hírül ne adjátok Askelón utczáin, hogy ne örvendjenek a filiszteusok leányai, ne ujjongjanak a körülmetéletlenek leányai! ²¹ Gilbóá hegyei, se harmat, se eső ne legyen rajtatok, se termékeny mezőség; mert ott vettetett el a vitézek paizsa, SÁULnak paizsa, nem kenve olajjal. ²² Elesettek vérétől, vitézek zsirjától JÓNÁTÁN íja nem hátrált meg, és SÁULnak kardja üresen nem tért vissza. ²³ SÁUL és JÓNÁTÁN a szeretni valók és kedvesek éltükben, még holtukban sem váltak el; sasoknál gyorsabbak voltak, oroszlánoknál bátrabbak. ²⁴ Izraél leányai, SÁUL fölött sirjatok, a ki öltöztetett titeket biborba és gyönyörűségbe, a ki juttatott arany ékességet öltözék-

tekre. ²⁵ Mint estek el a vitézek a harcz közepette! Jónátán, magaslatidon megölve! ²⁶ Búban vagyok miattad, testvérem Jónátán, kedves voltál nekem nagyon, csodásabb volt nekem szereteted asszonyok szereteténél. ²⁷ Mint estek el a vitézek, és odavesztek a harcz fegyveri!

2. ¹ Volt pedig ez után, megkérdezte Dávid az Örökkévalót, mondván: Fölmenjek-e Jehúda városainak egyikébe? Szólt hozzá az Örökkévaló: Menj föl. És mondta Dávid: Hová menjek föl? Mondta: Chebrónba. ² Fölment oda Dávid, meg két felesége is: a Jizreélbeli Achinóam és Abigájil, a Karmelbeli Nábál felesége. ³ Embezeit is, kik vele voltak, fölvezette Dávid kit-kit a házával; és laktak Chebrón városaiban. ⁴ Ekkor jöttek Jehúda emberei és fölkenték ott Dávidot királynak Jehúda háza fölé. Tudtára adták Dávidnak, mondván: Jábés-Gileád emberei azok, kik eltemették Sault. ⁵ Küldött tehát Dávid követeket Jábés-Gileád embereihez és szólt hozzájuk: Áldva legyetek az Örökkévalótól, hogy cselekedtétek ezt a szeretetet uratokkal, Sáullal, hogy eltemettétek őt. ⁶ Most tehát cselekedjék veletek az Örökkévaló szeretetet és hűséget; meg én is cselekedni fogok veletek e jótett szerint, mivelhogy cselekedtétek ezt a dolgot. ⁷ Most tehát erősödjenek kezeitek és legyetek derék emberek, mert meghalt uratok Sault, föl is kentek engem a Jehúda házabeliek királynak maguk fölé.

⁸ Abnér, Nér fia pedig, Saultnak a hadvezére vette volt Isbósetet, Sault fiát és átvitte Máchanájimba; ⁹ s királylyá tette őt Gileád fölé, az Asúri és Jizreél fölé, Efraim fölé és Benjámin fölé, egész Izraél fölé. ¹⁰ Negyven éves volt Isbóset, Sault fia, mikor király lett Izraél fölött és két évig uralkodott; csupán csak Jehúda háza tartott Dáviddal. ¹¹ És volt a napok száma, melyekben Dávid

király volt Chebrónban Jehúda háza fölött, hét esztendő és hat hónap.

¹² És kivonult Abnér, Nér fia meg Isbósetnek, Sálul fiának szolgái, Máchanájimból Gibeón felé. ¹³ Jóáb, Czerúja fia is meg Dávid szolgái kivonultak és együttesen reájok találtak Gibeón tava mellett; és maradtak ezek a tó mellett innen, amazok a tó mellett onnan. ¹⁴ És szólt Abnér Jóábhoz: Keljenek csak föl a legények és játszadozzanak előttünk; mondta Jóáb: Keljenek föl! ¹⁵ Fölkeltek és átkeltek szám szerint: tizenketten Benjámin és Isbóset, Sálul fia részéről és tizenketten Dávid szolgái közül. ¹⁶ Megragadták kiki a másikának fejét, míg kardja a másikának oldalát érte, úgy hogy elestek együttesen. És így nevezték azt a helyet: Kardok telke, mely Gibeónnál van. ¹⁷ És felette kemény volt a harc ama napon; és vereséget szenvedett Abnér meg Izraél emberei Dávid szolgái előtt. ¹⁸ Volt ott Czerújának három fia: -Jóáb, Abisáj és Aszáél; Aszáél könnyűlábu volt, mint valamegyik a szarvasok közül a mezőn. ¹⁹ És üzőbe vette Aszáél Abnért és nem tért el, hogy ment volna jobbra vagy balra Abnér mögül. ²⁰ Ekkor hátrafordult Abnér és mondta: Te vagy az Aszáél? Mondta: Én vagyok. ²¹ És mondta neki Abnér: Térj el jobb kezed felé vagy bal kezed felé és fogj el magadnak egyet a legények közül és vedd magadnak fegyverzetét! De nem akart Aszáél távozni háta mögül. ²² Még továbbra is szólt Abnér Aszáélhez: Távozzál hátam mögül, miért üsselek le a földre és hogy emelhetném föl arczomat Jóáb testvéredhez? ²³ De vonakodott távozni; ekkor ágyékba ütötte Abnér a dárda hátsó részével, úgy hogy kiment a dárda hátulról, és elesett ott és meghalt a helyén. Volt pedig, mindenki, ki arra a helyre jött, a hol elesett és meghalt Aszáél, az

megállt. ²⁴ És üldözték Jóáb és Abisaj Abnért; a nap lement, mikor Gibeat-Ammához értek, mely Gíach előtt van, Gibeón pusztája felé. ²⁵ És egybegyültek Benjám fiai Abnér után, egy csomóvá lettek és megálltak egy dombnak a tetején. ²⁶ Odaszólt Abnér Jóábhhoz és mondta: Hát örökké emészsen a kard, nem tudod-e, hogy keserűség lesz végül? Hát meddig nem mondd a népnek, hogy térjenek vissza testvéreik mögül? ²⁷ Mondta Jóáb: Él az Isten, bizony ha nem szóltál volna, bizony már reggeltől fogva elvonult volna a nép, egyik a másika mögül. ²⁸ És megfűtta Jóáb a harsonát, erre megállt az egész nép, hogy ne üldözze többé Izraélt; és már tovább nem harczoltak. ²⁹ Abnér pedig és emberei mentek a síkságon azon egész éjjel, átkeltek a Jordánon; mentek az egész Bitrónon át és érkeztek Máchanájimba. ³⁰ Jóáb is visszatért Abnér mögül és összegyűjtötte az egész népet; és hiányzott Dávid szolgái közül tizenkilencz ember meg Aszáél. ³¹ Dávid szolgái pedig megverték Benjámiból és Abnér emberei közül: háromszáthatvan ember halt meg. ³² És elvitték Aszáélt és eltemették atyjának sirjában, mely Bét-Léchemben volt. Egész éjjel mentek Jóáb és emberei és megvirradt reájuk Chebrónban. ¹ Hosszú volt a háború Sálul háza és Dávid háza közt; Dávid egyre erősödött, Sálul háza pedig egyre hanyatlott. ² És Dávidnak Chebrónban fiai születtek. Volt az elsőszülöttje Amnón, a Jizreélbeli Achinóamtól; ³ másodszülöttje pedig Kileáb, Abigájiltól, a Karmelbeli Nábál feleségétől; a harmadik Absálóm, fia Máakhának, Talmáj Gesúr királya leányának; ⁴ a negyedik Adónija, Chaggít fia; az ötödik Sefatja, Abítál fia; ⁵ a hatodik Jitreám, Eglától, Dávid feleségétől. Ezek születtek Dávidnak Chebrónban. ⁶ Volt pedig, mialatt volt a háború

Sául háza és Dávid háza közt és Abnér erősen tartotta Sául házát, ⁷ Sáulnak pedig volt egy ágyasa, neve Riczpa, Ajja leánya — szólt Abnérhez : Miért mentél be atyám ágyasához? ⁸ És nagyon megharagudott Abnér Isbóset szavai miatt és mondta : Vajjon Jehúdabeli ebnek a feje vagyok-e? E napon szeretetet cselekszem Sául atyád házával, testvérei iránt és barátjai iránt és nem juttatlak Dávid kezébe és te felrész nekem bünt ez asszony miatt e napon! ⁹ Így tegyen Isten Abnérrel és így folytassa vele, bizony a mint megesküdött az Örökkévaló Dávidnak, bizony úgy cselekszem majd irányában : ¹⁰ eltávolítva a királyságot Sául házától és felállítva Dávid trónját Izraél fölött és Jehúda fölött Dántól Beér-Sébáig. ¹¹ S nem tudott többé felelni Abnérnek semmit, mivelhogy félt tőle. ¹² Ekkor küldött Abnér a helyéről követeket Dávidhoz, mondván : Kié az ország — mondván : kösd meg velem a szövetségedet, imhol kezem veled van, hogy feléd fordítsam az egész Izraélt. ¹³ Mondta : Jó, én szövetséget kötök veled, csakhogy egy dolgot kérek én tőled, mondván : ne lásd arczomat, ha csak előbb el nem hozod Míkhált, Sául leányát, a midőn eljössz látni arczomat. ¹⁴ És küldött Dávid követeket Isbósethez, Sául fiához, mondván : Adjad a feleségemet, Míkhált, kit eljegyeztem magamnak a filiszteusoknak száz előbörén. ¹⁵ Erre küldött Isbóset és elvette őt férjétől, Paltiótól, Lájis fiától. ¹⁶ És ment vele férje, menve és sirva mögötte Bachúrímig; ekkor szólt hozzá Abnér : Menj, térj vissza! És visszatért. ¹⁷ Abnér szava pedig volt Izraél véneihez, mondván : Tegnap és tegnapelőtt is Dávidot akartátok királyul magatok fölé. ¹⁸ Most tehát cselekedjete, mert az Örökkévaló szólt Dávid felől, mondván : Dávid szolgám keze által segítem meg népemet, Izraélt a filiszteusok kezéből és mind az

ellenségeik kezéből. ¹⁹ Beszült is Abnér Benjámin fülei hallatára; el is ment Abnér, hogy elmondja Dávid fülei hallatára Chebrónban mindazt, mi jónak tetszett Izraél szemében és Benjámin egész házának szemeiben. ²⁰ Eljött Abnér Dávidhoz Chebrónba és vele húsz ember; és szerzett Dávid lakomát Abnér számára és a vele levő emberek számára. ²¹ És szólt Abnér Dávidhoz: Hadd kelek föl, hogy menjek és összegyűjtsem uramhoz a királyhoz egész Izraélt, hogy szövetséget kössenek veled és király légy mindazon, a mit kíván lelked. Erre elbocsátotta Dávid Abnért, és elment békében. ²² De ime Dávid szolgálai meg Jóáb jöttek a hadjáratból, és sok zsákmányt hoztak magukkal; Abnér pedig nem volt Dávidnál Chebrónban, mert elbocsátotta, és elment békében. ²³ Jóáb és a vele levő egész sereg megérkeztek, ekkor tudtára adták Jóábnak, mondván: Eljött Abnér, Nér fia, a királyhoz, elbocsátotta és elment békében. ²⁴ Erre bement Jóáb a királyhoz és mondta: Mit cselekedtél? Ime eljött hozzád Abnér, minek is bocsátottad el és el is ment? ²⁵ Ismered Abnért, Nér fiát, hogy téged rászedni jött és hogy megtudja mentedet és jöttedet és hogy megtudjon mindent, a mit cselekszel. ²⁶ Erre kiment Jóáb Dávidtól, követeket küldött Abnér után és visszahozták őt a Szíra-kutjától; Dávid pedig nem tudta. ²⁷ Midőn visszajött Abnér Chebrónba, félre vezette őt Jóáb a kapuba, hogy vele titokban beszéljen; ott ágyékba ütötte őt, hogy meghalt, Aszáélnék, testvéreinek véreért. ²⁸ Meghallotta Dávid ezután és mondta: ártatlan vagyok én meg királyságom az Örökkévalónál mindörökre Abnér, Nér fia elontott véreben. ²⁹ Szálljon Jóáb fejére és atyjának egész házára, és Jóáb házából ne szünjön meg a folyós, bélpoklos, mankót tartó, kard által eleső és kenyér nélkül szükölködő! ³⁰ Jóáb pedig és

testvére Abisáj meggyilkolták Abnért, mivel hogy megölte testvérüket, Aszáélt Gibeónban, a háborúban. ³¹ És szólt Dávid Jóábhoz és az egész néphez, mely nála volt: Szaggassátok meg ruháitokat, kössetek fel zsákokat és tartsatok gyászt Abnér előtt. Dávid király pedig a koporsó után ment. ³² Eltemették Abnért Chebrónban; ekkor föl-emelte a király hangját és sírt Abnér sirja mellett és az egész nép is sírt. ³³ Gyászdalt mondott a király Abnér fölött és szólt: Hát a mint aljas hal meg, úgy kellett meghalnia Abnérnek! ³⁴ Kezeid megkötözve nem voltak, lábaidat békóba nem vetették; mint a hogy elesnek a gazság fiai, úgy estél el! És tovább sírt fölötte az egész nép. ³⁵ És eljött az egész nép, hogy még nappal kenyeret nyujtsanak Dávidnak, de megesküdött Dávid, mondván: Így tegyen velem Isten és így folytassa — bizony naplemente előtt nem izlelek kenyeret vagy bármit. ³⁶ Az egész nép megértette, és jónak tetszett szemeikben; egészen úgy, a mint tett a király, jónak tetszett az egész nép szemeiben. ³⁷ És megtudta az egész nép meg egész Izraél ama napon, hogy nem a királytól volt az, hogy megölték Abnért, Nér fiát. ³⁸ És szólt a király a szolgálóihoz: Nem tudjátok-e, hogy vezér és nagy ember esett el e napon Izraélben! ³⁹ Én pedig ma gyöngé vagyok, bár fölkenve királynak, de ezek az emberek, Czerúja fiai keményebbek nálam; fizessen meg az Örökkévaló annak, ki a rosszat teszi, rosszasága szerint. ¹ Midőn meghallotta Sálul fia, hogy meghalt Abnér Chebrónban, el-lankadtak kezei, egész Izraél pedig megrémült. ² De két embere, csapatvezére volt Sálul fiának, az egyiknek neve Báana, a másiknak neve Rékháb, a Beérótbeli Rimmón fiai, Benjámín fiai közül; mert Beérót is Benjámínhoz számítatik. ³ Elszöktek a Beérótbeliek Gittájimba és ott

maradtak mint jövevények e mai napig. ⁴ Jónátánnak, SÁUL fiának volt egy béna lábú fia; ötéves volt, mikor jött a hír SÁUL és Jónátán felől Jizreélből, ekkor fölvette a nevelő dajkája és megfutamodott. És történt, midőn az megfutamodásában sietett, leesett és megsántult; neve Mefibóset volt. — ⁵ Mentek a Beérótbeli Rimmón fiai, Rékháb és Báana és bejutottak a nap forró ideje táján Isbóset házába; ő épen lefeküdt déli alvásra. ⁶ Ők bejutottak a ház közepéig mint buzavevők és ágyékba ütötték; erre Rékháb és testvére Báana elmenekültek. ⁷ Bejutottak a házba s ő épen ágyán feküdt hálósobájában, ráütöttek, megölték és fejét vették, erre vitték a fejét és mentek a síkság útján egész éjjel. ⁸ Elvitték Isbóset fejét Dávidhoz Chebrónba és szóltak a királyhoz: Ime, Isbósetnek feje, ellenségedé, SÁUL fiáé, a ki életedre tört; így adott az Örökkévaló uramnak, a királynak e napon megtorlást SÁULON és magzatján. ⁹ Felelt Dávid Rékhábnak és testvérének, Báanának, a Beérótbeli Rimmón fiainak és mondta nekik: Él az Örökkévaló, a ki megváltotta lelke-met minden szorongásból, ¹⁰ bizony, ki hírt hozott nekem, mondván: ime meghalt SÁUL és ő a maga szemeiben úgy volt, mint jó hírnek mondója, de én Cziklágban megfogtam és megöltem, a kinek hírdíjat kellett volna adnom; ¹¹ hát még, midőn gonosz emberek megöltek egy igaz embert házában, fekvőhelyén — most hát ne keressem-e a vérét keze-tekből, hogy kipusztítsalak benneteket az országból? ¹² Erre megparancsolta Dávid a legényeknek, megölték őket és levágták kezeiket és lábaikat és felakasztották a tó mellett Chebrónban; Isbóset fejét pedig vették és eltemették Abnér

5. sírjában, Chebrónban. ¹ És eljöttek mind az Izraél törzsei Dávidhoz Chebrónba és szóltak, mondván: Itt vagyunk, csontod és husod vagyunk; ² tegnap is, tegnap-

előtt is, mikor Sálul volt király fölöttünk, te voltál az aki ki- és bevezette Izraélt — és azt mondta neked az Örökkévaló: te fogod legeltetni népemet, Izraélt és te léssz fejedelmül Izraél fölött. ³ És jöttek mind az Izraél vénei a királyhoz Chebrónba, és kötött velük Dávid király szövetséget Chebrónban az Örökkévaló színe előtt; és fölkenték Dávidot királyul Izraél fölé. ⁴ Harmincz éves volt Dávid, mikor király lett, negyven évig uralkodott; ⁵ Chebrónban uralkodott Jehúda fölött hét évig és hat hónapig, Jeruzsálemben pedig uralkodott harminczhárom évig egész Izraél és Jehúda fölött. ⁶ És ment a király meg emberei Jeruzsálembe a jebúszit, az ország lakója ellen; ez szólt Dávidhoz, mondván: Nem fogsz te ide bejönni, hanem ha eltávolítod a vakokat és a sántákat — mondván: nem fog ide bejönni Dávid. ⁷ És bevette Dávid Czión várát; Dávid városa az. ⁸ És szólt Dávid ama napon: A ki megveri a jebúszit — eljut a vízvezetékhez — meg a sántákat és a vakokat, Dávid lelkének gyülöltjeit; — ezért mondják: vak és sánta nem megy be a házba. ⁹ És lakott Dávid a várban és elnevezte azt Dávid városának; és építkezett Dávid köröskörül a Millótól befelé. ¹⁰ Egyre nagyobb lett Dávid, és az Örökkévaló, a seregek Istene vele volt. ¹¹ És küldött Chirám, Czór királya, követeket Dávidhoz, meg czedrusfákat, famivéseket és építő kőmivéseket, és házat építettek Dávidnak. ¹² S megtudta Dávid, hogy megszilárdította őt az Örökkévaló királynak Izraél fölött, és hogy fölemelte uralmát népe, Izraél kedvéért. ¹³ És még vett Dávid ágysokat és feleségeket Jeruzsálemből, miután elment Chebrónból: és még születtek Dávidnak fiai és leányai. ¹⁴ Es ezek a nevei azoknak, kik neki Jeruzsálemben születtek: Sammúá, Sóbáb, Nátán és Salamon. ¹⁵ Jibchár, Elisúá,

Néfég és Jáfia. ¹⁶ Elísámá, Eljádá és Elífélet.

¹⁷ Midón hallották a filiszteusok, hogy fölkenték Dávidot királylyá Izraél fölé, fölvonultak mind a filiszteusok, hogy keressék Dávidot; meghallotta Dávid és leszállott a várba.

¹⁸ A filiszteusok pedig elérkeztek és elterültek a Refáim völgyében. ¹⁹ Ekkor megkérdezte Dávid az Örökkévalót,

mondván: Vonuljak-e a filiszteusok ellen, kezembe adod-e őket? — Szólt az Örökkévaló Dávidhoz: Vonulj, mert kezedbe fogom adni a filiszteusokat. ²⁰ Odaérkezett Dávid

Báal-Peráczimba és megverte őket ott Dávid és mondta: Szétszakasztotta az Örökkévaló ellenségeimet előttem mint vízszakadás; azért így nevezte el ama helyet:

Báal-Peráczim. ²¹ Ott hagyták bálványképeiket; és föl-vették azokat Dávid és emberei. ²² Még tovább is

feljöttek a filiszteusok és elterültek a Refáim völgyében.

²³ Ekkor megkérdezte Dávid az Örökkévalót. Mondta: Ne vonulj föl! Fordulj mögéd és támadj reájuk a szederfák felől; ²⁴ és léssen, mikor lépés neszét hallod a szederfák csúcsain, akkor mozdulj, mert akkor kivonult az Örökkévaló előtted, hogy megverje a filiszteusok táborát. ²⁵ És cselekedett Dávid akképen, a mint megparancsolta neki az Örökkévaló; s megverte a filiszteusokat Gébától egészen Gézer felé.

6. ¹ Összegyűjtött Dávid újból minden ifjat Izraélben: harminczezet. ² Fölkelt és elment Dávid meg az egész nép, mely vele volt, Báalé-Jehúdából, hogy onnan fölvigyék az Isten ládáját, a mely neveztetett a Névről, az Örökkévalónak, a seregek Urának nevéről, a ki a kérubokon székel. ³ Rátették az Isten ládáját új szekérre és elvitték Abínádáb házából, mely a dombon volt; Uzza és Achjó pedig, Abínádáb fiai, vezették az új szekeret. ⁴ Elvitték Abínádáb házából, mely a dombon volt, Isten ládájával

menve; Achjó pedig ment a láda előtt. ⁵ Dávid pedig és Izraél egész háza játszadoztak az Örökkévaló színe előtt mindenféle cziprusfa hangszeren: hárfákon, lantokon, dobokon, csörgőkön és czimbalmokon. ⁶ Midőn a Nákhónszérühöz értek, Uzza odanyult Isten ládjához és megfogta, mert megcsúszott a marha. ⁷ Erre föllobbant az Örökkévaló haragja Uzza ellen, és megverte őt ott Isten a vétség miatt; és meghalt ott az Isten ládája mellett. ⁸ És haragjára volt Dávidnak, hogy rést tört az Örökkévaló Uzzán; és elnevezték ama helyet Uzza részének mind e mai napig. ⁹ És megfélemllett Dávid ama napon az Örökkévalótól és mondta: Miképen jöjjön hozzám az Örökkévaló ládája? ¹⁰ Nem akarta tehát Dávid magához vitetni az Örökkévaló ládját Dávid városába; hanem félre vitette Dávid a Gátbeli Óbéd-Edóm házába. ¹¹ És maradt az Örökkévaló ládája a Gátbeli Óbéd-Edóm házában három hónapig; s megáldotta az Örökkévaló Óbéd-Edómot és egész házát. ¹² Tudtára adták Dávid királynak, mondván: Megáldotta az Örökkévaló Óbéd-Edóm házát és mindent a mi az övé, Isten ládája kedveért. Erre elment Dávid és fölvitte az Isten ládját Óbéd-Edóm házából Dávid városába örvendezés közt. ¹³ És volt, a mint hat lépést léptek az Örökkévaló ládjának vivői, áldozott egy ökröt és hizlalt barmot. ¹⁴ Dávid pedig tánczolt egész erővel az Örökkévaló színe előtt; Dávid fel volt övezve len-éféddal. ¹⁵ Így vitték föl Dávid és Izraél egész háza az Örökkévaló ládját riadás és harsonaszó mellett. ¹⁶ Mialatt beért az Örökkévaló ládája Dávid városába, Míkhál, Sálul leánya letekintett az ablakon és látta Dávid királyt, a mint ugrándozik és tánczol az Örökkévaló színe előtt; ekkor lenézte őt szívében. ¹⁷ Bevitték az Örökkévaló ládját és fölállították a helyére a sátorban, melyet fölfont számára

Dávid, és bemutatott Dávid égőáldozatokat az Örökkévaló színe előtt, meg békeáldozatokat. ¹⁸ Midőn végzett Dávid azzal, hogy bemutassa az égőáldozatot és bekeáldozatokat, megáldotta a népet az Örökkévalónak, a seregek Urának nevében. ¹⁹ És kiosztott az egész népnek, Izraél egész sokaságának, mind férfinak, mind asszonynak, kinek-kinek egy kerek kenyeret, egy darab húst és egy aszúszőlő-lepényt; erre elment a nép, ki-ki a házába. ²⁰ És visszatért Dávid, hogy megáldja a házát, ekkor kijött Míkhál, Sámuel leánya Dávid elejébe és mondta: Mi dicső volt ma Izraél királya, a ki mutatkozott ma szolgálóinak szolgálóleányai előtt, a mint mutatkozni szokott egyike a léháknak. ²¹ Erre szólt Dávid Míkhálhoz: Az Örökkévaló színe előtt, a ki kiválasztott engem inkább, mint atyádat és egész házát, engem rendelvén fejedelmül az Örökkévaló népe fölé, Izraél fölé — ha játszadok az Örökkévaló színe előtt, ²² úgy hogy még ennél is alázottabbnak látszanám és alacsony volnék szemeimben: a szolgálók előtt, kikről szóltál, mégis dicsőnek látszanám. ²³ Míkhálnak, Sámuel leányának pedig nem volt gyermeke halála napjáig.

7. ¹ Volt pedig, midőn a király lakott a házában s az Örökkévaló nyugalmat szerzett neki köröskörül mind az ellenségeitől, ² szólt a király Nátán prófétához: Nézd csak, én cédrusházban lakom, az Isten ládája pedig szőnyegek között lakik. ³ Erre szólt Nátán a királyhoz: Mindazt, a mi szivedben van, menj és tedd meg, mert az Örökkévaló veled van. ⁴ És volt azon éjjel — lett az Örökkévaló igéje Nátánhoz, mondván: ⁵ Menj, szólj szolgálomhoz Dávidhoz: Így szól az Örökkévaló: vajjon te akarsz-e nekem házat építeni, lakásomra? ⁶ Bizony nem laktam házban azon nap óta, hogy fölvezettem Izraél fiait Egyiptomból mind e mai napig, hanem jártam sátor-

ban és hajlékban. ⁷ Valamerre jártam mind az Izraél fiai közt, vajjon szóval szóltam-e Izraél törzseinek egyikéhez, ahoz, a kit rendeltem, hogy legeltesse népemet, Izraélt, mondván: miért nem építettetek nekem czédrusházat? ⁸ Most pedig így szólj szolgámhoz, Dávidhoz: így szól az Örökkévaló, a seregek Ura: én vettelek a rétről a juhok mögől, hogy fejedelem légy népem fölött, Izraél fölött. ⁹ És veled voltam, valamerre mentél, kiirtottam mind az ellenségeidet előled, szereztem neked nagy nevet, a milyen a legnagyobbak neve a földön; ¹⁰ hogy helyet rendeljek népemnek Izraélnek s elplántáljam, hogy lakják a maga helyén és ne reszkessen többé és ne sanyargassák őt továbbra a gazság emberei mint annakelőtte, ¹¹ ama naptól fogva, hogy birákat rendeltem Izraél népem fölé és neked nyugalmat szereztem mind az ellenségeidtől. Tudtodra adja tehát az Örökkévaló, hogy házat alapít majd neked az Örökkévaló: ¹² midőn betelnek napjaid és fekszel őseidnél, akkor fentartom utánad magzatodat, mely testedből származik és megszilárdítom királyságát. ¹³ Ő épít majd házat nevemnek, s megszilárdítom királyságának trónját mindörökre. ¹⁴ Én leszek neki atyjául és ő lesz nekem fiamul, a kit, ha bűnt követ el, megfenyíték emberek vesszejével és emberfiak csapásaival; ¹⁵ de szeretetem el nem távozik tőle, a mint eltávoztattam Saultól, a kit elmozdítottam előled. ¹⁶ Maradandó lesz a házad és királyságod örökre előtted, trónod szilárd lesz örökké. ¹⁷ Mind e szavak szerint és mind e látomás szerint — e szerint beszélt Nátán Dávidhoz.

¹⁸ Ekkor bement Dávid király, leült az Örökkévaló színe elé és mondta: Ki vagyok én, oh Uram Örökkévaló, és mi-a házam, hogy eljuttattál engem idáig! ¹⁹ És még csekély volt ez a szemeidben, Uram Örökkévaló. szolgád

háza felől is beszéltél messze időre! S ez tanítás az embereknek, oh Uram, Örökkévaló. ²⁰ De mit beszéljen Dávid még továbbra is hozzád, hiszen te ismered szolgálodat, Uram Örökkévaló. ²¹ A te igéd kedvéért és szived szerint cselekedted te mind e nagy dolgot, tudatván azt szolgáladdal. ²² Ezért nagy vagy Örökkévaló, Isten, mert nincs olyan mint te és nincs Isten rajtad kívül, mind a szerint, a mit hallottunk füleinkkel. ²³ És ki olyan mint néped, mint Izraél, egyetlen nemzet a földön, melyet Isten ment megváltani magának népül, hogy szerezzen magának nevet és hogy tegye érettetek e nagy dolgot és félelmetes dolgokat a te országodért néped miatt, melyet megváltottál magadnak Egyiptomból nemzetektől és isteneiktől. ²⁴ És megszilárdítottad magadnak népedet, Izraélt, magadnak népül örökre, és te Örökkévaló, lettél nekik Istenük. ²⁵ Most tehát, Örökkévaló, Isten, azon szót, melyet szóltál szolgálád és háza felől, tartsd fönn örökre és tégy úgy, a mint szólottál. ²⁶ És nagy lesz a neved örökre, midőn mondják: Az Örökkévaló, a seregek Ura, Isten Izraél fölött, Dávid szolgálád háza pedig szilárd lesz előtted. ²⁷ Mert te, Örökkévaló, a seregek Ura, Izraél Istene, kinyilatkoztattad szolgálád fülébe, mondván: házat építek neked — ezért birta rá szolgálád a szívét, hogy imádkozzék hozzád ezzel az imával. ²⁸ Most pedig, Uram, Örökkévaló, te vagy az Isten és igazság lesznek szavaid, melyekkel kimondtad szolgálád felől ezt a jót. ²⁹ És most, akard, hogy megáldjad szolgáladnak házat, hogy örökre előtted legyen; mert te, Uram, Örökkévaló, szóltál és a te áldásoddal áldassék meg szolgálád háza örökre.

8. ¹ Történt ezután, megverte Dávid a filiszteusokat és megalázta őket, és elvette Dávid a filiszteusok kezéből a hatalom gyepelőjét. ² Megverte Móábot és mérte őket

kötéllal, földre fektetve őket, és mért két kötéllyel megölésre és egy egész kötéllyel életbenhagyásra; lett tehát Móáb Dávidé, ajándékvivő szolgául. ³ Megverte Dávid Hadád-Ezért, Rechób fiát, Czóba királyát, mikor elindult, hogy megállapítsa hatalmát az Eufrátes folyamnál. ⁴ Elfogott tőle Dávid ezerhétszáz lovast és huszezer gyalogos embert, és Dávid megbénította az egész szekérhadat, és hagyott belőle száz szekeret. ⁵ Ekkor jött Arám-Dammészek, hogy segítsen Hadád-Ézernek, Czóba királyának és megverte Dávid Arám közt kuszonkétezer embert. ⁶ És elhelyezett Dávid örsöket Arám-Dammészekben és Dávidé lett Arám, ajándékvivő szolgául. Így megsegítette az Örökkévaló Dávidot, valamerre ment. ⁷ És elvette Dávid az arany pajzsokat, melyek Hadád-Ézer szolgálói voltak, és bevitte azokat Jeruzsálembe. ⁸ Bétachból pedig és Bérótájából, Hadád-Ézer városaiból, elvett Dávid király igen sok érczet.

⁹ Meghallotta Tói, Chamát királya, hogy megverte Dávid Hadád-Ézer egész seregét. ¹⁰ Ekkor elküldte Tói Jórámot, a fiát, Dávid királyhoz, hogy megkérdezze békéje felől és hogy üdvözölje azért, hogy harczolt Hadád-Ézer ellen és megverte, mert Tóinak hadfele volt Hadád-Ézer; kezében pedig voltak ezüst edények, arany edények és érczedények. ¹¹ Azokat is szentelte Dávid király az Örökkévalónak, együtt azon ezüstrrel és aranynyal, melyet szentelt volt mind a népektől, melyeket meghódított: ¹² Arámtól, Móábtól, Ammón fiaitól, a filiszteusoktól, Amáléktól és Hadád-Ézer, Rechób fia, Czóba királyának zsákmányából. ¹³ És nevet szerzett Dávid, mikor visszatért azután, hogy megverte Arámot a Sósvölgyben, tizennyolcz-ezret. ¹⁴ És elhelyezett örsöket Edómban; egész Edómban helyezett el örsöket, és lett egész Edóm szolgájává Dávidnak. Így segített az Örökkévaló Dávidot, valamerre ment.

¹⁵ Király volt Dávid egész Izraél fölött és szolgáltatót Dávid jogot és igazságot egész népének. ¹⁶ Jóáb, Czerúja fia, a sereg fölött volt; Jehósáfát, Achílúd fia, kancellár; ¹⁷ Czádók, Achítúb fia és Achimélekh, Ebjátár fia, papok; Szerája író; ¹⁸ Benájáhú, Jehójadá fia, a keréti és peléti fölött, Dávid fiai pedig papok voltak. ¹ Mondta Dávid: Van-e még valaki, a ki megmaradt Sálul házából? Majd szeretetet teszek vele Jónátán kedveért. ² Sálul házábanak pedig volt egy szolgája, neve Czíba, azt elhívták Dávidhoz és szólt hozzá a király: Te vagy-e Czíba? Mondta: A te szolgád. ³ És mondta a király: Nincsen még valaki Sálul házából? Majd isteni szeretetet teszek vele. Szólt Czíba a királyhoz: Van még Jónátánnak egy béalábú fia. ⁴ Erre mondta neki a király: Hol van? Szólt Czíba a királyhoz: Ime ő Mákhír, Ammiél fia házában van, Ló-Debárban. ⁵ Odaküldött Dávid király és elhozatta őt Mákhír, Ammiél fia házából, Ló-Debárból. ⁶ Midőn odaérkezett Mefibóset, Jónátánnak, Sálul fiának a fia Dávidhoz, levetette magát arczára és leborúlt. És mondta Dávid: Mefibóset! Mondta: Itt a szolgád. ⁷ És mondta neki Dávid: Ne félj, mert tenni fogok veled szeretetet atyád, Jónátán kedvéért, és visszaadom neked Sálul atyádnak egész földbirtokát; magad pedig mindig asztalomnál eszel kenyeret. ⁸ Leborúlt és mondta: Mi a te szolgád, hogy fordultál olyan holt ebhez, mint én vagyok? ⁹ Ekkor hívatta a király Czibát, Sálul szolgáját és szólt hozzá: Mindazt, a mi Sálul és egész házáé volt, az urad fiának adtam. ¹⁰ Miveld meg számára a földet, te meg fiaid és szolgáid; s a mit betakarítsz, legyen urad fiáé kenyérnek, hogy egyék abból; de Mefibóset, urad fia, asztalomnál eszik mindig kenyeret. — Czibának pedig tizenöt fia volt és húsz szolgája. ¹¹ Szólt Czíba a királyhoz:

Egészen úgy a mint parancsolja uram, a király az ő szolgájának, aképen fog cselekedni a te szolgád. — Mefibóset tehát asztalomnál eszik, mint egyike a királyfiaknak.
¹² Mefibósetnek volt egy kis fia, neve Míkha; Czíba házá-
 nak egész lakossága szolgája volt Mefibósetnek. ¹³ Mefi-
 bóset pedig Jeruzsálemben lakott, mert a király asztalánál
 evett ő mindig; és ő mindkét lábára sánta volt.

¹ Történt ezután, meghalt Ammón fiainak királya és **10.**
 király lett helyette fia, Chánún. ² Mondta Dávid: Hadd
 tegyek szeretetet Chánúnnal, Náchás fiával, valamint az
 atyja tett velem szeretetet. És oda küldött Dávid, hogy őt
 vigasztalja szolgái által atyja felől és elérkeztek Dávid szol-
 gái Ammón fiainak országába. ³ És szóltak Ammón fiai-
 nak nagyjai Chánúnhoz, az ő urukhoz: Vajjon tisztelni
 akarja-e Dávid atyádat a szemeidben, hogy vigasztalókat
 küldött neked? Nemde azért, hogy kikutassa a várost és
 kikémlelje és feldúlja, küldte Dávid hozzád az ő szolgáit.
⁴ Ekkor vette Chánún Dávid szolgáit, lenyiratta szakálluk
 felét, felében levágatta ruháikat alfélükig és elbocsátotta
 őket. ⁵ Tudtára adták Dávidnak és elébük küldött, mert
 nagyon megszégyenülve voltak a férfiak, és mondta a
 király: Maradjatok Jeríchóban, míg megnő szakállatok és
 majd visszatértek. ⁶ És látták Ammón fiai, hogy rossz
 hírbe keveredtek Dávidnál, akkor küldtek Ammón fiai és
 bérbe fogadtak Arám-Bét-Rechóbtól és Arám-Czóbától
 húszezer gyalogost és Máakha királyától ezer embert, Tób
 embereit pedig tizenkétezer embert. ⁷ Midőn meghallotta
 Dávid, elküldte Jóábot és az egész sereget, a vitézeket.
⁸ Kivonúltak Ammón fiai és harcra sorakoztak a kapu
 bejáratán; Arám-Czóba pedig és Rechób, meg Tób emberei
 és Máakha külön voltak a mezőn. ⁹ Mikor látta Jóáb,
 hogy ellene fordul a harcnak éle előlről és hátúlról is,

választott mind az Izraél válogatottjai közül és sorakozott Arám ellen. ¹⁰ A többi népet pedig testvérének Absájnak kezébe adta; és sorakozott Ammón fiai ellen. ¹¹ Mondta: Ha erősebb lesz Arám nálamnál, akkor te légy nekem segítségül, ha pedig Ammón fiai erősebbek lesznek náladnál, akkor én megyek neked segíteni. ¹² Légy erős és erősödjünk népünkért és Istenünk városaiért, az Örökkévaló pedig majd azt teszi, a mi jónak tetszik szemeiben. ¹³ És kiállt Jóáb meg a vele levő nép, harczra Arám ellen, és megfutamodtak előle. ¹⁴ Ammón fiai pedig látták, hogy megfutamodott Arám, akkor megfutamodtak Abisáj elől és bementek a városba. Erre visszatért Jóáb Ammón fiaitól és eljött Jeruzsálembe. ¹⁵ Midőn látta Arám, hogy vereséget szenvedett Izraél előtt, összegyűltek együvé. ¹⁶ És Hadád-Ézer küldött és elindította a folyamon túl levő Arámot, és eljutottak Chélámig, Sóbákh pedig, Hadád-Ézer hadvezére, az élükön. ¹⁷ Midőn tudtára adták Dávidnak, összegyűjtötte egész Izraélt, átkelt a Jordánon és eljutott Chélámba, akkor sorakoztak az Arámbeliek Dávid ellen és harczoltak vele. ¹⁸ S megfutamodott Arám Izraél elől, és megölt Dávid Arámból hétszáz szekérharczost és negyvenezer lovast, Sóbákhot a hadvezérét pedig leütötte, és meghalt ott. ¹⁹ Midőn látták mind a királyok, Hadád-Ézer szolgálói, hogy vereséget szenvedtek Izraél előtt, békét kötöttek Izraéllal és szolgálóikká lettek. És féltek továbbra is

11. segíteni Ammón fiait. ¹ És volt az évnek fordúltakor, a mikor hadba vonúlnak a királyok, elküldte Dávid Jóábot és szolgálait vele, meg egész Izraélt és elpusztították Ammón fiait és ostrom alá vették Rabbát, Dávid pedig Jeruzsálemben maradt.

² Történt egyszer estefelé, fölkelt Dávid a fekvőhelyéről, járkált a király házának tetején és meglátott a tetőről egy

fürdőző asszonyt; az asszony pedig nagyon szép ábrázatú volt. ³ Ekkor küldött Dávid és tudakozódott az asszony felől. Mondták: Hiszen ez Bat-Séba, Eliám leánya, a chittita Urija felesége. ⁴ Erre küldött Dávid követeket, és elhozatta; odament hozzá, ő meg hált vele, midőn épen megtisztult volt tisztátalanságából. Erre visszatért házába. ⁵ Várandós lett az asszony, elküldött és tudtára adta Dávidnak és mondta: Várandós vagyok. ⁶ Ekkor küldött Dávid Jóábhhoz: Küldd el hozzám a chittita Uriját. És elküldte Jóáb Uriját Dávidhoz. ⁷ Odament tehát Urija hozzá, és kérdezősködött Dávid Jóáb hogyléte felől, a népnek hogyléte felől és a háború hogyléte felől. ⁸ Erre mondta Dávid Urijának: Menj le házába és mosd meg lábaidat. Kiment Urija a király házából és ment utána a király ajándéka. ⁹ S feküdt Urija a király házában bejáratán mind az urának szolgáljaival és nem ment le házába. ¹⁰ Tudtára adták Dávidnak, mondván: Nem ment le Urija a házába. Ekkor szólt Dávid Urijához: Nem útról jössz-e? Miért nem mentél le házába? ¹¹ Szólt Urija Dávidhoz: A láda meg Izraél és Jehúda sátrakban laknak, uram Jóáb pedig és uramnak szolgáljai a mezőn táboroznak és én bemenjek házába, hogy egyem, igyam és háljak a feleségemmel? Életedre és lelked életére, nem teszem ezt a dolgot! ¹² Erre szólt Dávid Urijához: Maradj itt ma is, és majd holnap elbocsátlak. Maradt tehát Urija Jeruzsálemben aznap és másnap. ¹³ És hívatta őt Dávid; evett előtte és ivott, le is részegítette. Este kiment, hogy lefeküdjék a fekvőhelyén urának szolgáljai mellett, de házába nem ment le. ¹⁴ Volt pedig reggel, levelet írt Dávid Jóábnak és elküldte Urija által. ¹⁵ Irta pedig a levélben, mondván: Állítsátok Uriját a leghevesebb harcz éle felé, s fordúljatok el tőle, hogy megveressék és meghaljon. ¹⁶ És volt, mikor

ostromolta Jóáb a várost, arra a helyre állította Uriját, melyről tudta, hogy ott vitéz férfiak vannak. ¹⁷ Ekkor kivonultak a város emberei, harczoltak Jóábbal, és elestek néhányan a nép közül, Dávid szolgái közül, és meghalt a chittita Urija is. ¹⁸ Ekkor küldött Jóáb és tudtára adta Dávidnak a harcznak minden dolgát. ¹⁹ És megparancsolta a követnek, mondván: Midőn végeztél azzal, hogy elmondod a királynak a harcznak minden dolgát, ²⁰ és léssen, ha fölgerjed a király haragja és azt mondja neked: minek közeledtetek a városhoz, hogy harczoljatok, nem tudátok-e, hogy löni fognak a falról? ²¹ ki ütötte agyon Abimélekhet, Jerubbéset fiát, nemde egy asszony dobott reá egy malomkődarabot a falról, úgy hogy meghalt Tébéczben — minek közeledtetek a falhoz? — akkor mondjad: szolgád, a chittita Urija is meghalt. ²² Elment a követ, megérkezett és tudtára adta Dávidnak mindazt, mivel őt Jóáb küldte. ²³ Szólt a követ Dávidhoz: Bizony erősebbek voltak nálunknál az emberek, kijöttek ellenünk a mezőre, mi meg voltunk ő ellenük a kapu bejáratáig; ²⁴ és löttek a lövők szolgáidra a falról és meghaltak néhányan a király szolgái közül, a te szolgád, a chittita Urija is meghalt. ²⁵ Ekkor szólt Dávid a követhoz: Így szólj Jóábhöz: ne tessék rossznak szemeidben ez a dolog, mert így is úgy is emészt a kard, erősen folytasd harczodat a város ellen s rombold le — így bátorítsd őt. ²⁶ Midőn meghallotta Urija felesége, hogy meghalt férje Urija, gyászt tartott az ura fölött. ²⁷ Midőn elmúlt a gyász, küldött Dávid és befogadta őt házába, lett neki feleségül és szült neki fiút; és rossznak tetszett a dolog, melyet cselekedett Dávid, az

12. Örökkévaló szemeiben. ¹ És küldte az Örökkévaló Nátánt Dávidhoz; bement hozzá és mondta neki: Két

ember volt egy városban, az egyik gazdag, a másik szegény. ² A gazdagnak igen sok aprójószágja és marhája volt. ³ A szegénynek pedig nem volt semmije, csak egy kis juhocskája, melyet szerzett; ezt táplálta, fölnövekedett nála és gyermekeivel együtt; a kenyereből evett, poharából ivott és ölében feküdt és olyan volt neki, mint egy leánya. ⁴ De jött egy vándor a gazdag emberhez és ez sajnált venni a maga apró jószágából és marhájából, hogy azt elkészítse a hozzá ment utas számára; vette tehát a szegény ember juhocskáját és elkészítette a hozzá ment ember számára. ⁵ Ekkor nagyon fellobbant Dávid haragja azon ember ellen, és szólt Nátánhoz: Él az Örökkévaló, hogy halálfia az ember, a ki ezt tette. ⁶ A juhocskát pedig fizesse meg négyszeresen, mivelhogy e dolgot cselekedte és nem könyörült. ⁷ Erre szólt Nátán: Te vagy az az ember! Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: én fölkenetelek királynak Izraél fölé, és én megmentettelek Sául kezéből; ⁸ adtam neked urad házát, meg urad asszonyait az öledbe, és adtam neked Izraél és Jehúda házát, és ha kevés az, hozzátennék még ilyeneket meg ilyeneket. ⁹ Miért vetted meg az Örökkévaló igéjét, cselekedvén azt, a mi rossz az ő szemeiben? A chittita Úriját megölted karddal, feleségét pedig nőül vetted magadnak, őt ugyanis megölted Ammón fiainak kardjával. ¹⁰ Most tehát nem fog távozni a kard házadtól sohasem, mivelhogy megvetettél engem és elvetted a chittita Úrija feleségét, hogy nőül legyen neked. ¹¹ Így szól az Örökkévaló: Ime én támasztok ellened veszedelmet a te házadból és veszem szemeid láttára asszonyaidat és odaadom társadnak, az hál majd asszonyaiddal ennek a napnak szeme láttára. ¹² Mert te titokban cselekedtél, én pedig megcselekszem e dolgot egész Izraélnek előtte és a napnak

előtte. ¹³ Ekkor szólt Dávid Nátánhoz: Vétkeztem az Örökkévaló ellen! — Szólt Nátán Dávidhoz: Az Örökkévaló is elvette vétkeket, nem fogsz meghalni. ¹⁴ Ámde mert káromlásra indítottad az Örökkévaló ellenségeit e dologgal, a neked születendő fiú is meg fog halni. ¹⁵ És elment Nátán a házába. És sújtotta az Örökkévaló a gyermeket, melyet Úrija felesége szült Dávidnak, és megbetegedett. ¹⁶ Ekkor megkereste Dávid az Istent a fiúért, böjtöt tartott Dávid, bement és földön fekvé hált. ¹⁷ Ekkor rá támadtak háza vénei, hogy fölkeltsék a földről; de nem akart és nem evett velük kenyeret. ¹⁸ Volt pedig a hetedik napon, meghalt a gyermek; és féltek Dávid szolgálói tudtára adni neki, hogy meghalt a gyermek, mert azt mondták: Ime, mikor életben volt a gyermek, beszéltünk hozzá, és nem hallgatott szavunkra, hát hogy mondhatjuk meg neki, meghalt a gyermek, hogy magán bajt tegyen! ¹⁹ Midőn látta Dávid, hogy szolgálói egymással suttognak, megértette Dávid, hogy meghalt a gyermek. És szólt Dávid a szolgálóihoz: Meghalt-e a gyermek? Mondták: Meghalt. ²⁰ Ekkor fölkelte Dávid a földről, megmosdott, megkente magát és ruhát váltott, bement az Örökkévaló házába és leborúlt; majd bement a maga házába, kért, és tettek eléje kenyeret és evett. ²¹ Ekkor szóltak hozzá szolgálói: Mi dolog ez, a mit cselekedtél? Az élő gyermekért böjtöltél és sírtál, és midőn meghalt a gyermek, fölkelte és ettél kenyeret! ²² Mondta: A meddig élt a gyermek, böjtöltem és sírtam, mert azt mondtam: ki tudja, majd megkönyörül rajtam az Örökkévaló, és életben marad a gyermek. ²³ Most azonban meghalt, minek is böjtöljek? Visszahozhatom-e még? Én elmegyek ő hozzá, de ő nem tér vissza én hozzám. ²⁴ És megvigasztalta Dávid a feleségét, Bat-Sébát, bement hozzá és hált vele; fiát szült és elnevezte őt Salamonnak.

Az Örökkévaló pedig szerette őt: ²⁵ izenetet küldött Nátán próféta által, és elnevezte őt Jedídjának, az Örökkévaló kedvéért. ²⁶ Harczolt Jóáb Rabbát-Bené-Ammón ellen és bevette a királyvárost. ²⁷ Ekkor küldött Jóáb követeket Dávidhoz, és mondta: Harczoltam Rabba ellen, be is vettem a vízivárost; ²⁸ most tehát, gyűjtsd össze a többi népet és táborozz a város ellen és vedd be, nehogy én vegyem be a várost és az én nevemről nevezék azt el. ²⁹ Erre összegyűjtötte Dávid az egész népet és elment Rabbába, harczolt ellene és bevette. ³² És levette királyuknak koronáját a fejről, — súlya egy kikkár arany volt és drágakő rajta — és Dávid fejére került; a városnak igen sok zsákmányát pedig elvitte. ³¹ És a népet is, mely benne volt, kivezette és tétette fűrész alá, vasboronák alá és vasfejszék alá és átvitette téглаégetőn, és így tett mind az Ammón fiainak városaival; erre visszatért Dávid meg az egész nép Jeruzsálembe.

¹ Történt ezután, Absálómnak, Dávid fiának volt szép nő- **13.**
vére, neve Támár; azt megszerette Amnón, Dávid fia. ² És kínja volt Amnónnak egészen megbetegedésig nővére, Támár miatt, mert hajadon volt és lehetetlennek tetszett Amnón szemeiben, hogy bármit is elkövessen rajta. ³ Amnónnak pedig volt egy barátja, neve Jónádáb, fia Simeának, Dávid testvérének, s Jónádáb igen okos ember volt. És mondta neki: Miért vagy te egyre soványabb, oh királyfi, napról-napra? Ugy-e megmondod nekem. Mondta neki Amnón: Támárt, Absálóm testvéremnek nővérét szeretem. ⁵ Erre mondta neki Jónádáb: Feküdj ágyadra és tettesd magad betegnek; s ha majd jön az atyád, hogy téged lászon, így szólj hozzá: jöjjön csak Támár nővérem és adjon nekem kenyeret enni, készítse el szemem előtt az ételt, azért hogy lássam és kezéből egyem. ⁶ Lefeküdt tehát Amnón és

betegnek tetette magát; eljött a király, hogy lássa őt, ekkor így szólt Amnón a királyhoz: Jöjjön csak Támár nővérem és készítsen szemem előtt két bélest, hogy kezéből egyem.

⁷ Ekkor küldött Dávid a házba Támárhoz, mondván: Menj csak Amnón testvéred házába és készítsd el neki az ételt.

⁸ És elment Támár Amnón testvéreinek házába, az pedig feküdt; vette a tésztát, meggyúrta, elkészítette szemei előtt és megfőzte a bélest.

⁹ Vette a serpenyőt s kitöltötte elébe, de az vonakodott enni; s mondta Amnón: Vezessek ki mindenkit tőlem, és kiment mindenki tőle.

¹⁰ Ekkor szólt Amnón Támárhoz: Hozd be az ételt a kamarába, hadd egyem kezedből; s vette Támár a bélest, melyet elkészített és bevitte Amnón testvéreinek a kamrába.

¹¹ Odanyújtotta neki, hogy egyék; ekkor megragadta őt és mondta neki: Jőj, feküdj mellém, nővérem.

¹² De mondta neki: Ne, testvérem, ne gyalázz meg, mert nem tesznek ilyesmit Izraélben, ne kövesd el ez aljasságot.

¹³ S én — hová vigyem gyalázatomat? Te pedig olyan lennél, mint a legaljasabbaknak egyike Izraélben! Most tehát beszélj csak a királylyal, mert nem tagad meg engem tőled.

¹⁴ De nem akart hallgatni szavára, erőt vett rajta, meggyalázta és hált vele.

¹⁵ Erre meggyűlölte őt Amnón igen nagy gyűlölettel; sőt nagyobb volt a gyűlölet, melylyel gyűlölte, a szerelemnél, melylyel szerette volt: és mondta neki Amnón: Kelj föl, menj!

¹⁶ Mondta neki: Ne történjék e gonoszság, mely nagyobb a másiknál, melyet rajtam elkövettél, hogy elküldsz engem! De nem akart reá hallgatni.

¹⁷ Hívta a legényét, a ki őt szolgálta és mondta: Küldjétek csak ki mellőlem ezt itt és csukd be az ajtót utána.

¹⁸ Volt pedig rajta tarka köntös, mert ily ruhákba öltözködnek a hajadon királyleányok. És elvezette őt szolgálója kifelé és becsukta utána az ajtót.

¹⁹ Ekkor hamut hin-

tett Támár a fejére, a rajta levő tarka köntöst pedig megszag-
gatta; fejére tette a kezét és elment, egyre jajgatva. ²⁰ És
szólt hozzá testvére Ábsálóm: Vajjon testvéred Amnón
volt-e nálad? De most nővérem hallgass, testvéred ő, ne
fordítsd szívedet e dologra. És maradt Támár elhagyottan
testvéreinek Ábsálómnak házában. ²¹ Dávid király pedig
meghallotta mind e dolgokat, és haragjára volt nagyon.
²² És nem beszélt Ábsálóm Amnónnal, se rosszat, se jót,
mert gyűlölte Ábsálóm Amnónt a miatt, hogy meggyalázta
nővérét, Támárt. ²³ Történt pedig két esztendő után,
nyirtak Ábsálómnál Báal-Cháczórban, mely Efraim mellett
van; és meghívta Ábsálóm mind a királyfiakat. ²⁴ Ekkor
bement Ábsálóm a királyhoz és mondta: Ime, kérlek,
nyírnak szolgálódnál; menjen csak oda a király meg szolgálái
a te szolgálóddal. ²⁵ Szólt a király Ábsálómhoz: Ne fiam,
ne hagyj mennünk mindnyájunkat, hogy terhedre ne le-
gyünk; unszolta őt, de nem akart odamenni, hanem
megáldotta. ²⁶ Ekkor mondta Ábsálóm: Ha nem, jőjjön
csak oda velünk Amnón testvérem! Mondta neki a király:
Minek menjen veled? ²⁷ De unszolta őt Ábsálóm; küldte
tehát vele Amnónt és mind a királyfiakat. ²⁸ És meg-
parancsolta Ábsálóm a legényeinek, mondván: Nézzétek
csak, mikor vidám lesz Amnón szíve a bor közben és így
szólok hozzátok: üssétek le Amnónt, akkor öljétek meg,
ne féljetek, hiszen én parancsoltam nektek, erősödjetek és
legyetek derék emberek! ²⁹ És tettek Ábsálóm legényei
Amnónnal, a mint parancsolta Ábsálóm; erre fölkeltek
mind a királyfiak, felültek kiki az öszvéreire és megfuta-
modtak. ³⁰ Ők még útban voltak, és a hír eljutott Dávidhoz,
mondván: megölte Ábsálóm mind a királyfiakat, és nem
maradt meg közülök egy sem. ³¹ Erre fölkelte a király, meg-
szaggatta ruháit és földre feküdt; mind a szolgálói pedig ott

álltak megszaggatott ruhákkal. ³² Ekkor megszólalt Jónádáb, Simea, Dávid testvérének fia és mondta: Ne mondja uram: mind az ifjakat, a királyfiakat megölték, hanem egyedül Amnón halt meg, mert Ábsálóm szájában volt ez, a mióta amaz meggyalázta Támárt, a nővérét. ³³ Most tehát ne vegyen uram a király ily dolgot szívébe, hogy mondaná: mind a királyfiak meghaltak; mert egyedül Amnón halt meg. ³⁴ Ábsálóm pedig megszökött. És fölemelte az örködő legény a szemeit és látta, ime sok nép jött az út felől, a hegy oldaláról, hátuljáról. ³⁵ Ekkor szólt Jónádáb a királyhoz: Ime a királyfiak megjöttek; szolgád szava szerint, úgy lett. ³⁶ És volt, a mint végzett a beszéddel, ime a királyfiak megjöttek, fölemelték hangjukat és sírtak; a király is és mind a szolgái sírtak igen nagy sírással. ³⁷ Ábsálóm pedig megszökött és ment Talmájhoz, Ammihúd fiához, Gesúr királyához. És gyászolt fia fölött minden időben. ³⁸ Ábsálóm megszökött és ment Gesúrba, és ott volt három évig. ³⁹ És vágyódott Dávid király lelke epedve Ábsálóm után, mert megvigasztalódott Amnón

14. felől, hogy meghalt. ¹ Megtudta Jóáb, Czerúja fia, hogy a király szíve Ábsálóm felé fordul. ² Küldött tehát Jóáb Tekóába, és hozatott onnan egy okos asszonyt; és szólt hozzá: Tettesd csak magadat gyászolónak, ölts csak magadra gyászruhákat s ne kend magad olajjal, hogy olyan légy mint egy asszony, ki már sok idő óta halott fölött gyászol. ³ És menj be a királyhoz és beszélj hozzá ezen meg ezen szóval — és szájába tette Jóáb a szavakat. ⁴ És szólt a Tekóabeli asszony a királyhoz — levetette magát arczával a földre és leborúlt — szólt: Segíts, oh király! ⁵ És mondta neki a király: Mi lelt? Mondta: Bizony, özvegy asszony vagyok, meghalt a férjem. ⁶ Szolgálódnak pedig két fia volt, ők ketten czivódtak a mezőn és nem

volt senki, ki őket elválasztotta volna egymástól, és leütötte az egyik a másikat és megölte őt. ⁷ És ime, rátámadt az egész család szolgálódra és azt mondták: add ki azt, a ki leütötte testvérét, hogy megöljük őt testvére életéért, a kit agyonütött, hadd irtsuk ki az örököszt is — hogy kioltsák parázsomat, mely megmaradt, hogy ne hagyjanak férjemnek nevet és maradékot a föld színén. ⁸ Ekkor szólt a király az asszonyhoz: Menj haza és majd parancsot adok felőled. Erre szólt a Tekóabeli asszony a királyhoz: Rajtam legyen, uram király, a bűn és atyám házán; a király meg trónja pedig ártatlan. ¹⁰ És mondta a király: A ki így beszél hozzád, hozd én elém, és többé nem fog hozzád nyúlni. ¹¹ Mondta: Gondoljon csak a király az Örökkévalóra, Istenedre, hogy sokat ne pusztítson a vérboszuló és ki ne irtsák a fiamat. És mondta: Él az Örökkévaló, nem hull fiadnak egy hajszála sem a földre. ¹² Erre mondta az asszony: Hadd szóljon szolgálód uramhoz a királyhoz egy szót. És mondta: Szólj! ¹³ Ekkor mondta az asszony: És miért gondoltál ilyent Isten népéről — mint-hogy ezt a szót mondta ki a király, szinte bűnös — azzal, hogy a király nem hívja vissza az eltaszítottját? ¹⁴ Mert meg kell halnunk s úgy vagyunk mint a földre omlott víz, melyet össze nem gyűjtenek; Isten sem vesz el lelket, hanem gondolatokat gondol arra, hogy el ne taszítsa magától az eltaszítottat. ¹⁵ Most pedig, hogy jöttem elmondani a királynak, az én uramnak e szót — mert megfélemlített engem a nép; mondta tehát a szolgálód: hadd beszéljek csak a királyhoz, talán megteszi a király szolgálója szavát, ¹⁶ midőn rám hallgat a király, hogy megmenti szolgálóját azon ember kezéből, ki el akar pusztítani engem meg fiamat egyaránt Isten örökségéből. ¹⁷ Mondta tehát a szolgálód: legyen csak uramnak a királynak szava

megnyugtatósomra, mert mint Isten angyala, olyan az én uram, a király, hogy hallja a jót és a rosszat. Az Örökkévaló, a te Istened pedig legyen veled. ¹⁸ Felelt a király és szólt az asszonyhoz: Ne titkolj el, kérlek, előttem semmit, a mit tőled kérdezek. Mondta az asszony: Beszéljen csak uram, a király. ¹⁹ És mondta a király: Vajjon Jóáb keze van-e veled mindebben? Felelt az asszony és mondta: Él a lelked, uram király, nem lehet kitérni se jobbra, se balra mind attól, a mit beszélt uram, a király; bizony szolgál Jóáb, ő parancsolta nekem és ő tette szolgálód szájába mind e szavakat. ²⁰ Azért hogy fordulatot adjon a dolognak, tette szolgál Jóáb ezt a dolgot — uram pedig bölcs, Isten angyalának bölcsesége szerint, hogy tud mindent, a mi van a földön. ²¹ És szólt a király Jóábhöz: Ime kérlek, megtetted e dolgot; menj hát, hozd vissza a fiút, Ábsálómot. ²² Erre arczával a földre vetette magát Jóáb, leborúlt és megáldotta a királyt; mondta Jóáb: ma megtudta a te szolgál, hogy kegyet találtam szemeidben, uram királyom, mivel megtette a király szolgál szavát. ²³ És fölkelte Jóáb, Gesúrba ment és elhozta Ábsálómot Jeruzsálembe. ²⁴ És mondta a király: Vonúljon vissza a házába, de arczomat ne lássa! Visszavonúlt tehát Ábsálóm a házába, de a király arczát nem látta. ²⁵ Mint Ábsálóm pedig oly szép ember nem volt egész Izraélben, oly dicsérni való; lába talpától feje tetejéig nem volt rajta hiba. ²⁶ S mikor lenyíratta haját — történt ugyanis, hogy idő múlva lenyíratta, a mely idő múlva nyiratkozni szokott, mert nehéz volt rajta — akkor megmérte feje haját: kétszáz sékel volt, a királyi súly szerint. ²⁷ És született Ábsálómnak három fia és egy leánya, neve Támár; ez szép ábrázatú asszony volt. ²⁸ És lakott Ábsálóm két éven át Jeruzsálemben, de a király arczát nem látta.

²⁹ S küldött Ábsálóm Jóábhhoz, hogy őt a királyhoz küldje, de nem akart hozzá menni, még másodszor is küldött, de nem akart menni. ³⁰ Ekkor szólt szolgálaihoz: Nézzétek, Jóáb telke az enyém mellett van, ott van neki árpája, menjetek és gyújtsátok föl tüzze. És felgyújtották Ábsálóm szolgálai a telket tüzze. ³¹ Erre fölkelte Jóáb és bement Ábsálómhoz a házba; szólt hozzá: Miért gyújtották föl szolgálid tüzze a telkemet? ³² Szólt Ábsálóm Jóábhhoz: Ime, küldtem hozzád, mondván: jőjj ide, hadd küldjelek a királyhoz, mondván: minek jöttem meg Gesúr-ból, jobb volna nekem, hogy még ott volnék; most tehát, hadd lássam a király arczát, ha pedig bűn van rajtam, akkor öljön meg. ³³ Erre bement Jóáb a királyhoz és tudtára adta; hivatta Ábsálómot, a ki bement a királyhoz és földig leborúlt arczával a király előtt, és megcsókolta a király Ábsálómot.

¹ Történt ezek után, szerzett magának Ábsálóm kocsit **15.** meg lovakat, és ötven embert, kik futottak előtte. ² Korán föl szokott kelni Ábsálóm és kiállni a kapu útja mellé; és volt, minden ember, kinek pöre volt és ítéletre akart menni a királyhoz — azt megszólította Ábsálóm és mondta: Melyik városból való vagy? Mondta: Izraél törzseinek egyikéből való a te szolgál. ³ Ekkor szólt hozzá Ábsálóm: Lásd, szavaid jók és helyesek, de nem hallgat rád senki a király részéről. ⁴ Majd így szólt Ábsálóm: Vajha engem tennének bírául az országban s hozzám jönne minden ember, kinek pöre vagy ügye van, én meg igazat adnék neki. ⁵ És volt, mikor közeledett valaki, hogy leboruljon előtte, akkor kinyújtotta kezét, megfogta őt és megcsókolta. ⁶ Ily módon cselekedett Ábsálóm egész Izraéllel, azokkal, kik a királyhoz ítéletre jöttek; így meglopta Ábsálóm Izraél embereinek szivét. ⁷ Történt

negyven év múlva, így szólt Ábsálóm a királyhoz: Hadd menjek, kérlek, hogy Chebrónban lerójam fogadásomat, melyet fogadtam az Örökkévalónak. ⁸ Mert fogadást tett a te szolgád, mikor Gesúrban, Arámban, laktam, mondván: ha engem vissza fog hozni az Örökkévaló Jeruzsálembe, akkor szolgálom az Örökkévalót. ⁹ Mondta neki a király: Menj békével. Fölkelt és elment Chebrónba.

¹⁰ És küldött Ábsálóm kémeket mind az Izraél törzsei közé, mondván: A mint halljátok a harsona hangját, mondjátok: király lett Ábsálóm Chebrónban. ¹¹ Ábsálómmal pedig ment kétszáz ember Jeruzsálemből, meg voltak hívva és mentek jó hiszemben, nem tudtak ugyanis semmiről.

¹² És elhozatta Ábsálóm a Gílóbeli Achítófelt, Dávid tanácsosát, városából, Gílóból, mikor bemutatta az áldozatokat. És erős volt az összeesküvés és a nép egyre számosabb lett Ábsálóm mellett. ¹³ És jött a hírmondó Dávidhoz, mondván: Ábsálóm felé fordult Izraél embereinek szive.

¹⁴ Ekkor mondta Dávid mind a szolgálainak, kik vele voltak Jeruzsálemben: Keljetek föl, hadd szökjünk meg, mert nem lesz számunkra menekvés Ábsálóm elől; siessetek elmenni, nehogy sietve utólérjen és reánk lökje a veszedelmet és megverje a várost a kard élével. ¹⁵ Szóltak a király szolgálói a királyhoz: Egészen a szerint, a mit jónak talál uram a király! Itt a szolgálid! ¹⁶ Erre elindult a király meg egész háza az ő nyomában; és otthagytta a király a tíz ágyasnőt, hogy őrizzék a házat. ¹⁷ Elindult a király meg az egész nép az ő nyomában, és megálltak a legszélső háznál. ¹⁸ Mind a szolgálói pedig elvonultak mellette s mind a keréti és mind a peléti, meg mind a Gátbeliek, hatszáz ember, a kik nyomában jöttek Gátból, elvonultak a király előtt. ¹⁹ Ekkor szólt a király a Gátbeli Ittájhoz: Minek jössz te is velünk? Menj vissza s maradj a

királynál; mert idegen vagy és el is költözhetsz helyedre.

²⁰ Tegnap jöttél és már ma bujdostassalak, hogy velünk jőjj, míg én megyek, a hová megyek? Menj vissza és vidd vissza magaddal testvéreidet szeretettel és hűséggel!

²¹ Erre felelt Ittáj a királynak és mondta: Él az Örökkévaló és él uram a király, bizony azon a helyen, a hol lesz uram a király, akár életre, akár halálra, bizony ott lesz a te szolgád. ²² Ekkor szólt Dávid Ittájhoz: Menj hát és vonulj el. Elvonult tehát a Gátbeli Ittáj meg mind az

emberei és mind a gyermekek, kik vele voltak. ²³ Az egész ország hangosan sírt, míg az egész nép elvonult; a király pedig átkelt a Kidrón patakon és az egész nép átkelt vele, a pusztába való út felé. ²⁴ S ott volt Czádók is meg mind a leviták vele, hordozva Isten szövetségének ládáját, és letették az Isten ládáját — Ebjátár is fölment — míg végképen el nem vonult az egész nép a városból.

²⁵ És mondta a király Czádóknak: Vidd vissza az Isten ládáját a városba; ha majd kegyet találok az Örökkévaló szemeiben, akkor visszahoz engem és látanom engedi őt és hajlékát. ²⁶ Ha pedig így szól: nem kedvellek, — itt vagyok, tegyen velem, a mint jónak tesz szik szemeiben. ²⁷ És szólt a király Czádókhoz a

paphoz: Úgy-e látod? térj vissza a városba békével; Achimáacz fiad és Jónátán, Ebjátár fia, két fiatok veletek van.

²⁸ Lássátok, én majd késedelmezek a pusztasíkságain, míg izenet jön tőletek, hogy értesítsetek engem. ²⁹ Visszavitték tehát Czádók és Ebjátár Isten ládáját Jeruzsálembe, és ott maradtak. ³⁰ Dávid pedig fölment az olajfák hegye hágóján, sírva fölmentében, feje betakarva és mezítláb ment; az egész nép is, mely vele volt, betakarta kiki fejét, és fölmentek, sírva fölmentükben. ³¹ Dávidnak pedig tudtára adták, mondván: Achitófel az összeesküvők közt van

Ábsálóm mellett; s így szólt Dávid: Tedd, kérlek, bálgává Achítófel tanácsát, oh Örökkévaló! ³² Midőn Dávid épen a csúcsig ért, a hol Isten előtt leborulni szokott, ime, elébe jön az Arkibeli Chúsaj, megtépett köntössel és földdel a fején. ³³ És mondta neki Dávid: Ha vonulnál velem, terhemre lennél nekem; ³⁴ de ha visszatérsz a városba és azt mondod Ábsálómnak: szolgád leszek én, oh király, atyád szolgája voltam régen, most meg a te szolgád leszek, — akkor majd meghiusítod javamra Achítófel tanácsát. ³⁵ Hiszen ott vannak veled Czádók és Ebjátár a papok, s lészen, minden dolgot, a mit hallasz a király házából, tudtára adsz Czádók és Ebjátár papoknak. ³⁶ Ime, ott van velük két fiok, Achimáacz Czádóké és Jónátán Ebjátaré; küldjeteik általuk hozzám minden dolgot, mit hallani fogtok. ³⁷ Bement tehát Chúsaj, Dávid barátja, a városba, midőn Ábsálóm Jeruzsálembe érkezett.

16. ¹ Dávid elindult egy keveset a hegycsúcsról, és ime elébe jön Cziba, Mefibóset legénye, meg egy pár fölnyergelt szamár, s azokon kétszáz kenyér, száz aszuszóllólepény, száz fügelepény és egy tömlő bor. ² És szólt a király Czibához: Mi a szándékod ezekkel? Mondta Cziba: A szamarak a király háza számára valók, hogy rájuk üljenek, a kenyér és a füge, hogy abból egyenek a legények, a bor pedig, hogy igyék a bányádt a pusztában. ³ Ekkor mondta a király: És hol van uradnak fia? Szólt Cziba a királyhoz: Ime, Jesuzsálemben időzik, mert azt mondta: ma visszaadja majd nekem Izraél háza atyám királyságát. ⁴ Erre mondta a király Czibának: Ime, a tied mindaz, a mi Mefibóseté. Mondta Cziba: Leborulok, hadd találjak kegyet szemeidben, uram király. ⁵ Majd meg Bachúrímig ért Dávid király, s ime, onnan kijön egy ember, Sál házának családjából, neve Simeí, Géra fia, kijött s

egyre átkozódott. ⁶ És kövekkel meghajigálta Dávidot meg mind a Dávid király szolgálait, az egész nép pedig és mind a vitézek jobbjá és balja felől voltak. ⁷ És így szólt Simei átkozódásában: Eredj, eredj, vérontás embere te, alávalóság embere! ⁸ Visszatérítette reád az Örökkévaló mind az elontott vérét Sálul házának, kinek helyében király lettél, és adta az Örökkévaló a királyságot Ábsálóm fiadnak kezébe; és lám, benne vagy bajodban, mert vérontás embere vagy. ⁹ Ekkor szólt Abisáj, Czerúja fia, a királyhoz: Miért átkozhassa ez a holt eb uramat, a királyt? Hadd megyek át oda, hadd vegyem a fejét. ¹⁰ De mondta a király: Mi közöm hozzátok, Czerúja fiai? Ám átkozódjék, mert az Örökkévaló mondta neki: átkozd Dávidot; tehát ki mondhatja: miért cselekedtél így? ¹¹ És szólt Dávid Abisájhoz és mind a szolgálaihoz: Ime, fiam, ki testemből származott, életemre tör, hát még aztán ez a Benjámínbeli! Hagyjátok őt, hogy átkozódjék, mert az Örökkévaló mondta neki. ¹² Talán látni fogja az Örökkévaló állapotomat és majd fizet nekem az Örökkévaló jót e mai átkozódása helyett. ¹³ És ment Dávid meg emberei az úton — Simei pedig a hegy oldalán ment vele szemben és egyre átkozódott; kövekkel hajigált feléje és port szórt rája. ¹⁴ És megérkezett a király meg az egész nép, mely vele volt bágyadtan és ott megpihent. ¹⁵ Ábsálóm pedig és az egész nép, Izraél emberei, Jeruzsálembé jöttek, Achítófel is vele. ¹⁶ És volt, a mint Ábsálómhoz jött az Arkibeli Chúsáj, Dávidnak barátja, így szólt Chúsáj Ábsálómhoz: Éljen a király, éljen a király! ¹⁷ Erre szólt Ábsálóm Chúsájhoz: Ez a te szereteted barátod iránt, miért nem mentél barátoddal? ¹⁸ Szólt Chúsáj Ábsálómhoz: Nem, hanem a kit választott az Örökkévaló meg ez a nép és mind az Izraél emberei, azé vagyok és

nála maradok. ¹⁹ Másodszor pedig, kinek szolgálok majd? Nemde a fiának; a mint szolgáltam atyád színe előtt, akképen leszek a te színed előtt. ²⁰ És szólt Ábsálóm Achítófelhez: Adjatok ám tanácsot, mit cselekedjünk?

²¹ Erre szólt Achítófel Ábsálómhoz: Menj be atyád ágyasaihoz, a kiket a ház őrzésére hagyott; majd ha hallja egész Izraél, hogy rossz hírbe jutottál atyádnál, akkor megerősödnek mind a veled levők kezei. ²² És fölvták Ábsálóm számára a sátrat a tetőn; és bement Ábsálóm atyja ágyasaihoz egész Izraél szeme láttára. ²³ Achítófel tanácsa pedig, melyet tanácsolt ama napokban, úgy mint mikor valaki megkérdezi Isten igéjét — olyan volt Achítófel minden tanácsa Dávid előtt is, Ábsálóm előtt is.

17. ¹ És szólt Achítófel Ábsálómhoz: Hadd választok, kérlek, tizenkétezer embert, hadd kelek föl és üzőbe veszem Dávidot ez éjjel; ² majd reárontok, mikor ő fáradt és erőtlen kezű, s megijesztem őt, hogy megfutmodják az egész vele levő nép és megölöm az egyedül maradt királyt, ³ hogy hozzád térítsem az egész népet: a mint elfordul mindnyája attól a férfiútól, kit te keresel, békében lesz az egész nép. ⁴ És helyesnek tetszett a dolog Ábsálóm szemeiben és mind az Izraél véneinek szemeiben. ⁵ Ekkor így szólt Ábsálóm: Híjátok csak az Arkibeli Chúsájt is, hadd halljuk azt is, a mi az ő szájában van. ⁶ Jött tehát Chúsáj Ábsálómhoz, és szólt hozzá Ábsálóm, mondván: Ily módon szólt Achítófel, vajjon megtegyük-e szavát? Ha pedig nem, szólj te. ⁷ És szólt Chúsáj Ábsálómhoz: Nem jó a tanács, melyet Achítófel ez ízben tanácsolt. ⁸ Mondta Chúsáj: Te ismered atyádat és embereit, hogy vitézek ők és elkeseredett lelkűek, mint a kölykétől megfosztott medve a mezőn; és atyád a harcz embere és nem hál a néppel együtt. ⁹ Ime,

ő most rejtőzik valamely veremben vagy bármely helyen ; és léssen, midőn eleintén néhányan elesnek közülök és meghallja valaki, azt mondja majd: vereség esett a népen, mely Ábsálómot követi. ¹⁰ És még ha bátor ember is az, a kinek szive olyan mint az oroszlán szive, el fog az csüggedni ; mert tudja egész Izraél, hogy vitéz az atyád és hogy bátor emberek azok, kik vele vannak.

¹¹ Azért azt tanácslom : gyűjtessék össze hozzád egész Izraél Dántól Beér-Sébáig, annyi mint a tenger mellett levő fövény, és magad is menj a háborúba. ¹² Majd rárontunk bármelyik helyen, a hol megtalálható és reája ereszkedünk, a mint aláhull a harmat a földre, úgy hogy nem marad belőle és mind a vele levő emberekből egy sem. ¹³ Ha pedig városba huzódnék, akkor visz majd egész Izraél köteleket ama városhoz és elhurczoljuk őt a patakig, a míg ott még göröngy sem lesz található.

¹⁴ És mondta Ábsálóm meg mind az Izraél emberei : Jobb az Arkibeli Chúsáj tanácsa Achítófel tanácsánál — az Örökkévaló pedig így rendelte, hogy megghiúsíttassék Achítófel jó tanácsa, a végett, hogy elhozza az Örökkévaló Ábsálómra a veszedelmet. ¹⁵ És szólt Chúsáj Czádók és Ebjátár papokhoz : Így meg így tanácsolt Achítófel Ábsálómnak és Izraél véneinek, és így meg így tanácsoltam én. ¹⁶ Most tehát küldjeteK gyorsan és adjátok tudtára Dávidnak, mondván : ne hálj az éjjel a pusztá síkságain, sőt odább kell vonulnod, hogy el ne nyelessék a királys az egész vele levő nép. ¹⁷ Jónátán és Achimáacz pedig ott álltak Én-Rógélben ; és ment a szolgáló és hírt adott nekik, ők meg menjenek és adjanak hírt Dávid királynak, mert nem mutatkozhattak, bemenvén a városba. ¹⁸ De látta őket egy fiú és tudtára adta Ábsálómnak ; erre gyorsan elmentek ők ketten, és eljutottak egy ember házába

Bachúrímban, annak volt udvarában egy kútja, a melybe leszálltak. ¹⁹ És vette az asszony a takarót és ráterítette a kút fölé és szétterjesztette rajta a darát, és nem tudódott ki semmi. ²⁰ És jöttek Ábsálóm szolgái az asszonyhoz a házba és mondták: Hol vannak Achimáacz és Jónátán? Mondta nekik az asszony: Átkeltek a vízcsatornán. Kerestek, de nem találtak és visszatértek Jeruzsálembe.

²¹ És volt elmentük után, fölszálltak a kútból, elmentek és hírt adtak Dávid királynak; így szóltak Dávidhoz: Keljetek föl és vonuljatok át gyorsan a vízen, mert így tanácsolt ellenetek Achitófel. ²² Erre fölkelt Dávid meg az egész vele levő nép és átvonultak a Jordánon; a reggel virradtáig egy sem hiányzott, ki nem kelt volna át a Jordánon. ²³ Achitófel pedig látta, hogy nem hajtatott végre a tanácsa; erre fölnyergelte a szamarat, fölkelt és elment házába, a városba, rendelkezett háza felől és megfojtotta magát. Meghalt és eltemették atyja sírjában.

²⁴ Dávid Máchanájimba érkezett, Ábsálóm pedig átkelt a Jordánon, ő meg mind az Izraél emberei vele. ²⁵ Amászát pedig tette Ábsálóm Jóáb helyébe, a sereg fölé. Amásza fia volt egy embernek, kinek neve Izraélbeli Jitra; az, a ki bement Abigálhoz, Náchás leányához, Czerúja, Jóáb anyja nővéréhez.

²⁶ És táborozott Izraél meg Ábsálóm Gileád országában. ²⁷ Volt pedig, midőn Dávid Máchanájimba érkezett, Sóbi, Náchás fia, Rabbát-Bené-Ammónból, meg Mákhír, Ammiél fia, Ló-Debárból és a Gileádbeli Barzilláj Rógelimból —

²⁸ ágybelit, medenczéket, fazekasedényeket, buzát, árpát, lisztet, pörkölt gabonaszemet, babot, lencsét és pörkölt szemet, ²⁹ mézet, vaját, juhot és tehénsajtot hoztak oda Dávidnak és a vele levő népnek élelmül; mert azt mondták: a nép éhes, elbágyadt és szomjas lett a pusztá-

ban. ¹ És megszámlálta Dávid a vele levő népet, és tett 18. föléjük ezrek tisztjeit és százak tisztjeit. ² És elküldte Dávid a népet: harmadát Jóáb keze alatt, harmadát Abísáj, Czerúja fiának Jóáb testvérének keze alatt, és harmadát a Gátbeli Ittáj keze alatt. — És mondta a király a népnek: ki fogok vonulni én is veletek. De így szólt a nép: Ne vonulj ki! Mert ha megfutamodunk is, nem vetnek reánk ügyet, és ha meg hal is felerészünk, nem vetnek reánk ügyet, mert hát olyan mint mi tízezer is van; most tehát jobb az, ha a városból leszel segítségünkre. ⁴ És szólt hozzájuk a király: A mi jónak tetszik szemitekben, azt teszem. És odaállt a király a kapu mellé, az egész nép pedig kivonult százanként és ezrenként. ⁵ És megparancsolta a király Jóábnak, Abísájnak és Ittájnak, mondván: Csínján bánjatok ám az ifjával, Ábsálómmal. És az egész nép hallotta, a mint ezt parancsolta a király mind a vezéreknek Ábsálóm felől. ⁶ Erre kivonult a nép a mezőre Izraél ellen; és volt a csata Efraim erdejében. ⁷ És vereséget szenvedett ott Izraél népe Dávid szolgái előtt és nagy volt ott a vereség ama napon — hússzezren. ⁸ Szétterjedt ott a harcz az egész vidéken, és többet emésztett meg az erdő a nép közül, mint a mennyit megemésztett a kard ama napon. ⁹ És eléje került Ábsálóm Dávid szolgálainak; Ábsálóm ugyanis nyargalt az öszvéren és az öszvér a nagy tölgyfa bogas ágai alá jutott, ekkor megakadt a feje a tölgyfán, úgy hogy lógott ég és föld között, az öszvér pedig, mely alatta volt, tovább ment. ¹⁰ Látta egy ember és megjelentette Jóábnak s mondta: Ime, láttam Ábsálómot a tölgyfán függve. ¹¹ És mondta Jóáb az embernek, a ki jelentette: Ám ha láttad, miért nem ütötted őt ott le a földre? Rajtam állott volna, hogy adtam volna neked tíz ezüstöt és egy

övet. ¹² És szólt az ember Jóábhhoz: Még ha ezer ezüstöt mérhetnék is tenyereimre, nem nyujtanám ki kezemet a király fia ellen; mert fülünk hallatára parancsolta meg a király neked, Abisájnak és Ittájnak, mondván: vigyázzatok, bárki is, az ifjúra, Ábsálómra. ¹³ Vagy ha hűtelséget követnék el lelkem veszélyével — hiszen semmi sem marad eltitkolva a király előtt — akkor te félreállnál. ¹⁴ Mondta Jóáb: Nem akarok így vesztégetelni miattad. És vett három dárdát a kezébe és beledöfte azokat Ábsálóm szivébe, még mikor élt a tölgyfa közepén. ¹⁵ Ekkor körülállt tíz legény, Jóáb fegyverhordozói, ütötték Ábsálómot és megölték. ¹⁶ S megfuvatta Jóáb a harsonát, és visszatért a nép Izraél üldözésétől, mert visszatartotta Jóáb a népet. ¹⁷ Vették Ábsálómot és bedobták őt az erdőben a nagy verembe és felhánytak reája igen nagy kőrakást; egész Izraél pedig megfutamodott, ki-ki a sátraihoz. ¹⁸ Ábsálóm még életében vett és állított magának egy oszlopot, azt, mely a Király völgyében van, mert mondta: nincs nekem fiam, a végett, hogy említsék nevemet; és nevezte az oszlopot a maga nevével. És így neveztetik: Ábsálóm emléke mind e mai napig. ¹⁹ Achimáacz, Czádók fia, mondta: Hadd futok és viszek hírt a királynak, mert igazat tett neki az Örökkévaló, segítvén őt ellenségei kezéből. ²⁰ De mondta neki Jóáb: Nem leszel te hírmondó e mai napon, majd hírt viszel más napon, de e napon ne vigy hírt, mert hiszen a király fia halt meg. ²¹ És mondta Jóáb a kúsinak: Menj, jelentsd a királynak, a mit láttál. Leborult a kúsi Jóáb előtt és elfutott. ²² De továbbra is szólt Achimáacz, Czádók fia, Jóábhhoz: Legyen bármi, hadd futok, kérlek, én is a kúsi után. Mondta Jóáb: Minek is futnál, fiam, hisz nem neked jut ki hírbér. — ²³ Legyen bármi, én futok. — Mondta neki:

Fuss! Futott hát Achimáacz a Kerület felé és megelőzte a kúsit. ²⁴ Dávid a két kapu között ült; és ment az őr a kapu tetejére a falra, fölemelte szemeit és látta, ime egy ember fut egyedül. ²⁵ Ekkor kiáltott az őr és tudtára adta a királynak; mondta a király: Ha egyedül van, hír van a szájában. És egyre közelebb jött. ²⁶ Erre látott az őr egy másik embert, a mint fut; és kiáltott az őr a kapusnak és mondta: Ime, egy ember fut egyedül. Mondta a király: Ez is hírhozó. ²⁷ És szólt az őr: Úgy látom, hogy az elsőnek futása olyan, mint Achimáacz, Czádók fiának futása. Mondta a király: Jó férfi az s jó hírrel jön. ²⁸ Ekkor kiáltott Achimáacz és szólt a királyhoz: Béke! És leborult a király előtt arczczal a földre; mondta: Áldva legyen az Örökkévaló, a te Istened, a ki kiszolgáltatta azokat az embereket, kik fölemelték kezüket uram, a király ellen. ²⁹ Mondta a király: Béke van-e a fiúval, Ábsálómmal? És szólt Achimáacz: Láttam a nagy tolongást, mikor elküldte Jóáb a király szolgáját meg szolgádat; de nem tudok semmit. ³⁰ Mondta a király: Fordulj, állj ide. Fordult és megállott. ³¹ És ime, a kúsi megérkezett; és szólt a kúsi: Hírül legyen uramnak, a királynak, hogy igazat tett neked ma az Örökkévaló, megsegítvén téged mind az ellened fel-támadók kezéből. ³² Szólt a király a kúsihoz: Béke van-e a fiúval, Ábsálómmal? És mondta a kúsi: Úgy legyenek mint e fiú, uramnak, a királynak ellenségei és mindazok, kik ellened támadtak veszedelemre! ¹ Erre **19.** megrendült a király és fölment a kapu felső termébe és sirt; s így szólt mentében: Fiam Ábsálóm, fiam, fiam Ábsálóm, bárcsak én haltam volna meg te helyetted, Absálóm fiam, fiam! ² És tudtára adták Jóábnak: Ime, a király sír és gyászol Ábsálóm miatt. ³ És gyászszá lett a győzelem ama napon az egész nép számára, mert hallotta a

nép ama napon, mondván: Bánkódik a király fia fölött.

⁴ És lopódzva ment be a nép ama napon a városba, a mint belopódzik az a nép, mely szégyenkezik, mikor megfutamodtak a harczban. ⁵ A király pedig elfödte arczát,

és kiáltott a király nagy hangosan: Fiam Ábsálóm, Ábsálóm fiam, fiam!

⁶ Ekkor bement Jóáb a királyhoz a házba; mondta: Megszégyenítetted ma mind a te szolgálidnak arczát, a kik ma megmentették életedet meg fiaid és leányaid életét meg feleségeid életét és ágyasaid életét — ⁷ szeretvén azokat, kik téged gyűlölnék és gyűlölvén azokat, kik téged szeretnek; mert kijelentetted ma,

hogy nincsenek vezéreid, sem szolgálid, mert megtudtam ma, hogy ha csak Ábsálóm élne, mi valamennyien pedig ma halva volnánk, hogy az akkor helyes volna szemeidben.

⁸ Most tehát kelj föl, menj ki és beszélj szivére szolgálidnak; mert az Örökkévalóra esküszöm, hogyha ki nem jössz, nem marad nálad ez éjjel senki sem, ez pedig nagyobb baj lenne neked, mindazon bajnál, mely rád jött ifjukorod óta mostanáig. ⁹ Erre fölkelte a király és

leült a kapuban; az egész népnek tudtáraadták, mondván: Ime a király a kapuban ül. Ekkor oda ment a nép a király elé; Izraél pedig megfutamodott, ki-ki a sátraihoz.

¹⁰ És versengett az egész nép, mind az Izraél törzseiben, mondván: A király mentett meg bennünket ellenségeink kezéből, és ő szabadított meg bennünket a filiszteusok kezéből és most elszökött az országból Ábsálóm elől;

¹¹ Ábsálóm pedig, kit fölkentünk magunk fölé, meghalt a háborúban; most tehát miért vesztegeltek s nem hozzátok vissza a királyt? ¹² Dávid király pedig küldött Czádók és Ebjátár papokhoz, mondván: Beszéljete Jehúda véneivel, mondván: miért lennétek az utolsók, mikor visszahozzák a királyt a házába? — Egész

Izraél szava pedig eljutott volt a királyhoz a házába. —
¹³ Testvéreim vagytok, csontom és húsom vagytok; miért lennétek hát utolsók, mikor visszahozzák a királyt?
¹⁴ Amászának meg mondjátok: nemde csontom és húsom vagy? Igy tegyen velem az Isten és így folytassa — bizony hadvezér léssz szinem előtt minden időben Jóáb helyett.
¹⁵ Így magához hajtotta mind a Jehúda embereinek szívét, mint egy emberét; és küldtek a királyhoz: Jőjj vissza te meg mind a szolgálid. ¹⁶ Visszatért tehát a király és eljutott a Jordánhoz; Jehúda pedig Gilgálba ment, hogy elébe menjen a királynak, hogy átvigyék a királyt a Jordánon. ¹⁷ Akkor sietett Simeí, Géra fia, a Benjaminbeli, a Bachúrimból való, s lement Jehúda embereivel Dávid király elébe. ¹⁸ És ezer ember volt vele Benjáminból meg Czíba, Sául házának szolgálja s tizenöt fia és husz szolgálja ő vele; és átgázoltak a Jordánon a király elé. ¹⁹ Épen átkelt a komp, hogy átvigyék a király házát és hogy tegyék, a mi jónak tetszik szemeiben, ekkor Simeí, Géra fia, levetette magát a király előtt, mikor átkelt a Jordánon. ²⁰ És szólt a királyhoz: Ne tudjon be nekem uram bünt és ne emlékezzél arra, a mit vétett szolgálád amana-
napon, melyen elment uram, a király Jeruzsálemből, hogy szivére venné a király. ²¹ Mert tudja szolgálád, hogy én vétkeztem és ime eljöttem ma elsőnek József egész házából, lemenve uram a király elébe. ²² Ekkor megszólalt Abisáj, Czerúja fia, és mondta: Vajjon e miatt ne ölessék-e meg Simeí, hogy átkozta az Örökkévaló fölkenntjét? ²³ De mondta Dávid: Mi közöm hozzátok Czerúja fiai, hogy akadályozókul lennétek ma nekem? Ma megölessék valaki Izraélben? Mert hiszen tudom, hogy ma vagyok király Izraél fölött! ²⁴ Szólt tehát a király Simeíhez: Nem fogsz meghalni. És megesküdött neki a király.

²⁵ Mefibóset pedig, Sámuel fia, lement a király elébe ; nem gondozta volt lábait, se nem gondozta szakállát, és ruháit sem mosatta ama naptól fogva, hogy elment a király, egészen ama napig, melyen békével megjött. ²⁶ És volt, mikor Jeruzsálembé jött a király elébe, mondta neki a király : Miért nem jöttél velem, Mefibóset ? ²⁷ Mondta : Uram király, a szolgám megcsalt engem ; mert azt mondta szolgád : hadd nyergelem föl magamnak a szamarat, reáülök és elmegyek a királylyal, mert szolgád sánta. ²⁸ De ő rágalmazta szolgádat uramnál a királynál ; uram a király pedig olyan, mint az Isten angyala : tedd tehát, a mi jónak tetszik szemeidben. ²⁹ Hiszen atyám egész háza nem volt más, mint halálra valók uram a király előtt, mégis az asztalodon evők közé helyezted szolgádat. Mi jogom volna hát nekem még, és hogy kiált-hatok még a királyhoz ? ³⁰ Mondta neki a király : Minek szaporítanád még a szót ? Kimondtam : te meg Cziba osztozatok a mezőben. ³¹ Ekkor szólt Mefibóset a királyhoz : Az egészset is elveheti, minthogy uram királyom békével jött meg házába. ³² A Gileádbeli Barzilláj pedig lejött Rógelimból és átkelt a királylyal a Jordánon, hogy elkísérje őt a Jordán mentén. ³³ És Barzilláj nagyon öreg volt, nyolczvan éves ; s ő eltartotta a királyt, mikor Máchanájimban időzött, mert igen nagy ember volt. ³⁴ És szólt a király Barzillájhoz : Jer te velem át, majd eltartalak magamnál Jeruzsálemben. ³⁵ De szólt Barzilláj a királyhoz : Mennyi még életem éveinek napja, hogy fölmenjek a királylyal Jeruzsálembé ? ³⁶ Nyolczvan éves vagyok én ma, vajjon tudok-e különbséget jó és rossz között, avagy ízét érzi-e szolgád annak, a mit eszem és a mit iszom, avagy hallgatok-e még énekesek és énekesnők hangjára ? Minek legyen hát szolgád uramnak a király-

nak még terhére? ³⁷ Egy kicsit majd átmegy szolgál a Jordánon a királylyal; de minek tenné meg velem a király ezt a jótéteményt? ³⁸ Hadd térjen vissza szolgál, hogy meghaljak városomban, atyám és anyám sírja mellett. De ime szolgál Kimhám vonul majd urammal a királylyal, és tedd vele azt, a mi jónak tetszik szemeidben. ³⁹ Mondta a király: Velem vonuljon Kimhám, én pedig teszem vele, a mi jónak tetszik a szemeidben; és bármit kívánsz magadnak tőlem, megteszem neked. ⁴⁰ Átkelt az egész nép a Jordánon, meg a király is átkelt; megcsókolta a király Barzillájt, megáldotta őt, és visszatért helyére. ⁴¹ Tovavonult a király Gilgálba és Kimhán vele vonult; Jehúda egész népe átvitte volt a királyt és Izraél népének is a fele. ⁴² És ime mind az Izraél emberei jöttek a királyhoz; így szóltak a királyhoz: Miért loptak el téged testvéreink, Jehúda emberei, és átvitték a királyt és házát a Jordánon, mind a Dávid embereit ő vele együtt?

⁴³ Ekkor megszólalt mind a Jehúda embere Izraél embere ellen: Mert közel áll hozzám a király; miért is haragszol hát e dolog miatt? Vajjon ettünk-e valamit a királyból, avagy tán ajándék adatott-e nekünk?

⁴⁴ Felelt Izraél embere Jehúda emberének és mondta: Tíz részem van nekem a királyban, és Dávidot is inkább kívánom, mint te; miért kicsinylettel hát engem, hogy nem volt az én szavam az első, hogy visszahozzam királyomat? De keményebb volt Jehúda emberének szava Izraél emberének szavánál.

¹ Ott volt pedig véletlenül egy alávaló ember, neve Sébá, **20.** Bikhri fia, Benjámibeli ember; megfűtta a harsonát és szólt: Nincs nekünk részünk Dávidban, sem örökségünk nekünk Jísáj fiában — ki-ki sátraihoz, Izraél! ² Erre mind az Izraél embere elment Dávidtól Sébá, Bikhri fia

után; Jehúda emberei pedig csatlakoztak királyukhoz, a Jordántól egész Jeruzsálemig. ³ Midőn házába ment Dávid Jeruzsálembe, vette a király a tíz ágyasasszonyt, a kiket ott hagyott volt a ház őrzésére, őrizet alá tette őket egy házba és eltartotta őket, de hozzájuk be nem ment; így voltak elzárva holtuk napjáig, eleven özvegy-ségben.

⁴ És szólt a király Amászához: Hivd egybe nekem Jehúda embereit három nap alatt, akkorra te itt állj. ⁵ És elment Amásza, hogy egybe hívja Jehúdát, de késett az időn túl, melyet meghatározott neki. ⁶ Szólt tehát Dávid Abisájnak: Most gonoszabbat tesz velünk Sébá, Bikhri fia, mint Absálóm; vedd te urad szolgálait és üldözd őt, nehogy találván magának erősített városokat, elkerülje szemünket. ⁷ Ekkor kivonultak utána Jóáb emberei, a keréti és peléti, meg mind a vitézek; kivonultak Jeruzsálemből, hogy üldözzék Sébát, Bikhri fiát. ⁸ Épen a Gibeónban levő nagy kő mellett voltak, Amásza eléjük jön — Jóáb pedig fel volt övezve, ruhájába öltözve, rajta övön a kard, derekára csatolva hüvelyében; de mikor kilépett, az kiesett. ⁹ Ekkor mondta Jóáb Amászának: Békében vagy-e testvérem? És megfogta Jóáb jobb keze Amásza szakállát, hogy őt megcsókolja. ¹⁰ Amásza pedig nem vigyázott a kardra, mely Jóáb kezében volt, ekkor ágyékba ütötte vele, kiontotta beleit a földre, nem is tette vele másodszor, és meghalt. Jóáb pedig meg testvére Abisáj üldözte Sébát, Bikhri fiát. ¹¹ De egy ember ott állt mellette Jóáb legényei közül és mondta: A ki kedveli Jóábot és a ki Dávidé — utána Jóábnak! ¹² Amásza pedig vérében fetrengett az országút közepén; és midőn látta amaz ember, hogy megállt az egész nép, odábbtette Amászáat az országútról a mezőre és ruhát vetett rá, a mint látta, hogy bárki melléje ért, megállt. ¹³ Amint elmozdított az

országútról, minden ember utána vonult Jóábnak, hogy üldözze Sébát, Bikhri fiát — ¹⁴ ez átvonult Izraél minden törzsein Ábélig, Bét-Máakháig s egész Bérimon át — gyülekeztek és oda is mentek utána. ¹⁵ Odaérkeztek és ostrom alá vették őt Ábél-Bét-Máakhában, felhánytak a város ellen töltést, úgy hogy a bástyafalig ért; s az egész nép, mely Jóábbal volt, rombolták, hogy ledöntsék a falat.

¹⁶ Akkor kiáltott egy okos asszony a városból: Halljátok, halljátok, szóljatok csak Jóábhoz: közeledj idáig, hadd beszéljek hozzád. ¹⁷ Mikor közeledett hozzája, mondta az asszony: Te vagy Jóáb? Mondta: Én vagyok. Ekkor mondta neki: Halljad szolgálód szavait! Mondta: Hallom. ¹⁸ És szólt, mondván: Így szoktak beszélni régente, mondván: meg kell kérdezni Ábél — és ekképen végeztek. ¹⁹ Én Izraél békései, hűségesei közül való vagyok; te meg akarsz ölni várost és anyát Izraélben! Miért enyészted el az Örökkévaló birtokát?

²⁰ Felelt Jóáb és mondta: Távol, távol legyen tőlem! Nem enyésztem el és nem pusztítom. ²¹ Nem úgy van a dolog, hanem egy ember Efraim hegységéből, neve Sébá, Bikhri fia, fölemelte kezét Dávid király ellen; adjátok ki őt egyedül, akkor majd elmegyek a város alól. És szólt az asszony Jóábhoz: Ime, feje kidobatik hozzád a falon át. ²² Erre bement az asszony az egész néphez az ő okosságával és levágták Sébá, Bikhri fiának fejét és kidobták Jóábhoz; ekkor megfűtta a harsonát, és elszéledtek a város alól, ki-ki sátraihoz. Jóáb pedig visszatért Jeruzsálembe a királyhoz.

²³ Jóáb volt Izraél egész serege fölött; Benája, Jehójádá fia a keréti és peléti fölött; ²⁴ Adórám az adó fölött; Jehósáfát, Achílúd fia a kanczellár; ²⁵ Seva író; Czádók és Ebjátár papok. ²⁶ A jáiri Íra pedig papja volt Dávidnak.

¹ És éhség volt Dávid idejében három éven át, év év után; **21.**

és kereste Dávid az Örökkévaló szinét. — Szólt az Örökkévaló: Sául miatt és a vérontás háza miatt, mivelhogy megölte a Gibeónbelieket. ² Erre elhivta a király a Gibeónbelieket és szólt hozzájuk — a Gibeónbeliek pedig nem Izraél fiai közül valók, hanem az emórinak maradéka közül és Izraél fiai megesküdtek vala nekik, de Sául meg akarta őket verni, mikor buzgólkodott Izraél fiaiért és Jehúdáért — ³ szólt Dávid a Gibeónbeliekhez: Mit cselekedjek veletek és mivel szerezzek engesztelést? Majd megáldjátok az Örökkévaló birtokát! ⁴ Mondták neki a Gibeónbeliek: Nincs dolgunk ezüst és arany miatt Sáullal és házával, és nem kell senkit megölnünk Izraélben. Erre mondta: Amit ti mondatok, megteszem nektek. ⁵ Ekkor szóltak a királyhoz: A férfi, ki megsemmisített bennünket és a ki olyant gondolt ellenünk, hogy kiirtassunk s meg ne állhassunk Izraél egész határában — ⁶ adassék nekünk hét ember annak fiai közül, hogy őket kivégezzük az Örökkévaló szine előtt Gibeában, Sáulnak, az Örökkévaló választottjának városában. — Mondta a király: Én odaadom. ⁷ De megszánta a király Mefibósetet Jónátán, Sául fiának fiát, az Örökkévaló esküje miatt, mely közöttük volt, Dávid és Jónátán, Sául fia között. ⁸ Erre vette a király Riczpa, Ajja leányának két fiát, kiket szült Sáulnak, Armónit és Mefibósetet, meg öt fiát Míkhálnak, Sául leányának, a kiket szült a Mechólabeledi Adriélnek Barziláj fiának; ⁹ és adta őket a Gibeónbeliek kezébe, és kivégezték őket a hegyen az Örökkévaló szine előtt és ők elestek heten együtt; s megölettek ők az aratás első napjaiban, az árpaaratás kezdetén. ¹⁰ Ekkor vette Riczpa, Ajja leánya, a zsákot és kiterítette azt maga előtt a sziklán az aratás kezdetétől fogva, a míg víz omlott rájuk az égből; és nem engedte rájuk ereszkedni az ég madarát nap-

pal, sem a mező vadját éjjel. ¹¹ És tudtára adták Dávidnak, hogy mit cselekedett Riczpa, Ajja leánya, Sául ágyasa. ¹² Ekkor ment Dávid és elvette Sául csontjait és fiának Jónátánnak csontjait Jábés-Gileád uraitól, a kik ellopták volt azokat Bét-Sán piaczáról, a hol őket fölakasztották a filiszteusok ama napon, melyen a filiszteusok megverték Sault Gilbóában. ¹³ És fölvitte onnan Sául csontjait és fiának Jónátánnak csontjait és összeszedték a kivégzettek csontjait is. ¹⁴ És eltemették Sáulnak és fiának, Jónátánnak csontjait Benjámin országában Czélában atyjának, Kísnek sirjában; és megtették mindazt, a mit parancsolt a király. S engedett az Örökkévaló az ország fohászának ezek után.

¹⁵ És újra volt háborúja a filiszteusoknak Izraél ellen. Lement Dávid meg szolgái vele és harczoltak a filiszteusokkal és elbágyadt Dávid. ¹⁶ Jisbí-Benób pedig, a ki a Ráfa szülöttjei közt volt — dárdájának súlya háromszáz sékel réz és új karddal volt felövezve — azt mondta, hogy megveri Dávidot; ¹⁷ de segített neki Abisáj, Czerújá fia, megverte a filiszteust és megölte őt. Akkor esküdtek Dávid emberei ő neki, mondván: Nem fogsz többé kivonulni velünk a háborúba, hogy ki ne oltsd Izraél mécsesét.

¹⁸ Történt ennekutána, újra volt a háború a filiszteusokkal Góbban; akkor megverte a Chúsabeli Szibbekhaj Száfot, a Ráfa szülöttjei közül valót. ¹⁹ És újra volt a háború a filiszteusokkal Góbban és megverte Elchánán, a Bét-Léchembeli Jáaré-Óregim fia, a Gátbeli Goliátot — az ő dárdájának nyele olyan volt, mint a takácsok zugolyfája. ²⁰ És újra volt háború Gátban; és volt egy természetes férfi, kezének ujjai és lábainak ujjai hat meg hat, számszerint huszonnégy, ő is Ráfától született; ²¹ gyalázta Izraélt, de megverte őt Jónátán, Simeának, Dávid testvé-

rének a fia. ²² Ez a négy született Ráfától Gátban; és ezek elestek Dávid keze által és szolgáinak keze által.

22. ¹ És elmondta Dávid az Örökkévalónak ez ének szavait, a mely napon megmentette őt az Örökkévaló mind az ellenségei kezéből meg Sául kezéből. ² Mondta: Oh Örökkévaló, szirtem és váram és megszabadítóm nekem. ³ Isten, sziklám, kihez menekülök; pajzsom, üdvöm szaruja, mentsváram és menedékem, segítőm, erőszaktól megsegítesz. ⁴ A dicséretet szólítom, az Örökkévalót, és elleneimtől megsegíttetem. ⁵ Mert körülfogtak halálnak hullámai, vésznek árjai ijesztettek; ⁶ alvilágnak kötelei környékeztek, elém kerültek halálnak törei. ⁷ Szorultságomban szólítom az Örökkévalót és Istenemhez kiáltok: hallotta templomából szavamat, fohászom eljutott füleibe. ⁸ Megingott, megrezgett a föld, az ég alapjai megreszkettek, meginogtak, mert haragra lobbant. ⁹ Füst szállott föl orrából és tűz emésztett a szájából, parázs izzott belőle. ¹⁰ Meghajtotta az eget és leszállt, ködhomály lábai alatt. ¹¹ Kérubra ült és repült, megjelent szélnek szárnyain. ¹² Sötétséget tett maga köré sátorra, vizek tömegét, fellegek sűrűjét. ¹³ A fényből ő előtte tűzparazsak izzottak. ¹⁴ Égből dörög az Örökkévaló, s a legfelsőbb adja a hangját. ¹⁵ Küldött nyilakat és szétszórta őket, villámot és megzavarta. ¹⁶ Meglátszottak tengernek medrei, feltárultak a világ alapjai, dorgálásától az Örökkévalónak, orra fuvallatának lehelletétől. ¹⁷ Lenyúl magasból, megfog engem, kihúz engem nagy vizekből. ¹⁸ Megment hatalmas ellenemtől, gyűlölőimtől, mert erősbek nálam. ¹⁹ Elém törtek balsorsom napján, de az Örökkévaló támaszom volt. ²⁰ Kivezetett engem tágas térre, kiragadt, mert kedvelt engem. ²¹ Cselekszik velem az Örökkévaló igazságom szerint, kezeim tisztasága szerint viszonzoz nekem.

²² Mert megőriztem az Örökkévaló utjait és nem tértem el gonoszúl Istenemtől; ²³ mert ítéletei mind előttem vannak és törvényei — nem térek el tőlük. ²⁴ Gáncstalan voltam előtte: őrizkedtem bűnömtől. ²⁵ S viszonzott nekem az Örökkévaló igazságom szerint, tisztaságom szerint, mely szemei előtt volt. ²⁶ Kegyessel kegyesen bánasz, gáncstalan vitézzel gáncstalanul; ²⁷ megtisztulttal tisztán bánasz, fonákkal ferdén. ²⁸ S a szegény népet megsegíted, szemeid a büszkék ellen, hogy lealázzad. ²⁹ Mert te vagy mécsesem, Örökkévaló, s az Örökkévaló fénynyé teszi sötétségemet. ³⁰ Mert veled rohanok meg csapatot, Istennemmel ugrok föl falra. ³¹ Az Isten — gáncstalan az útja, az Örökkévaló szava salaktalan, pajzsa ő mind a hozzá menekülőknél. ³² Mert ki Isten az Örökkévalón kívül, és ki a szikla Istenünkön kívül? ³³ Az Isten az én váram, erőm, fölszabadította akadálytól utamat. ³⁴ Olyanná teszi lábaimat mint az őzök, állnom enged magaslataimon. ³⁵ Harczra tanítja kezeimet, hogy érczíjat fogjanak karjaim. ³⁶ Adtad nekem üdvödnek pajzsát, nagygyá tesz a nyájasságod. ³⁷ Kitágítod léptemet én alattam, hogy meg ne tántorodjanak a bokáim. ³⁸ Üldözöm ellenségeimet és megsemmisítem, vissza se térek, míg el nem pusztítottam őket. ³⁹ Elpusztítottam, szétzúztam, hogy föl nem kelnek, elhulltak lábaim alatt. ⁴⁰ Felöveztél erővel a harczra, legörnyeszted támadóimat alattam. ⁴¹ Ellenségeimet háttal fordítottad felém, gyűlölőimet, hogy kiirtsam. ⁴² Felnéznek, de nincs segítő, az Örökkévalóhoz, de nem hallgatta meg őket. ⁴³ Szétmorzsolom őket, mint földnek porát, mint utcák sarát, letaposom, ellapítom. ⁴⁴ Megszabadítottál népek küzdelmeitől, megtartasz nemzetek fejének, nem-ismertem nép szolgál engem. ⁴⁵ Külföldnek fiai hizelegnek énnekem, föl-

hallásra engednek nekem. ⁴⁶ Külföldnek fiai ellankadnak, remegve jönnek zárt helyeikből. ⁴⁷ Él az Örökkévaló, áldva legyen a sziklám, magasztaltassék Isten, üdvöm sziklájá; ⁴⁸ az Isten, ki nékem megtorlást enged és népet ledönt alattam, ⁴⁹ kiszabadít ellenségeim közül, és támadóim közül fölemelsz, erőszaknak emberétől megmentesz. ⁵⁰ Azért dicsőítlek, Örökkévaló, a nemzetek között és dallok a nevednek. ⁵¹ Segítség tornya a királynak és kegyet mivel fölKentjével Dáviddal, meg magzatjával örökké.

23. ¹ És ezek Dávid utolsó szavai. Úgymond Dávid, Jísáj fia, úgymond a magasra emelt férfiú, fölKentje Jákób Istenének, kedves dalosa Izraélnek. ² Az Örökkévaló szelleme szólott bennem, s az ő szava nyelvemen van. ³ Mondta Izraél Istene, nekem szólott Izraél sziklájá: A ki embereken uralkodik igazként, a ki uralkodik istenfélelemmel, ⁴ mint reggelnek virradása, midőn felsüt a nap, mint reggel felhők nélkül, midőn fénytől, esőtől pázsit kél a földből. ⁵ Nem olyan-e az én házam Isten előtt? Bizony örök szövetséget szerzett vélem, mindenestől rendezettet és őrzöttet; mert minden üdvömet és minden kívánságot, nemde ő sarjasztja? ⁶ De az alávalók mint ellökött túske, mindannyian, mert azt kézzel nem foghatják. ⁷ Ember, ki hozzájuk nyúl, teljesen fegyverkezik vassal és dárdanyéllal; tűzben kell azokat elégetni azon helyen.

⁸ Ezek Dávid vitézeinek nevei: Az ülésben előlülő, Tachkemóni, a harczosok feje ő, az eczni Adínó, nyolczszáz elesett mellett állt egyszerre. ⁹ Utána Eleázár, Dódó fia, Achóchi fia; a három vitéz közül volt Dáviddal, mikor elszántan küzdöttek a filiszteusok ellen, kik oda gyültek harczra és elhúzódtak Izraél emberei: ¹⁰ ő fölKelt és verte a filiszteusokat, míg keze ki nem fáradt és

keze hozzá nem ragadt a kardhoz ; és szerzett az Örökkévaló ama napon nagy győzelmet, a nép pedig visszament utána, csak kifosztásra. ¹¹ Utána Samma, Ágé fia, a Hárárbeli ; összegyűltek a filiszteusok csapatba, és volt ott egy telek mező tele lencsével, és a nép megfutamodott a filiszteusok elől. ¹² Odaállt a telek közepére, megmentette azt és megverte a filiszteusokat ; és szerzett az Örökkévaló nagy győzelmet. ¹³ Lementek egyszer hárman a harmincz főbb vitéz közül és elérkeztek aratáskor Dávidhoz Adullám barlangjába ; a filiszteusok csapata pedig táborozott Refáim völgyében. ¹⁴ Dávid akkor a hegyvárban volt, a filiszteusok örse pedig akkor Bét-Léchemben volt. ¹⁵ És kívánczozott Dávid és mondta : Ki ad nekem vizet innom Bét-Léchem kutjából, mely a kapuban van ? ¹⁶ Erre áttört a három vitéz a filiszteusok táborán és vizet merítettek Bét-Léchem kutjából, mely a kapuban van, vették és elhozták Dávidhoz ; de nem akarta meginni, hanem kiöntötte azt az Örökkévalónak. ¹⁷ Így szólt : Távol legyen tőlem, Örökkévaló, hogy ezt cselekedjem ; azon férfiaknak vérét igyam-e, kik életük veszélyével mentek ? És nem akarta meginni. Ezeket tette a három vitéz. ¹⁸ Abisáj pedig, Jóábnak, Czerúja fiának, a testvére — ő a harminczoknak feje, és ő forgatta dárdáját háromszáz elesett fölött ; s neki neve volt a harminczok közt. ¹⁹ A harminczoknál bizony kiválóbb volt és vezérük lett, de a hárommal föl nem ért. ²⁰ Benájáhú, Jehójadá fia, derék ember, tettekben nagy, Kabczeélből ; ő verte meg Móáb két hősét és ugyanő ment le és verte meg az oroszlánt a veremben a hóesés napján. ²¹ Ugyanő vert meg egy feltünő termetű egyiptomi embert, az egyiptominak kezében dárda volt, ő meg lement hozzá pálczával ; kiragadta a dárdát az egyiptominak kezéből és megölte őt

saját dárdájával. ²² Ezeket tette Benájáhu, Jehójadá fia; neki neve volt a vitézek, a harminczok közt. ²³ A harminczoknál kiválóbb, de a hárommal föl nem ért; és tette őt Dávid a szolgálatához. ²⁴ Aszáél, Jóáb testvére

a harmincz közt; Elchánán, Dódó fia, Bét-Léchemből.

²⁵ A Charódbeli Samma; a Charódbeli Elíká.

²⁶ A Péletbeli Chélec; a Tekóabeli Íra, Ikkés fia.

²⁷ Az Anátótbeli Abiézer; a Chúsabeli Mebunnáj.

²⁸ Az Achóachbeli Czalmón; a Netófabeli Máharáj. ²⁹ A Netófabeli Chéleb, Báana fia; Ittaj, Ríbaj

fia, a Benjáminbeli Gibeából. ³⁰ A Pireátonbeli Be-

nájáhu; Chiddáj, Gáas völgyeiből. ³¹ Az Arábabeli

Abí-Albón; a Barchúmbeli Azmávet. ³² A Sáalbón-

beli Eljáchba; Jásén fiai: Jónátán. ³³ Harárbeli

Samma; az Arárbeli Achíám, Sárár fia. ³⁴ A Maa-

khabeli Elifélet Achaszba; a Gílóbeli Eliám Achitófel

fia. ³⁵ A Karmelbeli ChecZRáj; az Érebbeli Páaráj.

³⁶ Jigeál, Nátán fia, Czóbából; a Gádbeli Báni.

³⁷ Az ammóni Czélek; a Beérótbeli Nácharáj, Jóábnak Czerúja fiának fegyverhordója. ³⁸ A Jéter-

beli Íra; a Jéterbeli Gáréb. ³⁹ A chittita Úrija. Mind-

össze harminczhét.

24. ¹ Az Örökkévaló haragja ismét föllobbant Izraél ellen és ellenök indította Dávidot, mondván: Menj, számláld meg Izraélt és Jehúdát. ² És szólt a király Jóábhoz, a nála levő hadvezérhez: Járd be, kérlek, mind az Izraél törzseit Dántól Beér-Sébáig, és számláljátok meg a népet, hogy megtudjam a népnek számát. ³ Erre szólt Jóáb a királyhoz: Ám tegyen hozzá az Örökkévaló, a te Istened a néphez, a hogy van, százszor annyit meg annyit, uramnak a királynak szemei pedig lássák ezt; de uram a királyom mért akarja ezt a dolgot? ⁴ De kényszerítette a király szava

Jóábot és a hadsereg vezéreit; és elindult Jóáb meg a hadsereg vezérei a király színe előtt, hogy megszámlálják a népet, Izraélt. ⁵ Átkeltek a Jordánon és táboroztak Aróérben, jobbra a völgy közepén levő várostól — Gád és Jáezér felé. ⁶ És eljutottak Gileádba és a Tachtím országába Chodsíba; eljutottak Dán-Jáanba és kanyarodva Czidón felé. ⁷ És eljutottak Czór erősségéhez, meg mind a chívvi és kanaáni városaiba; és végül jöttek Jehúda délvidékére Beér-Sébáig. ⁸ Így bejárták az egész országot és megjöttek kilencz hónap és husz nap multán Jeruzsálembe. ⁹ És átadta Jóáb a népszámlálás számát a királynak; volt pedig Izraél nyolczszázezer hadba való, kardrántó, és Jehúda embere ötszázezer ember. ¹⁰ De furdalta Dávidot a lelke, annak utána, hogy megszámlálta a népet — és szólt Dávid az Örökkévalóhoz: Nagyon vétkeztem azzal, a mit cselekedtem; de most, Örökkévaló, tüntesd el szolgád bűnét, mert nagyon balgán viselkedtem. ¹¹ Midőn Dávid reggel fölkelte — az Örökkévaló igéje pedig lett Gád prófétahoz, Dávid látójához, mondván: ¹² Menj el és szólj Dávidhoz: így szól az Örökkévaló, hármát akarok reádvetni, válassz magadnak egyet közülök, hogy veled megcselekedjem — ¹³ bement Gád Dávidhoz és tudtára adta: mondta neki: Jöjjön-e reád hét éven át éhség országodban, vagy hogy három hónapig futamodjál ellenséged előtt, ő meg üldöz téged, vagy hogy három napig dögvész legyen országodban? Most tudjad és lássad, mit vigyek küldömnek válaszul? ¹⁴ Ekkor szólt Dávid Gádhoz: Megszorúltam nagyon! Hadd essünk csak az Örökkévaló kezébe, mert nagy az irgalma, de ember kezébe ne essem! ¹⁵ És bocsátott az Örökkévaló dögvészt Izraélre reggeltől fogva a meghatározott időig; és meghalt a nép közül Dántól Beér-Sébáig hetvenezer ember. ¹⁶ Már az angyal

kinyújtotta kezét Jeruzsálem ellen, hogy pusztítsa, de meggondolta az Örökkévaló a veszedelmet és mondta az angyalnak, a ki pusztított a nép közt: Elég, engedd le kezedet. Az Örökkévaló angyala pedig épen a jebúsi Aravna szérűje mellett volt.

¹⁷ És szólt Dávid az Örökkévalóhoz, mikor meglátta az angyalt, ki verte a népet, és mondta: Ime, én vétkeztem és bűnt követtem el, de e juhok, mit cselekedtek? Legyen, kérlek, kezed én rajtam és atyám házán! ¹⁸ És bement Gád Dávidhoz ama napon és mondta neki: Menj föl, állíts oltárt az Örökkévalónak a jebúsi Aravna szérűjén. ¹⁹ És fölment Dávid Gád szava szerint, a mint parancsolta az Örökkévaló. ²⁰ Ekkor kitekintett Aravna és látta a királyt és szolgáit, a mint feléje haladnak; erre kiment Aravna és leborult a király előtt arczával a földre. ²¹ És mondta Aravna: Miért jött uram, a király az ő szolgájához? Mondta Dávid: Hogy megvegyem tőled a szérüt, hogy oltárt építsek az Örökkévalónak és elálljon a dögvész a néptől. ²² És szólt Aravna Dávidhoz: Vegye és mutassa be uram királyom azt, a mi jónak látszik szemeiben; lám itt a tulok az égőáldozatra, meg a cséplőszánok és a marha szerszáma fának. ²³ Mindent adott Aravna király a királynak. — És szólt Aravna a királyhoz: Az Örökkévaló, a te Istened kedveljen téged! ²⁴ És szólt Aravnához: Nem, hanem pénzen fogom megvenni tőled, s nem mutatok be az Örökkévalónak, Istenemnek ingyen való áldozatokat. És megvette Dávid a szérüt és a marhát ötven sékel ezüstért. ²⁵ Erre épített ott Dávid oltárt az Örökkévalónak és bemutatott égő- és békeáldozatokat, és engedett az Örökkévaló az ország könyörgésének és elállt a csapás Izraéltól.

KIRÁLYOK.

ELSŐ KÖNYV.

¹ Dávid király öreg lett, előhaladt a korban; betakar-**1.**
ták őt ruhákkal, de nem melegedett meg. ² És mondták
neki szolgái: Keressenek uram a király számára egy ha-
jadon leányt, hogy álljon a király előtt és legyen neki
ápolója; feküdjék öledben, hogy megmelegedjék uram a
király. ³ És kerestek szép leányt Izraél egész határában,
és találták a Súnémbeli Abiságot és elhozták őt a király-
nak. ⁴ A leány pedig felette szép volt; a királynak ápolója
lett és kiszolgálta őt, de a király nem ismerte meg. ⁵ Adó-
níja pedig, Chaggít fia magasra tört, mondván: Én leszek
király. És szerzett magának kocsikat és lovasokat, és ötven
ember futott előtte. ⁶ S nem bántotta őt az atyja soha
életében, hogy mondta volna: Miért cselekedtél így? Ő is
igen szép alakú volt; ő pedig született Ábsálóm után.
⁷ Voltak neki beszédei Jóábbal, Czerúja fiával és Ebjátár
pappal; és pártjára álltak Adónijának. ⁸ De Czádók pap,
Benájáhú, Jehójadá fia és Nátán próféta, meg Simeí és
Réi, meg Dávidnak a vitézei nem voltak Adónijáhú mel-
lett. ⁹ És áldozott Adónijáhú aprójószágot, marhát és
hízlalt barmot a Zóchélet-kő mellett, mely a Rógél forrás-
nál van; és meghitta mind a testvéreit, a király fiait, meg
mind a Jehúda embereit, a király szolgáit. ¹⁰ De Nátán
prófétát és Benájáhút, meg a vitézeket és testvérét Sala-

mont, nem hitta meg. ¹¹ Ekkor szólt Nátán Bát-Sébához, Salamon anyjához, mondván: Nem hallottad-e, hogy király lett Adónijáhú, Chaggít fia, és urunk Dávid nem tudja! ¹² Most tehát jer, hadd adjak neked tanácsot s mentsd meg életedet és fiadnak Salamonnak életét. ¹³ Eredj és menj be Dávid királyhoz és szólj hozzá: Nemde te, uram király, megesküdtél szolgálódnak, mondván: Bizony, Salamon fiad lesz király utánam és majd ő ül trónomon. Miért lett hát Adónijáhú a király? ¹⁴ Ime te még beszélsz ott a királylyal, és én bemegyek utánad és megtoldom szavaidat. ¹⁵ Bement tehát Bát-Sébá a királyhoz a terembe, a király pedig igen öreg volt és a Súnémbeli Abíság kiszolgálta a királyt. ¹⁶ Meghajolt Bát-Sébá és leborúlt a király előtt. Mondta a király: Mi a kívánságod? ¹⁷ És mondta neki: Uram, te megesküdtél szolgálódnak az Örökkévalóra, Istenedre: bizony Salamon fiad király lesz utánam és majd ő ül trónomon. ¹⁸ Most pedig ime Adónija lett a király, és ezt most, uram király, nem tudtad! ¹⁹ Áldozott ökröket, hizlalt barmot és aprójószágot sokat és meghitta mind a királyfiakat, meg Ebjátár papot és Jóáb hadvezért, de Salamont a te szolgálódat nem hitta meg. ²⁰ Te pedig uram király, egész Izraél szemei rajtad vannak, hogy tudtukra adjad, ki ül majd uramnak a királynak trónján ő utána. ²¹ És lészen, a mint fekszik uram a király őseinél, akkor én és fiam Salamon bűnösek leszünk. ²² És ime, ő még beszélt a királylyal és jött Nátán próféta. ²³ Jelentették a királynak, mondván: Itt van Nátán próféta! És bement a király elé és leborúlt a király előtt arczával földre. ²⁴ És szólt Nátán: Uram király, te mondtad-e, Adónijáhú lesz a király utánam és ő ül majd a trónomon? ²⁵ Mert ma lement, áldozott ökröket, hizlalt barmot és aprójószágot sokat, és meghitta mind

a királyfiakat, a hadvezéreket és Ebjátár papot: és ime ők esznek, isznak előtte és azt mondták: éljen Adónijáhu király! ²⁶ De engem, a te szolgádat, meg Czádók papot és Benájáhút, Jehójadá fiát és Salamont, a te szolgádat nem hitta meg. ²⁷ Avagy uram a király részéről történt ez a dolog, s nem tudtad volna szolgáddal, ki ül majd uramnak a királynak trónján ő utána? ²⁸ Felelt Dávid király és mondta: Hívjátok hozzám Bát-Sébát! Bement a király elé és megállt a király előtt. ²⁹ Ekkor megesküdött a király és mondta: Él az Örökkévaló, a ki megváltotta lelkemet minden szorongástól — ³⁰ bizony, a mint megesküdtem neked az Örökkévalóra, Izraél Istenére, mondván: igenis fiad, Salamon lesz király utánam és ő ül majd trónomon helyettem, bizony akképen cselekszem e mai napon. ³¹ Erre meghajtotta magát Bát-Sébá arczczal a földre és leborúlt a király előtt; így szólt: Éljen uram Dávid király örökké!

³² Ekkor szólt Dávid király: Hívjátok ide Czádók papot, Nátán prófétát és Benájáhút, Jehójadá fiát! És bementek a király elé. ³³ Mondta nekik a király: Vegyétek magatok mellé uratok szolgáit, ültessétek fiamat Salamont az én öszvéremre és vigyétek őt le a Gichónhoz. ³⁴ És kenje őt ott föl Czádók pap meg Nátán próféta királyul Izraél fölé; erre fújjátok meg a harsonát és mondjátok: éljen Salamon király! ³⁵ S jöjjetek föl utána, ő meg jöjjön és üljön a trónomon és majd ő lesz király utánam, mert őt rendeltem, hogy fejedelem legyen Izraél és Jehúda fölött. ³⁶ Felelt Benájáhu, Jehójadá fia a királynak és mondta: Ámen! Így szóljon az Örökkévaló, uramnak a királynak Istene! ³⁷ Valamint volt az Örökkévaló urammal a királylyal, akképen legyen Salamonnal és nagyobbá tegye trónját uramnak, Dávid királynak trónjánál.

³⁸ Ekkor lement Czádók pap, meg Nátán próféta és Benájáhu, Jehójadá fia, meg a keréti és peléti, ültették Salamont Dávid király öszvérére és vezették őt a Gíchónhoz. ³⁹ És vette Czádók pap az olajszarút a sátorból és fölkenete Salamont, erre megfűtták a harsonát és mondta az egész nép: Éljen Salamon király! ⁴⁰ És fölment az egész nép ő utána, és a nép sípolt sípokon és örvendett nagy örömmel, úgy hogy meghasadt a föld hangjuktól. ⁴¹ És meghallotta Adónijáhu meg mind a meghivottak, kik vele voltak, s ők épen végeztek az evéssel; s midőn meghallotta Jóáb a harsona hangját, mondta: Miért e hangja a zajongó városnak? ⁴² Még ő beszélt és ime Jónátán, Ebjátár papnak a fia jött; és mondta Adonijáhu: Jer, mert derék ember vagy és jót adsz hírül. ⁴³ Felelt Jónátán és mondta Adónijáhuinak: Igenis, urunk Dávid király Salamont tette királylyá. ⁴⁴ Küldte ugyanis vele a király Czádók papot, Nátán prófétát, Benájáhút, Jehójadá fiát, meg a kerétit és a pelétit; és ültették őt a király öszvérére. ⁴⁵ Erre fölkenték őt Czádók pap és Nátán próféta királylyá a Gíchón mellett és fölvonúltak onnan örvendve, úgy hogy zajgott belé a város: ez az a hang, melyet hallottatok. ⁴⁶ Rá is ült Salamon a királyi trónra; ⁴⁷ el is jöttek a király szolgálói, hogy áldják urunkat, Dávid királyt, mondván: tegye Isten jelesebbé Salamon nevét a te nevednél és tegye nagyobbá az ő trónját a te trónodnál; ekkor leborúlt a király a fekvőhelyen. ⁴⁸ Meg szólt is a király ekképen: áldva legyen az Örökkévaló, Izraél Istene, a ki adott ma olyat, ki trónomon ül, és szemeim látják. ⁴⁹ Ekkor megrémültek és fölkeltek Adónijáhuinak mind a meghivottjai és elmentek kiki útjára. ⁵⁰ Adónijáhu pedig félt Salamontól; fölkelte, elment és megragadta az oltár szarvait. ⁵¹ És jelentették Salamonnak, mondván: Ime,

Adónijáhu fél Salamon királytól, és ime megfogta az oltár szarvait, mondván: esküdjék meg e napon Salamon király nekem, hogy nem öli meg szolgáját a karddal. ⁵² Mondta Salamon: Ha derék emberré lesz, egy hajaszála sem esik a földre; de ha valami rosszaság találtatik rajta, meg fog halni. ⁵³ És küldött Salamon király, és lehozták őt az oltárról; odajött és leborúlt Salamon király előtt, s mondta neki Salamon: Menj házádba. ¹ Midőn közeledtek Dávid **2.** napjai a halálhoz, megparancsolta fiának, Salamonnak, mondván: ² Én megyek az egész föld útjára; légy erős és légy férfiúvá! ³ Őrizd meg az Örökkévalónak, a te Istenednek őrizetét, járva útjaiban, megőrizve törvényeit, parancsolatait, rendeleteit és bizonyosságait, a mint írva van Mózes tanában, azért hogy boldogúlj mindenben, a mit cselekszel és mindenütt, a hová fordúlsz. ⁴ Azért hogy föntartsa az Örökkévaló az ő igéjét, melyet szólt felőlem, mondván: ha majd megőrzik fiaid utjukat, járva előttem igazságban egész szivükkel és egész lelkükkel, mondom, nem fogy el neked ember Izraél trónjáról. ⁵ Tudod te azt is, mit cselekedett velem Jóáb, Czerúja fia, mit cselekedett Izraél két hadvezérével, Abnérrrel, Nér fiával és Amászával, Jéter fiával, hogy megölte őket és háborúnak ontott vérét hozta a békébe és tette a háborúnak ontott vérét a derekán levő övére, meg a lábán levő sarújára. ⁶ Cselekedjél tehát bölcseséged szerint és ne engedd leszállni ősz fejét békében a sírba. ⁷ De a Gileádbeli Barzilláj fiaival mívelj szeretetet, és legyenek az asztalodnál evők közt, mert ekképen közeledtek hozzám, mikor megszöktem Ábsálóm testvéred elől. ⁸ És ime, nálad van, a Benjáminbeli Simeí, Géra fia Bachúrimból, s ő átkozott engem erős átokkal azon a napon, hogy Máchanájimba mentem; de ő elémbé jött a Jordánhoz és meg-

esküdtem neki az Örökkévalóra, mondván: nem foglak megölni karddal. ⁹ Most pedig ne hagyd őt büntetlenül, mert bölcs ember vagy; majd tudni fogod, mit cselekedjél vele, hogy leszállítsad ősz fejét vérrel a sírba. ¹⁰ És feküdt Dávid őseihez, és eltemették Dávid városában. ¹¹ Az idő pedig, mely alatt király volt Dávid Izraél fölött, negyven esztendő: Chebrónban király volt hét évig, Jeruzsálemben pedig király volt harminczhárom évig. ¹² Salamon pedig ült atyjának, Dávidnak trónján, és megszilárdult az uralma nagyon.

¹³ És odament Adónijához, Chaggit fia, Bát-Sébához, Salamon anyjához. És mondta: Béke-e a te jötted? Mondta: Béke! ¹⁴ Mondta: Szavam van hozzád. És mondta: Szólj. ¹⁵ Mondta: Te tudod, hogy enyém volt a királyság, és felém fordította egész Izraél az ő arcját, hogy király legyek; de átfordult a királyság és testvéremé lett, mert az Örökkévalótól lett az övé. ¹⁶ Most tehát egy dolgot kérek tőled, ne utasítsd vissza arczomat. És szólt hozzá: Beszélj! ¹⁷ Mondta: Mondd meg, kérlek, Salamon királynak — mert nem fogja visszautasítani arczodat — adja nekem a Súnémbeli Abiságot feleségül. ¹⁸ Erre mondta Bát-Sébá: Jó, majd én beszélek felőled a királyhoz. ¹⁹ És bement Bát-Sébá Salamon királyhoz, hogy beszéljen vele Adónijához felől. Fölkelt a király eléjébe, leborúlt előtte, trónjára ült, széket tétetett a királynak anyja számára, és az leült jobbjáról. ²⁰ És mondta: Egy kis kérést kérek én tőled, ne utasítsd vissza arczomat. Mondta neki a király: Kérj, anyám, mert nem utasítom vissza arczodat. ²¹ És mondta: Adják a Súnémbeli Abiságot Adónijához testvérednek feleségül. ²² Felelt Salamon király és mondta anyjának: És minek kéred a Súnémbeli Abiságot Adónijához számára? Kérd hát számára a király-

ságot, mert ő az idősebb testvérem — számára meg Ebjátár pap számára és Jóáb Czerúja fia számára. ²³ Ekkor megesküdött Salamon király az Örökkévalóra, mondván: Így tegyen velem Isten és így folytassa, bizony élete árán mondotta ki Adónijához e szót! ²⁴ Most tehát — él az Örökkévaló, ki megszilárdított engem és ki ülnöm engedett Dávid atyám trónjára és a ki házat alapított nekem, a mint megígérte — bizony ma meg fog öletni Adónijához! ²⁵ És küldött Salamon király Benájához, Jehójádá fia által; rátámadt és meghalt. ²⁶ Ebjátár papnak pedig mondta a király: Anátótba menj, meződre, mert halál fia vagy; de e mai napon nem öllek meg, mert vitted az Úrnak, az Örökkévalónak ládáját Dávid atyám előtt és mert sanyarogtál mindenütt, a hol sanyargott atyám. ²⁷ És elűzte Salamon Ebjátárt, hogy ne legyen papja az Örökkévalónak, hogy teljesedjék az Örökkévaló igéje, melyet kimondott Éli háza felől Sílóban. ²⁸ És a hír eljutott Jóábhhoz — mert Jóáb Adónijához hajlott, de Ábsálómhoz nem hajlott volt — erre menekült Jóáb az Örökkévaló sátorába és megragadta az oltár szarvait. ²⁹ Jelentették Salamon királynak, hogy az Örökkévaló sátorába menekült Jóáb és ott van az oltár mellett; ekkor küldte Salamon Benájához, Jehójádá fiát, mondván: Menj, támadj rá! ³⁰ Bement tehát Benájához az Örökkévaló sátorába és szólt hozzá: Így szól a király: menj ki! Mondta: Nem, hanem itt halok meg. És választ vitt Benájához a királynak, mondván: Így beszélt Jóáb és így felelt nekem. ³¹ De mondta neki a király: Tégy, a mint szólt, támadj rá és temesd el; és hárítsd el a vért, melyet ok nélkül kiontott Jóáb, rólam és atyám házaról. ³² És térítse vissza az Örökkévaló a vér ontását a fejére, hogy rátámadt nálánál igazabb és jobb két férfiúra,

és megölte őket a karddal, Dávid atyám pedig nem tudta: Abnért, Nér fiát, Izraél hadvezérét és Amását, Jéter fiát, Jehúda hadvezérét. ³³ Térjen hát vissza az elontott vérük Jóáb fejére és magzatjának fejére örökre; Dávidnak pedig, meg magzatjának és házá-
nak és trónjának békéje legyen mindörökké az Örökké-
való részéről! ³⁴ Erre fölment Benájáhú, Jehójadá fia,
rátámadt és megölte; és eltemették házában, a pusztában.
³⁵ És helyébe tette a király a sereg fölé Benájáhút, Jehó-
jadá fiát, Czádók papot pedig tette a király Ebjátár he-
lyébe. ³⁶ Küldött a király s hivatta Simeit és mondta
neki: Építs magadnak házat Jeruzsálemben és lakjál ott
és ki ne menj onnan, se ide, se oda; ³⁷ de léssen, a mely
napon kimész és átkelsz a Kidrón patakján, jól tudjad,
hogy meg kell halnod; véred a fejedén léssen. ³⁸ És mondta
Simeí a királynak: Jól van ez így; a mint szólt uram a
király, akképen cselekszik majd szolgád. És lakott Simeí
Jeruzsálemben sok ideig. ³⁹ Történt pedig három
év múlva, elszökött Simeinek két szolgája Ákhishoz,
Máakha fiához, Gát királyához; és tudtára adták Simei-
nek, mondván: Ime, szolgálid Gátban vannak. ⁴⁰ Ekkor
fölkelt Simeí, fölnyergelte szamarát és Gátba ment Ákhis-
hoz, hogy megkeresse szolgáit: odament Simeí és elhozta
szolgáit Gátból. ⁴¹ Tudtára adták Salamonnak, hogy
elment Simeí Jeruzsálemből Gátba és visszatért. ⁴² Erre
küldött a király, hivatta Simeit és szólt hozzá: Nemde
megeskettelek az Örökkévalóra és megintettelek, mondván:
a mely napon kimész és elmész ide meg oda, jól tud-
jad, hogy meg kell halnod, — te meg így szóltál hozzám:
jól van ez így, megértettem. ⁴³ Hát mért nem őrizted meg
az Örökkévaló esküjét és a parancsot, melyet parancsol-
tam neked? ⁴⁴ És szólt a király Simeihez: Te tudod

mind azt a rosszat, melyről tudja a szived, hogy elkövetted Dávid atyám ellen, térítse tehát vissza az Örökkévaló fejedre rosszaságodat! ⁴⁵ De Salamon király áldott legyen, Dávid trónja pedig szilárd lesz az Örökkévaló előtt mindörökké! ⁴⁶ Erre parancsot adott a király Benájáhúnak, Jehójadá fiának; kiment, rátámadt, és meghalt. És az uralom megszilárdult Salamon kezében. ¹ És sógor-**3.** ságra lépett Salamon Fáraóval, Egyiptom királyával; elvette ugyanis Fáraó leányát, és elhozta Dávid városába, addig, míg végzett azzal, hogy fölépítse a maga házat és Jeruzsálem falait köröskörül. ² A nép csak áldozott a magaslatokon, mert nem építettett ház az Örökkévaló nevére mindama napokig. ³ És szerette Salamon az Örökkévalót, járván Dávid atyjának törvényei szerint, csakhogy a magaslatokon áldozott és füstölögtetett.

⁴ Ment a király Gibeónba, hogy ott áldozzon, mert az volt a nagy magaslat; ezer égőáldozatot szokott áldozni Salamon amaz oltáron. ⁵ Gibeónban jelent meg az Örökkévaló Salamonnak éjjeli álomban; és mondta Isten: Kérj, mit adjak neked? ⁶ Mondta: Te nagy szeretetet miveltél szolgáladdal, Dávid atyámmal, a mint hogy járt előtted hűséggel, igazsággal és egyenes szívvel te irántad; és te megőrizted neki ezt a nagy szeretetet és fiat adtál neki, ki trónján ül, a hogy van e mai napon. ⁷ Most tehát, Örökkévaló, Istenem, te tetted királynak szolgálodat Dávid atyám helyébe — én pedig kicsiny fiú vagyok, nem tudok ki- és bevonulni. ⁸ És szolgád néped közepette van, melyet kiválasztottál: nagyszámu nép, mely meg nem olvasható s meg nem számlálható a sokaság miatt. ⁹ Adj tehát szolgáltnak értő szívet, hogy ítélhesse népedet, tudván különbséget tenni jó és rossz között; mert ki győzi itélni ezt a tömérdek népedet? ¹⁰ És jónak tetszett a do-

log az Úr szemében, hogy Salamon ezt a dolgot kérte. ¹¹ Szólt hozzá Isten: Mivelhogy ezt a dolgot kérted és nem kértél magadnak hosszú életet és nem kértél magadnak gazdagságot és nem kérted ellenségeid életét, hanem kértél magadnak belátást, hogy megértsed a jogot: ¹² ime tettem szavad szerint, ime adtam neked bölcs és értelmes szívet, úgy hogy olyan mint te nem volt előtted, és utánad sem támad olyan mint te. ¹³ De azt is, mit nem kértél, adtam neked, gazdagságot is, dicsőséget is, úgy hogy nem lesz olyan mint te senki a királyok közt, minden napjaidban. ¹⁴ És ha majd jársz útjaimban, megőrizvén törvényeimet és parancsolataimat, a mint járt Dávid atyád, akkor meg fogom hosszabbítani életedet. ¹⁵ Erre fölébredt Salamon és ime: álom. Elment Jeruzsálembe, oda állt az Örökkévaló szövetségének ládája elé, bemutatott égőáldozatokat, készített békeáldozatokat és szerzett lakomát mind a szolgálói számára. ¹⁶ Akkor jött két parázna asszony a királyhoz és álltak előtte. ¹⁷ És mondta az egyik asszony: Kérem, uram, én és ez asszony lakunk egy házban, és szültem nála a házban. ¹⁸ Volt pedig harmadnapon a születésem után, szült ez asszony is; és mi együtt voltunk, senki idegen nálunk a házban, csak mi ketten voltunk a házban. ¹⁹ De meghalt ez asszony fia egy éjjel, mert rája feküdt; ²⁰ és fölkelt éjjel és elvette mellőlem fiamat — szolgálód pedig aludt — és ölébe fektette, az ő holt fiát pedig az én ölembe fektette. ²¹ Midőn reggel fölkeltem, hogy szoptassam fiamat, ime, meg volt halva; de midőn reggel megtekintettem, ime, nem a fiam volt, a kit szültem. ²² Erre mondta a másik asszony: Nem, hanem az én fiam az élő, a te fiad pedig a halott! Amaz meg mondja: Nem, hanem a te fiad a halott, az én fiam pedig az élő! Így beszéltek a király előtt. ²³ És mondta a király: Ez

mondja: az én fiam az élő s a te fiad a halott; amaz pedig mondja: nem, hanem a te fiad halott és az én fiam az élő. ²⁴ Mondta a király: Hozzatok kardot nekem! És oda vitték a kardot a király elé. ²⁵ És mondta a király: Vágjátok ketté az élő gyermeket és adjátok felét az egyiknek és felét a másiknak. ²⁶ Ekkor szólt az asszony, a kié volt az élő fiú, a királyhoz — mert megindult a szíve fia iránt — és mondta: Kérem, uram, adjátok neki az élő gyermeket, de ölni ne öljétek meg! Amaz pedig mondta: Se enyém, se tied ne legyen, vágjátok szét! ²⁷ Erre megszólalt a király és mondta: Neki adjátok az élő gyermeket és ölni meg ne öljétek; ő az anyja. ²⁸ Hallotta egész Izraél az ítéletet, melyet hozott a király és féltek a királytól, mert látták, hogy Isten bölcsesége van ő benne, hogy ítéletet szerezzen.

¹ És király volt Salamon egész Izraél fölött. ² És ezek **4.** az ő vezérei: Azarjáhú, Czádók fia, a pap. ³ Elíchóref és Achíja, Sísá fiai, irók; Jehósáfát, Achílúd fia, a kanczelnár; ⁴ Benájáhú, Jehójadá fia, a sereg fölött; Czádók és Ebjátár papok. ⁵ Azarjáhú, Nátán fia, a tiszttartók fölött; Zábúd, Nátán fia, pap, a király barátja. ⁶ Achísár a ház fölött; Adónírám, Abda fia, a robot fölött. ⁷ Salamonnak volt tizenkét tiszttartója egész Izraél fölött, azok ellátták a királyt és házát: egy hónapig az évben volt mindegyiknek a dolga; hogy ellássa. ⁸ És ezek a neveik: Ben-Chúr, Efraim hegységében. ⁹ Ben-Déker Mákaczbán, Sáalebímben, Bét-Sémesben, Élónban, Bet-Chánánban. ¹⁰ Ben-Chészed Arubbótban; övé volt Szókhó és Chéfer egész vidéke. ¹¹ Ben Abínádáb: Dór egész kerülete; Táfat, Salamon leánya, lett a felesége. ¹² Báana, Achílúd fia: Táanákh és Megiddó meg egész Bét-Seán, mely Czáretán mellett van Jizreélen

alúl, Bét-Seántól Ábél-Mechóláig egészen túl Jokmeámon. ¹³ Ben-Géber Rámót-Gileádban; övéi voltak Jáír, Menasse fiának falvai, melyek Gileádban vannak, övé Argób területe, mely Básánban van, hatvan nagy város, fallal és rézreteszszel. ¹⁴ Achínádáb, Iddó fia : Máchanájimban. ¹⁵ Achímáacz Naftaliban; ő is nőül vette Salamon leányát, Bászemátot. ¹⁶ Báana, Chúsáj fia, Ásérban és Beálótban. ¹⁷ Jehósáfát, Párúach fia Jisszákhárban. ¹⁸ Simeí, Éla fia, Benjáminban. ¹⁹ Géber, Uri fia, Gileád országában Szíchónnak az emóri királyának és Ógnak Básán királyának országában. És egy tisztartó, ki az országban volt. ²⁰ Jehúda és Izraél sokan voltak, annyian mint a fvény, mely a tenger mellett 5. van, sokaságra; ettek, ittak és örvendeztek. ¹ Salamon pedig uralkodott mind a királyságokon a folyamtól a filiszteusok földjéig, meg Egyiptom határáig: hoztak ajándékot és szolgáltak Salamonnak életének minden napjaiban. ² Volt pedig Salamonnak élelme egy napra: harmincz kór lángliszt és hatvan kór liszt; ³ tiz hizlalt ökör és husz legelős ökör meg száz juh; az özön, szarvason, dämvadon és hizlalt szárnyasokon kívül. ⁴ Mert ő uralkodó volt mindenen a folyamon túl, Tifszáchtól Azzáig, mind a folyamontúli királyokon; és békéje volt neki minden oldalról köröskörül. ⁵ És biztonságban lakott Jehúda meg Izraél ki-ki szőlőtője alatt és fügefája alatt Dántól Beér-Sébáig, Salamonnak minden napjaiban. ⁶ És volt Salamonnak negyvenezer jászol lova, szekerei számára és tizenkét ezer ménje. ⁷ És ellátták ama tisztartók Salamon királyt és mindenkit, a ki Salamon király asztalához került, ki-ki a maga hónapjában, nem engedtek hiányt semmiben. ⁸ Az árpát és a szalmát a lovak és a paripák számára odavitték azon helyre, a hová kellett, ki-ki rendje szerint.

⁹ És adott Isten bölcseséget Salamonnak és értelmet igen sokat, és széles elmét, a mennyi a fvény, mely a tenger partján van. ¹⁰ És nagyobb volt Salamonnak bölcsesége mind a Kelet fiainak bölcseségénél és Egyiptom egész bölcseségénél. ¹¹ Bölcsőbb volt mint minden ember, mint az ezráchi Étán meg Hémán, Kalkól és Dardá, Máchól fiai; és hírneve volt mind a nemzetek közt köröskörül. ¹² Mondott háromezer példabeszédet, és éneke ezeröt volt. ¹³ Beszért a fákról, a Libánonban levő czedrustól egészen a falon kinövő izsópig; beszért a baromról, a madárról, a csúszómászóról és a halakról. ¹⁴ És eljöttek mind a népek közül meghallgatni Salamon bölcsességét, mind a föld királyai részéről, kik hallottak a bölcseségéről. ¹⁵ És küldte Chírám, Czór királya az ő szolgáit Salamonhoz, mert meghallotta, hogy őt kenték föl királynak atyja helyébe; mert barátja volt Chírám Dávidnak minden időben. ¹⁶ Erre küldött Salamon Chírámhoz, mondván: ¹⁷ Te tudod, hogy Dávid atyám nem építhetett házat az Örökkévalónak, Istenének nevére a háború miatt, melylyel őt körülvették, míg nem adta őket az Örökkévaló lábai talpa alá. ¹⁸ De most nyugalmat szerzett nekem az Örökkévaló, Istenem köröskörül; nincs sem háborító, sem rossz esemény. ¹⁹ S ime, én arra gondolok, hogy házat építsek az Örökkévalónak, Istenemnek nevére, a hogy szólt az Örökkévaló Dávid atyámhoz, mondván: fiad, kit helyedbe teszek trónodra — ő építi majd a házat nevemre. ²⁰ Most tehát parancsold meg, hogy vágjanak számomra czedrusokat a Libánonból, szolgálaim is a te szolgáliddal lesznek, a szolgálidnak bérét pedig megadom neked, mind a szerint, a hogy mondod; mert te tudod, hogy nincs közöttünk senki, ki úgy tudna fákat vágni, mint a Czidónbeliek. ²¹ És volt, midőn hallotta Chírám Salamon szavait, igen meg-

örült; mondta: Áldva legyen az Örökkévaló e napon, hogy adott bölcs fiút Dávidnak e számos nép fölé. ²² Ekkor küldött Chírám Salamonhoz, mondván: Hallottam, mi felől küldöttél hozzám: én megteszem minden kívánságodat a czédrusfák iránt és cziprusfák iránt. ²³ Szolgáim majd le szállítják a Libánonról a tengerre és tutajokként a tengerre teszem addig a helyig, melyet megizensz nekem, hogy ott szétbontsam és te elvigyed; te pedig megteszed az én kívánságomat, megadván házam kenyerét. ²⁴ Így adott Chírám Salamonnak czédrusfákat és cziprusfákat minden kívánsága szerint. ²⁵ Salamon pedig adott Chírámnak húszezer kór buzát házának az élelmezésére, meg húsz kór törött olajat; így szokott adni Salamon Chírámnak évről évre.

²⁶ Az Örökkévaló pedig adott bölcseséget Salamonnak, a mint megígérte neki. És béke volt Chírám és Salamon közt, és ők ketten szövetséget kötöttek. ²⁷ És kiemelt Salamon király robotnépet egész Izraélből; és volt a robotnép harminczezer ember. ²⁸ És küldte őket a Libánonba: tízezret havonkint fölváltva; egy hónapig a Libánonban voltak, két hónapig otthon. Adónírám pedig a robot fölött volt. ²⁹ És volt Salamonnak hetvenezer teherhordója, meg nyolczvanezer kövágója a hegyben.

³⁰ Azonkívül Salamonnak a munkára felügyelő tisztjei háromezerháromszázan, a kik uralmat vittek a munkátvégző nép fölött. ³¹ Megparancsolta a király és fejtettek nagy köveket, becses köveket, hogy alapozzák a házat faragott kövekkel. ³² És faragták Salamonnak építői és Chíróm építői, meg a Gebábeliek; és készítették a fákat meg a köveket a ház építésére.

6. ¹ És volt a négyszáznyolczvanadik évben, miután kivonultak Izraél fiai Egyiptom országából, a negyedik évben — Zív havában, az a második hónap — hogy király

volt Salamon Izraél fölött, fölépítette a házat az Örökkévalónak. ² A ház pedig, melyet épített Salamon király az Örökkévalónak, hatvan könyök a hossza, húsz a szélessége és harmincz könyök a magassága. ³ A csarnok pedig, a ház templomának előrészén, húsz könyök a hossza, a ház szélességének oldalán; tíz könyök szélessége a ház előrészén. ⁴ És készített a ház számára gerendás csukott ablakokat. ⁵ És épített a ház fala mellé emeleteket köröskörül, a ház falai mellett köröskörül, a templom és a debír mellett, és készített oldaltermeket köröskörül. ⁶ Az alsó emelet, öt könyök a szélessége, a középső, hat könyök a szélessége, és a harmadik, hét könyök a szélessége; mert csökkenéseket alkalmazott a házon köröskörül kívülről, hogy ne kelljen beléje nyúlni a ház falaiba. ⁷ A ház ugyanis, a mikor épült, ép kövekből, úgy a mint fejtették, épült; sem kalapács, sem fejsze, sem bármi vasszerszám nem hallatott a háznál, a mikor épült. ⁸ A középső oldalterem bejárata a ház jobboldalán volt; csigalépcsőkön mennek föl a középsőre és a középsőből a harmadikra. ⁹ Építette a házat és bevégezte; és bepadlózta a házat boltivekkel meggerendasorokkal czédrusból. ¹⁰ És építette az emeleteket az egész ház mellé, öt könyök egynek a magassága; és egybefogta a házat czédrusfákkal. ¹¹ És volt az Örökkévaló igéje Salamonhoz, mondván: ¹² Ez a ház, melyet építesz — ha majd jársz törvényeim szerint, rendeleteimet megteszed és megőrzöd mind a parancsolataimat, járván azok szerint, akkor föntartom veled szemben az én ígémet, melyet szóltam Dávid atyádhoz. ¹³ És lakozom Izraél fiai közt és nem hagyom el népemet Izraélt.

¹⁴ Építette Salamon a házat és bevégezte. ¹⁵ Építette a háznak falait belülről czédrusdeszkákkal, a ház padlójától a menyezet gerendáiig bevonta fával belülről; és bevonta a

háznak padlóját cziprusfadeszkákkal. ¹⁶ És építette a húsz könyöknyit a háznak hátulján czédrusdeszkákkal a padlótól a gerendáig; s építette egy részét belülről debírnek, szentek szentjének. ¹⁷ És negyven könyöknyi volt a ház, az a templom előlről. ¹⁸ És czédrus volt a házon, annak belsején, vadugorkák és kinyilt virágok kifaragásával; mind czédrus volt, kő nem volt látható. ¹⁹ Debírt pedig készítettt a házban, annak belsejéről, hogy oda tegyék az Örökkévaló szövetségének ládáját. ²⁰ A debír előtt pedig — húsz könyök a hossza, húsz könyök a szélessége, és húsz könyök a magassága volt, és bevonta finomított arannyal; s az oltárt czédrussal vonta be. ²¹ És bevonta Salamon a házat, annak belsejéről, finomított arannyal és huzott aranylánczokat a debír előtt, és azt bevonta arannyal. ²² Az egész házat bevonta arannyal, míg végig bevonatott az egész ház; az egész oltárt is a debír előtt bevonta arannyal. ²³ És készítettt a debírben két kérubot olajfából, tíz könyök egynek a magassága. ²⁴ Öt könyök a kérubnak egyik szárnya és öt könyök a kérubnak másik szárnya: tíz könyök a szárnyai egyik végétől a másik végéig. ²⁵ És tíz könyöknyi a másik kérub: egy mérete és egy szabása a két kérubnak. ²⁶ Az egyik kérub magassága tíz könyöknyi, és így a második kérub. ²⁷ És tette a kérubokat a belső ház közepébe és kiterjesztették a kérubok szárnyait, úgy hogy ért az egyiknek szárnya a falhoz és a másik kérubnak is a szárnya ért a másik falhoz; szárnyaik pedig a ház közepén szárny szárnyhoz értek. ²⁸ És bevonta a kérubokat arannyal. ²⁹ A háznak mind a falain pedig köröskörül kifaragott vésett faragványokat: kérubokat, pálmákat és kinyilt virágokat belülről és kívülről. ³⁰ A ház padlóját pedig bevonta arannyal belül és kívül. ³¹ A debír bejáratát készítette olajfa-ajtókkal; az ajtófélfapillér

ötszögletű volt. ³² A két olajfa-ajtóra pedig faragott faragványokat: kérubokat, pálmákat és kinyilt virágokat és bevonta aranynyal; ráhuzta ugyanis a kérubokra és a pálmákra az aranyat. ³³ Így készített a templom bejáratának is olajfa félfákat, négyszögletűeket; ³⁴ meg két ajtót cziprusfából: két forgólap az egyik ajtó és két forgólap a másik ajtó. ³⁵ Faragott rá kérubokat, pálmákat és kinyilt virágokat és bevonta aranynyal, ráillesztve a bevésésre. ³⁶ És építette a belső udvart három sor faragott kőből és egy sor czédrusgerendából. ³⁷ A negyedik évben rakták le az Örökévaló házának alapját, Zív havában. ³⁸ A tizenegyedik évben pedig, Búl havában — az a nyolczadik hó — be volt végezve a ház minden dolga és minden rendje szerint. Építette tehát hét évig. ¹ A maga házat pedig építette Salamon tizenhárom évig, és bevégezte egész házat. ² És építette a Libánon erdőházat: száz könyök a hossza, ötven könyök a szélessége és harmincz könyök a magassága; négy sor czédrus-oszlopon és czédrusgerendák az oszloponon. ³ És bepadlózva czédrussal felülről azon termek fölött, melyek az oszlopokon voltak: negyvenöt volt, tizenöt egy-egy sor; ⁴ meg gerendák három sorban, és nyilás szemben nyilással háromszor. ⁵ És mind az ajtók és ajtófélfák négyszögletesen gerendázva; nyilás pedig nyilásnak átellenében háromszor. ⁶ Az oszlopos csarnokot pedig készítette: ötven könyök a hossza és harmincz könyök a szélessége, meg egy csarnokot előtte, oszlopokat és dobogót előtte. ⁷ A trón csarnokát is, a hol itélt, az ítélet csarnokát készítette; bepadlózva volt czédrussal padlótól padlóig. ⁸ Háza pedig, melyben lakott, a másik udvarban a csarnokon belül, ugyane művű volt; meg házat készített Fáraó leánya számára, kit Salamon elvett, e csarnok módjára. ⁹ Mindezeket faragott kő méretei szerint való értékes kövek-

ből, metszve fűrészszel belül és kívül, még pedig az alaptól a csúcskövekig, kívülről is egészen a nagy udvarig; ¹⁰ és alapozva értékes kövekkel, nagy kövekkel, tiz könnyöknyi kövekkel és nyolcz könnyöknyi kövekkel; ¹¹ felülről is faragott kő méretei szerint való értékes kövekkel és czédruossal. ¹² A nagy udvart pedig köröskörül három sor faragott kőből és egy sor czédrus-gerendákból; így az Örökkévaló házának belső udvarát és a ház csarnokát is. ¹³ És küldött Salamon király, és elhozatta Chirámot Czórból; ¹⁴ egy özvegyasszony fia az a Naftáli törzsből, atyja pedig Czórbeli rézműves; tele volt azzal a bölcseséggel, értelemmel és tudással, hogy készíthessen minden művet rézből. Eljött Salamon királyhoz és elkészítette minden munkáját. ¹⁵ Alakította a két oszlopot rézből; tizennyolcz könyök az egyik oszlop magassága és tizenkét könnyöknyi fonal futja körül a második oszlopot. ¹⁶ S két oszlopfőt készített, hogy rátegye az oszlopok tetejére, rézből öntve, öt könyök az egyik oszlopfő magassága és öt könyök a másik oszlopfő magassága. ¹⁷ Hálómunkájú hálókat, lánczmunkájú zsinórokat az oszlopok tetején levő oszlopfők számára: hetet az egyik oszlopfőnek és hetet a másik oszlopfőnek. ¹⁸ És készítette a gránátalmákat, még pedig két sort köröskörül az egyik hálóra, hogy betakarják az oszlopok tetején levő oszlopfőket, és ilyet készített a másik oszlopfő számára is. ¹⁹ Az oszlopok tetején levő oszlopfők — a csarnokban — lilium munkájúak, négy könnyöknyiek. ²⁰ Oszlopfők voltak a két oszlopon fölülről is közel a háló oldalán levő dudorodáshoz; a gránátalma pedig kétszáz volt sorokban köröskörül a második oszlopfőn. ²¹ És fölállította az oszlopokat a templom csarnokánál; fölállította a jobbról való oszlopot és elnevezte Jákhinnak és fölállította a balról való oszlo-

pot és elnevezte Bóáznak. ²² Az oszlopok tetején pedig liliom munka volt. Vége volt az oszlopok munkájának. ²³ És készítette a tengert öntött rézből; tíz könyöknyi volt egyik szélétől másik széléig köröskörül kerek, öt könyöknyi a magassága és harmincz könyöknyi fonal futja azt körül. ²⁴ Szélén alul köröskörül vadugorkák veszik körül, tíz könyöknyire kerítik be a tengert köröskörül; két sorban voltak a vadugorkák öntve annak az öntésével. ²⁵ Állott tizenkét ökrön: három fordul északnak, három fordul nyugatnak, három fordul délnek és három fordul keletnek, a tenger pedig rajtuk volt felülről; valamennyinek hátulja befelé. ²⁶ Vastagsága egy tenyérnyi, széle pedig olyan mint serleg szélének a munkája, mint a liliom virága; kétezer bátot fogad be. ²⁷ És készítette a tíz talapzatot rézből; négy könyöknyi az egyik talapzat hossza, négy könyöknyi szélessége és három könyöknyi a magassága. ²⁸ S ez a talapzat munkája: keretjeik voltak, még pedig keretek az eresztékek között. ²⁹ Az eresztékek között levő kereteken pedig orozlánok, ökrök és kérubok, és így az eresztékeken is felülről; az orozlánokon és ökrökön alul pedig csüggő munkáju füzérek. ³⁰ Négy rézkereke volt az egyik talapzatnak, meg réztengelyei, a négy lábának pedig váll-lapjaik voltak; a medencze aljára voltak öntve a váll-lapok, mind-egyiknek oldalán füzérek. ³¹ Nyilása pedig a kördíszben belül fölfelé egy könyöknyi, nyilása kerek volt, talapzat munkáju, egy és fél könyöknyi; a nyilásán is faragványok voltak, kereteik pedig négyszögűek, nem kerekek. ³² És a négy kerék a keretek alján volt, a kerekek csapjai pedig a talapzatban; mindegyik keréknek magassága egy és fél könyök. ³³ S a kerekek munkája olyan, mint a kocsikerék munkája, csapjaik, talpaik, küllőik és ágyaik mind öntött

rézből. ³⁴ És négy váll-lap volt mindegyik talapzatnak négy sarkán; magából a talapzataból voltak a váll-lapjai. ³⁵ A talapzat tetejeképen pedig egy fél könyök magasságú kerekesség volt köröskörül; és a talapzat tetején a csapjai és keretei belőle magából voltak. ³⁶ És bevéselt a csapok síklapjaira és kereteire kérubokat, oroszlánokat és pálmákat a mindegyiken levő térhez képest, meg füzérek köröskörül. ³⁷ Ily módon készítette a tíz talapzatos: egy öntése, egy mérete, egy szabása volt mindannyinak. ³⁸ És készített tíz rézmedenczét; negyven bátot fogad be mindegyik medencze, négy könyöknyi mindegyik medencze, egy-egy medencze egy-egy talapzaton, a tíz talapzat szerint. ³⁹ És elhelyezte a talapzatokat: ötöt a háznak oldalára jobbról és ötöt a háznak oldalára balról; a tengert pedig elhelyezte a háznak jobb oldalára keletnek dél felé. ⁴⁰ És készítette Chiróm az üstöket, a lapátokat és a tálakat; és végzett Chirám azzal, hogy elkészítse mind a munkát, melyet készített Salamon király számára az Örökkévaló házának. ⁴¹ Oszlopot kettőt; az oszlopok tetején levő oszlopfőgombot kettőt, hálót kettőt, hogy befödják az oszlopok tetején levő két oszlopfőgombot; ⁴² gránátalmát négyszázat a két háló számára, két sor gránátalmát mindegyik hálóra, hogy befödják az oszlopon levő két oszlopfőgombot; ⁴³ talapzatos tizenket; medenczét tizenket a talapzatokra; ⁴⁴ az egy tengert, meg a tenger alatt levő tizenkét ökröt. ⁴⁵ A fazekakat, a lapátokat, a tálakat és mind ez edényeket, melyeket készített Chirám Salamon király számára az Örökkévaló házának, csiszolt rézből. ⁴⁶ A Jordán kerületében öntötte azokat a király, agyagos földben, Szukkót és Czaretán közt. ⁴⁷ És úgy hagyta Salamon mind az edényeket felette nagy sokaságuk miatt: nem vizsgáltatott meg a réznek súlya. ⁴⁸ És készí-

tette Salamon mind az Örökkévaló házában levő edényeket: az arany oltárt, az asztalt, melyen rajta volt a szinkenyer, aranyból; ⁴⁹ a lámpásokat, ötöt jobbról és ötöt balról, a debír előtt, finomított aranyból; a bimbót, a mécseseket és a hamvvevőket aranyból; ⁵⁰ a csészéket, késeket, tálakat, kanalakat és serpenyőket finomított aranyból; a sarkokat a belső háznak, a szentek szentjének ajtóí számára, a háznak — a templomnak — ajtóí számára aranyból.

⁵¹ És befejeződött mind a munka, melyet készített Salamon király az Örökkévaló házában; erre bevitte Salamon atyjának Dávidnak szentségeit: az ezüstöt, az aranyat és az edényeket, elhelyezte az Örökkévaló házában kincstárában. ¹ Akkor egybegyűjtötte Salamon Izraél 8. véneit és mind a törzsek fejeit, Izraél fiai atyai házában fejedelmeit, Salamon királyhoz Jeruzsálembe, hogy fölvigyék a Örökkévaló szövetségének ládáját Dávid városából, az Czión. ² Egybegyűltek tehát Salamon királyhoz mind az Izraél emberei az Étánim havában ünnepkor — az a hetedik hónap. ³ És eljöttek mind az Izraél vénei; és vitték a papok a ládát. ⁴ Fölvitték az Örökkévaló ládáját meg a találkozás sátorát és mind a sátorban levő szent edényeket, azokat fölvitték a papok és a leviták. ⁵ Salamon király pedig és Izraél egész községe, a hozzáserglettek, vele lévén a láda előtt, áldoztak aprójószágot és marhát, annyit, hogy nem volt megszámlálható és megolvasható a sokaság miatt. ⁶ És bevitték a papok az Örökkévaló szövetségének ládáját a helyére, a háznak debírjébe, a szentek szentjébe, a kérubok szárnyai alá; ⁷ mert a kérubok kiterjesztik a szárnyaikat a láda helye fölé úgy, hogy a kérubok befödtek a ládát és annak rudjait felülről. ⁸ És oly hosszúak voltak a rudak, hogy kilátszottak a rudak végei a szentélyből a debír elülső részén, de kívül

nem látszottak; és ott voltak mind e mai napig.⁹ Nem volt semmi a ládában, csupán a két kőtábla, melyeket oda letett Mózes a Chórében, midőn szövetséget kötött az Örökkévaló Izraél fiaival, mikor kivonultak Egyiptom országából.¹⁰ És volt, mikor kijöttek a papok a szentélyből, a felhő megtöltötte az Örökkévaló házat;¹¹ és nem állhattak ott a papok a felhő miatt, hogy szolgálatot tegyenek, mert megtöltötte az Örökkévaló dicsősége az Örökkévaló házat.¹² Akkor mondta Salamon: Az Örökkévaló mondta, hogy sűrű ködben akar lakni:¹³ Építve építettem házat neked, helyet a te lakásodra örökre.¹⁴ Erre visszafordította a király az arczát és megáldotta Izraél egész gyülekezetét, Izraél egész gyülekezete pedig állott.¹⁵ És mondta: Áldva legyen az Örökkévaló, Izraél Istene, a ki Dávid atyámnak megígérte szájával és teljesítette kezével, mondván:¹⁶ azon nap óta, hogy kivezettem népemet Izraélt Egyiptomból, nem választottam várost, mind az Izraél törzseiből, hogy házat építsenek, hogy ott legyen a nevem; hanem választottam Dávidot, hogy legyen Izraél népem fölött.¹⁷ Szándékában is volt Dávid atyámnak, hogy házat épít az Örökkévaló, Izraél Istene nevének.¹⁸ De így szólt az Örökkévaló Dávid atyámhoz: Mivelhogy szándékodban volt, hogy házat építesz nevemnek — jól tetted, hogy ez volt a szándékodban; ¹⁹ csak-hogy nem te fogod építeni a házat, hanem fiad, ki ágyékaidból származik, az fogja építeni a házat nevemnek.²⁰ Fönn is tartotta az Örökkévaló az igéjét, melyet kimondott; Dávid atyám helyébe léptem, Izraél trónjára ültem, a mint megígérte az Örökkévaló, és építettem a házat az Örökkévaló, Izraél Istene nevének.²¹ És helyet rendeltem ott a láda számára, a hol van az Örökkévaló szövetsége, melyet kötött őseinkkel, mikor kivezette őket Egyiptom országából.

²² Ekkor odaállt Salamon az Örökkévaló oltára elé Izraél egész gyülekezetének szeme láttára és ég felé terjesztette kezeit. ²³ Mondta: Örökkévaló, Izraél Istene! Nincs Isten olyan mint te az égben fönt s a földön alant, a ki megőrzöd a szövetséget és a szeretetet szolgálóidnak, kik járnak előtted egész szivükkel; ²⁴ a ki megtartottad szolgálóidnak Dávid atyámnak azt, a mit neki ígértél; megígérted száddal és kezeddél teljesítetted, a mint van e mai napon. ²⁵ Most tehát, Örökkévaló, Izraél Istene, tartsd meg szolgálóidnak, Dávid atyámnak, a mit neki ígértél, mondván: el nem fogy előttem, a ki tőled ül Izraél trónján, ha csak megőrzik fiaid útjukat, járván előttem, a mint te jártál előttem. ²⁶ Most tehát, Izraél Istene, valósuljon meg, kérlek, az ígéd, melyet kimondtál szolgálóidnak, Dávid atyámnak! ²⁷ Mert, valóban, lakhatik-e Isten a földön? Íme az egek és az egek egei be nem foglalnak téged, hát még ez a ház, melyet építettem. ²⁸ Fordulj tehát szolgálóid imádságához és könyörgéséhez, Örökkévaló én Istenem, hallgatva a fohászkodásra és az imádságra, melylyel szolgálóid ma imádkozik előtted: ²⁹ hogy nyitva legyenek szemeid erre a házra éjjel és nappal, azon helyre, melyről mondtad: ott lesz az én nevem, hogy hallgass az imádságra, melylyel szolgálóid majd imádkozik e hely felé. ³⁰ Akkor hallgass szolgálóidnak és Izraél népednek könyörgésére, melylyel majd imádkoznak e hely felé; te pedig hallgass reá lakásod helyén az égben, hallgass reá és adj bocsánatot. ³¹ Hogyha vétkezik valaki felebarátja ellen és megesketve őt, esküt rónak rá, és eljön esküre oltárod elé ebben a házban: ³² akkor halljad az égben és tedd meg, hogy törvényt láss szolgálóidnak, hogy elítéljed a gonoszt, fejére hárítván az útját és hogy fölmentsed az igazságot, juttatva neki igazsága szerint. ³³ Mikor vereséget

szenved Izraél néped ellenség előtt, mivel vétkeznek ellened, de megtérnek hozzád és nevedet vallják és imádkoznak és könyörögnek hozzád ebben a házban: ³⁴ akkor halljad az égben és bocsásd meg Izraél néped vétkét és vezesd őket vissza a földre, melyet adtál őseiknek. ³⁵ Mikor

bezárul az ég s nem lesz eső, mert vétkeznek ellened, de imádkoznak e hely felé és nevedet vallják és megtérnek vétküktől, midőn megalázod őket: ³⁶ akkor halljad az égben és bocsásd meg szolgálid és Izraél néped vétkét, midőn megtanítod őket a jó útra, melyen járjanak, és adj esőt országodra, melyet birtokul adtál népednek.

³⁷ Éhség ha lesz az országban, dögvész ha leszen, üszög, rozsdá, sáska, szöcske ha leszen, midőn szorongatja őt ellensége országának kapuiban — bármi csapás, bármi betegség; ³⁸ minden imádságot, minden könyörgést, mely bármely embertől ered egész Izraél néped közül, midőn megtudja ki-ki szive csapását és kiterjeszti kezeit e ház felé: ³⁹ akkor halljad az egekben, lakásod helyén, adj bocsánatot és tedd meg, hogy juttass kinek-kinek mind az ő útjai szerint, mivel ismered a szivét; mert egyedül te ismered mind az ember fiainak szivét; ⁴⁰ azért hogy féljenek téged mindazon időben, a meddig élnek azon földnek szinén, melyet adtál őseinknek. ⁴¹ És

az idegenre is, ki nem Izraél néped közül való, de eljön messze földről neved kedvéért — ⁴² mert hallani fogják nagy nevedet, erős kezedet és kinyújtott karodat — eljön és imádkozik e ház felé: ⁴³ akkor halljad az égben, lakásod helyén és tégy mind a szerint, a hogy kiált hozzád az idegen; azért hogy megismerjék mind a föld népei nevedet, hogy féljenek téged, mint Izraél néped és hogy megtudják, hogy nevedről neveztetik e ház, melyet építettem.

⁴⁴ Midőn néped háborúra vonúl ki ellensége ellen

az úton, melyen küldöd őket és majd imádkoznak az Örökkévalóhoz, a város felé, melyet választottál és a ház felé, melyet építettem nevednek; ⁴⁵ akkor halljad az égben imádságukat és könyörgésüket és szerezd meg a jogukat. ⁴⁶ Midőn vétkeznek ellened — mert nincs ember, ki nem vétkezik — és haragszol rájuk és ellenség elé adod őket, úgy hogy fogságba viszik őket a legyőzőik az ellenség országába, távoliba vagy közelibe; ⁴⁷ és szivükre veszik az országban, a hova fogságba vitettek, megtérnek és könyörögnek hozzád legyőzőik országában, mondván: vétkeztünk, bűnt követtünk el és gonoszok voltunk; ⁴⁸ megtérnek hozzád egész szivükkel és egész lelkükkel ellenségeik országában, kik őket fogságba vitték és imádkoznak hozzád országuk felé, melyet adtál őseiknek, a város felé, melyet kiválasztottál és a ház felé, melyet építettem nevednek: ⁴⁹ akkor halljad az égben, lakhelyeden, imádságukat és könyörgésüket és szerezd meg a jogukat. ⁵⁰ Bocsásd meg népednek azt, a mivel vétkeztek ellened és mind a büntetteiket, melyeket elkövettek ellened és adj nekik irgalmat legyőzőik előtt, hogy irgalmazzanak nekik. ⁵¹ Mert néped és birtokod ők, kiket kivezettél Egyiptomból, a vaskohó közepéből. ⁵² Hogy szemeid nyitva legyenek szolgád könyörgésére és Izraél néped könyörgésére, hogy hallgass rájuk, bármikor hozzád kiáltanak. ⁵³ Mert te elkülönítetted őket magadnak birtokul mind a föld népei közül, a mint megmondtad Mózes szolgád által, mikor kiveztetted őseinket Egyiptomból, oh Uram, Örökkévaló. ⁵⁴ És volt, mikor Salamon végzett azzal, hogy imádkozzék az Örökkévalóhoz ez imádsággal és könyörgéssel, fölkelte az Örökkévaló oltára előtt, miután térdein állt volt ég felé terjesztett kezekkel. ⁵⁵ Odaállt és megáldotta Izraél egész gyülekezetét, fennhangon mondván: ⁵⁶ Áldva legyen

az Örökkévaló, a ki nyugalmat adott népének Izraélnek, mind a szerint a hogy ígérte; nem esett el egy szó sem mindazon jó ígéréből, melyet ígért Mózes az ő szolgája által.⁵⁷ Legyen az Örökkévaló, a mi Istenünk, mi velünk, a mint volt őseinkkel; ne hagyjon és ne vessen el minket,⁵⁸ magához hajlítván szívünket, hogy járjunk mind az ő útjain és megőrizzük parancsolatait, törvényeit és rendeleteit, melyeket parancsolt őseinknek.⁵⁹ Vajha e szavaim, melyekkel könyörögtem az Örökkévaló előtt, közel volnának az Örökkévalóhoz, Istenünkhöz, nappal és éjjel, hogy megszerezze szolgájának jogát és népének, Izraélnek jogát mindig a maga napján; ⁶⁰ azért, hogy megismerjék mind a föld népei, hogy az Örökkévaló — ő az Isten, nincs más! ⁶¹ Legyen tehát a ti szívetek tökéletes az Örökkévaló, a mi Istenünk iránt, hogy járjatok törvényei szerint és megőrizzétek parancsolatait, a hogy van e mai napon. ⁶² A király pedig és egész Izraél ő vele áldozatot mutattak be az Örökkévaló színe előtt. ⁶³ Bemutatta Salamon a békeáldozatot, melyet áldozott az Örökkévalónak: marhát huszonkétezret és aprójószágot százhuszezret. Így fölavatták az Örökkévaló házát a király meg mind az Izraél fiai. ⁶⁴ Azon a napon fölszentelte a király az Örökkévaló háza előtt levő udvar belsejét; mert ott készítette el az égőáldozatot, a lisztáldozatot és a békeáldozatok zsiradék részeit, mert az Örökkévaló előtt levő rézoltár kisebb volt, semhogy befogadhassa az égőáldozatot, a lisztáldozatot és a békeáldozatok zsiradék részeit. ⁶⁵ És megtartotta Salamon azon időben az ünnepet és vele egész Izraél, nagy gyülekezet, Chamát felől egészen Egyiptom patakjáig, az Örökkévaló, a mi Istenünk színe előtt hét napig meg hét napig, tizennégy napig. ⁶⁶ A nyolczadik napon elbocsátotta a népet, áldották a királyt és elmentek sátraikba örvendve és vidám szívvel

mind azon jó miatt, melyet cselekedett az Örökkévaló Dáviddal, az ő szolgájával, és Izraéllel, az ő népével.

¹ És volt midőn végzett Salamon azzal, hogy fölépítse **9.** az Örökkévaló házat és a király házat és Salamonnak minden kívánalmát, a mit véghezvinni akart, ² megjelent az Örökkévaló Salamonnak másodszor, a miképen megjelent neki Gibeóban. ³ És szólt hozzá az Örökkévaló: Hallottam imádságodat és könyörgésedet, melylyel könyörögtél előttem, megszenteltem e házat, melyet építettél, hogy oda helyezzem nevemet örökre és ott lesznek szemeim és szívem minden időben. ⁴ Te pedig, ha majd előttem jársz, a mint Dávid atyád járt, a szívnek feddhetlenségében és egyenességben, cselekedvén mind a szerint, a mint neked parancsoltam, törvényeimet és rendeleteimet megőrzöd; ⁵ akkor föntartom királyságod trónját Izraél fölött örökre, a mint kimondtam Dávid atyád felől, mondván: nem fogy el tőled való férfi Izraél trónjáról. ⁶ Ha el fogtok tőlem fordulni, ti meg fiaitok, és nem őrzitek meg parancsolataimat, törvényeimet, melyeket elétek adtam, hanem mentek és szolgáltok más isteneket és leborultok előttük: ⁷ akkor kiírtom Izraélt azon föld színéről, melyet nekik adtam, a házat pedig, melyet nevemnek szenteltem, elvetem szíнем elől; és lesz majd Izraél példázattá és gúnynyá mind a népek között. ⁸ Ez a ház pedig, mely legfelsőbb lehetett volna — bárki elmegy mellette, eliszonyodik és pisszeg; azt mondják: miért tett így az Örökkévaló ez országgal és e házzal! ⁹ És majd mondják: azért, hogy elhagyták az Örökkévalót, Istenüket, ki kivezette őseiket Egyiptom országából, de ragaszkodtak más istenekhez, leborultak előttük és szolgálták őket; azért hozta reájuk az Örökkévaló mind e veszedelmet.

¹⁰ És volt azon húsz év multán, a melyek alatt fölépí-

tette Salamon a két házat, az Örökkévaló házat és a király házat — ¹¹ Chírám, Czór királya, támogatta Salamont czedrusfákkal, cziprusfákkal és aranynyal minden kívánsága szerint; akkor adott Salamon király Chírámnak húsz várost a Gálil földjén — ¹² kivonult Chírám Czórból, hogy megnézzé a városokat, melyeket adott neki Salamon; de nem tetszettek neki. ¹³ Mondta: Micsoda városok ezek, melyeket adtál nekem, testvérem? És így nevezték őket: Kábúl földje, mind e mai napig. ¹⁴ Küldött Chírám a királynak százhusz kikkár aranyat. ¹⁵ És ez azon robotnak ügye, melyet kivetett Salamon király, hogy építse az Örökkévaló házat és a maga házat, a millót és Jeruzsálem falát, Cháczórt, Megiddót és Gézert — ¹⁶ Fáraó, Egyiptom királya fölment volt és bevette Gézert és elégette tűzzel, a városban lakó kanaánit megölte és hozományul adta leányának, Salamon feleségének — ¹⁷ fölépítette Salamon Gézert és az alsó Bét-Chóront, ¹⁸ Báalátot és Tadmórt a puszta országában; ¹⁹ meg mind az éléstár városokat, melyek Salamonéi voltak, meg a szekérhad városait és a lovasok városait és Salamonnak kívánalmát, a mit építeni kívánt Jeruzsálemben és a Libánonon meg uralmának egész országában. ²⁰ Mindazon nép, mely megmaradt az emóri, a chitti, a perizzi, a chivvi és a jebúszki közül, azok, a kik nem Izraél fiai közül valók — ²¹ a fiaik, kik megmaradtak utánuk az országban, a kiket Izraél fiai nem bírtak kipusztítani, azokra vetett ki Salamon robotmunkát mind e mai napig. ²² De Izraél fiai közül senkit sem tett Salamon rabszolgává, hanem ők voltak a harczosok, szolgái, tisztjei, hadnagyjai, meg szekérhadának és lovasainak vezérei. ²³ Ezek a tisztetek, a kik felügyeltek Salamonnak munkája fölött: ötszázötvenen, a kik a munkát végző nép fölött uralmat vittek.

²⁴ Alig hogy fölment Fáraó leánya Dávid városából a maga házába, melyet épített számára, akkor fölépítette a millót. ²⁵ Bemutatni szokott Salamon háromszor az évben égő és békeáldozatokat az oltáron, melyet épített az Örökkévalónak, meg füstölögtetett azon, mely az Örökkévaló színe előtt volt. Így befejezte a házat. ²⁶ Hajórajt is készített Salamon király Eczjón-Géberben, mely Élót mellett van, a nádas tenger partján, Edóm országában. ²⁷ És küldte Chírám a hajórajjal az ő szolgálait, tengeren jártas hajósokat, Salamon szolgáljaival együtt. ²⁸ Elmentek Ófirba, szereztek onnan aranyat, négyszáz húsz kikkárt, és elhozták Salamon királynak. ¹ Sába királynője pedig hall- **10.** ván Salamonnak hírét meg az Örökkévaló nevét, eljött, hogy próbára tegye őt rejtvényekkel. ² Eljött Jeruzsálembe igen tekintélyes sereggel, tevékkel, melyek vittek fűszert, igen sok aranyat meg drágakövet; ment Salamonhoz és elmondta neki mindazt, a mi szívéen volt. ³ És megfelelt neki Salamon mind az ő szavaira; nem volt semmi sem elrejtve a királytól, a mire meg nem felelt volna neki. ⁴ Látta Sába királynője Salamonnak minden bölcseségét és a házat, melyet épített, ⁵ meg asztala étkeit, szolgálainak ülését és szolgálattelvőinek állását és az ő ruháikat, meg pohárnokait és fölvonulását, a hogy föl szokott vonulni az Örökkévaló házába: akkor nem maradt többé benne lélek, ⁶ és szólt a királyhoz: Igaz volt a szó, melyet országomban hallottam dolgaid felől és bölcseséged felől. ⁷ De nem hittem a szavaknak, míg el nem jöttem és saját szemeim látták, ámde nem beszéltek el nekem a felét sem; hozzá tettél bölcseséget és jelességet a hírhez, melyet hallottam. ⁸ Boldogok embereid, boldogok e szolgálid, kik mindig előtted állnak, a kik hallják bölcseségedet. ⁹ Legyen áldva az Örökkévaló, a te Istened, ki

kedvet talált benned, hogy tegyen téged Izraél trónjára! Mivel örökre szereti Izraélt az Örökkévaló, megtett téged királylyá, hogy jogot és igazságot mívelj. ¹⁰ És adott a királynak százhusz kikkár aranyat, igen sok fűszert meg drágakövet; nem került oda többé annyi mint ama fűszer, melyet adott Sába királynője Salamon királynak. ¹¹ De Chírám hajórajaja is, mely aranyat szállított Ófirból, hozott Ófirból igen sok szantálfát meg drágakövet. ¹² És készített a király a szantálfából karfát az Örökkévaló háza számára és a király háza számára, meg hárfákat és lantokat az énekesek számára; nem került oda ilyen szantálfa és nem láttatott mind e mai napig. ¹³ Salamon király pedig megadta Sába királynőjének minden kívánságát, a mit kért, azon kívül a mit adott neki, Salamon király módjához képest. Ekkor fordult és elment országába, ő meg szolgálói. ¹⁴ És volt az aranynak súlya, mely Salamonhoz került egy év alatt: hatszázhatvanhat kikkár arany. ¹⁵ Azon kívül, a mi bejött a kereskedő emberektől meg a kalmárok keresetéből és mind az Arábia királyaitól és az ország helytartóitól. ¹⁶ És készített Salamon király kétszáz nagy pajzst vert aranyból; hatszáz arany megy egy nagy pajzsra; ¹⁷ és háromszáz pajzst vert aranyból; három mina arany megy egy pajzsra. És elhelyezte a király a Libánon erdőházba. ¹⁸ És készített a király nagy elefántcsont trónt és bevonta színanaranyal. ¹⁹ Hat lépcsőfoka volt a trónnak és kerek teteje volt a trónnak hátulról és karok voltak innen is, onnan is az ülőhelynél és két oroslán állott a karok mellett; ²⁰ meg tizenkét oroslán állott a hat lépcső fokon innen is, onnan is; ilyen nem készült egy királyságnak sem. ²¹ És Salamon királynak minden ivó edénye arany volt és a Libánon erdőháznak minden edénye finomított arany; semmi sem ezüstből, ez

nem vétetett semmibe Salamon napjaiban. ²² Mert Tarsís-hajórajja volt a királynak a tengeren, Chíram hajórajával együtt; három évben egyszer szokott érkezni a Tarsís-hajóraj, szállítva aranyat és ezüstöt, elefántok csontját, majmokat és pávákat. ²³ Így nagyobb volt Salamon király mind a föld királyainál gazdagságra és bölcseségre. ²⁴ Az egész földről pedig fölkeresték Salamon szinét, hogy hallják bölcseségét, melyet Isten adott a szívébe. ²⁵ És ők vitték kiki az ajándékát: ezüst edényeket és arany edényeket, ruhákat, fegyverzetet, fűszert, lovakat és öszvéreket évről-évre.

²⁶ És gyűjtött Salamon szekereket és lovasokat: volt neki ezernégyszáz szekere és tizenkétezer lovasa; és elhelyezte a szekérvárosokban és a király mellett Jeruzsálemben. ²⁷ És olyanná tette a király az ezüstöt Jeruzsálemben, mintha kő volna; a czédrusokat annyivá tette, mint az alföldön levő vad fügefákat, sokaságra. ²⁸ A Salamon számára való lovaknak kivitele Egyiptomból történt; csapatban vették a király kereskedői bizonyos áron: ²⁹ fölhozattott és kikerült egy szekér Egyiptomból hatszáz ezüstön, egy ló pedig százötvenen. Így mind a chittiták királyai számára és Arám királyai számára is általuk történt a kivitel.

¹ Salamon király pedig sok idegen asszonyt szeretett, **11.** meg Faraó leányát: móábi, ammóni, edómi, czidóni, chittita nőket, ² azon népek közül valókat, melyekről így szólt az Örökkévaló Izraél fiaihoz: ne menjetek közéjük és ők ne jöjjenek közétek, mert bizony Isteneik felé hajlítják szíveteket — azokhoz ragaszkodott Salamon szeretettel. ³ És voltak neki feleségei: fejedelmi asszony hét-száz és ágyas háromszáz; és feleségei elhajlították szívet. ⁴ És volt Salamon vénsége idejében, feleségei elhajlították szívet más istenek felé; és szíve nem volt tökéletes az

Örökkévaló, az ő Istene iránt, mint atyjának, Dávidnak szíve. ⁵ És járt Salamon az Astóret, a Czidónbeliek istene után és Milkóm, az ammóniak undoksága után. ⁶ És tette Salamon azt a mi rossz az Örökkévaló szemeiben és nem járt teljesen az Örökkévaló után, mint atyja, Dávid.

⁷ Akkor épített Salamon magaslatot Kemósnak, Móáb undokságának a Jeruzsálem előtt levő hegyen és Molokhnak, Ammón fiai undokságának. ⁸ Így tett mind az ő idegen feleségei számára; azok füstölögtettek és áldoztak isteneiknek. ⁹ És megharagudott az Örökkévaló Salamonra, mert elhajlott a szíve az Örökkévalótól, Izraél Istenétől, ki kétszer megjelent neki, ¹⁰ és parancsot adott neki e dolog felől, hogy ne járjon más istenek után, de ő nem őrizte meg azt, mit az Örökkévaló parancsolt.

¹¹ Ekkor mondta az Örökkévaló Salamonnak: Mivelhogy ez volt benned és meg nem őrizted szövetségemet és törvényeimet, melyeket neked parancsoltam: el fogom szakítani tőled a királyságot és adom azt szolgádnak.

¹² Ámde napjaidban nem teszem meg, Dávid atyád kedvéért; fiad kezéből szakítom el. ¹³ Csakhogy az egész királyságot nem szakítom el, egy törzset fiadnak adok: Dávid szolgám kedvéért és Jeruzsálem kedvéért, melyet kiválasztottam. ¹⁴ És támasztott az Örökkévaló ellenséget Salamonnak, az edómi Hadádot; a királyi nemzetségből volt Edómban.

¹⁵ Történt ugyanis, midőn Dávid Edómban volt, a mikor fölment Jóáb hadvezér, hogy eltemesse a halottakat és megölt minden férfiszemélyt Edómban — ¹⁶ mert hat hónapon át maradt ott Jóáb meg egész Izraél, míg ki nem irtott minden férfiszemélyt Edómban — ¹⁷ megszökött Adád, ő és edómi emberek atyjának szolgái közül ő vele, hogy Egyiptomba jusson; Hadád pedig kis fiú volt. ¹⁸ Fölkeltek Midjából és Pá-

ránba értek; és vettek magukkal embereket Páránból és Egyiptomba értek, Fáraóhoz, Egyiptom királyához, és adott neki házat, kenyeret ígért neki és földet adott neki. ¹⁹ Kegyet talált Hadád Fáraó szemei előtt nagyon és feleséggül adta neki felesége nővérét, Tachpenész uralkodónőnek a nővérét. ²⁰ És szülte neki Tachpenész nővére fiát, Genúbátot és elválasztotta őt Tachpenész Fáraó házában; így volt Genúbát Fáraó házában Fáraó gyermekei között. ²¹ Hadád pedig hallotta Egyiptomban, hogy őseihez feküdt Dávid és hogy meghalt Jóáb hadvezér; ekkor szólt Hadád Fáraóhoz: Bocsáss el, hogy elmenjek országomba. ²² De mondta neki Fáraó: Hát mi hiányzik neked nálam, hogy íme el akarsz menni országodba? Mondta: Semmi; hanem el kell bocsátanod engem. ²³ És támasztott neki Isten ellenséget: Rezónt, Eljádá fiát, ki megszökött Hadád-ézerből, Czóba királyától, az ő urától; ²⁴ maga mellé gyűjtött embereket és csapatnak a vezére lett — mikor Dávid azokat megölte — és mentek Damaszkusba, letelepedtek benne és uralkodtak Damaszkusban. ²⁵ Ellensége volt Izraélnek Salamon minden napjaiban a Hadád okozta bajon kívül; utálta Izraélt és király volt Arám fölött.

²⁶ Járobeám pedig, Nebát fia, Efraimbeli, Czerédából — anyjának neve Czerúa, egy özvegyasszony — szolgája volt Salamonnak; és kezét emelt a király ellen. ²⁷ És ez az oka, hogy kezét emelt a király ellen: Salamon építette a millót és elzárta Dávid atyja városának rését. ²⁸ Ez ember, Járobeám, derék vitéz volt; midőn látta Salamon az ifjút, hogy munkabíró ő, felügyelőnek tette őt József házá-
nak egész robotja fölé. ²⁹ És volt abban az időben, Járobeám kiment volt Jeruzsálemből, akkor találta őt az uton a Sílóbeli Achíja próféta; ő pedig új ruhába volt öl-

tözve és ők ketten egyedül voltak a mezőn. ³⁰ És megragadta Achíja az új ruhát, mely rajta volt, szétszakította tizenkét darabra, ³¹ és mondta Járobeámnak: Végy magadnak tíz darabot, mert így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: Íme én elszakítom a királyságot Salamon kezéből és neked adom a tíz törzset — ³² egy törzs azonban övé lesz Dávid szolgám kedvéért és Jeruzsálem kedvéért, azon városért, melyet kiválasztottam mind az Izraél törzsei közül — ³³ mivelhogy elhagytak engem és leborultak az Astóret, a Czidónbeliek istene előtt, Kemós, Móáb istene előtt és Milkóm, Ammón fiainak istene előtt és nem jártak útjaimban, hogy tették volna azt, a mi helyes szemeimben, meg törvényeimet és rendeleteimet, úgy mint atyja Dávid. ³⁴ De nem veszem el az egész királyságot kezéből; fejedelemnek teszem őt meg élete minden napjaiban Dávid szolgám kedvéért, a kit kiválasztottam, a ki megőrizte parancsolataimat és törvényeimet. ³⁵ Elveszem a királyságot fia kezéből és neked adom azt, tíz törzset. ³⁶ Fiának pedig egy törzset adok, hogy minden időben legyen mécsese Dávid szolgámnak előttem Jeruzsálemben, azon városban, melyet kiválasztottam magamnak, hogy odahelyezzem nevemet. ³⁷ Téged pedig veszek, hogy király légy mind a fölött, a mit kíván lelked, király léssz tehát Izraél fölött. ³⁸ És léssen, ha hallgatod mindazt, a mit neked parancsolok, útjaimban jársz és teszed azt, a mi helyes a szemeimben, megőrizvén törvényeimet és parancsolataimat, a mint Dávid szolgám tette, akkor veled leszek és állandó házat építek neked, a mint építettem Dávidnak és neked adom Izraélt. ³⁹ Így alázom majd le Dávid magzatját ennek okáért, csakhogy nem minden időre.

⁴⁰ És meg akarta Salamon ölni Járobeámot; akkor fölkelte Járobeám és Egyiptomba szökött meg, Sísákhhoz,

Egyiptom királyához, és Egyiptomban volt Salamon haláláig. ⁴¹ Salamon egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett és bölcsesége: hiszen meg vannak írva Salamon történetének könyvében. ⁴² S az idő, a mely alatt király volt Salamon Jeruzsálemben egész Izraél fölött, negyven év. ⁴³ És feküdt Salamon ősei mellé és eltemették Dávid atyjának városában. És király lett helyette fia, Rechabeám.

¹ És elment Rechabeám Sekhémbe, mert **Se-12.** khémbe gyült egész Izraél, hogy őt királylyá tegyék. ² És volt, midőn hallotta Járobeám, Nebát fia — ő még Egyiptomban volt, a hova megszökött Salamon király elől, és maradt Járobeám Egyiptomban, ³ de küldtek és hivatták őt — oda ment Járobeám meg Izraél egész gyülekezete és beszéltek Rechabeámhoz, mondván: ⁴ Atyád keménynyé tette jármunkat, te pedig könnyíts most atyádnak kemény szolgálatán és azon nehéz jármán, melyet reánk vetett, és szolgálunk neked. ⁵ Erre szólt hozzájuk: Még menjetek három napra, akkor jőjjetek vissza hozzám. És elment a nép. ⁶ Akkor tanácskozott Rechabeám király az öregekkel, kik atyja Salamon előtt álltak, a míg élt, mondván: Miféle tanácsot adtok, hogy választ adjak e népnek? ⁷ Beszéltek hozzá, mondván: Ha te ma szolgája lész e népnek és szolgálsz nekik azzal, hogy felelsz nekik és beszélsz hozzájuk jó szavakkal, akkor szolgálid lesznek neked minden időben. ⁸ De elhagyta az öregek tanácsát, melyet tanácsoltak neki és tanácskozott az ifjakkal, kik vele nőttek föl s a kik ő előtte álltak. ⁹ És szólt hozzájuk: Mi tanácsot adtok, hogy választ adjunk e népnek, a kik így szóltak hozzám, mondván: könnyíts a jármon, melyet reánk vetett atyád? ¹⁰ Beszéltek hozzá az ifjak, kik vele nőttek föl, mondván: Így mondjad e népnek, a kik beszéltek hozzád, mondván: atyád nehezzé tette jármunkat, te pedig könnyíts rajtunk,

így beszélj hozzájuk: Kis újjam vastagabb atyám derekánál; ¹¹ most tehát, atyám nehéz jármot rakott reátok, én pedig súlyosbítom majd jármotokat; atyám ostorokkal fenyített benneteket, én pedig majd fenyítlek benneteket skorpiókkal! ¹² És odament Járobeám meg az egész nép Rechabeámhoz harmadnapon a szerint, a hogy szólt a király, mondván: jöjtek vissza hozzám harmadnapon. ¹³ Keményen felelt a király a népnek; elhagyta az öregek tanácsát, melyet neki tanácsoltak, ¹⁴ és beszélt hozzájuk az ifjak tanácsa szerint, mondván: Atyám nehezzé tette jármotokat, én pedig majd súlyosbítom jármotokat; atyám ostorokkal fenyített benneteket, én pedig majd fenyítlek benneteket skorpiókkal. ¹⁵ A király tehát nem hallgatott a népre, mert így volt okozva az Örökkévaló részéről, azért hogy fentartsa szavát, melyet szólt az Örökkévaló a Sílóbeli Achíja által Járobeámhoz, Nebát fiához. ¹⁶ Midőn látta egész Izraél, hogy nem hallgatott rájuk a király, választ adott a nép a királynak, mondván: Mi részünk van Dávidban? Nincs örökségünk Jisáj fiában! Sátraidhoz, Izraél! Most nézz házad után, Dávid! És elment Izraél a sátraihoz. ¹⁷ A Jehúda városaiban lakó Izraél fiai — azok fölött király volt Rechabeám. ¹⁸ Küldte Rechabeám király Adórámot, a ki a robot fölött volt, és meghajigálta őt kővel egész Izraél, úgy hogy meghalt; Rechabeám király pedig erőlködött, hogy kocsira szálljon, hogy megfutamodjék Jeruzsálembe. ¹⁹ Így pártolt el Izraél Dávid házától mind e mai napig. ²⁰ És volt, midőn hallotta egész Izraél, hogy visszatért Járobeám, küldtek és hivatták őt a községhez és királylyá tették őt egész Izraél fölé; nem volt Dávid háza pártján más mint Jehúda törzse egyedül. ²¹ Megérkezett Rechabeám, Jeruzsálembe ment és egybegyűjtötte Jehúda egész házát és

Benjámín törzsét, száznolczvanezer válogatott harczost, hogy harczoljanak Izraél házával, hogy visszaszerezzék az uralmat Rechabeámnak, Salamon fiának.

²² És lett Isten igéje Semájához, az Isten emberéhez, mondván: ²³ Szólj Rechabeámhoz, Salamon fiához, Jehúda királyához, meg Jehúda egész házához és Benjámínhoz s a többi néphez, mondván: ²⁴ így szól az Örökkévaló: ne vonuljatok föl és ne harczoljatok testvéreitekkel, Izraél fiaival, térjeteK vissza ki-ki házához, mert én tőlem történt ez a dolog! Midőn hallották az Örökkévaló igéjét, visszatértek s elmentek az Örökkévaló igéje szerint.

²⁵ Fölépítette Járobeám Sekhémét Efraim hegységében és lakott benne; kiment onnan és fölépítette Penúélt. ²⁶ És mondta Járobeám a szivében: Most majd visszatér az uralom Dávid házához: ²⁷ ha fölmege e nép, hogy áldozatokat készítsen az Örökkévaló házában Jeruzsálemben, akkor visszatér e nép szíve urukhoz Rechabeámhoz, Jehúda királyához, megölnek engem és visszatérnek Rechabeámhoz, Jehúda királyához. ²⁸ Tanácsot tartott tehát a király és készített két arany borjut. Így szólt hozzájuk: Elég volt nektek Jeruzsálemben fölmenni; itt az istened, Izraél, a ki fölhozott téged Egyiptom országából! ²⁹ És elhelyezte az egyiket Bét-Élben, a másikat pedig Dánba adta. ³⁰ És vétekké lett e dolog; és eljárta nép az egyik elé Dánig. ³¹ És készítette a magaslatok házáat és papokká tett a nép minden részéből olyanokat, kik nem voltak Lévi fiai közül. ³² Erre tartott Járobeám ünnepet a nyolczadik hónapban, a hónap tizenötödik napján, azon ünnep szerint, mely Jehúdában volt, és fölment az oltárra; így tett Bét-Élben, áldozván a borjuknak, melyeket készített; ki is rendelte Bét-Élben a ma-

gaslatok papjait, kiket azokká tett. ³³ Fölment az oltárra, melyet Bét-Élben készített, a nyolczadik hónap tizenötödik napján, abban a hónapban, melyet a maga szivéből koholt. Ünnepet tartott Izraél fiai számára és fölment az **13.** oltárra, hogy füstölögtsessen; ¹ de ime egy Isten embere jött Jehúdából az Örökkévaló igéjével Bét-Élbe, s Járobeám épen az oltáron állt, hogy füstölögtsessen. ² És kiáltott az oltár felé az Örökkévaló igéjével s mondta: Oltár, oltár, így szól az Örökkévaló: ime, egy fia születik Dávid házának, Jósijáhu lesz a neve; az levágja rajtad a magaslatok papjait, kik rajtad füstölögtetnek, és embercsontokat égetnek el rajtad. ³ Adott is az napon csodajelt, mondván: Ez a csodajel, hogy az Örökkévaló szólt; ime az oltár meghasad és kiomlik a hamu, mely rajta van. ⁴ És volt, a mint hallotta a király az Isten emberének igéjét, melyet kiáltott az oltár felé Bét-Élben, kinyújtotta Járobeám a kezét az oltárról, mondván: Fogjátok meg! Erre elaszott a keze, melyet kinyújtott ellene és nem tudta visszavonni magához. ⁵ Az oltár pedig meghasadt és kiomlott a hamu az oltárról, azon csodajel szerint, melyet adott az Isten embere az Örökkévaló igéjével. ⁶ Ekkor megszólalt a király és szólt az Isten emberéhez: Könyörögj, kérlek, az Örökkévalóhoz, a te Istenedhez és imádkozzál érettem, hogy kezem visszahajolhasson hozzám. És könyörgött az Isten embere az Örökkévalóhoz, és visszahajolt a király keze ő hozzá, és lett, mint annakelőtte. ⁷ Ekkor szólt a király az Isten emberéhez: Jer velem a házba és étkezzél, hadd adok neked ajándékot. ⁸ Szólt az Isten embere a királyhoz: Ha nekem adod házadnak a felét, nem mennék el veled; nem is eszem kenyeret és nem iszom vizet ezen a helyen. ⁹ Mert így parancsolták nekem az Örökkévaló igéjével,

mondván: ne egyél kenyeret és ne igyál vizet, és ne térj vissza azon az úton, melyen mentél. ¹⁰ Elment tehát más úton, és nem tért vissza azon az úton, melyen jött Bét-Élbe. ¹¹ Egy öreg próféta lakott azonban Bét-Élben. Ennek jött a fia és elbeszélte neki mind a cselekedetet, melyet cselekedett az Isten embere e napon Bét-Élben; a szavakat is, melyeket szólt a királyhoz, elbeszélték atyjuknak. ¹² Erre szólt hozzájuk atyjuk: Melyik úton ment el? Fiai pedig látták az utat, melyen elment az Isten embere, a ki Jehúdából jött. ¹³ És mondta fiainak: Nyergeljétek föl nekem a szamarat! Fölnyergelték neki a szamarát és ráült. ¹⁴ Utána ment az Isten emberének és találta őt a mint ült egy tölgyfa alatt; szólt hozzá: Te vagy-e az Isten embere, a ki Jehúdából jöttél? Mondta: Én. ¹⁵ És szólt hozzá: Jer velem a házba és egyél kenyeret! ¹⁶ Mondta: Nem térhetek vissza veled és nem mehetek be veled; nem is eszem kenyeret és nem iszom vizet veled ezen a helyen. ¹⁷ Mert az a szó lett hozzám az Örökkévaló igéjével: ne egyél kenyeret és ne igyál vizet ottan, ne térj vissza azon az úton menve, melyen mentél. ¹⁸ Erre mondta neki: Én is próféta vagyok, mint te és egy angyal szólt hozzám az Örökkévaló igéjével, mondván: hozd őt vissza magaddal a házadba, hogy egyék kenyeret és igyék vizet. — Hazudott neki. — ¹⁹ Tehát visszatért vele és evett kenyeret a házában és ivott vizet. ²⁰ Ők épen az asztalnál ültek — és lett az Örökkévaló igéje a prófétához, a ki őt visszahozta; ²¹ és kiáltott az Isten emberének, ki Jehúdából jött, mondván: Így szól az Örökkévaló: mivelhogy engedetlen voltál az Örökkévaló parancsa iránt és nem őrizted meg a parancsolatot, melyet az Örökkévaló, a te Istened neked parancsolt, ²² hanem visszatértél és ettél kenyeret és ittál vizet azon helyen, melyről

szólt hozzád: ne egyél kenyeret és ne igyál vizet — nem jut a te hullád őseid sírjába. ²³ És volt, miután evett kenyeret és miután ivott, fölnyergelték neki a szamarat, annak a prófétának, a kit visszahozott. ²⁴ Elment, és találta őt az úton egy oroszlán és megölte; és volt a hullája odavetve az úton, a szamár pedig mellette állt, az oroszlán is a hulla mellett állott. ²⁵ És ime, arra mentek emberek, és látták a hullát odavetve az úton, meg az oroszlánt a hulla mellett állva; bementek és elmondták a városban, melyben az öreg próféta lakott. ²⁶ Midőn hallotta a próféta, ki őt visszahozta az útról, mondta: Az Isten embere az, ki engedetlen volt az Örökkévaló parancsa iránt; adta őt tehát az Örökkévaló az oroszlánnak, úgy hogy összetörte és megölte őt, az Örökkévaló igéje szerint, melyet szólt róla. ²⁷ Erre szólt fiaihoz, mondván: Nyergeljétek föl nekem a szamarat. És fölnyergelték. ²⁸ Elment és találta a hulláját odavetve az úton, a szamár pedig meg az oroszlán álltak a hulla mellett; nem ette meg az oroszlán a hullát és nem törte össze a szamarat. ²⁹ Ekkor fölemelte a próféta az Isten emberének hulláját, rátette a szamárra és visszavitte; és ment az öreg prófétának a városába, hogy gyászt tartson és hogy eltemesse. ³⁰ Letette hulláját a saját sírjába; és gyászt tartottak fölötte: Jaj, testvérem! ³¹ És volt, miután eltemette, szólt fiaihoz, mondván: Mikor meghalok, temessetek engem abba a sírba, melyben az Isten embere van temetve; az ő csontjai mellé tegyétek az én csontjaimat. ³² Mert be fog következni azon szó, melyet hirdetett az Örökkévaló igéjével a Bét-Élben levő oltár felől és a Sómrón városaiban levő magaslatok házai felől.

³³ E dolog után sem tért meg Járobeám gonosz útjáról; újból rendelt magaslatoknak való papokat a nép minden részéből; a kinek kedve volt, annak megtöltötte a kezét,

hogy magaslat papjává legyen. ³⁴ És Járobeám házának vétkévé lett e dolog, a föld színéről való kiirtásra és megsemmisítésre. ¹ Azon időben megbetegedett Abíja, Járo- **14.**
beám fia. ² És mondta Járobeám a feleségének: Kelj föl, kérlek, másítsd el ruhádat, hogy meg ne tudják, hogy te vagy Járobeám felesége; menj Sílóba, ime ott van Achíja próféta — ő szólt felőlem, hogy király leszek e nép fölött. ³ Végy kezedbe tíz kenyeret, pogácsákat is és egy korsó mézet és menj oda hozzá; ő majd megmondja neked, mi lesz a fiúval. ⁴ Így is tett Járobeám felesége; fölkelte, elment Sílóba és bement Achíja házába. Achíja pedig nem birt látni, mert szemei merevek voltak vénsége miatt. ⁵ Az Örökkévaló pedig szólt vala Achijához: Ime, Járobeám felesége eljő, hogy kérdezzen valamit tőled fia felől, mert beteg; így meg így beszélj hozzá. Lesz pedig, midőn eljön, másnak tetteti magát. ⁶ Volt tehát, a mint Achijához hallotta lábainak neszét, a mint bejött az ajtón, mondta: Jöjj be, Járobeám felesége, minek is tetteted magadat másnak, pedig én kemény dologgal vagyok küldve hozzád. ⁷ Menj, mondd Járobeámnak: így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: mivelhogy kiemeltelek a nép közül és fejedelemmé tettelek Izraél népem fölé, ⁸ és elszakítottam az uralmat Dávid házából és neked adtam, de nem voltál olyan mint Dávid szolgám, a ki megőrizte parancsolataimat és a ki járt utánam egész szívével, csak azt téve, a mi helyes szemeimben; ⁹ hanem rosszabbul cselekedtél mindazoknál, kik előtted voltak, mentél és készítettél magadnak más isteneket és öntött képeket az én bosszantásomra, míg engem hátad mögé vetettél: ¹⁰ azért, ime én veszedelmet hozok Járobeám házára és kiirtok Járobeám házából falra vizelőt, elzártat és magára hagyottat Izraélben és kitakarítok Járo-

beám háza után, a mint kitakarítják a ganéjt, míg vége van. ¹¹ A kije meghal Járobeámnak a városban, azt megeszik a kutyák s a ki meghal a mezőn, azt megeszik az ég madarai — mert az Örökkévaló szólt. ¹² Te pedig kelj föl, menj haza; mihelyt lábad a városba ér, meghal a gyermek. ¹³ És gyászt tart fölötte egész Izraél, és eltemetik őt, mert egyedül ez jut sírba Járobeámtól, mivel találtatott rajta valami, a mi jó az Örökkévaló, Izraél Istene előtt, Járobeám házában. ¹⁴ És majd támaszt magának az Örökkévaló királyt Izraél fölött, a ki kiirtja Járobeám házát ama napon — de már mi lesz akkor! ¹⁵ Megveri az Örökkévaló Izraélt — a mint inog a nádszál a vízben és kitepi Izraélt e jó földről, melyet őseiknek adott és elszórja őket a folyamon túlra, mivelhogy aséraikat készítették, bosszantva az Örökkévalót. ¹⁶ És majd odaadja Izraélt, Járobeám vétkei miatt, melyekkel vétkezett és vétkezésre indította Izraélt. ¹⁷ Erre fölkelte Járobeám felesége, ment és Tirczába ért; ő épen bement a ház küszöbén, és a gyermek meghalt. ¹⁸ Eltemették őt és gyászt tartott fölötte egész Izraél, az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt az ő szolgája, Achijáhu próféta által. ¹⁹ Járobeámnak egyéb dolgai pedig, a hogy harczolt és a hogy uralkodott, ime meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²⁰ Az idő pedig, mely alatt király volt Járobeám: huszonkét év; és feküdt ősei mellé és király lett helyette fia Nádáb. ²¹ Rechabeám, Salamon fia pedig király volt Jehúdában. Negyvenegy éves volt Rechabeám, mikor király lett és tizenhét évig uralkodott Jeruzsálemben, azon városban, melyet kiválasztott az Örökkévaló, hogy odahelyezze nevét, mind az Izraél törzsei közül; és anyjának neve az ammóni Náama. ²² És tette Jehúda azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben és inge-

relték őt jobban mindannál, a mit őseik tettek, vétkeikkel, a melyekkel vétkeztek. ²³ Építettek maguknak ők is magaslatokat, oszlopokat és asérákat minden magas dombon és minden zöldelő fa alatt. ²⁴ Még szentelt férfi is volt az országban; cselekedtek mindazon népek utálatai szerint, melyeket elűzött az Örökkévaló Izraél fiai elől.

²⁵ És volt Rechabeám király ötödik évében, felvonult Sísák, Egyiptom királya Jeruzsálem ellen; ²⁶ elvette az Örökkévaló házának kincseit és a király házának kincseit, mindent elvett; elvette mind az arany pajzsokat is, melyeket Salamon készített. ²⁷ Ekkor készített Rechabeám király rézpajzsokat helyettük és rábízta a futárok tisztjeire, a kik őrt álltak a király házának bejáratán. ²⁸ És volt, valahányszor a király az Örökkévaló házába ment, vitték azokat a futárok és visszatették a futárok szobájába. ²⁹ Rechabeám egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett, hiszen meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ³⁰ És háború volt Rechabeám és Járobeám között minden időben. ³¹ És feküdt Rechabeám ősei mellé és eltemették ősei mellett Dávid városában; anyjának neve pedig az ammóni Náama. És király lett helyette fia, Abijám.

¹ Járobeám királynak, Nebát fiának tizennyolczadik **15.** évében király lett Abijám Jehúda fölött. ² Három évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve Máakha, Abisálóm leánya. ³ És járt atyjának mindazon vétkeiben, melyeket ő előtte elkövetett, és szíve nem volt tökéletes az Örökkévaló, az ő Istene iránt, mint ősének, Dávidnak szíve. ⁴ Mert Dávid kedvéért adott neki az Örökkévaló, az ő Istene, mécsést Jeruzsálemben, támasztván ő utána fiát és föntartván Jeruzsálemet; ⁵ mivel Dávid tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben és nem tért el

mindattól, a mit neki parancsolt, élete minden napjaiban, kivéve a chittita Úrija dolgában. ⁶ És háború volt Rechabeám és Járobeám között élete minden napjaiban. ⁷ Abijámnak egyéb dolgai pedig és mindaz, mit cselekedett, hiszen meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. És háború volt Abijám és Járobeám között. ⁸ És feküdt Abijám ősei mellé és eltemették őt Dávid városában. Király lett helyette fia, Ásza. ⁹ Járobeámnak, Izraél királyának huszadik évében király lett Ásza Jehúda fölött; ¹⁰ negyvenegy évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Máakha, Abísálóm leánya. ¹¹ És tette Ásza azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben, úgy mint őse, Dávid. ¹² Elmozdította a szentelt férfiakat az országból és eltávolította mind a bálványokat, melyeket készítettek ősei. ¹³ Anyját, Máakhát is eltávolította, hogy ne legyen uralkodónő, mivel förtelmes képet készített az aséra számára; kivágta Ásza a förtelmes képet és elégette a Kidrón völgyében. ¹⁴ De a magaslatok nem szüntek meg; csakhogy tökéletes volt Ászának szíve az Örökkévalóhoz minden napjaiban. ¹⁵ És bevitte atyjának szentségeit és a maga szentségeit az Örökkévaló házába: ezüstöt, aranyat és edényeket. ¹⁶ És háború volt Ásza és Báesa, Izraél királya között minden napjaikban. ¹⁷ Fölvonult Báesa, Izraél királya Jehúda ellen és építette Rámát, hogy ne engedjen senkit ki- és bemenni Ásza, Jehúda királyának részéről. ¹⁸ Akkor vette Ásza mind az ezüstöt és aranyat, a mi megmaradt az Örökkévaló házának kincseiből és a király házának kincseit, szolgálainak kezébe adta, és elküldte őket Ásza király Ben-Hadádhoz, Tabrimmón fiához, Chezjón fiához, Arám királyához, a ki Damaszkusban székel, mondván: ¹⁹ Szövetség van köztem és közted, atyám és atyád között; ime küldtem neked

ajándékot, ezüstöt és aranyat; menj, bontsd föl szövetségedet Báesával, Izraél királyával, hogy elvonuljon tőlem.²⁰ Hallgatott Ben-Hadád Ásza királyra, elküldte az ő hadvezéreit Izraél városai ellen és megverte Ijjónt, Dánt, Abél-Bét-Máakhát, meg az egész Kinnerótot Naftáli egész földjével együtt.²¹ És volt, midőn meghallotta Báesa, fölhagyott Ráma építésével és maradt Tirczában.²² Ásza király pedig összehívta egész Jehúdát, senki sem volt fölmentve, és elhordták Ráma köveit és fáit, melyekkel épített volt Báesa; és építette azokból Ásza király a Benjáminbeli Gébát és Miczpát.²³ Ászának mind az egyéb dolgai pedig, minden hőstette és mindaz, a mit cselekedett, meg a városok, melyeket épített, hiszen meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. Csak vénsége idejében megbetegedett a lábaira.²⁴ És feküdt Ásza ősei mellé és eltemették ősei mellé, ősenek, Dávidnak városában. És király lett helyette fia, Jehósáfát.²⁵ Nádáb, Járobeám fia pedig király lett Izraél fölött Ászának, Jehúda királyának második évében és uralkodott Izraél fölött két évig.²⁶ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben és járt atyának útja szerint és vétke szerint, melylyel vétkezésre indította Izraélt.²⁷ De összeesküdött ellene Báesa, Achíja fia, Jisszákhár házából, és megverte őt Báesa Gibbetónban, mely a filiszteusoké volt; Nádáb és egész Izraél épen ostromolták Gibbetónt.²⁸ Megölte őt Báesa Ászának, Jehúda királyának harmadik évében és király lett helyette.²⁹ És volt, mikor király lett, megölte Járobeám egész házát, nem hagyott meg egy lelket sem Járobeámtól, míg meg nem semmisítette, az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt az ő szolgája, a Sílóbeli Achíja által:³⁰ Járobeám vétkei miatt, melyekkel vétkezett és melyekkel vétkezésre indította Izraélt, bosszan-

tásáért, melylyel bosszantotta az Örökkévalót, Izraél Istenét. ³¹ Nádáb egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ³² És háború volt Ásza és Báesa Izraél királya között minden napjaikban. ³³ Ászának, Jehúda királyának harmadik évében király lett Báesa, Achíja fia egész Izraél fölött, Tirczában, huszonnégy évig. ³⁴ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemében és járt Járobeám útja szerint és vétke szerint, melylyel vétkezésre indította Izraélt.

16. ¹ És lett az Örökkévaló igéje Jéhúhoz, Chanáni fiához, Báesa felől, mondván: ² Mivelhogy fölemeltelek a porból és fejedelemmé tettelek Izraél népem fölé, de te jártál Járobeám útja szerint és vétkezésre indítottad Izraél népemet, hogy bosszantsanak engem vétkeikkel: ³ ime én kitakarítok Báesa után és háza után és olyanná teszem házadat, mint Járobeám, Nebát fiának házát; ⁴ a kije meghal Báesának a városban, azt megeszik a kutyák és a kije meghal a mezőn, azt megeszik az ég madarai. ⁵ Báesa egyéb dolgai pedig és a mit cselekedett és hőstettei, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ⁶ És feküdt Báesa ősei mellé és eltemették Tirczában. És király lett helyette fia, Éla. ⁷ Jéhú, Chanáni fia, a próféta által is lett az Örökkévaló igéje Báesa ellen és háza ellen, mindazon rossz miatt, a mit tett az Örökkévaló szemében, bosszantván őt kezeinek tettével, hogy majd úgy jár, mint Járobeám háza és még azért, hogy azt megölte.

⁸ Ászának, Jehúda királyának huszonhatodik évében király lett Éla, Báesa fia, Izraél fölött Tirczában, két évig. ⁹ És összeesküdött ellene Zimrí, az ő szolgája, a szekérhad felének a vezére, mikor ő Tirczában részegre itta magát, Arczának házában, a ki Tirczában a ház fölött

volt. ¹⁰ Bement ugyanis Zimri, leütötte és megölte őt, Ászának, Jehúda királyának huszonhetedik évében, és király lett helyette. ¹¹ És volt, mikor király lett, a mint trónján ült, megölte Báesának egész házát, nem hagyott meg belőle falra vizelőt, meg rokonait és barátjait. ¹² Így megsemmisítette Zimri Báesa egész házát az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt Báesa ellen Jehú próféta által; ¹³ Báesának mind a vétkeiért és fiának, Élának vétkeiért, melyekkel vétkeztek és melyekkel vétkezésre indították Izraélt, hogy bosszantsák az Örökkévalót, Izraél Istenét hiábavalóságaikkal. ¹⁴ Élának egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ¹⁵ Ászának, Jehúda királyának huszonhetedik évében király lett Zimri, hét napig Tirczában; a nép épen akkor táborozott Gibbetón ellen, mely a filiszteusoké volt. ¹⁶ És hallotta a táborozó nép, hogy összeesküdött Zimri és meg is ölte a királyt; akkor királylyá tette egész Izraél ama napon a táborban Omri hadvezért Izraél fölé. ¹⁷ És elvonult Omri és egész Izraél ő vele Gibbetón alól és ostrom alá vették Tirczát. ¹⁸ És volt, a mint látta Zimri, hogy elfoglaltatott a város, bement a király házána várába, magára gyujtotta a király házát tüzzel és meghalt. ¹⁹ Vétkeiért, melyekkel vétkezett, cselekedvén azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, járván Járobeám utja szerint és vétke szerint, melyet elkövetett, hogy vétkezésre indítsa Izraélt. ²⁰ Zimrinek egyéb dolgai pedig és összeesküvése, melylyel összeesküdött, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²¹ Akkor kétfelé oszlott Izraél népe: a nép egyik fele Tibninek, Gínát fiának pártján volt, hogy királylyá tegye, a másik fele pedig Omri pártján. ²² De erősebb volt az Omri pártján levő nép a Tibni, Gínát fiának

pártján levő népnél; meghalt Tibni és király lett Omri.

²³ Ászának, Jehúda királyának harminczegyedik évében király lett Omri Izraél fölött, tizenkét évig; Tirzában uralkodott hat évig. ²⁴ És megvette a Sómron hegyet Sémertől két kikkár ezüstért; beépítette e hegyet és elnevezte a várost, melyet épített, Sémernek, a hegy urának nevérol, Sómronnak. ²⁵ És cselekedte Omri azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben és rosszabbul cselekedett mindazoknál, kik előtte voltak; ²⁶ és járt Járobeámnak, Nebát fiának minden útja szerint és vétke szerint, melylyel vétkezésre indította Izraélt, hogy bosszantsák az Örökkévalót, Izraél Istenét, hiábavalóságaikkal. ²⁷ Omri-nak egyéb dolgai pedig, a miket cselekedett és hőstettei, melyeket végzett, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²⁸ És feküdt Omri ősei mellé és eltemették Sómronban; és király lett utána fia, Acháb.

²⁹ Acháb, Omri fia pedig király lett Izraél fölött, Ászának, Jehúda királyának harmincznyolczadik évében; és uralkodott Acháb, Omri fia Izraél fölött Sómronban huszonkét évig. ³⁰ És tette Acháb, Omri fia azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, inkább mindazoknál, kik előtte voltak. ³¹ És mintha csekélység lett volna neki járnia Járobeámnak, Nebát fiának vétkei szerint, feleségül vette Ízébelt, Etbáalnak, a Czidónbeliek királyának leányát s ment és szolgált a Báalt és leborult előtte. ³² És oltárt állított föl a Báalnak, a Báal házában, melyet épített Sómronban. ³³ És készítette Acháb az aserát; többet is tett Acháb arra, hogy bosszantsa az Örökkévalót, Izraél Istenét, inkább mind az Izraél királyainál, kik előtte voltak. ³⁴ Az ő napjaiban építette föl a Bét-Élbeli Chiél Jerichót; Abírámmal, elsőszülöttjével, rakta le alapját, Szegúbbal, legifjabbikjával pedig

állította föl kapuit, az Örökkévalónak szava szerint, melyet szólt Józsua, Nún fia által. ¹ És szólt a Tisbébeli 17.

Élijáhu, Gileád lakosai közül, Achábhhoz: Él az Örökkévaló, Izraél Istene, a ki előtt állottam, nem lesz ez években sem harmat, sem eső, hacsak nem igém szerint.

² És lett hozzája az Örökkévaló igéje, mondván: ³ Menj el innen, fordulj keletnek és rejtőzzél el a Kerit patakjánál, mely a Jordán felől van. ⁴ És lészen, a patak-ból fogsz inni, a hollóknak pedig megparancsoltam, hogy ott téged tápláljanak. ⁵ Elment és tett az Örökkévaló igéje szerint; elment és letelepedett a Kerit patakjánál, a mely a Jordán felől van. ⁶ A hollók pedig vittek neki kenyeret és húst reggel, meg kenyeret és húst este, és a patakból ivott. ⁷ És volt napok multán, kiszáradt a patak, mert nem volt eső az országban.

⁸ Ekkor lett hozzá az Örökkévaló igéje, mondván: ⁹ Kelj föl, menj Czárefátba, mely Czidóné, és maradj ott: ime megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy téged tápláljon. ¹⁰ Fölkelt és elment Czárefátba s midőn a város bejáratához ért, ime egy özvegy asszony ott fát szedegetett; megszólította és mondta: Hozz nekem, kérlek, az edényben egy kis vizet, hogy igyam. ¹¹ Elment, hogy hozza; akkor szólította és mondta: Hozz nekem, kérlek, kezedben egy darab kenyeret. ¹² Mondta: Él az Örökkévaló, a te Istened, nincsen nekem süteményem, hanem csak egy maroknyi liszt van a vékámban és egy kevés olaj a korsóban; s ime szedegetek két darab fát, hogy lemenjek és elkészítsem a magam és fiam számára, majd megesszük és meghalunk. ¹³ Erre szólt hozzá Élijáhu: Ne félj, menj be, tégy szavad szerint, csakhogy előbb készíts abból számomra egy kis süteményt és hozd ki nekem; a magad és fiad számára készíts utóbb. ¹⁴ Mert

így szól az Örökkévaló, Izraél Istene : A lisztes véka nem fogy ki és az olajas korsó nem apad meg mindaddig, míg az Örökkévaló esőt nem ad a föld színére. ¹⁵ Ment tehát és tett Élijáhu szava szerint és evett ő is, amaz is és háza is jó ideig : ¹⁶ a lisztes véka nem fogyott ki s az olajos korsó nem apadt meg az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt Élijáhu által. ¹⁷ És volt e dolgok után, beteg lett a nőnek, a ház asszonyának fia ; igen súlyos volt a betegsége, úgy, hogy nem maradt benne lélek. ¹⁸ Ekkor szólt Élijáhuhoz : Mi közöm hozzád, Isten embere ? Azért jöttél hozzám, hogy emlékezetembe hozzád bűnömet és megöljed fiamat ? ¹⁹ Szólt hozzá : Add ide a fiadat ! Elvette az öléből, fölvitte az emeleti szobába, ahol ő lakott és ágyára fektette. ²⁰ És kiáltott az Örökkévalóhoz és mondta : Örökkévaló, én Istenem, vajjon az özvegygyel is, kinél tartózkodom, rosszul bánysz, megölvén a fiát ? ²¹ Ekkor háromszor rányujtózkodott a gyermekre, kiáltott az Örökkévalóhoz és mondta : Örökkévaló, én Istenem, térjen vissza, kérlek, e gyermek lelke ő beléje ! ²² És hallgatott az Örökkévaló Élijáhu szavára ; visszatért a gyermek lelke ő beléje és föléledt. ²³ Ekkor vette Élijáhu a gyermeket, levitte az emeletről a házba és átadta anyjának ; mondta Élijáhu : Lásd, él a te fiad ! ²⁴ Erre az asszony így szólt Élijáhuhoz : Most már tudom, hogy Isten embere vagy és az Örökkévaló igéje a

18. szádban igazság. ¹ Volt sok idő múlva, lett az Örökkévaló igéje Élijáhuhoz a harmadik évben, mondván : Menj, mutatkozzál Achábnak, hadd adok esőt a föld színére. ² Ment tehát Élijáhu, hogy mutatkozzék Achábnak ; az éhség pedig erős volt Sómrónban. ³ És szólította Acháb Óbadjáhút, ki a ház fölött volt — Óbadjáhu pedig nagyon félté az Örökkévalót ; ⁴ és történt, mikor kiirtotta

Ízébel az Örökkévaló prófétáit, vett Obadjáhú száz prófétát és elrejtette őket, ötven embert egy-egy barlangban és ellátta őket kenyérrrel és vízzel — ⁵ és szólt Acháb Óbadjáhúhoz: Menj az országban mind a forrásokhoz és mind a patakokhoz, hátha találunk valami füvet, hogy életben tartsunk lovat és öszvért és ki ne fogyjunk a baromból. ⁶ És fölosztották maguk közt az országot, hogy bejárják; Acháb ment az egyik úton egyedül, és Óbadjáhú ment a másik úton egyedül. ⁷ Midőn Óbadjáhú az útban volt, ime elejébe jött Élijáhú; reáismert, arczra vetette magát és mondta: Te vagy-e az, uram Élijáhú? ⁸ Mondta neki: Én vagyok! Menj, mondjad uradnak: itt van Élijáhú! ⁹ És mondta: Mit vétettem, hogy Acháb kezébe akarod adni szolgálodat, hogy megöljön engem? ¹⁰ Él az Örökkévaló, a te Istened, nincsen nemzet és királyság, a hova nem küldött volna uram, hogy téged keressen, de azt mondták: nincs itt, akkor megeskette azt a királyságot és nemzetet arra, hogy csakugyan nem találjanak téged. ¹¹ És most te azt mondod: menj, mondjad uradnak, itt van Élijáhú! ¹² És leszen, én majd elmegyek tőled, s az Örökkévaló szelleme elvisz téged, nem tudom hová, én meg odamegyek, hogy tudtára adjam Achábnak a hírt, de ő nem talál téged és megöl engem — pedig szolgál féli az Örökkévalót ifjukoromtól fogva. ¹³ Hiszen tudtára adták uramnak azt, a mit tettem, mikor Ízébel megölte az Örökkévaló prófétáit? Elrejtettem az Örökkévaló prófétái közül száz embert, ötven ötven embert egy barlangban és elláttam őket kenyérrrel és vízzel. ¹⁴ És most te azt mondod: menj, mondjad uradnak: itt van Élijáhú, hogy megöljön! ¹⁵ Mondta Élijáhú: Él az Örökkévaló, a seregek ura, ki előtt én álltam, bizony ma mutatkozom neki. ¹⁶ Ment tehát Óbadjáhú Acháb elejébe és

tudtára adta neki; erre elment Acháb Élijáhú elejébe.
¹⁷ És volt, a mint meglátta Acháb Élijáhút, így szólt hozzá Acháb: Te vagy-e az, Izraél megzavarója? ¹⁸ Mondta: Nem én zavartam meg Izraélt, hanem te és atyád háza azzal, hogy elhagytátok az Örökkévaló parancsolatait és jártál a Báalok után. ¹⁹ Most pedig küldj el, gyűjtsd hozzáam egész Izraélt a Karmel hegyére, meg Báal prófétáit, négyszázötvenet és az Aséra prófétáit, négyszázat, az Ízél asztalánál evőket. ²⁰ Ekkor küldött Acháb mind az Izraél fiaihoz, és a Karmel hegyére gyűjtötte a prófétákat. ²¹ Odalépett Élijáhú az egész néphez és mondta: Meddig akartok ti ugrálni két ágon? Ha az Örökkévaló az Isten, járjatok ő utána, ha pedig a Báal, járjatok ő utána! De nem felelt neki a nép semmit. ²² Ekkor szólt Élijáhú a néphez: Én egyedül maradtam meg prófétául az Örökkévalónak, a Báal prófétái pedig négyszázötvenen vannak. ²³ Adjanak nekünk két tulkot, válasszák ők maguknak az egyik tulkot, darabolják el és tegyék a fára, de tüzet ne tegyenek alája; én meg elkészítem a másik tulkot, ráteszem a fára, de tüzet nem teszek alája. ²⁴ Akkor szólítsátok a ti istenteknek nevét, én pedig szólítom az Örökkévaló nevét; és lészen, a mely isten tűzben felel, az az Isten! Erre felelt az egész nép és mondták: Jól van így! ²⁵ És mondta Élijáhú a Báal prófétáinak: Válasszátok magatoknak az egyik tulkot és készítsétek el előbb ti, mert ti vagytok többen; szólítsátok istenteknek nevét, de tüzet ne tegyetek alá. ²⁶ Vették tehát a tulkot, melyet adtak nekik, elkészítették azt és szólították a Báal nevét reggeltől délig, mondván: Oh Báal, hallgass meg minket! De se szó, se válasz. Ekkor ugrándoztak az oltárra, melyet készítettek. ²⁷ És volt déltájt, kicsúfolta őket Élijáhú és mondta: Kiáltsatok fennhangon, mert isten ő, talán

beszélni valója, talán akadályja van, talán útja van; hátha alszik, majd fölébred! ²⁸ Erre kiáltottak fennhangon és megvagdalták magukat szokásuk szerint kardokkal és lándzsákkal, míg vér omlott el rajtuk. ²⁹ És volt, mikor elmúlt a dél, prófétáztak a lisztáldozat bemutatása idejéig; de se hang, se válasz, se figyelem. ³⁰ Ekkor mondta Élijáhu az egész népnek: Lépjetek ide hozzám! És odalépett hozzá az egész nép; és helyreállította az Örökkévalónak lerombolt oltárát. ³¹ Vett Élijáhu tizenkét követ — Jákób fiai törzseinek száma szerint, a kihez volt az Örökkévaló igéje, mondván: Izraél legyen a neved — ³² oltárt épített a kövekből az Örökkévaló nevére és az oltár körül csinált mintegy két mértéknyi vetőmagnak helyét. ³³ Elrendezte a fát, szétdarabolta a tulkot és rátette a fára. ³⁴ És mondta: Töltsetek meg négy vödröt vízzel és öntsétek az égő áldozatra és a fára. Mondta: tegyétek másodszor. És tették másodszor. Mondta: Tegyétek harmadszor. És tették harmadszor. ³⁵ És folyt a víz az oltár körül; és az árkot is megtöltötte vízzel. ³⁶ És volt a lisztáldozat bemutatása idejében, odalépett Élijáhu próféta és mondta: Oh Örökkévaló, Ábrahám, Izsák és Izraél Istene, ma tudassék meg, hogy te vagy Isten Izraélben és hogy én vagyok a szolgád és hogy a te igéd szerint cselekedtem mind e dolgokat. ³⁷ Hallgass meg engem, Örökkévaló, hallgass meg engem, hogy megtudja e nép, hogy te, Örökkévaló, vagy az Isten; hiszen te engedted hátra fordulni szívüket. ³⁸ Erre lehullott tűz az Örökkévalótól és megemésztette az égőáldozatot és a fát, meg a köveket és a földet; az árokban levő vizet pedig fölnyalta. ³⁹ Látta az egész nép, arczukra vetették magukat és mondták: Az Örökkévaló az Isten, az Örökkévaló az Isten! ⁴⁰ Ekkor mondta nekik Élijáhu: Fogjátok meg a Báal

prófétáit, senki se meneküljön közülök! És megfogták őket. És levitte őket Élijáhú a Kísón patakhoz és levágta ott őket. ⁴¹ És mondta Élijáhú Achábnak: Menj föl, egyél és igyál, mert hallom már az eső zúgását. ⁴² Fölment tehát Acháb, hogy egyék és igyék; Élijáhú pedig fölment a Karmel csúcsára, lehajolt a földre és térdei közé tette az arcát. ⁴³ És szólt a legényéhez: Menj csak föl, tekints a tenger felé! Fölment, odatekintett és mondta: Nincsen semmi! Mondta: Menj vissza, hétszer. ⁴⁴ Volt pedig hetedízben, mondta: Ime, kis felhő, akkora mint egy embernek tenyere, száll föl a tengerből. Mondta: Menj föl, szólj Achábhhoz: fogass be és menj le, hogy vissza ne tartson az eső! ⁴⁵ És volt míg ide meg oda fordult, az ég már is besötétült felhőktől és szélről, és volt nagy eső. Szekérre ült Acháb és elment Jizreélbe. ⁴⁶ Az Örökkévaló keze pedig volt Élijáhún: felövezte a derekát és futott

19. Acháb előtt egészen Jizreél felé. ¹ Elmondta Acháb Izébelnek mindazt, a mit Élijáhú cselekedett, meg mindazt, a hogyan megölte mind a profétákat karddal. ² Ekkor követet küldött Izébel Élijáhúhoz, mondván: Úgy tegyenek velem az istenek és úgy folytassák, bizony holnap ilyenkor olyanná teszem életedet, mint amazok bármelyikének életét. ³ Midőn ezt látta, fölkel, elment élete kedveért és eljutott a Jehúdabeli Beér-Sébába és ott hagyta legényét. ⁴ Ő pedig ment a pusztában egy napnyi úton, odaért és leült egy rekettyebokor alá; halált kívánt a lelkének és mondta: Elég, most, oh Örökkévaló, vedd el lelkemet, mert nem vagyok én jobb az őseimnél. ⁵ Ekkor lefeküdt és elaludt egy rekettyebokor alatt; s ime megérintette egy angyal és mondta neki: Kelj föl, egyél! ⁶ Föltekintett és ime, feje mellett egy parázson sült lepény és egy korsó víz. Evett tehát és ivott és újra lefeküdt. ⁷ Másodszor is

visszajött az Örökkévaló angyala, megérintette és mondta: Kelj föl, egyél, mert túlságos nagy utad lesz. ⁸ Fölkelt tehát, evett és ivott, és ment amaz evés erejével negyven nap és negyven éjjel, az Isten hegyéig, a Chórébig. ⁹ Ott bement a barlangba és meghált ott; és ime, az Örökkévaló igéje lett hozzá és mondta neki: Mi dolgod itt, Élijáhú? ¹⁰ Mondta: Buzgólkodva buzgólkodtam az Örökkévalóért, a seregek Istenéért, mert elhagyták szövetségedet Izraél fiai, oltáraidat lerombolták és prófétáidat megölték a karddal; én egyedül maradtam meg, de életemre törtek, hogy elvegyék. ¹¹ És mondta: Menj ki, állj a hegyen az Örökkévaló előtt! És ime az Örökkévaló arra vonul: nagy és erős szél, hegyeket bontó és sziklákat tördelő, az Örökkévaló előtt — nem a szélben az Örökkévaló. És a szél után földrengés — nem a földrengésben az Örökkévaló. ¹² És a földrengés után tűz — nem a tűzben az Örökkévaló. És a tűz után halk suttogás hangja. ¹³ És volt, a mint ezt hallotta Élijáhú, eltakarta arcát köpenyével, kiment és odaállt a barlang bejáratára; és ime, hang szólt hozzá és mondta: Mi dolgod itt, Élijáhú? ¹⁴ Mondta: Buzgólkodva buzgólkodtam az Örökkévalóért, a seregek Istenéért, mert elhagyták szövetségedet Izraél fiai, oltáraidat lerombolták és prófétáidat megölték a karddal; én egyedül maradtam meg, de életemre törtek, hogy elvegyék. ¹⁵ És szólt hozzá az Örökkévaló: Menj, térj vissza utadra, Damaszkus pusztájába; és oda érvén, kend föl Chazáélt királynak Arám fölé. ¹⁶ Jéhút pedig, Nimsí fiát, kend föl királynak Izraél fölé; és Elisát, Sáfát fiát, Ábel-Mechólából, kend föl prófétának a magad helyébe. ¹⁷ És léssen, a ki megmenekül Chazáél kardjától, azt megöli Jéhú és a ki megmenekül Jéhú kardjától, azt megöli Elisá. ¹⁸ És meghagyok Izraél-

Királyok I. Elisá csatlakozik Élijáhuhoz. Ben-Hadád hadjárata. 19,¹⁹—20,⁹

ben hétezret: mindazon térdeket, melyek nem hajoltak meg a Báal előtt és mindazon szájat, mely nem csókolta meg. ¹⁹ Elment onnan és találta Elisát, Sáfát fiát; az épen szántott, tizenkét pár ökör volt előtte és ő maga a tizenkettedikkel. Átment hozzá Élijáhu és rája vetette a köpenyét. ²⁰ Erre elhagyta az ökröket, Élijáhu után futott és mondta: hadd csókolom meg, kérlek, atyámat és anyámat, és majd megyek utánad! Mondta neki: Menj, térj vissza, mert mit tettem neked? ²¹ Elment tőle, vette az egy pár ökröt, levágta azt és az ökrök szerszámain megfőzte húsuakat, adott a népnek és ettek. Erre fölkel, ment Élijáhu után és szolgája lett.

20. ¹ Ben-Hadád pedig, Arám királya összegyűjtötte egész hadát, harminckét király volt vele, meg ló és szekérhad; fölvonult, ostrom alá vette Sómrónt és harczolt ellene. ² És követeket küldött Achábhoz, Izraél királyához a városba; ³ és mondta neki: Így szól Ben-Hadád: ezüstöd és aranyod az enyém, feleségeid és legszebb fiaid az enyéim. ⁴ Felelt Izraél királya és mondta: Szavad szerint, uram király, tied vagyok én és minden, a mim van. ⁵ Visszatértek a követek és mondták: Így szól Ben-Hadád, mondván: hiszen küldtem hozzád, mondván: ezüstödet és aranyodat, feleségeidet és fiaidat nekem adjad; ⁶ bizony holnap ilyenkor hozzád küldöm a szolgálóimat, hogy kikutassák a házadat és szolgálóid házait és lészen, szemeid minden drágaságát kezükbe teszik és elviszik. ⁷ Erre hívta Izraél királya mind az ország véneit és mondta: Tudjátok csak meg és lássátok, hogy ez rosszat akar; mert küldött hozzám feleségeimért, fiaimért, ezüstömért és aranyomért és nem tagadtam meg tőle! ⁸ És szóltak hozzá mind a vének és az egész nép: Ne hallgass rá és ne engedj! ⁹ Mondta tehát Ben-Hadád követeinek: Mond-

játok uramnak, a királynak: mindazt, a miért első ízben küldtél szolgádhoz, megteszem, de ezt a dolgot nem tehetem meg. Elmentek a követek és vittek neki választ.

¹⁰ Ekkor küldött hozzá Ben-Hadád és mondta: Így tegyenek velem az istenek és így folytassák, nem lesz elég Sómrón pora, hogy marokkal is jusson mind annak a népnek, mely engem követ. ¹¹ Erre felelt Izraél királya és mondta: Szóljatok: ne dicsekedjék úgy a ki övet köt, mint a ki leoldja! ¹² És volt, a mint hallotta e szót — ő épen ivott, ő meg a királyok a sátrakban — így szólt szolgálaihoz: Fogjátok körül! És körülfogták a várost. ¹³ És ime egy próféta lépett oda Achábhoz, Izraél királyához és mondta: Így szól az Örökkévaló: Láttad te ezt az egész nagy tömeget: ime, kezedbe adom ma, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Örökkévaló. ¹⁴ Mondta Acháb: Ki által? És mondta: Így szól az Örökkévaló: a tartományok vezéreinek legényei által. Mondta: Ki kezdje meg a harcot? És mondta: Te! ¹⁵ Erre megszámlálta a tartományok vezéreinek legényeit, és voltak kétszázharminczketten; utánuk pedig megszámlálta az egész népet, mind az Izraél fiait — hétezret. ¹⁶ És kivonultak déltájt; Ben-Hadád pedig részegre itta magát a sátrakban, ő meg a királyok, a harminczkét király, kik őt segítették. ¹⁷ És kivonultak előbb a tartományok vezéreinek legényei; és mikor küldött Ben-Hadád, jelentették neki, mondván: Emberek jöttek ki Sómrónból! ¹⁸ Erre mondta: Ha békére jöttek ki, fogjátok meg őket elevenen; ha pedig harczra jöttek ki, elevenen fogjátok meg! ¹⁹ Amazok pedig kivonultak a városból, a tartományok vezéreinek legényei, és a hadsereg, mely mögöttük volt. ²⁰ És megverték kiki az emberét, és megfutamodott Arám és üldözte őket Izraél: és elmenekült Ben-Hadád, Arám

királya lovon lovasokkal. ²¹ És kivonult Izraél királya, megverte a lovasokat és a szekérhadat, és megverte Arámot nagy vereséggel. ²² Ekkor odalépett a próféta Izraél királyához és mondta neki: Menj, erősítsd magadat és tudd meg és lásd mitévő légy; mert az év fordultakor feljő ellened Arám királya. ²³ Arám királyának

szolgái pedig szóltak hozzá: Hegyeknek istene az ő istenük, azért győztek le minket; ámde majd harczolunk velük a síkságon, nem győzzük-e le őket? ²⁴ De ezt a dolgot tedd meg: mozdítsd el a királyokat, kit-kit helyéről és rendelj helyükbe helytartókat. ²⁵ Te pedig gyűjts egybe magadnak hadsereget, a milyen volt az elesett hadsereg és lovat, a mennyi volt a ló és szekérhadat, a milyen volt a szekérhad; hadd harczoljunk velük a síkságon, nem győzzük-e le őket? Hallgatott szavukra és így cselekedett.

²⁶ Volt pedig az év fordultakor, megszámlálta Ben-Hadád Arámot és Afékba vonult háborura Izraél ellen.

²⁷ Izraél fiai pedig megszámláltattak és élelemmel láttattak el és eléjük mentek; és táboroztak Izraél fiai velük szemben mint két kecskenyájacska, míg Arám megtöltötte a vidéket. ²⁸ És odalépett az Isten embere, szólt Izraél királyához és mondta: Így szól az Örökkévaló:

mivelhogy azt mondta Arám: hegyeknek istene az Örökkévaló és nem a völgyeknek istene ő, kezedbe adom tehát ezt az egész nagy tömeget, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Örökkévaló! ²⁹ És táboroztak emezek szemben amazokkal hét napig; és volt a hetedik napon, megindult a harcz és megverték Izraél fiai Arámot, százezer gyalogost egy napon. ³⁰ És megfutamodtak a többiek Afékba, a városba, de rádőlt a fal a megmaradt huszonhétezer emberre; Ben-Hadád is megfutamodott és bement a városba, szobából szobába. ³¹ Ekkor szóltak hozzá szolgái: Ime

csak, hallottuk, hogy Izraél házának királyai — hogy kegyes királyok ők; tegyünk csak zsákokat derekunkra és köteleket fejünkre és menjünk ki Izraél királyához, hátha életben hagyja lelkedet. ³² Felkötöttek tehát zsákokat derekukra és köteleket fejükre és oda mentek Izraél királyához és mondták: Szolgád Ben-Hadád így szól: hadd maradjon lelkem életben! Mondta: Hát él-e még? Testvérem ő! ³³ A férfiak jót sejtettek, sietve elkapták tőle a szót és mondták: Testvéred Ben-Hadád! Mondta: Menjetek be, hozzátok el. Erre kiment hozzá Ben-Hadád és ő felültette a kocsira. ³⁴ És szólt hozzá: A városokat, melyeket atyám elvett a te atyádtól, visszaadom; és utczákat tarthatsz magadnak Damaszkusban, a mint tartott az én atyám Sómrónban. — Én meg szövetséggel bocsátlak el. Kötött tehát vele szövetséget és elbocsátotta. ³⁵ Egy ember pedig a prófétafiak közül szólt a társához az Örökkévaló igéjével: Verj meg, kérlek. De az ember vonakodott őt megverni. ³⁶ Ekkor mondta neki: Mivelhogy nem hallgattál az Örökkévaló szavára, ime te elmész tőlem és megöl téged az oroszlán. S a mikor elment mellőle, reá talált az oroszlán és megölte. ³⁷ Talált egy más embert és mondta: Verj meg, kérlek! És megverte őt az ember, sebesre verve. ³⁸ Erre elment a próféta és várt a királyra az uton, s elmásította magát, bekötözvén szemeit. ³⁹ S midőn a király arra vonult, kiáltott a királyhoz és mondta: Szolgád kivonult a csatába s ime oda tér valaki, hoz nekem egy embert és mondja: vigyázz erre az emberre! Ha nem lesz meg, akkor lelked lesz az ő lelkéért vagy egy kikkár ezüstöt mérsz le! ⁴⁰ De mialatt szolgádnak erre arra tenni valója volt, amaz már nem volt ott. Szólt hozzá Izraél királya: Így legyen a te ítéleted, magad döntöttél! ⁴¹ Ekkor sietve levette a kötöt szemeiről és fölismerte őt

Izraél királya, hogy a próféták közül való. ⁴² És szólt hozzá: Így szól az Örökkévaló: mivel elbocsátottad kezedből a tőlem pusztulásra szánt embert, legyen a lelked az ő lelkéért és néped az ő népéért. ⁴³ Erre elment Izraél királya a házába felindulva és kedvetlenül, és Sómrónba ért.

21. ¹ És volt e dolgok után, szőlője volt a Jizreélbeli Nábót-nak Jizreélben, Achábnak, Sómrón királyának palotája mellett. ² És beszélt Acháb Nábóttal mondván: Adjad nekem szőlődet, hogy zöldséges kertemmé legyen, mert közel van a házam mellett, majd adok neked helyette nálánál jobb szőlőt; s ha jónak tetszik szemeidben, majd adok neked pénzt ennek árában. ³ Szólt Nábót Achábhhoz: Távol legyen tőlem az Örökkévalóért, hogy neked adjam őseim örökét! ⁴ Erre bement Acháb a házába, felindulva és kedvetlenül azon szó miatt, melyet szólt hozzá a Jizreélbeli Nábót, midőn mondta: nem adom neked őseim örökét. Lefeküdt ágyára, falnak fordította arcát és nem evett kenyeret. ⁵ De bement hozzá felesége Ízébel és beszélt hozzá: Miért oly felindult a lelked, hogy nem eszel kenyeret? ⁶ Beszélt hozzá: Beszéltem a Jizreélbeli Nábóttal és mondtam neki: adjad nekem szőlődet pénzen, vagy ha kívánod, majd adok neked szőlőt helyette; de ő mondta: nem adom neked a szőlőmet. ⁷ Erre szólt hozzá felesége Ízébel: Te mívelsz mostanában uralmat Izraél fölött? Kelj föl, egyél kenyeret, hogy fölviduljon a szived; én majd neked adom a Jizreélbeli Nábót szőlőjét. ⁸ Erre irt leveleket Acháb nevében, megpecsételte annak pecsétjével és elküldte a leveleket a vénekhez és a nemesekhez, kik városában voltak, a kik Nábóttal laktak. ⁹ Irta pedig a levelekben, mondván: Hirdessetek böjtöt, és ültessétek Nábótot a nép élére. ¹⁰ És szemben vele ültessetek két alávaló embert, hogy tanuskodjanak ellene, mondván: káro-

moltad Istent és a királyt! Erre vezessétek őt ki és kövezétek meg, hogy meghaljon. ¹¹ És úgy cselekedtek városának emberei, a vének és a nemesek, a kik városában laktak, a mint küldött hozzájuk Ízébel, a mint irva volt a levelekben, melyeket hozzájuk küldött; ¹² hirdettek bőjtöt és ültették Nábótot a nép élére. ¹³ És jött a két alávaló ember, leültek vele szemben és tanuskodtak ellene, Nábót ellen az alávalók, a nép szeme láttára, mondván: Káromolta Nábót Istent és a királyt. Erre kivezették őt a városon kívül és megkövezték kövekkel, hogy meghalt. ¹⁴ Ekkor küldtek Ízébelhez, mondván: Megköveztetett Nábót és meghalt. ¹⁵ És volt, a mint hallotta Ízébel, hogy megköveztetett Nábót és meghalt, szólt Ízébel Achábhhoz: Kelj föl, vedd birtokba a Jizreélbeli Nábótnak szőlőjét, melyet vonakodott neked pénzen adni; mert Nábót nem él, hanem meghalt. ¹⁶ És volt, a mint hallotta Acháb, hogy Nábót meghalt, fölkelt Acháb, hogy lemenjen a Jizreélbeli Nábótnak szőlőjébe, hogy azt birtokba vegye.

¹⁷ De lett az Örökkévaló igéje a Tisbébeli Élijáhuhoz, mondván: ¹⁸ Kelj föl, menj le Acháb, Izraél királya elé, a ki Sómrónban van; ime ő Nábót szőlőjében van, a hová lement, hogy birtokba vegye. ¹⁹ És beszélj hozzá, mondván: Így szól az Örökkévaló: Hát gyilkoltál és birtokba is vettél? S beszélj hozzá, mondván: Így szól az Örökkévaló: a mely helyen felnyalták a kutyák Nábót vérét, fölnyalják majd a kutyák a te véredet is. ²⁰ És szólt Acháb Élijáhuhoz: Hát rám találtál, ellenségem? Mondta: Rád találtam, mivel arra adtad magadat, hogy tegyed azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben. ²¹ Ime hozok reád veszedelmet és kitakarítok utánad és kiirtok Acháb házából falra vizelőt, elzártat és magára hagyottat Izráélben; ²² és olyanná teszem házadat, mint Járobeám, Nebát fia házát

és mint Báesa, Achíja fia házát, a bosszantás miatt, mely-lyel bosszantottál és vétkezésre indítottad Izráélt ²³ És Ízébel felől is szólt az Örökkévaló, mondván: A kutyák fogják megenni Ízébelt Jizreél bástyafalán. ²⁴ A kije meghal Achábnak a városban, azt megeszik a kutyák és a ki meghal a mezőn, megeszik az ég madarai. ²⁵ — Valóban nem volt senki olyan, mint Acháb, ki arra adta volna magát, hogy tegye azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, mivel elcsábította őt felesége Ízébel; ²⁶ nagyon utálatosan cselekedett, járván a bálványok után, mind a szerint, a mint cselekedett az emóri, kit az Örökkévaló elűzött Izraél fiai elől. — ²⁷ És volt, a mint hallotta Acháb e szavakat, megszaggatta ruháit, zsákot tett a testére és bőjtölt; zsákban feküdt és hallgatag járt. ²⁸ Ekkor lett az Örökkévaló igéje a Tisbébeli Élijáhúhoz, mondván: ²⁹ Láttad-e, hogy megalázkodott előttem Acháb? Mivel-hogy megalázkodott előttem, nem hozom a veszedelmet az ő napjaiban: a fiának napjaiban hozom a veszedelmet

22. a házára. ¹ Három évig maradtak úgy, hogy nem volt háboru Arám és Izraél között. ² Volt pedig a harmadik évben, lement Jehósáfát, Jehúda királya, Izraél királyához. ³ És szólt Izraél királya a szolgálóihoz: Tudjátok-e, hogy mienk Rámót-Gileád, mi meg vesztegelünk és nem vesszük azt el Arám királyának kezéből! ⁴ És szólt Jehósáfáthoz: Elmész-e velem a háborúba Rámót-Gileádba? Szólt Jehósáfát Izraél királyához: Én úgy mint te, népem úgy mint a te néped, lovaim úgy mint a te lovoid! ⁵ Majd szólt Jehósáfát Izraél királyához: Kérdezd csak meg az Örökkévaló igéjét. ⁶ Erre összegyűjtötte Izraél királya a prófétákat, mintegy négyszáz embert és szólt hozzájuk: Elmenjek-e háboruba Rámót-Gileád ellen vagy abban hagyjam-e? Mondták: Menj föl;

adni fogja az Ur a királynak kezébe. ⁷ De mondta Jehósáfát: Nincs-e itt még prófétája az Örökkévalónak, hogy ő tőle kérdezhessük? ⁸ Szólt Izraél királya Jehósáfáthoz: Még van egy férfiú, a kitől megkérdezzhetjük az Örökkévalót, de én gyűlölöm őt, mert nem szokott jót prófétálni felőlem, hanem rosszat: Míkhájehú, Jimla fia. Erre szólt Jehósáfát: Ne mondjon ilyent a király. ⁹ Szólított tehát Izraél királya egy udvari tisztet és mondta: Hamar hívd Míkhájehút, Jimla fiát! ¹⁰ Izraél királya pedig meg Jehósáfát, Jehúda királya ültek, ki-ki a trónján ruhákba öltözve a szerün, Sómrón kapujának bejáratán és mind a próféták prófétáltak előttük. ¹¹ És készített magának Czidkija, Kenáana fia vasszarvakat és mondta: Így szól az Örökkévaló: Ezekkel döföd le Arámot, míg meg nem semmisíted. ¹² Mind a próféták is ekképen prófétáltak, mondván: Vonulj föl Rámót-Gileádba s légy szerencsés, és adja az Örökkévaló a király kezébe. ¹³ A követ pedig, a ki ment hívni Míkhájehút, beszélt hozzá, mondván: Lám csak, a próféták egyhangulag jót beszéltek a királyhoz, legyen, kérlek, a te szavad mint azok egyikének szava, hogy jót beszélj. ¹⁴ De mondta Míkhájehú: Él az Örökkévaló, bizony a mit majd szól hozzám az Örökkévaló, azt fogom beszélni. ¹⁵ Erre odament a királyhoz, és szólt hozzá a király: Míkhájehú, elmenjünk-e a háborúba Rámót-Gileád ellen avagy abba hagyjuk? Szólt hozzá: Vonulj föl és légy szerencsés, és adja az Örökkévaló a király kezébe. ¹⁶ Ekkor szólt hozzá a király: Még hányszor eskesselek meg téged, hogy csupán igazat beszélj hozzám az Örökkévaló nevében? ¹⁷ Mondta: Láttam egész Izraélt elszéledve a hegyeken mint juhok, melyeknek nincs pásztoruk; és szólt az Örökkévaló: nincsen ezeknek uruk, menjenek vissza, kiki a házába békében! ¹⁸ Ekkor szólt Izraél királya Jehó-

sáfáthoz: Nemde mondtam neked, nem fog ez rólam jót prófétálni, hanem rosszat! ¹⁹ És szólt: Azért halljad az Örökkévaló igéjét. Láttam az Örökkévalót, ülve a trónján és az égnek egész serege áll mellette jobbjáról és baljáról. ²⁰ És mondta az Örökkévaló: Ki beszélne rá Achábot, hogy felvonuljon és elessék Rámót-Gileádban? És szólt az egyik így, a másik meg amugy szólt. ²¹ Erre kilépett egy szellem, az Örökkévaló elé állt és mondta: Én beszélem rá! És szólt hozzá az Örökkévaló: Mivel? ²² Mondta: Kimegyek és leszek hazug szellemmé mind az ő prófétáinak szájában. És mondta: Rá fogod beszélni és győzni is fogsz; menj ki és cselekedjél ekképen! ²³ Most tehát ime adott az Örökkévaló hazug szellemet mind e prófétáid szájába, holott az Örökkévaló veszedelmet mondott ki reád. ²⁴ Erre odalépett Czidkijáhú Kenána fia és arczul ütötte Mikhájuhút és mondta: Mely úton szállt el az Örökkévaló szelleme én tőlem, hogy veled beszéljen? ²⁵ Mondta Mikhájuhú: Ám majd látod ama napon, midőn szobából szobába mész, hogy elrejtőzzél. ²⁶ Ekkor szólt Izraél királya: Vedd Mikhájuhút és vezesd vissza Ámónhoz, a város nagyjához és Jóáshoz, a király fiához; ²⁷ és mondjad: így szól a király, vessétek ezt a fogházba és adjatok neki enni szűken kenyeret és szűken vizet, míg megjövök békében. ²⁸ Ekkor szólt Mikhájuhú: Ha békében vissza fogsz térni, nem az Örökkévaló beszélt általam. És szólt: Halljátok ti népek mind! ²⁹ Fölvonult tehát Izraél királya meg Jehósáfát, Jehúda királya Rámót-Gileádba. ³⁰ És szólt Izraél királya Jehósáfáthoz: Elmásítván magamat megyek a harczba, te meg öltsd föl a magad ruháit. És elmásította magát Izraél királya és a harczba ment. ³¹ Arám királya azonban megparancsolta volt az ő szekérhada harminczkét vezérének, mondván: Ne harcoljatok

kicsinynyel nagygyal, hanem egyedül Izraél királyával.
³² És volt, a mint meglátták a szekérhad vezérei Jehósáfátot, azt mondták: bizony Izraél királya az és odatértek feléje, hogy harczoljanak vele. Ekkor fölsikoltott Jehósáfát.
³³ És volt, a mint látták a szekérhad vezérei, hogy nem Izraél királya az, elfordultak tőle.
³⁴ Egy ember pedig jóhiszemben meghúzta az íjat és találta Izraél királyát a kapsok és a pánczél közt. Erre azt mondta szekérhajtójának: Fordítsd meg kezedet és vigy ki a táborból, mert megsebesültem.
³⁵ És nekihevesedett a harcz ama napon, a király pedig állva maradt a kocsiban Arámmal szemben; de este meghalt és ömlött a sébnek vére a kocsi öblébe.
³⁶ S naplementekor bejárta a tábort a riadás, mondván: Kiki városába, kiki országába:
³⁷ Meghalt a király, mentek Sómrónba és eltemették a királyt Sómrónban.
³⁸ És lemosták a kocsit Sómrón tavánál, akkor fölnyalták a kutyák az ő vérét s a paráznanők abban fürödtek, az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt.
³⁹ Achábnak egyéb dolgai pedig és mind az a mit cselekedett, az elefántcsontház, melyet épített, és mind a városok, melyeket épített, hiszen meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében.
⁴⁰ És feküdt Acháb ősei mellé; és király lett helyette fia, Achazjáhú.

⁴¹ Jehósáfát, Ásza fia pedig király lett Jehúda fölött Acháb, Izraél királya negyedik évében.
⁴² Jehósáfát harminczöt éves volt, midőn király lett és huszonöt évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Azúba, Silchi leánya.
⁴³ És járt atyjának Ászának minden útja szerint, nem tért le arról, cselekedvén azt a mi helyes az Örökkévaló szemeiben.
⁴⁴ Csak a magaslatok nem szüntek meg, a nép még áldozott és füstölögtetett a magaslatokon.
⁴⁵ Békésen élt Jehósáfát Izraél királyával.
⁴⁶ Jehósáfát egyéb

dolgai pedig és hőstettei, melyeket végzett és a mit harczolt, hiszen meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ⁴⁷ A szentelt férfiak maradékát pedig, mely megmaradt atyjának, Ászának napjaiban, kipusztította az országból. ⁴⁸ Nem volt király Edómban, helytartó volt a király. ⁴⁹ Jehósáfát Tarsis-hajókat készített, hogy Ófirba menjenek aranyért, de nem mentek, mert összetörtek a hajók Eczjón-Géberben. ⁵⁰ Akkor szólt Achazjáhú, Acháb fia Jehósáfáthoz: Menjenek szolgálaim a te szolgáliddal a hajókon; de Jehósáfát nem akarta. ⁵¹ És feküdt Jehósáfát ősei mellé és eltemették ősei mellé, őse Dávid városában. És király lett helyette fia, Jehórám.

⁵² Achazjáhú, Acháb fia király lett Izraél fölött Sómrónban Jehósáfátnak, Jehúda királyának tizenhetedik évében, és uralkodott Izraél fölött két évig. ⁵³ És azt tette, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben; járt atyja utján és anyja utján és Járobeámnak, Nebát fiának utján, a ki vétkezésre indította Izraélt. ⁵⁴ Szolgált a Báalnak és leborult előtte; és bosszantotta az Örökkévalót, Izraél Istenét, mind a szerint, a hogy cselekedett az atyja.

KIRÁLYOK.

MÁSODIK KÖNYV.

1. ¹ Elszakadt Móáb Izraéltól Acháb halála után. ² Achazja kiesett a rostélyzaton a felső termében, Sómrónban, és megbetegedett; ekkor küldött követeket és szólt hozzájuk: Menjete, kérdezzétek meg Báal-Zebúbot, Ekrón istenét, hogy felgyógyulok-e e betegségből? ³ Az Örökkévaló angyala pedig szólt volt a Tisbébeli Élijához: Kelj föl,

menj föl Sómrón királya követeinek elejébe és szólj hozzájuk: Talán mivel nincsen Isten Izraélben, mentek ti megkérdezni Báal-Zebúbont, Ekrón istenét? ⁴ Azért hát így szól az Örökkévaló, az ágy, melyre szálltál — nem mész le arról, hanem meg kell halnod. És elment Élija. ⁵ Visszatértek hozzá a követek és szólt hozzájuk: Miért is tértetek vissza? ⁶ Szóltak hozzá: Egy férfi jött fel elénk és mondta nekünk: Menjetek, térjete vissza a királyhoz, a ki küldött titeket és szóljatok hozzá: így szól az Örökkévaló: talán mivel nincsen Isten Izraélben, küldesz te megkérdezni Báal-Zebúbot, Ekrón istenét? Azért az ágy, melyre szálltál — nem mész le arról, hanem meg kell halnod. ⁷ És szólt hozzájuk: Miféle férfi az, ki feljött elétek és elmondta nektek e szavakat? ⁸ Szóltak hozzája: Szőrruhás ember és bőrvvel van felövezve a derekán. Erre mondta: A Tisbébeli Élija az! ⁹ És küldött hozzá egy ötvenedes tisztet meg ötven emberét. Fölment hozzá és ime ül a hegy tetején, és szólt hozzá: Isten embere, a király mondta, jöjj le! ¹⁰ Felelt Elijáhu és szólt az ötvenedes tiszthez: Ám ha Isten embere vagyok, szálljon le tűz az égből és emészszen meg téged meg ötven emberedet. Leszállt tűz az égből és megemésztette őt meg ötven emberét. ¹¹ Ekkor újra küldött hozzá más ötvenedes tisztet meg ötven emberét. Megszólalt és mondta neki: Isten embere, így szól a király, gyorsan jöjj le! ¹² Felelt Élija és szólt hozzájuk: Ha Isten embere vagyok, szálljon le tűz az égből és emészszen meg téged meg ötven emberedet. Leszállt Isten tüze az égből és megemésztette őt meg ötven emberét. ¹³ Ekkor újra küldött egy harmadik ötvenedes tisztet meg ötven emberét. Fölment és odajött a harmadik ötvenedes tiszt, térdre borult Élijáhu előtt, könyörgött neki és szólt hozzá: Isten embere, legyen

drága, kérlek, a lelkem és ez ötven szolgádnak a lelke a te szemeidben! ¹⁴ Ime, tűz szállott le az égből és megemésztette az első két ötvenedes tisztet meg ötven emberüket; de most legyen drága az én lelkem a te szemeidben!

¹⁵ Ekkor szólt az Örökkévaló angyala Élijáhúhoz: Menj le vele, ne félj tőle! Fölkelt tehát és lement vele a királyhoz. ¹⁶ És szólt hozzá: Így szól az Örökkévaló: Mivelhogy küldtél követeket, hogy megkérdezzék Báal-Zebúbot, Ekrón istenét — talán mivel nincsen Isten Izraélben, hogy megkérdezhessék az ő igéjét? — azért az ágy melyre szálltál — nem mész le arról, hanem meg kell halnod! ¹⁷ És meghalt az Örökkévaló igéje szerint, melyet mondott Élijáhu. És király lett helyette Jehórám, második évében Jehórámnak, Jehósáfát fiának, Jehúda királyának, mert nem volt neki fia. ¹⁸ Achazjáhú egyéb dolgai pedig, melyeket tett, hiszen meg vannak írva Izraél 2. királyai történetének könyvében. ¹ Történt, midőn az Örökkévaló fölvitte Élijáhút viharban az égbe, elment Élijáhú meg Elísá Gilgálból. ² És szólt Élijáhú Elísához: Maradj csak itt, mert az Örökkévaló Bét-Élbe küldött engem. Mondta Elísá: Él az Örökkévaló és lelked életére, nem hagylak el. Lementek hát Bét-Élbe. ³ És kimentek a prófétafiak, kik Bét-Élben voltak, Elísához és szóltak hozzá: Tudod-e, hogy ma el akarja venni az Örökkévaló a te uradat fejedről? Mondta: Én is tudom, hallgassatok! ⁴ És mondta neki Élijáhú: Elísá, maradj csak itt, mert az Örökkévaló Jerichóba küldött engem. Mondta: Él az Örökkévaló és lelked életére nem hagylak el. Oda mentek tehát Jerichóba. ⁵ És oda léptek a prófétafiak, kik Jerichóban voltak, Elísához és szóltak hozzá: Tudod-e, hogy ma el akarja venni az Örökkévaló a te uradat fejedről? Mondta: Én is tudom, hallgassatok! ⁶ És mondta

neki Elijáhú: Maradj csak itt, mert az Örökkévaló a Jordánhoz küldött engem. Mondta: Él az Örökkévaló és lelked életére, nem hagylak el. Elmentek tehát mindketten.⁷ De ötven ember a prófétafiak közül ment, és megálltak átellenben messziről; ők ketten pedig megálltak a Jordán mellett.⁸ Ekkor vette Elijáhú a köpenyét, összesodorta, ráütött a vízre, ez kétfelé vált, ide és oda; és átkeltek mindketten szárazon.⁹ Volt pedig, a mint átkeltek, szólt Elijáhú Elísához: Kérj, mit tegyek számodra, mielőtt elvétetném tőled. Mondta Elísá: Legyen tehát szellemedből kétszeresen rajtam.¹⁰ És mondta: Nehezet kértél! Ha majd látsz engem elvétetve tőled, legyen neked úgy; ha pedig nem, nem leszen.¹¹ És volt, a mint folyton mennek és beszélgetnek, ime tüzes szekerek és tüzes lovak, melyek elválasztották őket egymástól; így fölszállt Elijáhú viharban az égbe.¹² És Elísá látja és így kiált föl: Atyám, atyám, Izraél szekerei és lovasai! És nem látta őt többé. Ekkor megragadta a ruháit és szétszakította két darabra.¹³ És fölvette Elijáhú köpenyét, mely leesett róla; arra visszatért és megállott a Jordán partján.¹⁴ Vette Elijáhú köpenyét, mely leesett róla, ráütött a vízre és mondta: Hol az Örökkévaló, Elijáhú Istene? Ő is ráütött a vízre, az kétfelé vált, ide és oda, és átkelt Elísá.¹⁵ És látták őt a prófétafiak, kik átellenben Jeríchóban voltak, és mondták: Rajta nyugszik Elijáhú szelleme Elísán. Elejébe mentek és földre borultak előtte.¹⁶ És szóltak hozzá: Ime, kérlek, van szolgálidnál ötven derék ember; hadd menjenek és keressék uradat, hátha elvitte őt az Örökkévaló szelleme és vetette őt a hegyek egyikére vagy a völgyek egyikébe. De mondta: Ne küldjetelek.¹⁷ De midőn unszolták, a míg megszégyelték, mondta: Küldjetelek! Küldtek tehát ötven embert, keres-

ték három napig, de nem találták. ¹⁸ Midőn visszatértek hozzá, ő ugyanis Jeríchóban maradt, szólt hozzájuk: Nemde mondtam nektek, ne menjetek? ¹⁹ És szóltak a város emberei Elísához: Ime, kérlek, a város fekvése jó, a mint uram látja, de a viz rossz és a föld emberpusztító. ²⁰ Erre mondta: Hozzatok nekem új csészét és tegyetek bele sót. És hoztak neki. ²¹ Kiment a viz forrásához és belevetett sót; mondta: Így szól az Örökkévaló: Meggyógyítottam e vizet, nem lesz többé onnan halál s emberpusztítás. ²² S meggyógyult a viz mind e mai napig, Elísá szava szerint, melyet szólt. ²³ Fölment onnan Bét-Élbe; a mint pedig fölment az úton, kis fiuk jöttek ki a városból, kicsufolták őt és mondták neki: Jőjj föl, kopasz, jőjj föl kopasz! ²⁴ Ekkor hátrafordult, látta őket és megátkozta az Örökkévaló nevében; erre kijött az erdőből két nőstény medve, és széthasított közülök negyvenkét gyermeket. ²⁵ És elment onnan a Karmel hegyére; onnan pedig visszatért Sómrónba.

3. ¹ Jehóráam pedig, Acháb fia, király lett Izraél fölött Sómrónban Jehósáfátnak, Jehúda királyának tizennyolczadik évében és uralkodott tizenkét évig. ² Tette azt a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, bár nem úgy mint atyja és anyja, eltávolította ugyanis a Báal oszlopát, melyet atyja készített. ³ Csakhogy ragaszkodott Járobeám Nebát fiának vétkeihez, a ki vétkezésre indította Izraélt; nem távozott attól.

⁴ Mésá pedig, Móáb királya, baromtenyésztő volt és adózni szokott Izraél királyának százezer bárányt és százezer gyapjas kost. ⁵ És történt, midőn Acháb meghalt, elszakadt Móáb királya Izraél királyától. ⁶ Kivonult tehát Jehóráam király egyik napon Sómrónból és megszámlálta egész Izraélt. ⁷ Ment és küldött Jehósáfáthoz, Jehúda királyá-

hoz, mondván: Móáb királya elszakadt tőlem; jösz-e velem háborúba Móáb ellen? Mondta: Felmegyek, én úgy mint te, népem úgy mint a te néped, lovaim úgy mint a te lovoid. ⁸ Mondta: Melyik uton menjünk föl? És mondta: Edóm pusztája utján. ⁹ Ment tehát Izraél királya meg Jehúda királya és Edóm királya és kerülőben jártak hét napi úton; de nem volt víz a tábor számára, sem a barom számára, mely velük ment. ¹⁰ És szólt Izraél királya: Jaj, bizony azért hívta az Örökkévaló e három királyt, hogy Móáb kezébe adja őket! ¹¹ Erre szólt Jehósáfát: Nincs-e itt egy prófétája az Örökkévalónak, hogy általa megkérdezhessük az Örökkévalót? Ekkor megszólalt valaki Izraél királyának szolgái közül és mondta: Itt Elisá, Sáfát fia, a ki vizet öntött Elijáhu kezére. ¹² Erre mondta Jehósáfát: Ő nála van az Örökkévaló igéje! És lementek hozzá Izraél királya meg Jehósáfát és Edóm királya. ¹³ És szólt Elisá Izraél királyához: Mi közöm hozzád? Menj atyád prófétáihoz és anyád prófétáihoz! De mondta neki Izraél királya: Ne így! Mert azért hívta az Örökkévaló e három királyt, hogy Móáb kezébe adja őket. ¹⁴ Ekkor mondta Elisá: Él az Örökkévaló, a Seregek ura, a ki előtt állok, bizony ha nem tekintem Jehósáfát Jehúda királyának személyét, nem is tekintenék reád s meg se néznének. ¹⁵ Most pedig hozzatok nekem egy hárfást! Volt ugyanis, a mint hárfázott a hárfás, rajta volt az Örökkévaló keze. ¹⁶ És mondta: Így szól az Örökkévaló: Csináljatok e patakban gödröt gödör mellé. ¹⁷ Mert így szól az Örökkévaló: nem fogtok látni szelet, nem fogtok látni esőt, de a patak meg fog telni vízzel, s majd isztok ti, meg jószágtok és barmotok. ¹⁸ De ez csekély az Örökkévaló szemeiben, még Móábot is kezetekbe adja; ¹⁹ s megverték minden erősített várost és minden kiváló várost, és minden jó fát ledöntetek és

minden vízforrást eltömtök, minden jó telket kövekkel rontotok el. ²⁰ És volt reggel, a lisztáldozat bemutatása idején, ime víz jött Edóm felől, és megtelt a vidék vízzel. ²¹ Mind a Móábbeliek pedig meghallották, hogy felvonultak a királyok velük harczolni, akkor egybegyültek mind kezdve attól, a ki övet köt föl, és megálltak a határon. ²² Mikor reggel fölkeltek, a nap pedig felsütött a víz fölött, a Móábbeliek átellenből a vizet vörösnek látták mint a vér. ²³ És mondták: Ez vér! Elpusztították egymást a királyok és megverték egyik a másikat; most tehát zsákmányra, Móáb! ²⁴ Mikor Izraél táborához jutottak, fölkeltek az Izraélbeliek és megverték Móábot, úgy hogy megfutamodtak előlük; vereséget tettek benne és megverték Móábot. ²⁵ A városokat pedig lerombolták, és minden jó telket — beledobta kiki a kövét és megtöltötték, s minden vízforrást eltömtek és minden jó fát ledöntöttek, míg csak Kírcharészet köveit hagyták meg. Körülvették a parittyások és megverték. ²⁶ Midőn látta Móáb királya, hogy erős neki a viadal, vett magával hétszáz kardrántó embert, hogy keresztültörjön Edóm királyához, de nem birtak. ²⁷ Akkor vette elsőszülött fiát, kinek majdan uralkodnia kellett volna ő helyette, és bemutatta égőáldozatnak a falon. Erre nagy harag lett Izraél ellen, elvonultak 4. tőle és visszatértek országukba. ¹ Egy asszony pedig a prófétafiak feleségei közül kiáltott Elísának, mondván: Szolgád, az én férjem meghalt, te pedig tudod, hogy szolgád félté az Örökkévalót; s a hitelező jött, hogy elvegye két gyermekemet magának szolgácul. ² És szólt hozzá Elísá: Mit tegyek érted? Mondd meg nekem, mid van a háznál? Mondta: Nincs szolgálódnak semmije a háznál, hanem csak egy korsó olaj. ³ Erre mondtá: Menj, kérj magadnak kölcsön ott künn edényeket mind a te szom-

szédaidtól, üres edényeket, ne kérj keveset. ⁴ S menj be és zárd be az ajtót magad mögött és fiaid mögött, önts be mindez edényekbe, a telit pedig tedd félre. ⁵ Elment tőle és bezárta az ajtót maga mögött és fiai mögött; ők oda nyujtogatták neki, ő meg öntögetett. ⁶ És volt, a mint megteltek az edények, szólt a fiához: Nyújts ide nekem még edényt! Mondta neki: Nincs több edény. Erre megszűnt az olaj. ⁷ Odament és tudtára adta az isten emberének. Mondta: Menj, add el az olajt és fizesd meg adóságot, te pedig, meg fiaid élj abból, a mi marad.

⁸ Volt egy napon, Elísá átment Súnémbe. Ott volt egy nagyrangú asszony, a ki őt tartóztatta, hogy kenyeret egyék; volt tehát, valahányszor arra ment, betért oda, hogy kenyeret egyék. ⁹ És szólt férjéhez: Ime, kérlek, tudom, hogy Istennek szent embere az, a ki mindig erre jár mifelénk. ¹⁰ Csináljunk csak egy kicsiny, falmelletti felsőszobát és tegyünk oda számára ágyat, asztalt, széket és lámpást; és léssen, a mikor hozzánk jő, betérhet oda. ¹¹ Volt egy napon, eljött oda, betért a felső szobába és lefeküdt ott. ¹² És szólt Géchazíhoz, az ő legényéhez: Hídd ide ezt a súnémi nőt. Hitta őt, és megállt előtte. ¹³ Ekkor mondta neki: Szólj csak hozzá: ime bajlódtál miattunk mind e bajlódással, mit lehet érte tenni? Kell-e beszélni érte a királylyal vagy a hadvezérrel? Mondta: Népem között lakom én. ¹⁴ Erre mondta: Hát mit lehet érte tenni? Mondta Géchazí: Ámde fia nincs neki és férje öreg. ¹⁵ Ekkor mondta: Hídd őt ide! Odahívta őt és megállt az ajtóban. ¹⁶ És mondta: Ebben az időben esztendőre ilyentájt fiat fogsz ölelni. Mondta: Ne uram, Isten embere, ne áltasd szolgálódat. ¹⁷ S várandós lett az asszony és fiat szült, abban az időben, esztendőre olyantájt, melyet megmondott neki Elísá. ¹⁸ És nagy lett a gyermek. S történt egy napon,

hogy kiment atyjához, az aratókhoz. ¹⁹ És szólt atyjához: A fejem! a fejem! Erre szólt a legénynek: Vidd el az anyjához. ²⁰ Elvette és odavitte anyjához; annak térdein ült egész délig és meghalt. ²¹ Erre fölment és lefektette az Isten emberének ágyára, bezárta őt és kiment. ²² Szólította a férjét és mondta: Küldj nekem, kérlek, egyet a legények közül és egy szamarat, hadd sietek az Isten emberéhez, s majd visszatérek. ²³ Mondta: Minek akarsz ma menni hozzá, nincs ujhöld és nincs szombat! De mondta: Béke! ²⁴ Erre fölnyergelte a szamarat és szólt legényéhez: Hajts és menj, ne akassz meg engem a nyargalásban, ha csak nem mondom neked. ²⁵ Elment és odaért az Isten emberéhez a Karmel hegyére. És volt, a mint őt messziről meglátta az Isten embere, szólt Géchazíhoz, legényéhez: Itt van ama súnémi nő. ²⁶ Most fuss csak elejébe és mondd neki: Béke van-e veled, béke-e a férjeddal, béke-e a gyermekkel? Mondta: Béke! ²⁷ Odament az Isten emberéhez a hegyre és megragadta lábait; ekkor odalépett Géchazí, hogy ellökje, de azt mondta az Isten embere: Hagyjad őt, mert megkeseredett az ő lelke, az Örökkévaló pedig elrejtette tőlem és nem adta tudtomra. ²⁸ És mondta: Hát kértem-e a fiút uramtól, nem mondtam-e: ne hitegess engem? ²⁹ Erre mondta Géchazínak: Övezd föl derekadat, vedd kezédbe pálczámat és menj: ha valakit találsz, ne köszönts és ha téged köszönt valaki, ne válaszolj neki; és tedd pálczámat a fiú arczára. ³⁰ Ekkor szólt a gyermek anyja: Él az Örökkévaló és lelked életére, nem hagylak el! Fölkelt tehát és utána ment. ³¹ Géchazí pedig elment volt előttük és rátette a pálczát a fiú arczára, de se hang, se hír; ekkor visszament elébe és jelentette neki, mondván: Nem ébredt fel a fiú. ³² Erre bement Elísá a házba, és ime a fiú halott volt, ágyára fektetve.

³³ Bement, kettejükre zárta az ajtót és imádkozott az Örökkévalóhoz. ³⁴ Fölhágott, ráfeküdt a gyermekre, rátette száját az ő szájára, szemeit az ő szemeire és kezeit az ő kezeire és reá hajlott; erre megmelegedett a gyermek teste. ³⁵ Elfordult és járt a házban egyet ide s egyet oda, felhágott és reá hajlott, ekkor prüszszentett a fiú hét ízben is, és felnyitotta a fiú a szemeit. ³⁶ Szólította Géchazít és mondta: Hidd ide ezt a súnémi nőt! Odahívta és bement hozzá; ekkor mondta: Vidd el fiadat! ³⁷ Erre odament, lábaihoz vetette magát és a földre borúlt; elvitte fiát és kiment.

³⁸ Elisá pedig visszatért Gilgálba — éhség volt az országban — és előtte ültek a prófétafiak. És mondta legényének: Tedd föl a nagy fazekat és készíts főzeléket a prófétafiak számára. ³⁹ Kiment egyikök a mezőre, hogy füveket szedjen, talált vad indát és tele szedte róla ruháját vad ugorkákkal; bement és beleaprította a főzelékes fazékba, mert nem ismerték. ⁴⁰ És kitálalták az emberek számára, hogy egyenek; de történt, a mint ettek a főzelékből, fölsikoltottak és mondták: Halál van a fazékban, oh Isten embere. És nem birtak enni. ⁴¹ Mondta: Vegyetek hát lisztet! És belevetette a fazékba és mondta: Tálald ki a népnek, hogy egyenek! És nem volt semmi ártalmas a fazékban.

⁴² És egy ember jött Báal-Sálisából és hozott az Isten emberének zsengeből való kenyeret, húsz árpa kenyeret és gabonaszemeket a tarisznyájában. És mondta: Adj a népnek, hogy egyenek! ⁴³ De mondta a szolgája: Hogyan adjam ezt száz ember elé? Mondta: Adj a népnek, hogy egyenek! Mert így szól az Örökkévaló: Esznek és még marad is! ⁴⁴ Eléjük adta tehát s ettek, és még maradt, az Örökkévaló igéje szerint.

⁴ Náamán pedig, Arám királyának hadvezére, nagy ember az ő ura előtt, és tekintélyes, mert általa adott az Örök-

kévaló győzelmet Arámnak; derék vitéz volt a férfiú, de bélpoklos. ² Az Arámbeliek kivonultak csapatokban és foglyul ejtettek Izraél országából egy kis leányt; és Náamán feleségének szolgálatába került. ³ Ez szólt úrnőjéhez: Vajha menne az én uram a Sómrónban levő próféta elé, akkor megszabadítaná őt bélpoklosságától. ⁴ Erre bement és jelentette urának, mondván: Így meg úgy beszélt a leány, a ki Izraél országából való. ⁵ És szólt Arám királya: Eredj, menj oda, küldök majd levelet Izraél királyához. Ment és vitt a kezében tíz kikkár ezüstöt, hat ezer aranyat és tíz váltó ruhát. ⁶ És elvitte Izraél királyához a levelet, mely így szólt: Most tehát, a mint hozzád jut e levél, ime küldöm hozzád szolgámat, Náamánt, hogy megszabadítsad bélpoklosságától. ⁷ És volt, a mint elolvasta Izraél királya a levelet, szétszaggatta ruháit és mondta: Isten vagyok-e én, hogy öljek és éltessek, hogy ez hozzám küld, hogy megszabadítsak valakit bélpoklosságától? Tudjátok hát, kérlek, és lássátok, hogy alkalmat keres ellenem! ⁸ És volt, midőn meghallotta Elísá, az Isten embere, hogy Izraél királya szétszaggatta a ruháit, küldött a királyhoz, mondván: Miért szaggattad szét a ruháidat, jöjjön csak el hozzám és tudja meg, hogy van próféta Izraélben. ⁹ Erre odament Náamán lovaival és szekereivel és megállt Elísá házának bejáratán. ¹⁰ Ekkor küldött hozzá Elísá követet, mondván; Menj és fürödj meg hétszer a Jordánban, hogy helyreálljon neked a tested és majd megtisztulsz. ¹¹ Erre megharagudott Náamán és elment; mondta: Ime, azt gondoltam, ki fog jönni hozzám, megáll és szólítja az Örökkévalónak, Istenének nevét, lengeti kezét a hely felé és meggyógyítja a bélpoklost. ¹² Nem jobbak-e Amána és Parpár, Damaszkus folyói, Izraél valamennyi vizénél? Nem fürödhetem-e meg azok-

ban, hogy megtisztuljak! Megfordult és dühösen elment.

¹³ Ekkor oda léptek szolgálói, beszéltek hozzá és mondták: Atyám, nagy dolgot ha mondott volna neked a próféta, nemde megtennéd; hát mikor csak így szólt hozzád: fürödjél meg és majd megtisztulsz! ¹⁴ Erre lement és alá-

merült a Jordánban hétszer az Isten emberének igéje szerint; helyre állt a teste, olyan lett mint kis fiúnak a teste, és megtisztult. ¹⁵ Ekkor visszatért az Isten emberé-

hez, ő meg egész tábora odament, megállt előtte és mondta: Ime, kérlek, megtudtam, hogy nincs Isten az egész földön, ha csak nem Izraélben! Most, tehát fogadj el, kérlek, ajándékot szolgálótól. ¹⁶ Mondta: Él az Örökkévaló, a ki előtt állok, nem fogadok el. Unszolta őt, hogy elfogadja, de vonakodott. ¹⁷ Ekkor mondta Náamán: Ha nem, adassék,

kérlek, szolgáltnak egy pár öszvér terhét tevő föld; mert nem hoz többé szolgáló égő- és vágóáldozatot más isteneknek, hanem csak az Örökkévalónak. ¹⁸ Ebben a dologban bocsásson meg az Örökkévaló a te szolgáltnak: mikor az

uram bemegy Rimmón házába, hogy ott leboruljon, és ő kezemre támaszkodik és én leborulok Rimmón házában, a mikor leborulok Rimmón házában, bocsásson meg az Örökkévaló szolgáltnak abban a dologban. ¹⁹ Mondta neki: Menj békével! És elment tőle egy darab földnyire.

²⁰ Ekkor mondta Géchazi, Elisának, az Isten emberének legénye: Ime, megkimélte uram ezt az arámi Náamánt, hogy nem fogadta el kezéből azt, a mit hozott; él az Örökkévaló, bizony utána futok és elfogadok tőle valamit. ²¹ Utána sietett Géchazi Náamánnak; s midőn Náamán látta, hogy utána fut, leugrott a szekérről ő elejébe és mondta: Béke van-e? ²² Mondta: Béke! Uram küldött engem, mondván: íme, épen most jött hozzám két ifjú Efraim hegységéből a prófétafiak közül; adj,

kérlek, azok számára egy kikkár ezüstöt és két váltó ruhát.

²³ Erre mondta Náamán: Tessék, végy két kikkárt! Unszolta őt és belekötött két kikkár ezüstöt két zacskóba, meg két váltó ruhát; odaadta legényének és vitték előtte.

²⁴ Midőn a dombra ért, elvette kezükből és letette a házban.

Ekkor elbocsátotta az embereket, és elmentek. ²⁵ Ő meg

bement és megállt ura előtt. Ekkor szólt hozzá Elísá:

Honnan Géchazi? Mondta: Nem ment a szolgád se

ide se oda. ²⁶ De szólt hozzá: Nem ment-e veled a szivem,

mikor feléd fordult kocsijáról? Idején van-e elvenni

az ezüstöt és venni ruhákat, olajfákat és szőlőket, apró-

jóságot és marhát, szolgákat és szolgálókat? De Náamán-

nak a bélpoklossága reád tapad és magzatodra örökre!

6. És kiment előle bélpoklosan, mint a hó. ¹ Szóltak a

prófétafiak Elísához: Ime, kérlek, a hely, melyen mi elöt-

ted lakunk, szűk nekünk. ² Hadd menjünk, kérlek, a

Jordánhoz, és vegyünk onnan kiki egy gerendát és készít-

sünk ott magunknak egy helyet, hogy ott lakjunk.

Mondta: Menjetek! ³ De mondta az egyik: Egyezz csak

bele és jer szolgálóiddal! Mondta: Én megyek! ⁴ Ment tehát

velük; odaértek a Jordánhoz, kivágtak fákat. ⁵ És történt,

a mint az egyik döntötte a gerendát, a vas a vízbe esett;

fölkiáltott és mondta: Jaj uram, pedig kölcsön van kérve!

⁶ Erre mondta az Isten embere: Hová esett? Megmutatta

neki a helyet; levágott egy darab fát és odadobta és uszatta

a vasat. ⁷ És mondta: Emeld föl! Kinyujtotta a kezét és ki-

vette. ⁸ Arám királya pedig háboruskodott Izraéllal;

tanácskozott szolgálóival mondván: Erre meg erre a helyre

táboromat! ⁹ És küldött az Isten embere Izraél királyá-

hoz, mondván: Óvakodjál, nehogy átvonulj ezen a helyen,

mert oda mennek le az Arámbeliek. ¹⁰ Ekkor küldött Izraél

királya arra a helyre, melyről szólt neki az Isten embere;

így intette őt és óvakodott attól nem egyszer és nem kétszer. ¹¹ És felháborodott Arám királyának a szive e dologon, elhívta szolgálait és szólt hozzájuk: Nemde, megmondjátok nékem, ki a mieink közül tart Izraél királyával? ¹² Mondta egyik a szolgálai közül: Nem, uram király; hanem Elisá a próféta, ki Izraélben van, megmondja Izraél királyának a szavakat, miket a hálósobádban beszélsz. ¹³ Mondta: Menjetek és nézzétek, hol van ő, majd küldök és elhozzatom! És tudtára adták neki, mondván: Ime Dótánban van! ¹⁴ Küldött tehát oda lovakat és szekérhadat és tömérdek sereget: Odaértek éjjel és bekerítették a várost. ¹⁵ Midőn az Isten emberének szolgálja korán fölkelte, kiment, s íme egy sereg veszi körül a várost, meg ló és szekérhad. És szólt hozzá a legénye: Jaj uram, mit csináljunk? ¹⁶ Mondta: Ne félj, mert többen vannak, a kik velünk, mint a kik ő velük vannak. ¹⁷ És imádkozott Elisá és mondta: Örökkévaló, nyisd meg a szemeit, hogy lásson! S megnyitotta az Örökkévaló az ifjúnak szemeit és látott, s íme a hegy tele volt lovakkal és tüzes szekerekkel Elisá körül. ¹⁸ Midőn lementek ellene, imádkozott Elisá az Örökkévalóhoz és mondta: Verd meg, kérlek, e népet vaksággal! És megverte őket vaksággal Elisá szava szerint. ¹⁹ Ekkor szólt hozzájuk Elisá: Nem ez az út, és nem is ez a város, jertek utánam, hadd vezetlek benneteket azon férfiúhoz, a kit ti kerestek. És vezette őket Sómrónba. ²⁰ És volt, a mint Sómrónba érkeztek, mondta Elisá: Örökkévaló, nyisd meg ezeknek a szemeit, hogy lássanak! És megnyitotta az Örökkévaló a szemeiket és láttak, s íme Sómrón közepén vannak. ²¹ És szólt Izraél királya Elisához, a mint meglátta őket: Verjek-e, verjek, atyám? ²² Mondta: Ne verj! Vajjon olyanokat, kiket foglyul ejtetél kardoddal és ijaddal, verni szoktál-e? Tégy eléjük

kenyeret és vizet, hogy egyenek és igyanak, és menjenek urukhoz. ²³ Erre készített számukra nagy lakomát, ettek, ittak, elbocsátotta őket és elmentek urukhoz. És többé nem jöttek már be Arám csapatjai Izraél országába.

²⁴ Történt ezek után, összegyűjtötte Ben-Hadád, Arám királya az ő egész táborát; fölvonult és ostrom alá vette Sómrónt. ²⁵ Nagy éhség volt Sómrónban; ők ugyanis ostrom alatt tartották, míg egy szamárfej nyolczvan ezüstbe és egy káb galambganéj öt ezüstbe került.

²⁶ Midőn Izraél királya bejárta a falat, egy asszony kiáltott hozzá, mondván: Segíts uram, király! ²⁷ Mondta: Nem segít téged az Örökkévaló, honnan segítsenek én? Tán a szérüről vagy a présházból? ²⁸ És mondta neki a király: Mi bajod van? Mondta: Ez az asszony szólt hozzám: add ide fiadat, hogy megegyük ma, az én fiamat pedig megeszszük holnap.

²⁹ Megfőztük tehát fiamat és megettük; és szóltam hozzá a másik napon, add ide a te fiadat hogy megegyük, de elrejtette a fiát. ³⁰ És volt, a mint hallotta a király az asszony szavait, megszaggatta ruháit, ő épen bejárta a falat, akkor látta a nép, hogy ime zsák volt a testén belülről.

³¹ Ekkor mondta: Így tegyen velem Isten és így folytassa, ha Elísának, Sáfát fiának feje rajta marad e napon. ³² Elísá pedig házában ült és a vének nála ültek. És küldött maga elül egy embert, de mielőtt hozzá érkezett a követ, ő így szólt a vénekhez: Láttátok-e, hogy ez a gyilkosfia küldött fejemet venni? Lássátok, a mint megérkezik a követ, zárjátok be az ajtót és szorítsátok őt az ajtóba! Nemde hallatszanak urának léptei mögötte.

³³ Ő még beszélt velük és ime, a követ leérkezett hozzá; mondta: Ime ez a szerencsétlenség az Örökkévalótól való, mit várjak még az Örökkévalóra!

7. ¹ Erre mondta Elísá: Halljátok az Örökkévaló igéjét!

Így szól az Örökkévaló: Holnap ilyenkor egy mérték lángliszt egy sékelbe és két mérték árpa egy sékelbe lesz Sómron kapujában. ² És felelt a hadnagy, kinek kezére támaszkodott a király, és mondta: Lám, ha ablakrácsokat készít az Örökkévaló az égben, vajjon lesz-e ez a dolog? Mondta: Lám, látod majd szemeiddel, de belőle nem eszel! ³ Négy bélpoklos ember pedig volt a kapu bejáratánál; és szóltak egyik a másikához: Minek maradunk mi itt, a míg meghalunk? ⁴ Ha azt mondjuk, hogy bemegyünk a városba, hiszen éhség van a városban és ott halunk meg; ha pedig itt maradunk, akkor is meghalunk. Most tehát jertek, szökjünk át Arám táborába: ha életben hagyunk, élünk; ha megölnek, meghalunk. ⁵ És fölkeltek alkonyatkor, hogy bemenjenek Arám táborába; eljutottak Arám táborának széléhez s ime nem volt ott senki. ⁶ Az Ur ugyanis hallatta volt Arám táborával szekereknek hangját, lovaknak hangját, nagy seregnek hangját; és szóltak egyik a másikához: Ime, fölbérelte ellenünk Izraél királya a chittiták királyait és Egyiptom királyait, hogy ránk támadjanak. ⁷ Fölkeltek tehát és megfutamodtak alkonyatkor, ott hagyták sátraikat, meg lovaikat és szamaraikat, a tábort, a hogy volt, és megfutamodtak életük kedvéért. ⁸ Midőn eljutottak ama bélpoklosok a tábor széléhez, bementek egyik sátorba, ettek és ittak, elvittek onnan ezüstöt, aranyat és ruhákat, elmentek és elrejtették; erre visszatértek, bementek egy másik sátorba, vittek onnan is, elmentek és elrejtették. ⁹ De szóltak egyik a másikához: Nem helyesen cselekszünk! E mai nap jó hírnek a napja; mi pedig ha hallgatunk és várunk a reggel virradtáig, akkor bűn ér bennünket. Most tehát jertek, menjünk be, hadd jelentsük a király házában. ¹⁰ Odamentek tehát és szólították a város kapusait és jelentették nekik, mond-

ván: Bementünk Arám táborába és ime, nincs ott senki, még ember hangja sem; hanem a ló befogva és a szamár befogva meg a sátrak a hogy voltak. ¹¹ Ekkor kiáltottak a kapusok és jelentették benn a király házában. ¹² Erre fölkel a király éjjel és szólt a szolgálaihoz: Hadd mondjam meg csak nektek, mit tettek velünk az Arámbeliek. Tudják, hogy éhesek vagyunk, kimentek tehát a táborból, hogy elrejtőzzenek a mezőn, mondván: mikor kimennek a városból, elfogjuk őket elevenen és bemegyünk a városba. ¹³ Erre megszólalt egy a szolgálai közül és mondta: Hát vegyenek csak ötöt a megmaradt lovak közül, a melyek benne megmaradtak — ám legyenek mint Izraél egész sokasága, mely benne megmaradt, ám legyenek mint Izraél egész sokasága, mely odaveszett — hadd küldjük el és lássuk! ¹⁴ Vettek tehát két szekeret lovakkal, és utána küldött a király Arám táborának, mondván: Menjetek és lássátok! ¹⁵ Utánuk mentek a Jordánig és ime az egész út tele volt ruhákkal és fegyverekkel, melyeket eldobtak az Arámbeliek sietségükben. És visszatértek a követek és jelentették a királynak. ¹⁶ Erre kiment a nép és kifosztották az Arámbeliek táborát; és volt egy mérték lángliszt egy sékelbe és két mérték árpa egy sékelbe, az Örökkévaló igéje szerint. ¹⁷ A király pedig oda rendelte volt a kapuhoz azt a hadnagyot, a kinek kezére támaszkodott, de összetaposta őt a nép a kapuban és meghalt, a szerint, a mit szólt az Isten embere, a mit szólt, mikor lement hozzá a király. ¹⁸ Volt ugyanis, midőn szólt az Isten embere a királyhoz, mondván: két mérték árpa lesz egy sékelbe és egy mérték lángliszt egy sékelbe holnap ilyenkor Sómrón kapujában: ¹⁹ akkor felelt a hadnagy az Isten emberének és mondta: lám, ha az Örökkévaló ablakrácsokat készít az égben, lesz-e ilyen dolog? — az pedig mondta: lám,

látod majd szemeiddel, de belőle nem eszel! ²⁰ És úgy történt vele: összetaposta őt a nép a kapuban, és meghalt.

¹ Elísá pedig szólt ahoz az asszonyhoz, kinek a fiát **8.** fölélesztette, mondván: Kelj föl és menj el, te meg házad,

és tartózkodj, a hol tartózkodhatsz, mert szólította az Örökkévaló az éhséget, és be is jött az országba hét évre.

² Erre fölkelte az asszony és cselekedett az Isten emberének szava szerint; elment ő meg háza s tartózkodott a filiszteusok országában hét évig. ³ És volt hét év multán, vissza-

tért az asszony a filiszteusok országából és elindult, hogy kiáltson a királyhoz háza miatt és mezeje miatt. ⁴ A király

épen szólt Géchazihoz, az Isten emberének legényéhez, mondván: Beszéld el, kérlek, nekem mind a nagy dolgo-

kat, melyeket mivelte Elísá. ⁵ S midőn épen elbeszélte a királynak azt, hogy fölélesztette a halottat, ime az asszony,

kinek fiát fölélesztette volt, kiáltott a királyhoz háza miatt és mezeje miatt. Ekkor mondta Géchazi: Uram király, ez

az asszony és ez a fia, kit fölélesztett Elísá. ⁶ Erre meg-

kérdezte a király az asszonyt, és elbeszélte neki. És adott melléje a király egy udvari tisztet, mondván: Szerezd

vissza mindazt, a mi az övé és mind a mező termését, azon naptól fogva, hogy elhagyta az országot mostanáig.

⁷ Elment Elísá Damaszkusba, Ben-Hadád pedig, Arám királya, beteg volt; tudtára adták neki, mondván: Ide jött az Isten embere. ⁸ És szólt a király Chazáélhez: Végy a

kezedbe ajándékot és menj az Isten emberének elejébe és kérdezd meg tőle az Örökkévalót, mondván: meggyógyu-

lok-e ebből a betegségből? ⁹ Elejébe ment tehát Chazáél, vett a kezébe ajándékot, meg Damaszkus minden javát,

negyven teve terhét; oda ment, megállt előtte és mondta: Fiad Ben-Hadád, Arám királya, küldött engem hozzád,

mondván: meggyógyulok-e ebből a betegségből? ¹⁰ Szólt

hozzá Elísá: Menj, mondd neki: meg fogsz gyógyulni. De az Örökkévaló azt láttatta velem, hogy meg fog halni.¹¹ Megmerevítette az arczát és feléje fordította szégyelésig; ekkor sirt az Isten embere.¹² És monda Chazáél: Miért sir uram? Mondta: Mert tudom, mi rosszat fogsz tenni Izraél fiaival: erősségeiket tűzbe borítod, ifjaikat karddal ölöd meg, kisdedeiket szétzúzod és várandósaikat fölhasítod.¹³ Erre monda Chazáél: Micsoda a te szolgád, a kutya, hogy ezt a nagy dolgot mivelje? Mondta Elísá: Láttatta velem az Örökkévaló, hogy te leszel király Arám fölött.¹⁴ Elment Elísától és bement urához. Mondta neki: Mit mondott neked Elísá? Mondta: Azt monda nekem, meg fogsz gyógyulni.¹⁵ És volt másnap, fogta a takarót, vízbe mártotta, arczára terítette, és meghalt. És király lett helyette Chazáél.

¹⁶ És ötödik évében Jórámnak, Acháb fiának, a ki Izraél királya volt, míg Jehósáfát még királya volt Jehúdának, király lett Jehórám, Jehósáfátnak, Jehúda királyának fia.¹⁷ Harminczkét éves volt, mikor király lett, és nyolcz évig uralkodott Jeruzsálemben.¹⁸ És járt Izraél királyainak utjain, a mint cselekedtek az Acháb házából valók, mert Achábnak leányát vette feleségül; és tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben.¹⁹ De nem akarta az Örökkévaló elpusztítani Jehúdát Dávid, az ő szolgája kedvéért, a mint monda neki, hogy ad mécesst neki és fiainak minden időben.²⁰ Az ő napjaiban pártolt el Edóm Jehúda keze alól és tettek maguk fölé királyt.²¹ Ekkor Jórám Czáírba vonult s az egész szekérhad ő vele. És ő fölkelte éjjel és megverte Edómot, mely körülvette őt meg a szekérhad vezéreit, és megfutott a nép a sátraihoz.²² Így elpártolt Edóm Jehúda keze alól mind e mai napig; akkor pártolt el Libna abban az időben.²³ Jórám egyéb dolgai

pedig és mindaz, a mit tett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²⁴ És feküdt Jórám ősei mellé és eltemették ősei mellett Dávid városában. És király lett utána fia, Achazjáhú. ²⁵ Tizenkettedik évében Jórámnak, Acháb fiának, Izraél királyának, király lett Achazjáhú, Jehórámnak, Jehúda királyának fia. ²⁶ Huszonkét éves volt Achazjáhu, mikor király lett, és egy évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Ataljáhú, Omrinak Izraél királyának leánya. ²⁷ És járt Acháb házának útján és tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, valamint Acháb háza, mert Acháb házának volt a veje. ²⁸ Elment Jórámmal, Acháb fiával háborúba Chazáél, Arám királya ellen Rámót-Gileádba; de megverték az Arámbeliek Jórámot. ²⁹ És visszament Jórám király, hogy gyógyíttassa magát Jizreélben a sebekből, melyeket ütöttek rajta az Arámbeliek Rámában, a mikor harczolt Chazáél, Arám királya ellen; Achazjáhú, Jehórám fia pedig, Jehúda királya, lement, hogy meglátogassa Jórámot, Acháb fiát Jizreélben, mert beteg volt.

¹ Elísá próféta pedig hívott egyet a prófétafiak közül; **9.** és mondta neki: Övezd föl derekadat, vedd ez olajkorsót kezedbe és menj Rámót-Gileádba. ² Ha odaérsz, nézd ott Jéhút, Jehósáfátnak, Nimsí fiának fiát, akkor menj oda, szólítsd ki testvérei közül és vezesd őt be szobából szobába; ³ és vedd az olajkorsót, önts a fejére és mondd: így szól az Örökkévaló: fölkenetek királynak Izraél fölött. Erre nyisd ki az ajtót és fuss el, s ne várakozzál. ⁴ Ment tehát az ifjú, a próféta ifjú, Rámót-Gileádba. ⁵ Odaért, s ime a sereg vezérei ott ültek, és szólt: Szavam van hozzád, oh vezér! Mondta Jéhú: Kihez mindnyájunk közül? És mondta: Hozzád, oh vezér! ⁶ Erre fölkel, bement a házba, és öntött olajat a fejére; s mondta neki:

Így szól az Örökkévaló Izraél Istene: fölkenetek királynak az Örökkévaló népe fölött, Izraél fölött! ⁷ Hogy megverjed uradnak Achábnak házát, és bosszút álljak Izébelen szolgálóimnak, a prófétáknak véérért és mind az Örökkévaló szolgálóinak véérért; ⁸ hogy elveszzen Acháb egész háza; kiirtok Acháb házából falra vizelőt, elzártat és magára hagyottat Izraélben. ⁹ És olyanná teszem Acháb házát, mint Járobeámnak, Nebát fiának házát és mint Báesának, Achíja fiának házát. ¹⁰ Izébelt pedig megeszik a kutyák Jizreél határában, és nincs ki eltemeti. Ezzel kinyitotta az ajtót és elfutott. ¹¹ Jéhú pedig kiment urának szolgálóihoz, és mondták neki: Béke van-e? Miért jött hozzád ez az örült? Szólt hozzájuk: Ti ismeritek azt az embert és beszédét. ¹² De mondták: Hazugság! Csak mondd meg nekünk. Mondta: Így meg úgy szólt hozzám, mondván: így szól az Örökkévaló: fölkenetek királynak Izraél fölött! ¹³ Erre siettek és vették kiki a ruháját és ő alája tették azt a lépcső tetején, megfűtták a harsonát és mondták: király lett Jéhú. ¹⁴ Összeesküdött tehát Jéhú, Jehósáfátnak, Nimsí fiának fia, Jórám ellen, — Jórám pedig megszállva tartotta Rámót-Gileádot, ő meg egész Izraél Chazáél, Arám királya ellenében. ¹⁵ De vissza ment Jehórám király, hogy gyógyíttassa magát Jizreélben a sebekből, melyeket ütöttek rajta az Arámbeliek, mikor harczolt Chazáél Arám királya ellen — és mondtá Jéhú: Ha néktek tetszik, ne menjen ki menekülő a városból, hogy elmenne jelenteni Jizreélbe. És kocsira ült Jéhú és elment Jizreélbe, mert Jórám ott feküdt, Achazja pedig, Jehúda királya, lement volt, hogy meglátogassa Jórámot. ¹⁷ Az ör pedig ott állt a tornyon Jizreélben és látta Jéhúnak csapatját, a mint jött; akkor mondtá: Csapatot látok! Erre mondtá Jehórám: Végy egy

lovast és küldj elébök és szóljon: Béke van-e? ¹⁸ Elébe ment a lovas és mondta: Így szól a király: béke van-e? Mondta Jehú: Mi közöd a békéhez? Fordulj én mögém! És az ör jelentette, mondván: Eljutott a követ hozzájuk, de vissza nem tért. ¹⁹ Erre küldött egy másik lovast; hozzájuk jutott és mondta: Így szól a király: béke van-e? Mondta Jehú: Mi közöd a békéhez? Fordulj én mögém! ²⁰ És az ör jelentette, mondván: Egészen hozzájuk ért, de vissza nem tért; a hajtás pedig olyan, mint Jehú, Nimsi fiának hajtása, mert örületesen hajt. ²¹ Erre mondta Jehórák: Fogj be! És befogták a kocsiját. És kiment Jehórák, Izraél királya, meg Achazjáhu, Jehúda királya, kiki a maga kocsiján és kimentek Jehú elébe és találták őt a Jizreélbeli Nábót telkén. ²² És volt, a mint Jehórák meglátta Jehút, mondta: Béke van-e Jehú? Mondta: Mit békét, a míg tartanak Ízébel anyádnak paráználkodásai és sok boszorkánysága! ²³ Ekkor megfordította Jehórák a kezeit és megfutamodott. Így szólt Achazjáhuhoz: Árulás, Achazja! ²⁴ De Jehú meghúzta kezével az íjat és találta Jehórákot a lapoczkák között, úgy hogy szivéből jött ki a nyíl és összerogyott kocsijában. ²⁵ És szólt Bidkárhoz, a hadnagyához: Vedd föl, dobd őt a Jizreélbeli Nábót mezejének telkére; mert emlékezzél, hogy én és te párosan nyargaltunk Acháb, az ő atyja után és az Örökkévaló kimondta ellene ezt a kijelentést: ²⁶ bizony Nábótnak ontott vérét és fiainak ontott vérét láttam tegnap, úgy mond az Örökkévaló, de megfizetem neked ezen a telken, úgy mond az Örökkévaló. Most tehát vedd fel, dobd őt a telekre, az Örökkévaló igéje szerint. ²⁷ Achazja pedig, Jehúda királya, látta és megfutamodott a kert házának útján; de üldözőbe vette őt Jehú és mondta: Őt is üssétek le a kocsiban, a Jibleám mellett levő Gúr hágóján. Megfutamodott Megiddóig és

meghalt ott. ²⁸ Jeruzsálembe szállították őt szolgái és eltemették őt sírjában ősei mellett, Dávid városában.

²⁹ Tizenegyedik évében pedig Jórámnak, Acháb fiának, király lett Achazja Jehúda fölött. ³⁰ Bevonult Jéhú Jizreélbe, Ízébel pedig hallotta, kendőzte a szemeit és ékesítette fejét és kitekintett az ablakon. ³¹ Mikor Jéhú bejött a kapun, mondta: Béke van-e, te Zimrí, uradnak gyilkosa? ³² Erre fölemelte arcát az ablak felé és mondta: Ki van velem? Ki? És kitekintett feléje két-három udvari tiszt. ³³ Akkor mondta: Lökjétek le! És lelökték. És freccscent véréből a falra és a lovakra, őt meg összetaposta. ³⁴ Bement, evett és ivott; ekkor mondta: Nézetek csak utána ennek az átkozottnak és temessétek el, mert király leánya ő! ³⁵ Mentek tehát hogy eltemessék, de nem találtak belőle semmit, csak a koponyát, a két lábát és a két keze fejét. ³⁶ Visszatértek és tudtára adták neki. Ekkor mondta: az Örökkévaló igéje az, melyet szólt az ő szolgája, a Tisbébeli Élijáhú által, mondván: Jizreél határában eszik meg a kutyák Ízébel húsát. ³⁷ És lesz Ízébel hullája mint a trágya a mező színén Jizreél határában, úgy hogy senki nem mondhatja: ez Ízébel.

10. ¹ Achábnak pedig hetven fia volt Sómrónban. És írt Jéhú leveleket és küldte Sómrónba Jizreél nagyjaihoz, a vénekhez és az Acháb nevelőihez, mondván: ² S most, a mint hozzátok jut e levél — hisz nálatok vannak uratok fiai, nálatok a szekérhad és a lovak, az erősített városok és fegyverek. ³ Szemeljétek ki uratok fiai közül a legjobbat és legalkalmasabbat és tegyétek atyjának a trónjára és harcoljatok uratok házáért. ⁴ S megfélemlettek felette nagyon és mondták: Ime a két király nem állt meg előtte, hogy álljunk hát meg mi! ⁵ Küldött tehát az, a ki a ház fölött volt, meg az, a ki a város fölött volt és a vének és a

nevelők Jéhuhoz, mondván: Szolgáid vagyunk; mindent, a mit mondasz nekünk, megteszünk. Nem teszünk meg senkit királynak; a mi jó a te szemeidben, azt tedd. ⁶ Erre másodszor írt hozzájuk levelet, mondván: Ha ti enyéim vagytok és szavamra hallgattok, vegyétek az embereknek, uratok fiainak fejeit és jöjjetek hozzám holnap ilyenkor Jizreélbe. A királyfiak pedig, hetven ember, a város nagyjainál voltak, kik őket fölnevelték. ⁷ És volt, a mint hozzájuk jutott a levél, vették a királyfiakat, lemészárolták a hetven embert, kosarakba tették fejeiket és elküldték hozzá Jizreélbe. ⁸ Megérkezett a követ és jelentette neki, mondván: Elhozták a királyfiak fejeit. Erre mondta: Tegyétek őket két rakásba a kapu bejáratán, egész reggelig! ⁹ Volt pedig reggel, kiment, oda állt és szólt az egész néphez: Igazak vagytok! Ime én esküdtem össze uram ellen és ölttem meg őt, de mindezeket ki ütötte agyon? ¹⁰ Tudjátok meg tehát, hogy nem esik földre semmi az Örökkévaló ígéből, melyet szólt az Örökkévaló Acháb háza felől. Az Örökkévaló ugyanis megcselekedte azt, a mit szól Élijáhú, az ő szolgája által. ¹¹ S megölte Jéhu mindazokat, kik megmaradtak Acháb házából Jizreélben, meg mind a nagyjait, meghittjeit és papjait, míg menekülőt sem hagyott neki. ¹² Fölkelt, elment és Sómrónba indult. Ő épen a pásztorok gyülekező házában volt az úton, ¹³ a mikor találta Jéhu Achazjáhúnak, Jehúda királyának, testvéreit. És mondta: Kik vagytok? Mondták: Achazjáhú testvérei vagyunk és lejöttünk üdvözlésére a királyfiaknak és az uralkodónó fiainak. ¹⁴ Erre mondta: Fogjátok meg őket elevenen! És megfogták őket elevenen és lemészárolták a gyülekező ház gödrébe, negyvenkét embert, és nem hagyott meg közülök senkit.

¹⁵ Elment onnan és magával szembe találta Jehónadá-

bot, Rékháb fiát, köszöntötte őt és szólt hozzá: Van-e oly becsületes a te szived, mint az én szivem a te szived iránt? Jehónádáb mondta: Van! — Ha van, add kezedet! Kezét adta és ő fölemelte magához a kocsiba. ¹⁶ És mondta: Jer velem, és nézd buzgólkodásomat az Örökkévalóért! És vitték őt a kocsiján. ¹⁷ Erre bevonult Sómrónba és megölte mindazokat, kik megmaradtak Achábtól Sómrónban, míg el nem pusztította, az Örökkévaló szava szerint, melyet szólt Élijáhuhoz. ¹⁸ Ekkor összegyűjtötte Jéhu az egész népet és szólt hozzájuk: Acháb keveset szolgált Báalt, Jéhu majd sokat szolgálja! ¹⁹ Most tehát mind a Báal prófétáit, mind a tisztelőit és mind a papjait hívjátok hozzám, senki se hiányozzék, mert nagy áldozást tartok a Báalnak; bárki hiányzik, nem marad életben. Jéhu pedig cselből tette, azért hogy megsemmisítse a Báal tisztelőit. ²⁰ És mondta Jéhu: Rendezetek szent gyülekezést a Báal számára. És kihirdették. ²¹ És küldött Jéhu egész Izraélbe; s eljöttek mind a Báal tisztelői, nem maradt senki, a ki nem jött volna. Bementek a Báal házába s megtelt a Báal háza végtől végig. ²² Ekkor mondta a ruhatár felügyelőjének: Hozz ki öltözéket mind a Báal tisztelőinek! És kihozta nekik az öltözetet. ²³ És bement Jéhu, meg Jehónádáb, Rékháb fia, a Báal házába, és mondta a Báal tisztelőinek: Kutassatok és nézzétek, nehogy legyen itt veletek valaki az Örökkévaló tisztelői közül, hanem egyedül a Báal tisztelői. ²⁴ És bementek, hogy bemutassanak vágóáldozatokat és égőáldozatokat. Jéhu elhelyezett magának künn nyolczvan embert és mondta: Azon embernek, a ki megmenekszik az emberek közül, kiket kezetekbe juttatok, lelke helyett legyen a ti lelketek. ²⁵ És volt, a mint végzett azzal, hogy bemutassa az égőáldozatot, mondta Jéhu a futároknak és a hadnagyok-

nak: Jőjjetek, üssétek le őket, senki ki ne mehessen! És leütötték őket a kard élével; és oda hányták őket a futárok és a hadnagyok és mentek a Báal házának városáig. ²⁶ Kivitték a Báal házának szobrait és elégették. ²⁷ És lerombolták a Báal szobrát, lerombolták a Báal házát és árnyékszékekké tették e mai napig. ²⁸ Kipusztította tehát Jéhú a Báalt Izraélból. ²⁹ Csak Járobeámnak, Nebát fiának vétkei, a ki vétkezésre indította Izraélt — azoktól nem tért el Jéhú: az arany borjuktól, melyek Bét-Élben és Dánban voltak. ³⁰ És szólt az Örökkévaló Jéhúhoz: Mivel hogy jól cselekedtél, azt téve, a mi helyes szemeimben, egészen szívem szerint bántál el Acháb házával, negyediziglen fognak ülni utódjaid Izraél trónján. ³¹ De Jéhú nem vigyázott, hogy járjon az Örökkévalónak, Izraél Istenének tana szerint egész szívével: nem tért el Járobeám vétkeitől, a ki vétkezésre indította Izraélt. ³² Azokban a napokban kezdte az Örökkévaló csonkítani Izraélt: Chazáél megverte őket Izraél egész határában. ³³ A Jordántól napkeletre Gileád egész országát, a Gádit, Reúbénit és Menasit, Aróértől, mely az Arnón patakjánál van, Gileádot is, Básánt is. ³⁴ Jéhú egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit tett és minden hőstette, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ³⁵ És feküdt Jéhú ősei mellé és eltemették őt Sómrónban. És király lett helyette fia, Jehóácház. ³⁶ Az idő pedig, melyben uralkodott Jéhú Izraél fölött Sómrónban, huszonnyolcz esztendő.

¹ Atalja pedig, Achazjáhú anyja, látta, hogy meghalt a **11.** fia, akkor fölkelte és kipusztította a királyi ház minden magzatját. ² De Jehósébá, Jórám király leánya, Achazjáhú nővére, vette Jóást, Achazja fiát, és ellopta a megölésre szánt királyfiak közül, őt meg a dajkáját, be az ágyak termébe; és elrejtették őt Ataljáhú előtt és nem öletett meg. ³ És volt

vele elrejtőzve az Örökkévaló házában hat évig, míg Atalja uralkodott az ország fölött.

⁴ A hetedik évben pedig küldött Jehójádá, hozatta a testőrök és futárok századainak tisztjeit és bevezette őket magához, az Örökkévaló házába, szövetséget kötött velük, megeskette őket az Örökkévaló házában, és megmutatta nekik a király fiát.

⁵ Erre megparancsolta nekik, mondván: Ez az, a mit tegyettek: a harmadrész közületek, a kik szombaton bevonulnak, őrizői legyenek a király háza őrizetének.

⁶ Egy harmadrész pedig a Szúr kapuján s egy harmadrész a futárok mögötti kapuban; így őrizzék meg a ház őrizetét fölbontott sorrenddel.

⁷ A két rész tehát közületek, azok, kik szombaton kivonulnak, őrizék az Örökkévaló házábanak őrizetét a király mellett.

⁸ Vegyétek körül a királyt, kiki fegyverével a kezében, s a ki behatol a sorokba, ölessék meg; így legyetek a királynál, mikor kimegy s mikor bemegy.

⁹ És cselekedtek a századok tisztjei, egészen a mint parancsolta Jehójádá pap; vették kiki a maga embereit, a szombaton bevonulókat a szombaton kivonulókkal együtt és bementek Jehójádá paphoz.

¹⁰ Ekkor adta a pap a századok tisztjeinek a lándzsákat és a pajzsokat, a Dávid királytól valókat, melyek az Örökkévaló házában voltak.

¹¹ És felálltak a futárok, kiki fegyvereivel a kezében, a háznak jobb oldalától a háznak baloldaláig, az oltár mellé és a ház mellé, körülfogva a királyt.

¹² Erre kivezette a király fiát, reáadta a koronát és a díszet, királylyá tették őt, és fölkenték, tenyerükkel tapsoltak és mondták: Éljen a király!

¹³ Midőn Atalja hallotta a futárok meg a nép hangját, bement a néphez az Örökkévaló házába.

¹⁴ És látta, íme a király ott áll az oszlop mellett, a szokás szerint, a vezérek pedig és a trombitások a király mellett és mind az ország népe örvend és fujják a trombitákat; ekkor megszaggatta

Atalja a ruháit és felkiáltotta: Összeesküvés, összeesküvés!

¹⁵ És megparancsolta Jehójadá pap a századok tisztjeinek, a sereg fölé rendelteknék és szólt hozzájuk: Vezessétek őt ki a sorok között, s a ki utána megy, öljétek meg karddal! Mert ezt mondta a pap: ne ölessék meg az Örökkévaló házában. ¹⁶ És engedtek neki helyet, hogy bemehetett a lovak bejáratán át a királyi házba, és megöletett ott.

¹⁷ Ekkor megkötötte Jehójadá a szövetséget az Örökkévaló meg a király és a nép között, hogy népévé legyen az Örökkévalónak, valamint a király és a nép között. ¹⁸ Erre bement mind az ország népe a Báal házába és lerombolták oltárait és szobrait teljesen összetörték, Mattánt pedig, a Báal papját, agyonütötték az oltárok előtt; és rendelt a pap tisztségeket az Örökkévaló háza fölé. ¹⁹ Vették a századok tisztjeit, a testőröket és a futárokat, meg mind az ország népét, levezették a királyt az Örökkévaló házából és bementek a futárok kapuján át a király házába és a királyok trónjára ült. ²⁰ És örült mind az ország népe, a város pedig csöndes volt. Ataljahút pedig megölték karddal a király házában.

¹ Hét éves volt Jehóás, mikor király lett. ² Jéhú hetedik **12.** évében király lett Jehóás és negyven évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve Czibja Beér-Sébából. ³ És tette Jehóás azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben minden napjaiban, mivel Jehójadá pap tanította őt. ⁴ Csak a magaslatozok nem szüntek meg; a nép még áldozott és füstölögtetett a magaslatozon. ⁵ Szólt Jehóás a papokhoz: A szentségek minden pénzét, mely az Örökkévaló házába vitetik, a megszámláltak pénzét, mindenki lelke becslésének pénzét, minden pénzt, a melyre valakit szíve hajt, hogy vigye az Örökkévaló házába, ⁶ vegyék magukhoz a papok, kiki az ő ismerősétől; igazítsák ki a házon a javítani valókat

mindenütt, a hol találtatnék javítani való. ⁷ Volt pedig Jehóás királynak huszonharmadik évében, nem igazították ki a papok a házon a javítani valót. ⁸ Ekkor hívta Jehóás király Jehójadá papot és a többi papokat és szólt hozzájuk: Mért nem igazítjátok ki a házon a javítani valót? Most tehát ne vegyetek pénzt ismerőseitektől, hanem a házon való javításra adjátok. ⁹ És beleegyeztek a papok, hogy sem nem vesznek pénzt a néptől, sem nem igazítják ki a házon a javítani valót. ¹⁰ Erre vett Jehójadá pap egy ládát, lyukat fűrt az ajtajába és elhelyezte azt az oltár mellett jobb felől, a mikor belép az ember az Örökkévaló házába, hogy odategyék a papok, a küszöb őrzői, mind azon pénzt, a mi az Örökkévaló házába vitetik. ¹¹ És valahányszor látták, hogy sok a pénz a ládában, fölment a király írója és a főpap, bekötötték és megszámlálták a pénzt, mely az Örökkévaló házában találtatott. ¹² És adták a lemért pénzt a munkavezetők kezébe, kik az Örökkévaló házában kirendelve voltak; és kiadták azt a famíveseknek és az építőknek, kik dolgoztak az Örökkévaló házában, ¹³ meg a kőműveseknek és a kővágóknak és arra, hogy fát és faragott köveket vegyenek, hogy kiigazítsák az Örökkévaló házán a javítani valót, és mind arra, a mi rámegy a házra kiigazítás végett. ¹⁴ Csak hogy nem készítettek az Örökkévaló háza számára ezüst csészéket, késeket, tálakat, trombitákat, semmi arany edényt és ezüst edényt abból a pénzből, mely az Örökkévaló házába vitetett; ¹⁵ hanem a munkavezetőknek adták, hogy kiigazítsák belőle az Örökkévaló házát. ¹⁶ De nem számoltak le azokkal az emberekkel, kiknek kezébe adták a pénzt, hogy a munkavezetőknek adják, mert becsületesen jártak el. ¹⁷ A bűnázdozat pénze és a vétékázdozatok pénze nem vitetett az Örökkévaló házába; ez a papoké volt. ¹⁸ Akkor ment föl Cházáél, Arám

királya, harczolt Gát ellen és bevette; és irányította Chazáél az arcját, hogy fölmenjen Jeruzsálem ellen. ¹⁹ Erre vette Jehóás, Jehúda királya, mind a szentségeket, melyeket szenteltek Jehósafát, Jehóram és Achazjáhú az ő ősei, Jehúda királyai, meg a saját szentségeit és mind az aranyat, a mi találatott az Örökkévaló házának és a király házának kincstáraiban; elküldte Chazáélnek, Arám királyának, és elvonult Jeruzsálem alól. ²⁰ Jóás egyéb dolgai pedig és mind az, a mit tett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²¹ Fölkeltek szolgái, összeesküvést szöttek és megölték Jóást a Milló házban, a hol alászáll Szilla felé. ²² Józákhár, Simeát fia és Jehózábád, Sómér fia, az ő szolgái, ölték őt meg és meghalt, és eltemették ősei mellé Dávid városában. És király lett helyette fia Amaczja.

¹ Huszonharmadik évében Jóásnak, Achazjáhú fiának, **13.** Jehúda királyának, király lett Jehóácház, Jéhú fia, Izraél fölött Sómrónban, tizenhét évig. ² És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben; járt Járobeámnak, Nebát fiának vétkei szerint, a ki vétkezésre indította Izraélt: e nem tért attól. ³ Föllobbant az Örökkévaló haragja Izraél ellen és adta őket Chazáélnek, Arám királyának kezébe és Ben-Hadádnak, Chazáél fiának kezébe minden időben. ⁴ De könyörgött Jehóácház az Örökkévalóhoz, és hallgatott reá az Örökkévaló, mert látta Izraélnek elnyomását, hogy elnyomta őket Arám királya. ⁵ És adott az Örökkévaló Izraélnek segítőt, hogy megszabadultak Arám keze alól és laktak Izraél fiai a sátraikban, mint tegnap, tegnapelőtt. ⁶ Csakhogy nem tértek el Járobeám házának vétkeitől, a ki vétkezésre indította Izraélt, a szerint jártak; még az Aséra is fennmaradt Sómrónban. ⁷ Mert nem hagyott Jehóáchaznak népet, kivéve ötven lovast, tíz szekeret

és tizezer gyalogost; mert megsemmisítette őket Arám királya és porképen letaposta őket. ⁸ Jehóácház egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit tett és hőstettei, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében.

⁹ És feküdt Jehóácház ősei mellé és eltemették Sómrónban. És király lett helyette fia Jóás. ¹⁰ Jóásnak,

Jehúda királyának harminczhetedik évében király lett Jehóás, Jehóácház fia, Izraél fölött Sómrónban, tizenhat évig. ¹¹ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben,

nem tért el mind a vétkeiktől Járobeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt; a szerint járt. ¹² Jóás egyéb dolgai pedig és mind az, a mit tett és hőstettei, a hogy

Amacjával, Jehúda királyával harczolt, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ¹³ És

feküdt Jóás ősei mellé, Járobeam pedig ült az ő trónjára. És eltemették Jóást Sómrónban Izraél királyai mellé.

¹⁴ Elisá pedig beteg lett azzal a betegséggel, melybe majdan belehalt. És lement hozzá Jóás, Izraél királya,

sírt előtte és mondta: Atyám, atyám, Izraél szekérhadai és lovasai! ¹⁵ Mondta neki Elisá: Hozz íjjat és nyilakat!

És hozott neki íjjat és nyilakat. ¹⁶ Erre mondta Izraél királyának: Ereszd rá kezedet az íjra! És rá eresztette

kezét; akkor tette Elisá a maga kezeit a király kezeire. ¹⁷ És mondta: Nyisd ki az ablakot a kelet felé! Kinyitotta.

És mondta Elisá: Lőjj! Lőtt. Ekkor mondta: Győzelem nyíla az Örökkévalónak és győzelem nyíla Arám ellen:

meg fogod verni Arámot Afékban végpusztulásig. ¹⁸ És mondta: Hozd a nyilakat! Hozta. Erre mondta Izraél ki-

rályának: Üss a földre! Ütött háromszor és abban hagyta. ¹⁹ És megharagudott reá az Isten embere és mondta: Ütni kellett volna ötször vagy hatszor, akkor megverted volna

Arámot végpusztulásig; most azonban háromszor fogod

megverni Arámot. ²⁰ Meghalt Elísá és eltemették; Móáb csapatjai pedig bejöttek az országba, a mint fordult az esztendő. ²¹ És volt, ők épen temettek egy embert, íme látták a csapatot és bedobták azt az embert Elísá sírjába, és midőn oda került az ember és megérintette Elísá csontjait, megelevenedett és lábaira állott. ²² Chazáél pedig, Arám királya, elnyomta Izraélt Jehóácház minden napjaiban. ²³ De megkegyelmezett nekik az Örökkévaló, irgalmazott nekik és feléjük fordult Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal való szövetsége kedvéért; nem akarta elpusztítani őket, nem vetette el őket színe előtt mind ez ideig. ²⁴ Meghalt Chazáél, Arám királya és király lett helyette fia, Ben-Hadád. ²⁵ És visszavette Jehóás Jehóácház fia, Ben-Hadádnak, Chazáél fiának kezéből ama városokat, melyeket elvett volt atyjának, Jehóácháznak kezéből a háborúban. Háromszor verte őt meg Jóás és visszavette Izraél városait.

¹ Második évében Jóásnak, Jehóácház fiának, Izraél **14.** királyának, király lett Amaczhú, Jóás fia, Jehúda királya.

² Huszonöt éves volt, midőn király lett és huszonkilencz évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Jehóaddán Jeruzsálemből. ³ És tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben, csak nem úgy, mint őse Dávid; egészen a szerint, a mint cselekedett atyja Jóás, úgy cselekedett ő. ⁴ Csak a magaslatok nem szüntek meg; még áldozott és füstölögtetett a nép a magaslatokon. ⁵ És volt, a mint megerősödött kezében a királyság, megölette szolgáit, kik megölték volt atyját, a királyt. ⁶ De a gyilkosok gyermekeit nem ölette meg, a mint írva van Mózes tanának könyvében, hogy megparancsolta az Örökkévaló, mondván: ne ölessenek meg az atyák a gyermekeik miatt és a gyermekek ne ölessenek meg az atyák miatt, hanem

mindenki a maga vétkeért ölessék meg. ⁷ Ő verte meg Edómot a Sósvölgyben: tízezer embert, és bevette Szélát a háborúban; és elnevezte Jokteélnek mind e mai napig.

⁸ Akkoriban küldött Amaczjáhú követeket Jehóáshoz, Jehóácháznak, Jéhú fiának fiához, Izraél királyához, mondván: Jer, nézzünk egymás szemébe! ⁹ Erre küldött Jehóás, Izraél királya Amaczjáhúhoz, Jehúda királyához, mondván: A Libánonon levő tövis küldött a Libánonon levő czédrushoz, mondván: add a leányodat fiamnak feleségül. De arra ment a mező vadja, mely a Libánonban volt, és összetaposta a tövist. ¹⁰ Igenis megverted Edómot és ezért elkapott téged a szived; érd be a dicsőséggel és maradj házában! Miért ingerled föl a veszedelmet, hogy elessél és Jehúda te veled? ¹¹ De nem hallgatott rá Amaczjáhú. Erre felvonult Jehóás, Izraél királya, és szembe néztek egymással, ő meg Amaczjáhú, Jehúda királya a Jehúdabeli Bét-Sémesben. ¹² És vereséget szenvedett Jehúda Izraél előtt, és megfutamodtak kiki sátraihoz. ¹³ Amaczjáhút pedig, Jehúda királyát, Jehóásnak, Achazjáhú fiának a fiát elfogta Jehóás, Izraél királya Bét-Sémesben; bevonult Jeruzsálembe és rést ütött Jeruzsálem falában Efraim kapujától a sarok-kapuig, négyszáz könyöknyit. ¹⁴ És elvette mind az aranyat és ezüstöt, meg mind az edényeket, melyek találtattak az Örökkévaló házában és a király házában kincstáraiban, valamint a túsokat, és visszatért Sómronba. ¹⁵ Jehóásnak egyéb dolgai pedig, a mit cselekedett és hőstettei s a hogy harczolt Amaczjáhú, Jehúda királya ellen, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ¹⁶ És feküdt Jehóás ősei mellé és eltemették Sómronban Izraél királyai mellé. És király lett helyette fia, Járobeám. ¹⁷ És élt Amaczjáhú, Jóás fia, Jehúda ki-

rálya Jehóásnak, Jehóácház fiának, Izraél királyának halála után tizenöt évig. ¹⁸ Amaczejáhú egyéb dolgai pedig, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ¹⁹ Összeesküvést szöttek ellene Jeruzsálemben, és elmene- nekült Lákhisba; de küldtek utána Lákhisba és megölték ott. ²⁰ Elvitték őt lovakon és eltemették Jeruzsálemben ősei mellé Dávid városában. ²¹ Erre vette Jehúda egész népe Azarját, ő pedig tizenhat éves volt, és királylyá tették őt, atyja Amaczejáhú helyett. ²² Ő építette Élátot és visszaszerezte Jehúdának, azután hogy a király ősei mellé feküdt. ²³ Tizenötödik évében Amaczejáhúnak, Jóás fiának, Jehúda királyának, király lett Járobeám, Jóás fia, Izraél királya Sómrónban, negyvenegy évig. ²⁴ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, nem tért el mind a vétkeiktől Járobeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt. ²⁵ Ő szerezte vissza Izraél határát Chamát felől, a sivatag tengeréig, az Örökkévalónak, Izraél Istenének szava szerint, melyet szólt szolgája, a Gát-Chéferből való Jóna, Amittáj fia, próféta által. ²⁶ Mert látta az Örökkévaló Izraélnek fölötte erős nyomorúságát: oda van az elzárt és oda van a magára hagyott, sem segítője nincsen Izraélnek. ²⁷ De nem mondta az Örökkévaló, hogy eltörli Izraél nevét az ég alól. Megsegítette tehát őket Járobeám, Jóás fia által. ²⁸ Járobeám egyéb dolgai pedig és mind az, a mit cselekedett és hőstettei, a hogy harczolt és a hogy visszaszerezte Damaskust és Chamátot, a Jehúdáét, Izraél számára, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²⁹ És feküdt Járobeám ősei mellé, Izraél királyai mellé. És király lett helyette fia, Zakarja.

¹ Járobeámnak, Izraél királyának huszonhetedik évében **15.** király lett Azarja, Amaczeja fia, Jehúda királya. ² Tizen-

hat éves volt, mikor király lett és ötvenkét évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Jekhaljáhu Jeruzsálemből. ³ És tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben, egészen a szerint, a mint tett atyja, Amaczáhu. ⁴ Csak a magaslatok nem szüntek meg, még áldozott és füstölögtetett a nép a magaslatokon. ⁵ És sújtotta az Örökkévaló a királyt, és bélpoklos volt halála napjáig és lakott az elzárás házában; Jótám pedig, a király fia, ki a ház fölött volt, törvényt szolgáltatott az ország népének. ⁶ Azarjáhu egyéb dolgai pedig és mind az, a mit cselekedett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ⁷ És feküdt Azarja ősei mellé és eltemették őt ősei mellé Dávid városában. És király lett helyette fia, Jótám.

⁸ Azarjáhúnak, Jehúda királyának harmincznyolczadik évében király lett Zakarjáhu, Járobeám fia, Izraél fölött Sómrónban hat hónapig. ⁹ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, a mint tettek ősei; nem tért el vétkeiktől Járobeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt. ¹⁰ Összeesküdött ellene Sallúm, Jábés fia, leütötte őt a nép szeme láttára és megölte őt és király lett helyette. ¹¹ Zakarja egyéb dolgai pedig, íme meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ¹² Ez az Örökkévalónak ama szava, melyet szólt Jéhuhoz, mondván: negyediziglen ülnek majd a fiaid Izraél trónján. És így lett. ¹³ Sallúm, Jábés fia, király lett Uzzijának, Jehúda királyának harminczkilenczedik évében; és uralkodott egy hónapon át Sómrónban. ¹⁴ Ekkor feljött Menachém, Gádi fia, Tirczából, bevonult Sómrónba és megverte Sallúmot, Jábés fiát Sómrónban, megölte őt és király lett helyette. ¹⁵ Sallúm egyéb dolgai pedig és összeesküvése, melyet szótt, íme meg vannak írva Izraél királyai

történetének könyvében. ¹⁶ Akkoriban Tirczából megverte Menachém Tifszáchot, meg mind a benne levőket és a határait, mivel nem nyitott kaput, tehát megverte; mind a várandós nőit fölhasította. ¹⁷ Azarjának, Jehúda királyának harminczkilenczedik évében király lett Menachém, Gádi fia, Izraél fölött tíz évig Sómrónban. ¹⁸ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, nem tért el vétkeiktől Járobeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt minden napjaiban. ¹⁹ Jött Púl, Assúr királya, az ország ellen és adott Menachém Púlnak ezer kikkár ezüstöt, hogy vele legyen a hatalma arra, hogy kezében megerősítse az uralmat. ²⁰ Kivetette Menachém az ezüstöt Izraélben, a hadsereg minden vitézére, hogy Assúr királyának adja, ötven sékel ezüstöt mindegyikre; erre visszatért Assúr királya és nem maradt ott az országban. ²¹ Menachém egyéb dolgai pedig és mind az, a mit tett, nemde meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²² És feküdt Menachém ősei mellé. És király lett helyette fia, Pekachja. ²³ Azarjának, Jehúda királyának ötvenedik évében király lett Pekachja, Menachém fia, Izraél fölött Sómrónban két évig. ²⁴ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, nem tért el vétkeiktől Járobeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt. ²⁵ Összeesküdött ellene hadnagya Pékach, Remaljáhú fia, leütötte őt Sómrónban, a király házában palotájában, Argóbbal és Arjével, és vele volt ötven ember a Gileádbeliek közül, megölte és király lett helyette. ²⁶ Pekachja egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit tett, íme meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ²⁷ Azarjának, Jehúda királyának ötvenkettedik évében király lett Pékach, Remaljáhú fia, Izraél fölött Sómrónban húsz évig. ²⁸ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, nem tért el vétkeiktől Já-

robeámnak, Nebát fiának, a ki vétkezésre indította Izraélt.
²⁹ Pékachnak, Izraél királyának napjaiban jött Tigrát Pilészer, Assúr királya és elfoglalta Ijjónt, Abél-Bét-Máakhát, Jánóáhot, Kédest, Cháczórt meg Gileádot és Gálilt, Naf-táli egész országát és számkivetésbe vitte Assúrba. ³⁰ Ösz-szeesküvést szőtt Hóséa, Éla fia, Pékach, Remaljáhú fia ellen, leütötte és megölte őt és király lett helyette Jótám-nak, Uzzija fiának huszadik évében. ³¹ Pékach egyéb dol-gai pedig és mind az, a mit tett, ime meg vannak írva Izraél királyai történetének könyvében. ³² Második évében Pékachnak, Remaljáhú fiának, Izraél királyának, király lett Jótám, Uzzijáhú fia, Jehúda királya. ³³ Huszonöt éves volt, mikor király lett, és tizenhat évig uralkodott Jeruzsálemben : anyja neve pedig Jerúsa, Czádók leánya. ³⁴ És tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben, mind a szerint, a mint tett atyja, Uzzijáhú, úgy tett ő. ³⁵ Csak a magaslatozok nem szüntek meg; áldozott és füstölögtetett még a nép a magaslatozokon. Ő építtette az Örökkévaló házának felső kapuját. ³⁶ Jótám egyéb dolgai pedig és mind az, a mit tett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ³⁷ Azokban a napokban kezdte az Örökkévaló rábocsátani Jehúdára Re-czint, Arám királyát és Pékachot, Remaljáhú fiát. ³⁸ És feküdt Jótám ősei mellé és eltemették ősei mellé, őséneK Dávidnak városában. És király lett helyette fia, Ácház.

16. ¹ Pékachnak, Remaljáhú fiának tizenhetedik évében ki-rály lett Ácház, Jótám fia, Jehúda királya. ² Húsz éves volt Ácház, midőn király lett és tizenhat évig uralkodott Jeruzsálemben; de nem tette azt, a mi helyes az Örökké-valónak, az ő Istenének szemeiben, mint őse Dávid. ³ Ha-nem járt Izraél királyai útja szerint, sőt a fiát is átvezette a tűzön, azon népek utálatái szerint, melyeket elűzött az

Örökkévaló Izraél fiai elől. ⁴ Áldozott és füstölögtetett a magaslatokon és a halmokon és minden zöldelő fa alatt. ⁵ Akkoriban vonult föl Reczín, Arám királya és Pékach, Remaljáhú fia, Izraél királya, Jeruzsálem ellen háborúra, ostrom alá vették Ácház, de nem tudtak harcolni ellene. ⁶ Abban az időben visszavette Reczín, Arám királya, Élátot Arám számára és kivetette a Jehúdabelieket Élótból; Edómbeliek pedig eljöttek Élátba és megtelepedtek ott mind e napig. ⁷ Ekkor követeket küldött Ácház Tiglát-Pilészerhez, Assúr királyához, mondván: Szolgád és fiad vagyok; jer föl és szabadíts meg engem Arám királyának markából és Izraél királyának markából, kik ellenem támadtak. ⁸ És vette Ácház az ezüstöt és az aranyat, mely találtatott az Örökkévaló házában és a király házában kincstáraiban, és ajándékot küldött Assúr királyának. ⁹ Hallgatott is reá Assúr királya, fölvonult Assúr királya Damaskus ellen, elfoglalta és számkivetésbe vitte Kírbe; Reczint pedig megölte. ¹⁰ És elébe ment Ácház király Tiglát-Pilészernek, Assúr királyának, Damaskusba és meglátta a Damaskusban levő oltárt; akkor elküldte Ácház király Úríja paphoz az oltár képét és mintáját egészen annak műve szerint. ¹¹ Építette tehát Úríja pap az oltárt, egészen úgy, a mint küldötte Ácház király Damaskusból, készítette el Úríja pap, mire Ácház király megérkezett Damaskusból. ¹² Midőn megérkezett a király Damaskusból, megnézte a király az oltárt; közeledett a király az oltárhoz, fölment rá, ¹³ és elfüstölögtette égőáldozatát és lisztáldozatát és elöntötte öntő áldozatát és reáhintette az oltárra az ő békeáldozatának vérét. ¹⁴ Az Örökkévaló színe előtt levő rézoltárt pedig elmozdította a ház előreszéről: az oltár és az Örökkévaló temploma közötti helyről és tette azt az oltár északfelől való oldalára. ¹⁵ És megparancsolta Ácház ki-

rály Úríja papnak, mondván : A nagy oltáron füstölögtesd el a reggeli égőáldozatot és az esti lisztáldozatot, meg a királynak égőáldozatát és lisztáldozatát, meg az ország egész népének égőáldozatát és lisztáldozatukat és öntőáldozataikat, égőáldozatnak minden vérét és vágóáldozatnak minden vérét rajta hintsd el ; a rézoltár pedig a magam számára legyen, hogy fölkeressem. ¹⁶ És cselekedett Úríja pap mind a szerint, a mint megparancsolta Ácház király. ¹⁷ És letörte Ácház király a talapzatok kereteit, levette róluk a medenczéket; a tengert pedig leemelte az alatta levő rézökrökről és tette azt a kőpallóra. ¹⁸ A szombati földött tornácot pedig, melyet a házhoz építettek és a királynak külső bejáróját áthelyezte az Örökkévaló házába Assúr királya miatt. ¹⁹ Ácház egyéb dolgai pedig, a miket tett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²⁰ És feküdt Ácház ősei mellé és eltemették ősei mellé Dávid városában. És király lett helyette fia, Chizkijáhu.

17. ¹ Ácháznak, Jehúda királyának tizenkettedik évében király lett Hóséa, Éla fia Sómrónban Izraél fölött kilencz évig. ² És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, csakhogy nem annyira, mint Izraél királyai, a kik előtte voltak. ³ Ellene vonult föl Salmanészer, Assúr királya és lett neki Hóséa alattvalójává és fizetett neki adót. ⁴ De talált Assúr királya összeesküvést Hóséában, mivel köveket küldött Szóhoz, Egyiptom királyához és nem vitt adót Assúr királyának, mint minden évben; erre elzárta őt Assúr királya és fogva tartotta a börtönben. ⁵ És föl-vonult Assúr királya az egész országon át, föl-vonult Sómrón ellen és ostromolta három évig. ⁶ Hóséa kilenczedik évében bevette Assúr királya Sómrónt és számkivetette Izraélt Assúrba, letelepítette őket Chaláchban a Chábórnál, Gózán folyójánál és Média városaiban.

⁷ Volt ugyanis, minthogy vétkeztek Izraél fiai az Örökkévaló, az ő Istenük ellen, a ki fölvezette őket Egyiptom országából, Fáraónak, Egyiptom királyának keze alól és féltek más isteneket; ⁸ jártak azon népek törvényei szerint, melyeket elűzött az Örökkévaló Izraél fiai elől, és a szerint, amit cselekedtek Izraél királyai; ⁹ ráfogtak Izraél fiai képtelen dolgokat az Örökkévalóra, az ő Istenükre, és építettek maguknak magaslatokat mind a városaikban óratoronytól az erődített városig; ¹⁰ fölállítottak maguknak oszlopokat és asérákat minden magas dombon és minden zöldelő fa alatt; ¹¹ füstölögtettek ott minden magaslaton, mint azon népek, melyeket az Örökkévaló számkivetett előlük, és rossz dolgokat cselekedtek az Örökkévaló bosszantására; ¹² és szolgálták a bálványokat, melyekről azt mondta nekik az Örökkévaló, ne tegyétek e dolgot; ¹³ megintette az Örökkévaló Izraélt és Jehúdát minden próféta, minden látó által, mondván: térjete meg rossz utjaitokról és őrizzétek meg parancsolataimat, törvényeimet azon egész tan szerint, melyet parancsoltam őseiteknek és a szerint, a mit küldtem hozzátok szolgálaim, a próféták által; ¹⁴ de nem hallgattak reá, hanem megkeményítették nyakukat, hasonlóan őseik nyakához, kik nem hittek az Örökkévalóban, Istenükben; ¹⁵ megvetették törvényeit és szövetségét, melyet őseikkel kötött és intéseit, melyekkel őket megintette, és jártak a hiábavalóságok után és hiábavalóvá lettek, meg azon népek után, melyek körülöttük voltak, a melyekről azt parancsolta nekik az Örökkévaló, hogy ne cselekedjenek úgy, mint azok; ¹⁶ elhagyták az Örökkévalónak, az ő Istenüknek mind a parancsolatait és készítettek maguknak öntvényt: két borjút, készítettek asérát, leborultak az ég egész serege előtt és szolgálták a Báalt; ¹⁷ És átvezették fiaikat és

leányaikat a tűzön, varázslást üztek és jósolgattak, és arra adták magukat, hogy tegyék azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, hogy őt bosszantsák: ¹⁸ ekkor megharagudott az Örökkévaló nagyon Izraélre és eltávolította őket szine elől; nem maradt meg, csak Jehúda törzse egyedül. ¹⁹ Jehúda sem őrizte meg az Örökkévalónak, az ő Istenüknek parancsolatait, hanem jártak Izraél törvényei szerint, melyeket csináltak. ²⁰ Megvetette tehát az Örökkévaló Izraél egész magzatát, megalázta őket és adta őket fosztogatók kezébe, mígnem eldobta őket szine elől. ²¹ Mert elszakította volt Izraélt Dávid házától és ők királylyá tették Járobeámot, Nebát fiát és Járobeám eltántorította Izraélt az Örökkévalótól és vétkezésre indította őket, nagy vétekre. ²² És jártak Izraél fiai Járobeámnak mind a vétkei szerint, melyeket elkövetett, nem tértek el attól; ²³ mígnem az Örökkévaló eltávolította Izraélt szine elől, a mint szólt mind az ő szolgálói, a próféták által; így számkivetésbe ment Izraél a földjéről Assúrba mind e mai napig. ²⁴ És hozott Assúr királya embereket Bábelből, Kútából, Avvából, Chamátból és Szefarvájimból és letelepítette Sómrón városaiban Izraél fiai helyett; birtokba vették Sómrón és laktak városaiban. ²⁵ Volt pedig, ott laktuk kezdetén, nem félték az Örökkévalót, ekkor rájuk bocsátotta az Örökkévaló az oroszlánokat, melyek öldöstek közülök. ²⁶ Ekkor megizenték Assúr királyának, mondván: A népek, melyeket számkivetettél és letelepítettél Sómrón városaiban, nem ismerik az ország istenének törvényét; és bocsátotta rájuk az oroszlánokat és ime azok ölik őket, minthogy nem ismerik az ország istenének törvényét. ²⁷ Erre megparancsolta Assúr királya, mondván: Vigyetek oda egyet ama papok közül, kiket számkivetettetek onnan, menjenek

és telepedjenek meg ott, és tanítsa őket az ország istenének törvényére. ²⁸ Elment tehát egy azon papok közül, kiket számkivetettek Sómrónból és letelepedett Bét-Élben; arra tanította őket, miképen féljék az Örökkévalót. ²⁹ De ők készítették mindegyik nemzet a maga istenét és elhelyezték a magaslatok házaiban. melyeket készítettek a Sómrónbeliek, mindegyik nemzet ama városaikban, melyekben laktak. ³⁰ Bábel emberei ugyanis készítették Szukkót-Benótot, Kút emberei pedig készítették Nérgalt és Chamát emberei készítették Asimát; ³¹ az Avvabeliek készítették Nibdázt meg Tartákot, és a Szefarvájimbeliek elégetik gyermekeiket tűzben Adrammélekhnek és Anammélekhnek, Szefarvájim isteneinek. ³² Így félték az Örökkévalót és rendeltek maguknak maguk közül magaslatpapokat, kik nekik szolgálatokat végeztek a magaslatok házaiban. ³³ Az Örökkévalót félték, de a maguk isteneit szolgálták ama népek szokása szerint, a honnan őket számkivetették. ³⁴ Mind e mai napig cselekesznek ők az első szokásuk szerint; nem félik az Örökkévalót és nem cselekesznek a maguk törvényei és szokása szerint, sem pedig azon tan és parancsolat szerint, melyet az Örökkévaló parancsolt Jákób fiainak, a kinek Izraél nevét adta; ³⁵ és kötött velük az Örökkévaló szövetséget és megparancsolta nekik, mondván: ne féljetek más isteneket, ne boruljatok le előttük, ne szolgáljátok őket és ne áldozzatok nekik, ³⁶ hanem az Örökkévalót, a ki fölvezetett titeket Egyiptom országából nagy erővel és kinyújtott karral — őt féljetek, előtte boruljatok le és neki áldozzatok; ³⁷ s a törvényeket és rendeleteket, meg a tant és a parancsolatot, melyeket megírt számotokra, őrizzétek meg, megtéve azokat minden időben, de ne féljetek más isteneket; ³⁸ a szövetséget pedig, melyet veletek kötöttem, ne felejtsetek el és

ne féljetek más isteneket; ³⁹hanem az Örökkévalót, a ti Istenteket féljétek, és ő majd megment titeket mind az ellenségeitek kezéből. ⁴⁰De nem hallgattak reá, hanem első szokásuk szerint cselekesznek. ⁴¹Így félték e népek az Örökkévalót, de a maguk faragott képeit szolgálták; gyermekeik is és gyermekeik gyermekei, a mint cselekedtek atyáik, úgy cselekesznek ők mind e mai napig.

18. ¹És volt harmadik évében Hóséának, Éla fiának, Izraél királyának, király lett Chizkíja, Ácház fia, Jehúda királya. ²Huszonöt éves volt, mikor király lett és huszonkilencz évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Abí, Zakarja leánya. ³És tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben egészen a szerint, mint tette őse Dávid. ⁴Ő távolította el a magaslatokat, összetörte az oszlopokat és kivágta az asérát; és szétzúzta a rézkígyót, melyet készített Mózes — mert egészen ama napokig füstölögtettek neki Izraél fiai — és melyet Nechustánnak neveztek. ⁵Az Örökkévalóban, Izraél Istenében bízott; ő utána pedig nem volt olyan, mint ő, mind a Jehúda királyai között, azok közt sem, kik előtte voltak. ⁶Ragaszkodott az Örökkévalóhoz, nem tért el tőle, hanem megőrizte parancsolatjait, melyeket az Örökkévaló parancsolt Mózesnek. ⁷Volt is vele az Örökkévaló, bármiért vonult ki, szerencsés volt; és fellázadt Assúr királya ellen és nem szolgálta. ⁸Ő verte meg a filiszteusokat egészen Azzáig, meg annak határait, örtoronytól erősített városig. ⁹Volt pedig Chizkíjához király negyedik évében, az hetedik éve Hóséának, Éla fiának, Izraél királyának, feljött Salmanész, Assúr királya Sómrón ellen és ostrom alá vette; ¹⁰És bevette három év multán; Chizkíja hatodik évében, az kilenczedik éve Hóséának, Izraél királyának, vétetett be Sómrón. ¹¹És számkivetette Assúr királya Izraélt

Assúrba és Chaláchba és vitte őket a Chábórhoz, Gózá folyójához és Média városaiba; ¹² mivelhogy nem hallgattak az Örökkévalónak, az ő Istenüknek szavára és megszegték szövetségét, mindazt, a mit parancsolt Mózes, az Örökkévaló szolgája, sem nem hallgattak rá, sem nem tették.

¹³ Chizkijáhu király tizennegyedik évében pedig fölment Szanchérib, Assúr királya, mind a Jehúda erősített városai ellen és elfoglalta azokat. ¹⁴ Erre küldött Chizkija, Jehúda királya Assúr királyához Lákhísba, mondván: Vétkeztem, vonulj el tőlem, a mit kivetsz reám, viselem. És rávetett Assúr királya Chizkijára, Jehúda királyára háromszáz kikkár ezüstöt és harmincz kikkár aranyat. ¹⁵ És odaadta Chizkija mind az ezüstöt, a mi találtatott az Örökkévaló házában és a király házában kincstáraiban. ¹⁶ Abban az időben törte le Chizkija az Örökkévaló templomának ajtóit és a pilléereket, melyeket beborított volt maga Chizkija, Jehúda királya, és odaadta Assúr királyának.

¹⁷ Ekkor küldte Assúr királya Tartánt, Rab-Szárísz és Rabsákét hatalmas sereggel Lákhísból Chizkijáhu királyhoz Jeruzsálembe. Fölmentek tehát és érkeztek Jeruzsálembe; fölmentek és eljöttek és megálltak a felső tónak vízvezetékénél, mely a mosómező útján van. ¹⁸ És szólították a királyt; erre kiment hozzájuk Eljákim, Chilkijáhu fia, a ki a ház fölött volt, meg Sebna az író, és Jóách, Ászáf fia, a kancellár. ¹⁹ És szólt hozzájuk Rabsáké: Szóljatok csak Chizkijáhuinak: így szól a nagy király, Assúr királya, micsoda bizalom az, melylyel bíztál? ²⁰ Azt mondtad, csak szóbeszéd, hogy tanács és hatalom kell a háborúhoz! Most kiben bíztál, hogy föllázadtál ellenem? ²¹ Most ime biztad magad erre a törött nádpálczára, Egyiptomra, a melyre ha valaki támaszkodik, bemegy a tenyerébe és átfúrja azt! Ilyen Fáraó, Egyiptom királya mindazoknak,

kik benne bíznak. ²² De ha így szóltok hozzám: az Örökkévalóban, a mi Istenünkben biztunk — hiszen ő az, a kinek eltávolította Chizkijáhu magaslatait és oltárait és azt mondta Jehúdának és Jeruzsálemnek: ezen oltár előtt boruljatok le Jeruzsálemben! ²³ Most tehát állj csak fogadásba urammal, Assúr királyával: hadd adok neked kétezer lovat, vajjon tudsz-e te lovasokat adni rájuk? ²⁴ Hogy vernél hát vissza csak egy helytartót is uramnak legkisebb szolgálói közül? És te biztad magadat Egyiptomra szekérhad és lovasok dolgában! ²⁵ Ám, vajjon az Örökkévaló nélkül jöttem-e föl e hely ellen, hogy elpusztítsam? Az Örökkévaló mondta nekem: menj föl ez ország ellen és pusztítsd el! ²⁶ Erre szólt Eljakim, Chilkijáhu fia, meg Sebna és Jóách Rabsákéhoz: Beszélj, kérlek, szolgálidhoz arámul, mert mi értjük; s ne beszélj velünk zsidóul azon nép fülei hallatára, mely a falon van. ²⁷ De szólt hozzájuk Rabsáké: Vajjon uradhoz és tehozzád küldött-e engem uram, hogy elmondjam e szavakat? Nemde inkább azon emberekhez, kik a falon ülnek, hogy egyék a ganajukat és igyák a vizeletüket veletek együtt! ²⁸ Erre odaállt Rabsáké és fennhangon kiáltott zsidóul, beszélt és mondta: Halljátok a nagy királynak, Assúr királyának szavát! ²⁹ Így szól a király: ne ámitson benneteket Chizkijáhu, mert nem menthet meg titeket az ő kezéből. ³⁰ És ne biztasson benneteket Chizkijáhu az Örökkévalóval, mondván: meg fog menteni minket az Örökkévaló és nem adatik e város Assúr királyának kezébe. ³¹ Ne hallgassatok Chizkijáhúra! Mert így szól Assúr királya: csináljatok velem békét és jertek ki hozzám, hogy ehessétek ki-ki az ő szőlőtőjét és ki-ki az ő fügefáját és hogy ihassátok ki-ki kútja vizét. ³² A míg eljövök és elviszlek benneteket egy országba, mely olyan, mint a ti országotok: gabona

és must országába, kenyér és szőlők országába, olajfa és méz országába, hogy éljetekek és meg ne haljatok. Ne hallgassatok hát Chizkijáhúra, midőn csábítgat titeket, mondván: az Örökkévaló majd megment bennünket. ³³ Hát megmentették-e a nemzetek istenei ki-ki az ő országát Assúr királyának kezéből? ³⁴ Hol vannak Chamát és Arpád istenei, hol Szefarvájim, Héná és Ivva istenei, hogy megmentették volna Sómrónt kezemből? ³⁵ Kik azok az országok minden istenei közül, a kik megmentették az ő országukat kezemből, hogy az Örökkévaló megmentené Jeruzsálemet kezemből? ³⁶ Hallgatott a nép és nem feleltek neki semmit, mert parancsa volt az a királynak, mondván: ne feleljetek neki! ³⁷ Erre bement Eljákím, Chilkíja fia, a ki a ház fölött volt, meg Sebna az író és Jóách, Ászáf fia, a kancellár Chizkijáhúhoz megszaggatott ruhákkal és jelentették neki Rabsáké szavait. ¹ És a mint meghallotta volt Chizkijáhú király, **19.** megszaggatta ruháit, zsákot öltött magára és ment az Örökkévaló házába. ² És küldte Eljákímot, ki a ház fölött volt, meg Sebnát az írot és a papok véneit zsákba öltöztöten Jesájáhú prófétához, Ámócz fiához. ³ És szóltak hozzá: Így szól Chizkijáhú: szorongatásnak, fenyítésnek és gyalázásnak napja e mai nap, mert eljutottak a gyermekek a méhszájig, de erő nincs a szülésre. ⁴ Talán meghallja az Örökkévaló, a te Istened, Rabsákénak mind a szavait, a kit küldött az ő ura, Assúr királya, hogy káromolja az élő Istent és szidalmazott azon szavakkal, melyeket hallott az Örökkévaló, a te Istened! Mondj tehát imát a még meglevő maradékért. ⁵ És elmentek Chizkijáhú király szolgái Jesájáhúhoz. ⁶ Akkor mondta nekik Jesájáhú: Így szóljatok uratokhoz: így szól az Örökkévaló: ne félj azon szavaktól, miket hallottál, hogy

káromoltak engem Assúr királyának legényei. ⁷ Ime, én adok beléje olyan lelket, hogy hirt hallván, visszatér országába; és elejtem őt kard által az országában. ⁸ Visszatért Rabsáké és találta Assúr királyát Libna ellen harczolva; mert hallotta, hogy ez elindult Lákhísból. ⁹ Ekkor hallotta Tirhákáról, Kús királyáról, hogy mondták: íme kivonult, hogy harczoljon veled. És újra küldött követeket Chizkijáhuhoz, mondván: ¹⁰ Így szóljatok Chizkijáhuhoz, Jehúda királyához, mondván: ne ámitson téged istened, a kiben te bízol, mondván: nem adatik Jeruzsálem Assúr királyának kezébe. ¹¹ Hiszen te hallottad, hogy mit tettek Assúr királyai mind az országokkal, elpusztítván azokat, és te megmenekülnél? ¹² Megmentették-e őket azon nemzetek istenei, melyeket megrontottak őseim: Gózánt és Cháránt, Réczefet és Éden fiait Telasszárban? ¹³ Hol van Chamát királya és Arpád királya, meg királya Szefarvájim városának, Hénáé, Ivváé? ¹⁴ S vette Chizkijáhu a levelet a követek kezéből és elolvasta. Erre fölment az Örökkévaló házába és kiterítette azt Chizkijáhu az Örökkévaló színe előtt.

¹⁵ Imádkozott Chizkijáhu az Örökkévaló színe előtt és mondta: Örökkévaló, Izraél Istene, a ki a kérubokon székelsz, te vagy az Isten, te egyedül mind a föld királyságai fölött, te alkottad az eget és a földet. ¹⁶ Hajtsd, oh Örökkévaló, füledet és halljad, nyisd meg, oh Örökkévaló, szemeidet és lásd, halljad Szanchérib szavait, melyeket küldött, hogy káromolja az élő Istent! ¹⁷ Valóban, oh Örökkévaló, elpusztították Assúr királyai a nemzeteket és országukat; ¹⁸ és tűzbe vetették isteneiket, mert nem istenek azok, hanem ember kezének a műve, fa és kő; tehát megsemmisítették. ¹⁹ Most pedig, oh Örökkévaló, Istenünk, szabadíts meg minket, kérlek, az ő kezéből, hogy megtudják

mind a föld királyságai, hogy te Örökkévaló vagy Isten, te egyedül!

²⁰ És küldött Jesájáhú, Ámócz fia, Chizkijáhúhoz, mondván: Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: a mit imádkoztál hozzám Szanchérib, Assúr királya felől, hallottam. ²¹ Ez az ige, melyet szólt az Örökkévaló felőle: kigúnyolt téged, kicsúfolt téged Czión szűz leánya, mögötted fejet rázott Jeruzsálem leánya.

²² Kit káromoltál és gyaláztál, kire emeltél hangot és magasan hordottad szemeidet? Izraélnek szentje ellen!

²³ Követeid által káromoltad az Urat és mondtad: szeke-reim sokaságával fölmentem én a hegyek magasságára, a Libánonnak legvégébe; kivágom sudar czédrusait, válogatott cziprusait, eljutok szélső hajlékáig, termőföldje erdejéig.

²⁴ Én ástam és ittam idegen vizet és kiszárítottam lábaim talpával mind az Egyiptomnak folyóit.

²⁵ Nemde hallottad, régtől én azt készítettem, őskor napjaitól fogva elvégeztem; most véghezvittem: úgy legyen, hogy romhalmokká rombolnak erősített városokat; ²⁶ lakóik pedig kurta kezűek, megtörtek és megszégyenültek; lettek mint a mező füve és a pázsit zöldje; mint a tetők füve és az üszögös gabona megnötte előtt.

²⁷ Hiszen ültödet, mentedet és jöttedet ismerem, meg a háborgásodat ellenem!

²⁸ Mivel hogy háborgasz ellenem és gögösséged fölszállt fülembe, teszem karikámat az orrodba és zabolámat a szádba és visszavezetlek az uton, melyen jöttél.

²⁹ És ez neked a jel: esztek ez évben utótermést, a második évben utóhaj-

tást; a harmadik évben pedig vessetek és arassatok, ültessetek szőlőket és egyétek gyümölcsüket.

³⁰ És Jehúda házának megmaradt része továbbra is gyökeret ver alul és gyümölcsöt terem fölül.

³¹ Mert Jeruzsálemből fog eredni a maradék és a megmaradt rész a Czión hegyéről. Az

Örökkévalónak, a seregek urának buzgalma cselekszi ezt.

³² Azért így szól az Örökkévaló Ássúr királya felől: nem jön be ebbe a városba, nem lök oda nyilat, nem rohanja meg pajzsával és nem hány föl ellene töltést. ³³ Az uton, a melyen jött, azon tér vissza, de ebbe a városba nem jő be, úgymond az Örökkévaló. ³⁴ Megvédem e várost, hogy megsegítsem a magam kedvéért és szolgám Dávid kedvéért. ³⁵ És történt azon éjjel, kivonult az Örökkévaló angyala és megvert Assúr táborában száznyolcvanötezer embert. Mikor korán reggel fölkeltek, ime mindannyian holt hullák. ³⁶ Erre elindult, elment és visszatért Szanchérib, Assúr királya és maradt Ninivében. ³⁷ S történt, midőn épen leborult istenének, Niszrókhnak házában, megölték őt karddal fiai, Adrámmélekh és Saréczer, és ők Arárát országába menekültek; s király lett helyette **20.** fia, Észar-Chaddón. ¹ Ama napokban Chizkijáhu halálosan megbetegedett; bement hozzá Jesájáhu, Ámóc fia, a próféta és szólt hozzá: Így szól az Örökkévaló: rendelkezél házad felől, mert meg fogsz halni és nem gyógyulsz meg. ² Ekkor a fal felé fordította arcát és imádkozott az Örökkévalóhoz, mondván: ³ Oh Örökkévaló, emlékezzél csak meg arról, hogy jártam előtted igazsággal és őszinte szívvel és a mi jó a szemeidben, azt cselekedtem! És sírt Chizkijáhu nagy sírással. ⁴ Még nem ért ki Jesájáhu a középső udvarra, lett hozzá az Örökkévaló igéje, mondván: ⁵ Menj vissza és szólj Chizkijáhuhoz, népem fejedelméhez: így szól az Örökkévaló, Dávid ősödnek Istene: hallottam az imádságodat, láttam könnyűdet; ime, én meggyógyítlak, harmadnapra fölmész majd az Örökkévaló házába. ⁶ És hozzáteszek napjaidhoz tizenöt évet és Assúr királyának markából megmentlek téged meg e várost, és megvédem e várost a magam kedvéért és Dávid szolgám kedvéért. ⁷ És mondta Jesájáhu:

Hozzatok egy darab füge-lepényt. Elhozták és rátették a fekélyre és meggyógyult. ⁸ És szólt Chizkijáhú Jesájáhúhoz: Mi a jele, hogy majd meggyógyít engem az Örökkévaló és hogy felmegyek harmadnapra az Örökkévaló házába? ⁹ Mondta Jesájáhú: Ez neked a jel az Örökkévaló részéről, hogy megteszi az Örökkévaló az ígét, melyet ki-mondott: haladjon-e az árnyék tíz fokra, avagy visszamenjen-e tíz fokra? ¹⁰ Mondta Chizkijáhú: Csekélység az árnyéknak, hogy lenyúljon tíz fokra; nem, inkább visszamenjen az árnyék hátrafelé tíz fokkal! ¹¹ Ekkor kiáltott Jesájáhú próféta az Örökkévalóhoz; és visszamenesztette az árnyéket a fokokon, melyeken lement volt Acház nap-óráján hátrafelé tíz fokkal. ¹² Abban az időben küldött Beródákh-Baladán, Baladán fia, Babel királya, levelet és ajándékot Chizkijáhúnak, mert hallotta, hogy beteg volt Chizkijáhú. ¹³ És hallgatott rájuk Chizkijáhú és megmutatta nekik egészségkincses házát, az ezüstöt, az aranyat és az illatszereket és a finom olajat, meg egész fegyveres-házát és mindent, a mi találtatott kincstáraiban; nem volt semmi, mit meg nem mutatott volna nekik Chizkijáhú a házában és egész birodalmában. ¹⁴ Ekkor bement Jesájáhú próféta Chizkijáhú királyhoz és szólt hozzá: Mit mondtak ezek az emberek és honnan jönnek hozzád? Mondta Chizkijáhú: Távoli országból jöttek, Babelből. ¹⁵ És mondta: Mit láttak házádban? Mondta Chizkijáhú: Mindent láttak, a mi házamban van; nem volt semmi, a mit meg nem mutattam volna nekik kincstáraimban. ¹⁶ Erre szólt Jesájáhú Chizkijáhúhoz: Halljad az Örökkévaló igéjét! ¹⁷ Ime napok jönnek s elvisznek mindent, a mi házában van és a mit őseid gyűjtöttek mind e mai napig Babelbe; nem marad meg semmi, mondja az Örökkévaló. ¹⁸ Fiaid közül is, kik majd származnak tőled, a kiket

nemzeni fogsz, elvitetnek, hogy udvari tiszték legyenek Babel királyának palotájában. ¹⁹ Ekkor szólt Chizkijáhu Jesájáhuhoz: Jó az Örökkévaló igéje, a melyet mondtál. És mondta: Hiszen ha csak béke és biztosság lesz az én napjaimba! ²⁰ Chizkijáhu egyéb dolgai pedig és mind a hőstettei, és hogy készítette a tavat és a vízvezetékét és bevezette a vizet a városba, nemde, meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²¹ És feküdt Chizkijáhu ősei mellé és király lett helyette fia Menasse.

21. ¹ Tizenkét éves volt Menasse, mikor király lett és ötven évig uralkodott Jeruzsálemben. Anyjának neve pedig Chefczi-báh. ² És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, azon népek utálatai szerint, melyeket elűzött az Örökkévaló Izraél fiai elől. ³ Ujra építette a magaslatokat, melyeket megsemmisített atyja Chizkijáhu, felállított oltárokat a Báalnak és készített asérát, a mint tette Acháb, Izraél királya; leborult az ég egész serege előtt és szolgáltta azt. ⁴ És épített oltárokat az Örökkévaló házában, melyről azt mondta az Örökkévaló: Jeruzsálembé helyezem a nevemet; ⁵ épített ugyanis oltárokat az ég egész seregének az Örökkévaló házában mindkét udvarában. ⁶ Átvezette fiát a tűzön, jövendölést és jósolgatást űzött és tartott szellemidézőt és halottjóst; sokat tett olyat, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben bosszantásra. ⁷ Elhelyezte az aséra képét, melyet készített azon házban, melyről szólt az Örökkévaló Dávidhoz és fiához Salamonhoz: ebbe a házba és Jeruzsálembé, melyet kiválasztottam mind az Izraél törzsei közül, helyezem el örökre a nevemet; ⁸ és nem mozdítom ki többé Izraél lábát azon földről, melyet adtam őseiknek, csak úgy, ha vigyáznak, hogy cselekedjenek mind a szerint, a mit parancsoltam nekik és az egész tan szerint, melyet parancsolt nekik szolgám Mózes.

⁹ De nem hallgattak rá; eltévelyítette őket Ménasse, hogy még rosszabbat cselekedtek ama nemzeteknél, melyeket kipusztított az Örökkévaló Izraél fiai elől. ¹⁰ És beszélt az Örökkévaló szolgái, a próféták által, mondván:

¹¹ Mivelhogy cselekedte Ménasse, Jehúda királya ez utálatokat, rosszabbat tett mindannál, a mit cselekedett az emóri, ki előtte volt és vétkezésre indította Jehúdát is az ő undokságaival. ¹² Azért így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: Ime én hozok veszedelmet Jeruzsálemre és Jehúdára, hogy bárki hallja, megcsendül két füle. ¹³ Kinyújtom Jeruzsálem fölé Sómrón mérőzsinórját meg Acháb házának mérlegét és kitörülöm Jeruzsálemet, a mint kitörüli az ember a tálat, kitörüli és felfordítja színére.

¹⁴ És elvetem örökségem maradékát és ellenségeik kezébe adom őket, hogy prédára és kifosztásra legyenek mind az ellenségeiknek. ¹⁵ Mivelhogy azt tették, a mi rossz a szemekben és bosszantottak engem azon naptól fogva, hogy kivonultak őseik Egyiptomból, mind e mai napig. ¹⁶ És ártatlan vért is ontott el Ménasse igen sokat, mígnem megtöltötte Jeruzsálemet színültig; azon vétken kívül, hogy vétkezésre indította Jehúdát, hogy tegyék azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben. ¹⁷ Ménasse egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit tett és vétke, a melylyel vétkezett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ¹⁸ És feküdt Ménasse ősei mellé és eltemették házának kertjében, Uzza kertjében. És király lett helyette fia Ámón.

¹⁹ Huszonkét éves volt Ámón, mikor király lett és két évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának a neve pedig Mesullémet, Chárúcz leánya Jotbából. ²⁰ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, a mint tett atyja Ménasse. ²¹ Járt ugyanis mind azon az úton, melyen járt az

Királyok II. Jósijáhú kir. Chilkijáhú pap Mózes tanát találja. 21,22—22,9

atyja, szolgálta az undokságokat, melyeket szolgált az atyja és leborult előttük. ²² Elhagyta az Örökkévalót, ősei Istenét és nem járt az Örökkévaló útján. ²³ És összeesküdtek Ámón szolgálai ellene és megölték a királyt az ő házában. ²⁴ De az ország népe megölte mindazokat, kik összeesküdtek Ámón király ellen és helyébe királylyá tette az ország népe fiát Jósijáhút. ²⁵ Ámón egyéb dolgai pedig, a mit cselekedett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²⁶ És eltemették őt sírjában, Uzza kertjében és király lett helyette fia Jósijáhú.

22. ¹ Nyolcz éves volt Jósijáhú, mikor király lett és harminczegy évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Jedída, Adája leánya Boczkátból. ² És tette azt, a mi helyes az Örökkévaló szemeiben. Járt ősének, Dávidnak minden útján és nem tért el se jobbra, se balra.

³ És volt Jósijáhú királynak tizennyolczadik évében, küldte a király Sáfánt, Aczaljáhúnak, Mesullám fiának a fiát, az írot, az Örökkévaló házába, mondván: ⁴ Menj föl Chilkijáhú főpaphoz, hogy összeszámlálja a pénzt, mely bevitetett az Örökkévaló házába, a melyet gyűjtöttek a küszöb őrei a néptől; ⁵ és adják a munkavezetőknek kezébe, kik kirendelve voltak az Örökkévaló házában és adják azon munkavezetőknek, kik az Örökkévaló házában vannak, hogy kiigazítsák a házon a javítani valót: ⁶ a famíveseknek, az építőknek és a kőműveseknek és arra, hogy fát és faragott köveket vegyenek, hogy kijavítsák a házat. ⁷ De ne számolják le velük a pénzt, mely kezükbe adatott, mert becsületesen járnak el. ⁸ Ekkor szólt Chilkijáhú főpap Sáfánhoz az íróhoz: A tannak könyvét találtam az Örökkévaló házában. És átadta Chilkijáhú a könyvet Sáfánnak, és elolvasta. ⁹ Erre bement Sáfán az író a királyhoz és választ vitt a királynak;

mondta: Kiöntötték szolgálid a pénzt, mely házában találtatott és adták azt a munkavezetők kezébe, kik kirendelve vannak az Örökkévaló házában. ¹⁰ És jelentette Sáfán az író a királynak, mondván: Egy könyvet adott nekem Chilkijáhú pap. És felolvasta azt Sáfán a király előtt. ¹¹ És volt, a mint hallotta a király a tan könyvének szavait, megszaggatta ruháit. ¹² És parancsolta a király Chilkijáhú papnak és Achikámnak, Sáfán fiának és Akhbórnak, Mikhája fiának, meg Sáfán írónak és Aszájának, a király szolgájának, mondván: ¹³ Menjetek, kérdezzétek meg az Örökkévalót érettem és a népért és egész Jehúdáért e megtalált könyv szavai felől, mert nagy az Örökkévalónak haragja, mely ellenünk kigyuladt, mivelhogy nem hallgattak őseink e könyv szavaira, hogy cselekedtek volna mind a szerint, a mint iratott számunkra. ¹⁴ Ekkor elment Chilkijáhú pap, meg Achikám, Akhbór, Sáfán és Aszája Chulda prófétanőhöz, feleségéhez Sallúmnak, Tikva Charchász fia fiának, a ruhaőrnek; ő lakott Jeruzsálemben a második városrészben és beszéltek hozzá. ¹⁵ Erre szólt hozzájuk: Így szól az Örökkévaló, Izraél Istene: mondjátok meg a férfiúnak, ki titeket hozzám küldött, ¹⁶ így szól az Örökkévaló: íme én hozok veszedelmet e helyre és lakóira — azon könyvnek minden szavait, melyet olvasott Jehúda királya. ¹⁷ Azért hogy elhagytak engem és füstölögtettek más isteneknek, hogy bosszantsanak engem kezeik minden művével, úgy hogy kigyuladt haragom e hely ellen és nem alszik ki. ¹⁸ Jehúda királyához pedig, a ki küldött bennetek megkérdezni az Örökkévalót — így szóljatok hozzá: így szól az Örökkévaló, Izraél Istene a szavak felől, melyeket hallottál: ¹⁹ mivelhogy meglágyult a szived és megalázkodtál az Örökkévaló előtt, midőn hallottad azt, a mit kimondtam e helyről és lakói-

ról, hogy iszonyattá és átokká lesznek és megszagattad ruháidat és sirtál előttem, én is hallgattam rá, úgymond az Örökkévaló. ²⁰ Azért ime engedlek betérni őseidhez és betakaríttatol sirodba békében, úgy hogy nem látják meg szemeid mind a veszedelmeket, melyeket hózni akarok e helyre. És vittek a királynak választ. ¹ Erre küldött a király és összegyűjtötték hozzá Jehúda és Jeruzsálem véneit mind. ² Fölment a király az Örökkévaló házába és mind a Jehúda emberei és mind a Jeruzsálem lakói ő vele meg a papok, a próféták és az egész nép aprajától nagyjáig; és felolvasta füleik hallatára minden szavait a szövetség könyvének, mely találtatott az Örökkévaló házában. ³ Erre felállt a király az emelvényre és megkötötte a szövetséget az Örökkévaló színe előtt, hogy járjanak az Örökkévaló után és hogy megőrizzék parancsolatait, bizonyosságait és törvényeit egész szívvel és egész lélekkel, föntartva e szövetségnek szavait, melyek írva vannak ebben a könyvben. És belépett az egész nép a szövetségbe. ⁴ És megparancsolta a király Chilkijáhu főpapnak, a másodrangú papoknak és a küszöb őreinek, hogy vigyék ki az Örökkévaló házából mind az edényeket, melyek készültek a Báal, az Aséra és az ég egész serege számára; elégette azokat Jeruzsálemen kívül a Kidrón mezőségein és elvitték porukat Bét-Élbe. ⁵ Beszüntette a bálványpapokat, kiket tartottak Jehúda királyai s a kik füstölögtettek a magaslatokon Jehúda városaiban és Jeruzsálem környékén, meg azokat, a kik füstölögtettek a Báalnak, a napnak, a holdnak, a csillagzatoknak, az ég egész seregének. ⁶ Kivitte az asérát az Örökkévaló házából Jeruzsálemen kívül a Kidrón patakhoz és elégette azt a Kidrón patak mellett, porrá törte, és vetette a porát a köznép sírjaira. ⁷ És lerombolta a szentelt férfiak házait, melyek az Örökké-

kévaló házában voltak, melyekben az asszonyok sátrakat szőttek az aséra számára. ⁸ Elhozta mind a papokat Jehúda városaiból és a magaslatokat, a hol füstölögtettek volt a papok, Gébától Beér-Sébaig és lerombolta a kapuk magaslatait, a melyek Józsuának, a város nagyjának kapuja bejáratán voltak, a mely az embernek baljáról volt a város kapujánál. ⁹ Csakhogy nem mehettek föl a magaslatok papjai az Örökkévaló oltárára Jeruzsálemben, hanem kovásztalan kenyeret ehettek testvéreik között. ¹⁰ Megtisztátalanította a Ben-Hinnóm völgyében levő Tófetet, hogy senki ne vezethesse át fiát és leányát a tűzön a Molokhnak. ¹¹ És beszüntette a lovakat, melyeket oda helyeztek Jehúda királyai a napistennek, az Örökkévaló házában bejáratán Netán-Mélekh udvari tisztnek a Parvárímban lévő csarnokába, a napisten szekereit pedig elégette tűzben. ¹² Az oltárokat is, melyek Ácház felső termének tetején voltak, a melyeket készítettek Jehúda királyai, meg az oltárokat, melyeket készített Menasse az Örökkévaló házában mindkét udvarában, lerombolta a király; összezúzta ott és vetette porukat a Kidrón patakba. ¹³ A magaslatokat is, melyek Jeruzsálem előtt a romlás hegyétől jobbra voltak, melyeket épített volt Salamon, Izraél király a Astóretnek, a Czidónbeliek undokságának, a Kemósnak, Móáb undokságának és Milkómnak, Ammón fiai utálatának, megtisztátalanította a király; ¹⁴ széttörte az oszlopokat, kivágta az asérákat és megtöltötte helyüket embercsontokkal. ¹⁵ A Bét-Élben levő oltárt is, a magaslatot, melyet készített Járobeám, Nebát fia, a ki vétkezésre indította Izraélt, azt az oltárt is és a magaslatot lerombolta; elégette a magaslatot, porrá törte és elégette az asérát. ¹⁶ Akkor fordult Jósijáhu, meglátta a sirokat, melyek ott a hegyen vol-

tak, küldött és kivette a csontokat a sirokból, elégette az oltáron és megtisztátalanította azt az Örökkévaló szavai szerint, melyet hirdetett Istennek embere, a ki hirdette ezeket a dolgokat. ¹⁷ És mondta: Micsoda emlékjel az ott, melyet látok? Szóltak hozzá a város emberei: Az Isten emberének sírja az, a ki Jehúdából jött és hirdette e dolgokat, melyeket tettél, Bét-Él oltára felől. ¹⁸ Ekkor mondta: Hagyjátok őt, senki ne bolygassa csontjait! Így megmentették azon prófétának csontjait, ki Sómrónból jött. ¹⁹ A Sómrónban lévő magaslatok házait is, melyeket bosszantásra készítettek Izraél királyai, eltávolította Jósijáhu és tett velük mindazon tettek szerint, melyeket Bét-Élben tett. ²⁰ Levágta az ott lévő magaslatok papjait mind az oltárokon és embercsontokat égetett el rajtuk. Erre visszatért Jeruzsálembe. ²¹ És parancsolta a király az egész népnek, mondván: Tartsatok pészachot az Örökkévalónak, Istenteknek, a mint írva van a szövetség e könyvében. ²² Mert nem tartatott ilyen pészach, a birák napjai óta, kik birái voltak Izraélnek, sem Izraél királyainak és Jehúda királyainak minden napjaiban; ²³ hanem csak Jósijáhu királynak tizennyolczadik évében tartatott e pészach az Örökkévalónak Jeruzsálemben. ²⁴ A szellemidézőket is és a halottjósokat, meg a teráfimképeket és a bálványokat és mind az undokságokat, melyek láthatók voltak Jehúda országában és Jeruzsálemben, kitakarította Jósijáhu, azért hogy fentartsa a tan szavait, melyek írva vannak azon könyvben, melyet talált Chilkijáhu pap az Örökkévaló házában. ²⁵ Olyan mint ő, nem volt előtte király, a ki megtért volna az Örökkévalóhoz egész szívével, egész lelkével és egész erejével Mózes egész tana szerint, sem utána nem támadt olyan, mint ő. ²⁶ Csakhogy az Örökkévaló nem tért meg nagy haragjának

fellobbanásától, mivel fellobbant haragja Jehúda ellen mindazon bosszuságok miatt, melyekkel őt bosszantotta Menasse. ²⁷ Mondta tehát az Örökkévaló: Jehúdát is eltávolítom szíнем elől, valamint eltávolítottam Izraélt; és megvetem e várost, melyet kiválasztottam, Jeruzsálemet és a házat, melyről mondtam: ott lesz az én nevem!

²⁸ Jósijáhunak egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ²⁹ Az ő napjaiban vonult fel Fáraó Nekhó Egyiptom királya Assúr királya ellen az Eufrátes folyamhoz; és ellenébe ment Jósijáhu király, de megölte őt Megiddóban, a mint meglátta őt. ³⁰ Elszállították őt szolgálói holtan Megiddóból, Jeruzsálembe vitték és eltemették sírjában. Erre vette az ország népe Jehóácházt, Jósijáhu fiát, fölkenték és királylyá tették őt atyja helyébe.

³¹ Huszonhárom éves volt Jehóácház, mikor király lett és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Chamútál, Jirmejáhu leánya Libnából. ³² És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, egészen, a hogy tették ősei. ³³ És elfogta őt Fáraó Nekhó Riblában, Chamát országban, hogy ne uralkodjék Jeruzsálemben, és kivetett sarczot az országra: száz kikkár ezüstöt és egy kikkár aranyat. ³⁴ És királylyá tette Fáraó Nekhó Eljákimot, Jósijáhu fiát, atyja Jósijáhu helyébe és átváltoztatta nevét Jehójákimra. Jehóácházt pedig elfogta; Egyiptomba jutott és meghalt ott. ³⁵ Az ezüstöt és az aranyat megadta Jehójákim Fáraónak, csakhogy felbecsültette az országot, hogy adhassa a pénzt Fáraó parancsa szerint, kinek-kinek becsléséhez képest hajtotta be az ezüstöt és az aranyat az ország népétől, hogy Fáraó Nekhónak adja. ³⁶ Huszonöt éves volt Jehójákim, mikor király lett és tizenegy évig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának

neve pedig Zebudda, Pedája leánya Rómából. ³⁷ És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, egészen a hogy **24.** tették ősei. ¹ Az ő napjaiban vonult fel Nebúkadnecczár Bábel királya; és szolgája lett Jehójákím három évig; de megint föllázadt ellene. ² És rábocsátotta az Örökkévaló a kaldeusok csapatjait, Arám csapatjait, Móáb csapatjait és Ammón fiai csapatjait, reábocsátotta őket Jehúdára, hogy megsemmisítse, az Örökkévaló igéje szerint, melyet szólt szolgái a próféták által. ³ Csak az Örökkévaló parancsa szerint történt ez Jehúdával, hogy eltávolítsa színe elől Menasse vétkei fejében, mindahoz képest, a mit cselekedett; ⁴ meg az ártatlanok véérért is, melyet ontott, úgy hogy megtöltötte Jeruzsálemet ártatlan vérrel és nem akart az Örökkévaló megbocsátani. ⁵ Jehójákímnak egyéb dolgai pedig és mindaz, a mit cselekedett, nemde meg vannak írva Jehúda királyai történetének könyvében. ⁶ És feküdt Jehójákím ősei mellé; és király lett helyette fia, Jehójákhin. ⁷ És Egyiptom királya nem vonult ki többé országából, mert elvette Bábel királya Egyiptom patakjától egészen az Eufrates folyamig azt, a mi Egyiptom királyáé volt. ⁸ Tizennyolcz éves volt Jehójákhin, mikor király lett és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Nechusta, Elnátán leánya Jeruzsálemből. És tette azt, a mi rossz az Örökkévaló szemeiben, egészen a hogy tette az atyja. ¹⁰ Abban az időben felvonultak Nebúkadnecczárnak, Bábel királyának szolgái Jeruzsálem ellen, és ostrom alá került a város. ¹¹ Odajött Nebúkadnecczár, Bábel királya a város alá, mialatt szolgái ostromolták azt. ¹² Akkor kiment Jehójákhin, Jehúda királya, Bábel királyához, ő és anyja meg szolgái, nagyjai és udvartisztjei; és elfogta őt Bábel királya uralkodása nyolczadik évében. ¹³ Kivitte onnan

az Örökkévaló házának minden kincseit és a király házá-
nak minden kincseit és széttörte mind az arany edénye-
ket, melyeket készített Salamon, Izraél királya, az Örökké-
való templomába, a mint szólt az Örökkévaló. ¹⁴ És szám-
kivetésbe vitte egész Jeruzsálemet, mind a vezéreket és
mind a hadsereg vitézeit, tízezer számkivetettet, meg
mind a kovácsot és lakatost; nem maradt más, mint az
ország népének szegénye. ¹⁵ Számkivetésbe vitte Jehójá-
khint Bábelbe; a király anyját is és a király feleségeit és
udvari tisztjeit, meg az ország előkelőit elvitte szám-
kivetésbe Jeruzsálemből Bábelbe. ¹⁶ És mind a hadsereg
embereit hétezret, meg a kovácsokat és lakatosokat ezret,
mindannyian vitézek, harczképesek — elvitte őket Bábel
királya számkivetésbe Bábelbe. ¹⁷ És királylyá tette Bábel
királya Mattanját, annak nagybátyját, ő helyébe és Czid-
kijáhúra változtatta nevét. ¹⁸ Huszonegy éves volt
Czidkijáhú, mikor király lett és tizenegy évig uralkodott
Jeruzsálemben; anyjának neve pedig Chamútál, Jirme-
jáhú leánya Libnából. ¹⁹ És tette azt, a mi rossz az
Örökkévaló szemeiben, egészen a hogy tette Jehójákím.
²⁰ Mert az Örökkévaló haragja miatt történt ez Jeruzsá-
lemmel és Jehúdával, mígnem elvetette őket színe elől.
És fellázadt Czidkijáhú Bábel királya ellen. ¹ És **25.**
volt uralkodásának kilenczedik évében, a tizedik hónap-
ban, a hónap tizedikén, jött Nebúkadnecczár, Bábel kirá-
lya, ő meg egész hadserege Jeruzsálem alá és táborozott
ellene; és építettek ellene ostrom-tornyokat köröskörül.
² És ostrom alá került a város, Czidkijáhú király tizen-
egyedik évéig. ³ A hónap kilenczedikén erős lett az éhség
a városban, és nem volt kenyere az ország népének. ⁴ Át-
töretett a város, mind a harczosok pedig elszöktek éjjel, a
két fal közötti kapun át, mely a király kertje mellett volt,

míg a kaldeusok a város körül voltak és mentek a síkság felé. ⁵ De a kaldeusok hadserege űzőbe vette a királyt és utólérték őt Jeríchó síkságain; egész hadserege elszéledt tőle. ⁶ Elfogták a királyt és föl vitték őt Bábel királyához és törvényt tartottak fölötte. ⁷ Czidkijáhú fiait lemészárolták szemei láttára, Czidkijáhú szemeit pedig megvakította, békóba verte őt és elvitte Bábelbe. ⁸ És az ötödik hónapban, a hónap hetedikén — tizenkilenczedik éve volt Nebúkadnecczár királynak, Bábel királyának — eljött Nebúzaradán, a testőrök nagyja, Bábel királyának szolgálója Jeruzsálembe. ⁹ Elégette az Örökkévaló házát és a király házát; meg Jeruzsálem házait mind és minden nagy házat elégetett tűzben. ¹⁰ Jeruzsálem falait pedig körös-körül lerombolta a kaldeusok egész hadserege, mely a testőrök nagyjával volt. ¹¹ És a többi népet, mely a városban maradt, meg az átszökőket, a kik átszöktek Bábel királyához és a többi tömeget számkivetésbe vitte Nebúzaradán, a testőrök nagyja. ¹² Az ország szegényéből pedig ott hagyott egy részt a testőrök nagyja vinczelléreknek és földműveseknek. ¹³ S a rézoszlopokat, melyek az Örökkévaló házában voltak, a talapzatokat és a réztingert, melyek az Örökkévaló házában voltak, összetörték a kaldeusok és vitték azok rezét Bábelbe. ¹⁴ A fazekakat és a lapátokat és a késeket és a kanalakat és mind a réz-edényeket, melyekkel szolgálatot tettek, elvitték. ¹⁵ A serpenyőket pedig és a tálakat, mind az aranyból valókat, mind az ezüstből valókat, elvitte a testőrök nagyja. ¹⁶ A két oszlop, az egy tenger és a talapzatok, melyeket készített Salamon az Örökkévaló háza számára — mind ez edények rezének nem volt súlya. ¹⁷ Tizennyolcz könyök volt az egyik oszlop magassága, oszlopfő rajta rézből, s az oszlopfő magassága három könyök, meg háló és gránát-

almák az oszlopfőn köröskörül, mind rézből; és ilyenek a másik oszlopnak is a hálókön. ¹⁸ És elvitte a testőrök nagyja Szeráját a főpapot, Czufanjáhát, a másodpapot és a három küszöbört. ¹⁹ A városból pedig magával vitt egy udvari tisztet, azt, a ki rendelve volt a harczosok fölé, és öt férfit azok közül, kik a király személye körül voltak, a kik találtattak a városban és a hadvezér íróját, a ki seregbe irta az ország népét, meg hatvan férfit az ország népéből, kik találtattak a városban. ²⁰ Elvitte azokat Nebúzaradán, a testőrök nagyja és Bábel királyához vezette őket Riblába. ²¹ És leütötte Bábel királya őket és megölte Riblában, Chamát országában. Így ment számkivetésbe Jehúda az ő országából. ²² A Jehúda országában maradt nép pedig, melyet ott hagyott Nebúkadnecczár Bábel királya — azok fölé rendelte Gedaljáhút, Achikám, Sáfán fiának fiát. ²³ Midőn hallották mind a seregvezérek, ők meg embereik, hogy kirendelte Bábel királya Gedaljáhút, elmentek Gedaljáhúhoz Miczpába: Jismáél, Netanja fia, Jóchánán, Káréach fia, Szerája, Tanchúmet fia, a Netófabeli, és Jáazanjáhú, a Maakhábelinek fia, ők meg embereik. ²⁴ Megesküdött Gedaljáhú nekik meg az embereiknek és mondta nekik: Ne féljetek a kaldeusok szolgálaitól, maradjatok az országban és szolgáljátok Bábel királyát, és jó dolgotok lészen. ²⁵ És történt a hetedik hónapban, eljött Jismáél, Netanja, Elisámá fiának a fia, a királyi magzathól való, meg tíz ember ő vele és leütötték Gedaljáhút, úgy hogy meghalt, meg a Jehúdabelieket is és a kaldeusokat, kik vele Miczpában voltak. ¹⁶ Erre fölkelte az egész nép aprajától nagyjáig, meg a seregvezérek és Egyiptomba mentek, mert féltek a kaldeusoktól.

²⁷ És volt Jehójákhín Jehúda királya számkivetésének harminczhetedik évében, a tizenkettedik hónapban, a

hónap huszonhetedikén, fölemelte Evíl-Meródákh, Babel királya, a mely évben király lett, Jehójákhinnak, Jehúda királyának fejét a fogházból. ²⁸ Jóságosan beszélt vele és föléje helyezte trónját azon királyok trónjának, kik nála voltak Babelben. ²⁹ Megváltoztatta fogházruháit és evett előtte kenyeret mindig, élete minden napjaiban. ³⁰ És ellátása, állandó ellátás, adatott neki a király részéről, a minden napra való, élete minden napjaiban.

A Szentírás I. kötetében javítandó:

Mózes I. könyvében. 5⁵, «Ádám» után pótlendő: *minden*. — 31¹, «gazdaság» helyett olv.: *gazdagság*.

Mózes II. könyvében. 12²⁷, «fiainak» előtt pótlendő: *Izraél*. — 14⁷, «mindannyian» h. olv.: *mindannyin*. — 21³⁶, a második «meg» törlendő. — 29³³, «érettök» törlendő. — 38²², olv.: *Uri fia*.

Mózes III. könyvében. 14¹³, a vers végén pótl.: *szentek szentje az*. — 14⁴⁷, «meghal» h. olv.: *meghál*. — 14⁴⁹, «a» karmazsín előtt törl. — 16¹⁵, «tulkát» h. olv. *bakját*. — 19⁹, «földed» h. olv.: *meződ*. — 19¹⁵, olv.: *tekintettel*. — 22¹⁵, olv.: *adományoznak*. — 25⁴⁷, «ivadékának» előtt pótl.: *családja*. — 26³⁵, «szombatjaikon» h. olv. *szombatjaitokon*.

Mózes IV. könyvében. 11⁸, «nép» után pótl.: *és szedték*. — 15³, «készítetek» h. olv.: *készítetek*. — 15³⁴, olv.: *öt őrizet alá*. — 15³⁶, «kövekkel» után pótl.: *és*. — 15³⁸, «nemzedékeiken» h. olv.: *nemzedékeiken*. — 18¹⁷, «váltsd» után pótl.: *meg*. — 20⁵, «gonosz» h. olv.: *rossz*.

Mózes V. könyvében. 2¹⁵, «nemzedék» után pótl.: *a harcra képesek*. — 10¹⁵, «őseiteket» h. olv.: *őseidet*. — 12²⁷, «égőáldozataid vére» h. olv. *vágóáldozataid vére*. — 22¹, olv.: *elfordulnál*. — 22¹⁷, «terjesszék» h. olv.: *terítsék*. — 26¹⁸, «parancsolatát» h. olv.: *parancsolatait*. — 27⁶, «És» h. olv.: *Ép*.

3000
782
K. 11
11119

Szentírás

57
Pesti 12r. Dinkőzség
jutalom könyve